

Kommitté 1: Motionssvar kopplade till: En grön ekonomi för fler företag och jobb

Centerpartiets partistämma 23-26 september 2021

Centerpartiet

Kommitté 1: Motionssvar kopplade En grön ekonomi för fler företag och jobb

1.1: Målstyrd myndighetsutövning

1.1.1 att regelverket ska utformas till att vara mer målstyrd än detaljstyrd.

1.1.2 att myndigheternas uppdrag ska vara mer av främjande och tillsyn än kontroll och revision.

1.1.3 att avgifter för kontroll och tillsyn, som idag ofta sker före, ska ske efter utförd tillsyn.

1.1.4 att handläggningstiden för tillstånd, som kan ta flera år, maximeras till 180 dagar.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären lyfter betydelsen av väl fungerande myndighetskontakter för en positiv företagsutveckling. I förvaltningslagen framgår bland annat att myndigheten i sin verksamhet ska vara saklig och opartisk och ska se till att kontakterna med enskilda blir smidiga och enkla.

Centerpartiet anser att det är viktigt att myndigheters hantering av ärenden sker rättssäkert och med ett gott bemötande. Myndigheterna behöver även vara mer tillgängliga för allmänheten och exempelvis kunna ge vägledning för att ärenden ska kunna hanteras så smidigt som möjligt. Det kan också gynnas av om regelverket utformas till att vara mer målstyrt än detaljstyrt.

Det är positivt med en utveckling mot att myndigheters uppdrag ska vara mer främjande och att hjälpa företag och andra intressenter att göra rätt. Samtidigt är tillsyn, kontroll och revision centrala uppgifter för att fullgöra vissa syften som myndigheter har. Tillsynen är viktig för rättssäkerheten och måste finnas kvar för att bland annat upptäcka fusk. Det är samtidigt rimligt att avgifter för kontroll och tillsyn ska tas in efter utförd tillsyn och inte före vilket kan ske. Det är också viktigt att svar kring ärenden som exempelvis privatpersoner, företag eller föreningar har hos myndigheter bereds inom rimlig tid. Centerpartiet var också pådrivande för att det i den nya förvaltningslagen skulle finnas en regel kring att myndigheten ska informera anmälaren om en tidplan för när beslut kan komma om ett ärende inte har fått ett beslut inom sex månader. Man behöver arbeta för att handläggningstiden för tillstånd bör kortas, men det är svårt att sätta en exakt tidsgräns för hur lång tid det kan få ta.

Partistyrelsen instämmer alltså i att regelverken bör utformas till att vara mer målstyrda och att det är bra om myndigheters uppdrag ska vara av mer främjande karaktär men menar samtidigt att tillsyn också ingår som en central del av vissa myndigheters uppdrag. Partistyrelsen instämmer också i intentionerna beträffande att avgifter för kontroll och tillsyn bör ske efter utförd tillsyn, samt att handläggningstiden för tillstånd bör kortas även om partistyrelsen bedömer att det inte är rimligt att sätta en exakt maxgräns för det.

Partistyrelsen föreslår partistämman att besluta:

att myndigheters regelverk bör utformas mot att vara mer målstyrande än detaljstyrande.

att myndigheters avgifter för kontroll och tillsyn bör tas ut efter att ärendet utförts.

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

1.1.1

1.1.2

1.1.3

1.1.4

[1.2](#), [1.3](#), [1.4](#), [1.5](#): Kolsänkor

1.2.1 att stämman sänder denna motion vidare till berörda riksdagsledamöter för Centerpartiet.

1.2.2 att partistämman föreslår att den erkända standarden European Biochar Certificate skall nyttjas officiellt i Sverige för att verifiera hållbar produktion och kolstabilitet.

1.2.3 att partistämman beslutar att Centerpartiet driver frågan att biokol skall ges en subvention motsvarande aktuell koldioxidskatt till de lantbrukare som använder biokol i sin åkermark.

1.3.1 att en ersättning införs för att lagra in kol i form av biokol.

1.3.2 att koldioxidskatten eller en koldioxidavgift finansierar inlagringen av kolet.

1.3.3 att energiskatten slopas och att koldioxidavgiften eller koldioxidskatten istället höjs.

1.3.4 att miljöskattepengar generellt används för att lösa de miljöproblem som beskattas.

1.4.1 att en utredning om möjlig skogsåterbäring kan utformas till skogsägare, där grön skatteväxling ligger till grund och bindandet av koldioxid ska ge kostnadsersättning i dess proportion, så som motionens intention anger.

1.4.2 att utredningen om skogsåterbäringen enligt ovanstående förslag utreder olika typer av alternativa återbäringsformer, så som olika typer av skatteåterbäring, avdrag på deklarationen så som ex RUT/ROT och implementerar detta förslag som utredningen finner lämplig.

1.5.1 att vi verkar för ett system där de klimattjänster markägare utför, ingår som negativa utsläppsrätter i det europeiska utsläppshandelsystemet.

1.5.2 alternativ, att vi verkar för ett system där minusutsläppen kan prissättas och komma skogsägare till del för att bevara och utveckla de naturliga koldioxidsänkande ekosystemen.

Partistyrelsens yttrande:

Motionärerna argumenterar för att det inte kommer att räcka med att enbart sänka utsläppen för att stoppa den globala uppvärmningen, utan menar att vi också behöver generera negativa utsläpp och öka kolinlagringen. Motionärerna presenterar två metoder som kan öka kolinlagringen, med skogen som kolsänka eller med hjälp av biokol. Incitament för ökad lönsamhet vid kolinlagring i skog och biokol anses nödvändigt. En motionär lyfter också vikten av att använda intäkterna från miljöskatter till miljö- och klimatfrämjande insatser, såsom biokol.

Partistyrelsen instämmer i motionärernas bedömning om att utsläppsminskningar inte ensamt kommer att räcka för att klimatmålen ska nås. Vi måste också upprätthålla vår befintliga kolsänka och därutöver ta bort utsläpp från atmosfären och generera negativa utsläpp, även kallat minusutsläpp.

Exempel på tekniker för minusutsläpp är biokol, eller metoder där koldioxiden fångas in direkt från luften alternativt koldioxidinlagring från biobaserade källor (bio-CCS). Sverige har goda förutsättningar för minusutsläpp eftersom vi använder en stor andel biobaserade källor i form av skogs- och jordbruksprodukter.

Biokol framställs från organiska restmaterial och kan användas som energikälla, till jordförbättring och som kolsänka. Initiativet för kvalitetsgranskning av biokol, European Biochar Certificate (EBC), strävar efter att säkerställa miljö- och klimatsmart biokol ur ett livscykelperspektiv. Partistyrelsen välkomnar den ökande användningen av biokol som klimatåtgärd och som jordförbättringsinsats. Vi instämmer också i att det kan behövas kriterier för att garantera biokolets hållbarhet. De frivilliga initiativ som finns ska uppmuntras, men Centerpartiet anser att en eventuell gemensam kvalitetsstandard för biokolets hållbarhet i första hand bör utvecklas på EU-nivå.

Partistyrelsen instämmer i att subventioner till de aktörer som genererar minusutsläpp genom tillverkning av biokol ska införas. Vi ser samtidigt att minusutsläppens samhällsfördelar är större än den nationella nivån, därför anser vi att värdet av nyttan i första hand ska sättas på EU-nivå. Centerpartiet är drivande för att de som skapar minusutsläpp också ska tjäna på det, i paritet med den samhällsnytta som genereras. Vi vill att ekonomiskt stöd ska ges till minusutsläppstekniken inom ramen för nuvarande system med handeln med utsläppsrätter (EU ETS). Centerpartiet anser också att det är viktigt att säkra tillräcklig finansiering på EU-nivå för att utveckla minusutsläppstekniken. Därför föreslår vi att minst 25 procent av innovationsfonden, EU:s finansieringsprogram för innovativ koldioxidsnål teknik, ska öronmärkas för detta mål.

Tills det att styrmedel finns på plats på EU nivå är det dock viktigt att utveckla politiken på den nationella nivån. Centerpartiet har varit med och utsett Energimyndigheten till nationellt centrum för koldioxidinfångning och lagring. I denna roll har Energimyndigheten fått i uppdrag att lämna förslag på utformning av driftstöd för bio-CCS. Centerpartiet har vid utformandet av detta uppdrag varit pådrivande för att negativa utsläpp med hjälp av biokol ska inkluderas.

Det finns därtill redan idag inom ramen för nuvarande stödsystem möjlighet att få stöd för tillverkning av biokol. Exempelvis har det genom EU-fonder som förvaltas av Tillväxtverket, såsom "omställningsfonden" och den "gröna fonden", investerats i företag som utvecklar biokol. Även Naturvårdsverket har beviljat medel till installation av biokolreaktor genom Klimatklivet. Partistyrelsen instämmer att vi behöver ytterligare resurser för att finansiera omställningen. Däremot är det praxis att inte öronmärka enskilda poster i budgeten till särskilda ändamål, en princip som Centerpartiet stödjer. Vi står istället bakom den pågående gröna skatteväxlingen, där miljöskatter växlas mot minskad skatt på jobb och företagande. Partistyrelsen föreslår därför avslag till förslaget om att koldioxidskatten ska öronmärkas för att finansiera styrmedel för ökad kolinlagring.

Centerpartiet presenterar förslag, inom ramen för stämmoprogrammet En stark grön ekonomi med fler företag att alla nedsättningar som i dag finns av koldioxidskatten bör fasas ut, så att alla branscher betalar fullt ut för sina utsläpp, utan att det innebär ett ökat kostnadstryck för företagen. Partistyrelsen anser däremot inte att Centerpartiet ska vara drivande för att fasa ut energiskatten, eller höja koldioxidskatten, i nuläget. Partistyrelsen yrkar därför avslag till detta förslag.

Skogen är en oerhört viktig resurs i svensk klimatpolitik, både som kolsänka och för materialsubstitution för att minska beroendet av fossila källor. Tack vare ägarnas långsiktiga ansvarstagande är den svenska skogen välmående, växande och binder årligen tiotals miljoner ton koldioxid. Centerpartiets målbild är en brukad och växande skog med 20 procent i tillväxt till år 2050, vilket innebär en ökad koldioxidinbindning. Ett aktivt skogsbruk är enligt vetenskapen det bästa sättet att upprätthålla en växande kolsänka långsiktigt.

För att möta kommande klimathot behöver skogsnäringen få rätt förutsättningar, där stärkt äganderätt är en central princip. Att utforma stödsystem till skogsägaren för den kolsänkan som skogen genererar är däremot enligt nuvarande klimatlagstiftnings logik och tillgängliga data inte möjligt. Skogens utsläpp och upptag räknas visserligen in i Sveriges territoriella utsläpp. Sektorn redovisas under skogsbruk och annan markanvändning (LULUCF).

Anledningen till att skogssektorn behandlas separat från andra sektorer är på grund av de föränderliga processerna, där en kategori vid ett tillfälle kan innebära ett upptag, för att vid nästa tillfälle innebära ett utsläpp. Det viktiga är därför att titta på markanvändningen i sin helhet. Det finns därför inte heller någon data för kolupptaget på en avgränsad yta, som är en förutsättning för att stöd ska kunna utformas. Vi vill inte heller hamna en politik som likt jordbrukspolitiken är överreglerad och är stödberoende. Dessa processer är därtill väldigt svåra att mäta, med stora inneboende osäkerheter.

I Sverige har vi en definition av hållbart skogsbruk som Centerpartiet står bakom. Partistyrelsen bedömer att det finns goda förutsättningar inom ramen för denna definition att förena ett aktivt skogsbruk samtidigt som kolsänkan upprätthålls eller stärks. Dessutom anser inte partistyrelsen att vi bör skapa nya incitament för att låta skogen stå, det är genom det aktiva skogsbruket som vi kan ersätta fossila produkter med biobaserade alternativ, som kommer bli otroligt viktigt de kommande åren. Dessutom finns det andra praktiska svårigheter, som står utanför markägarens kontroll, såsom skogsbränder eller angrepp. Partistyrelsen vill inte heller förespråka en politik där skogens upptag och utsläpp skulle kunna ingå i systemet för handel med utsläppsrätter (EU ETS).

Skogens kolsänka behandlas i ett annat regelverk, eftersom utsläpp och upptag förändras under processer som har betydligt längre tidshorisonter än de sektorer som ingår i EU ETS, där utsläppen beräknas årligen. Det vore heller inte gynnsamt för skogsägaren, som skulle behöva köpa utsläppsrätter vid avverkning. Detsamma gäller förslaget att få återbäring för kolsänkan inom ramen för den gröna skatteväxlingen. Den gröna skatteväxlingen är ett kostnadsneutralt system, där skatter på miljöbelastande produkter eller tjänster växlas mot minskad skatt på arbete. Att genomföra presenterade förslag skulle därmed troligen leda till ökade kostnader för de flesta skogsägare. Partistyrelsen väljer därför att avslå motionerna.

Partistyrelsen föreslår partistämman att besluta:

att Centerpartiet är drivande för att de aktörer som genererar minusutsläpp ska få ersättning i förhållande till den samhällsnytta som skapas och tillverkare av biokol ska omfattas av detta.

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

1.2.3

1.3.1

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

1.2.2

1.3.2

1.3.3

1.3.4

1.4.1

1.4.2

1.5.1

1.5.2

1.6: Prioritera miljö- och klimatfrågor

1.6.1 att klimatfrågor prioriteras före andra frågor.

1.6.2 att kraftfullt verka för en övergång till ett samhälle som enbart använder förnyelsebar energi.

1.6.3 att verka för uppbyggnad av infrastruktur med grön produktion och distribution av vätgas och tankställen för vätgasdrivna fordon.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären redogör för Centerpartiets långa historia att driva miljö- och klimatfrågorna i svensk politik. Motionären presenterar också det faktum att den globala uppvärmningen och vårt fossilberoende är en av vår tids viktigaste frågor. Mot bakgrund av detta, samt det ökande intresset för frågorna, önskar motionären att Centerpartiet arbetar mer aktivt med frågorna och sätter dem högst på agendan.

Centerpartiet har i över 100 år arbetat för förbättrad hållbarhet och miljöfrågorna har alltid haft en central roll i vårt parti. Centerpartiet la den första miljömotionen i Sveriges riksdag, och var det första partiet som tog fram ett riktigt miljöprogram. Idag behövs mer än någonsin krafter som med tydligt ledarskap pekar ut riktningen för minskade utsläpp, färre skadliga kemikalier och cirkulära kretslopp. För Centerpartiet måste det arbetet bedrivas både i Sverige, EU och internationellt. Centerpartiet är på alla nivåer drivande för stärkta miljö- och klimatmål och har varit med och genomfört en rad viktiga lagstiftningar, men det går alltid att göra mer.

I Europaparlamentet har Centerpartiet arbetat för att den princip som kallas ”do-no-harm” ska införas och få genomslag. Principen innebär att lagstiftning inom samtliga politikområden måste vara förenliga med EU:s miljö- och klimatmål. Vidare i Klimathandlingsplanen, som Centerpartiet varit med och förhandlat, finns en liknande princip som stipulerar att klimatpolitiken ska integreras i alla relevanta politikområden. Det innebär att hänsyn till klimatmålen måste tas inom samtliga politikområden där det är relevant. Partistyrelsen instämmer i motionärens intentioner att miljö- och klimatfrågorna ska vara prioriterade, och att vi fortsatt ska vara en drivande kraft i svensk politik för att se till att frågorna står högt upp på agendan. Samtidigt finns det andra frågor som är viktiga för vårt samhälle och för människors vardag som inte för den sakens skull får bli bortprioriterade. Partistyrelsen föreslår därför avslag till förslaget att klimatfrågorna ska prioriteras före andra frågor, men avser fortsatt vara drivande för att prioritera miljö- och klimatfrågorna högt i kombination med att säkerställa att ingen lagstiftning får motverka efterlevnaden av miljö- och klimatmålen.

Partistyrelsen instämmer också i intentionerna om att vi ska verka för ett hållbart energisystem som tillvaratar Sveriges naturresurser och använder hundra procent förnybar energi senast 2040. Centerpartiet arbetar aktivt för att genomföra detta mål. Vidare instämmer partistyrelsen i att vätgas och vätgasteknologi kommer bli en allt viktigare del av vårt framtida energisystem. Centerpartiet har varit drivande för att en nationell vätgasstrategi ska tas fram.

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

1.6.2

1.6.3

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

1.6.1

1.7: Klimatmotion

1.7.1 att Centerpartiet verkar för att alla offentliga verksamheter, inklusive pensionsfonder, divesterar - det vill säga avvecklar alla sina tillgångar - ur företag som verkar i fossilbranschen senast 2024.

1.7.2 att Centerpartiet verkar för att alla utsläpp av växthusgaser, oavsett källa, ska beskattas likvärdigt baserat på deras uppvärmningseffekt mätt i koldioxidekvivalenter.

1.7.3 att Centerpartiet verkar för att undantag och avdrag på miljöskatteområdet avskaffas till förmån för ett enhetligt system för beskattning av utsläpp. Fortsatt ska dock förnybara bränslen kunna undantas från utsläppsbeskattning.

1.7.4 att Centerpartiet verkar för att alla intäkter från miljöskatter matchas med minst lika stora investeringar i klimatåtgärder och grön omställning.

1.7.5 att Centerpartiet tar ställning emot subventioner av bränsle för inrikesflyg.

1.7.6 att Centerpartiet verkar för inrättandet av en internationell miljödomstol där stater som bryter mot internationella miljöavtal som de ratificerat kan dömas för detta.

1.7.7 att Centerpartiet verkar för inrättandet av en global överenskommelse där de ingående länderna förbinder sig att införa en gemensam modell för beskattning av växthusgaser, och som utformas så att förutsättningar skapas för att nå målet om maximalt 2 graders uppvärmning.

1.7.8 att Centerpartiet verkar för att införa en tydligare och enklare nationell märkning av miljöfarliga plaster, samt en nationell återvinningsmärkning på plast och papp.

1.7.9 att Centerpartiet verkar för införande av ett nationellt pantsystem för konservburkar och plastpåsar.

Partistyrelsens yttrande:

Motionen pläderar för att 2020 bör bli klimatets decennium och att ekonomiska styrmedel är ett av de viktigaste politiska verktygen. Motionen belyser vikten av att fasa ut investeringar och subventioner till det fossila. Motionen lyfter vidare att Centerpartiet bör verka för inrättandet av en internationell miljödomstol där stater som bryter mot internationella miljöavtal ska kunna dömas. Slutligen argumenterar motionen för behovet av en ökad materialåtervinning, och yrkar på ett nationellt pantsystem för konservburkar och plastpåsar.

Partistyrelsen delar motionärens problembeskrivning om att offentliga investeringar ska bidra till att nå våra klimatmål. Centerpartiet är därför aktivt drivande för att det svenska

pensionskapitalet ska klimatsäkras genom långsiktigt hållbar förvaltning. Likaså att det ska vara lätt för offentliga och privata aktörer att ta hållbara beslut utifrån tydliga märkningar och hållbarhetscertifieringar. Partistyrelsen konstaterar att arbetet med att ta fram gemensamma definitioner och kriterier för hållbara investeringar är under utveckling. Bland annat är EU:s nya taxonomi ännu inte färdigpresenterad och implementerad i lagstiftning. Det viktiga arbetet med att avveckla tillgångar i ohållbara verksamheter bör ta hänsyn till dessa internationella standarder under utveckling. Att föregå denna process riskerar också att ge skattebetalarna lägre avkastning. Partistyrelsen föreslår mot bakgrund av detta en egen att-sats som strävar efter en snabb avveckling av offentliga verksamheters tillgångar i fossila aktiviteter, som samtidigt inte riskerar att ge pensionssparandet lägre avkastning, och som kan ta kommande hållbarhetskriterier i beaktning.

Vidare förespråkar motionen att samtliga växthusgaspåverkande utsläpp ska beskattas likvärdigt. Koldioxid, metan och lustgas räknas till de viktigaste växthusgasutsläppen. Alla växthusgaser bidrar till den globala uppvärmningen men på olika sätt. För att jämföra de olika gaserna med varandra beräknas dess klimatpåverkan i koldioxidekvivalenter. Förbränning av fossila bränslen leder till stora utsläpp av koldioxid, vilket är den största bidragande faktorn till den globala uppvärmningen. Jordbruket bidrar till utsläpp av metan exempelvis från idisslarnas fodermältning och stallgödsel, samt lustgas, som bland annat bildas när kväve omvandlas i marken eller vid tillverkning av konstgödselkväve.

När vi beräknar och rapporterar de nationella utsläppen räknas samtliga utsläpp som bidrar till den globala uppvärmningen. Däremot är koldioxidskatten begränsad till fossila bränslen i nivå med dess utsläpp av koldioxid vid förbränning. Förbränning av biobränslen leder också till koldioxidutsläpp. Men eftersom nya träd som binder in koldioxid planteras efter avverkning räknas dessa i klimatrapporteringen till noll, och biobränslen beläggs heller inte med koldioxidskatt. Även det svenska jordbruket är undantagen koldioxidskatt, eftersom det skulle innebära stora konkurrensnackdelar jämfört med andra EU länder.

Om vi skulle inkludera alla klimatpåverkande utsläpp i koldioxidskatten finns det en stor risk att det skulle drabba framförallt jordbrukssektorn hårt. Det skulle också kunna få den oönskade konsekvensen att antalet betande djur minskar, vilket skulle ha en negativ påverkan på den biologiska mångfalden. Svenskt jordbruk har redan låga utsläpp jämfört med andra länder och att upprätthålla och stärka dess konkurrenskraft är viktigt. Därför kan det behövas andra åtgärder än beskattning för att minska utsläppen i jordbrukssektorn. Den nya gemensamma jordbrukspolitiken (CAP) är under förhandling, och Centerpartiet står bakom att 30 procent av stöden ska riktas mot klimatsatsningar. Partistyrelsen ser också ett värde i att formulera koldioxidskatten på ett enkelt sätt, för att minska den administrativa bördan. Mot bakgrund av ovanstående anser partistyrelsen inte i nuläget att koldioxidskatten bör ändras till en skatt som omfattar alla växthusgaspåverkande utsläpp, men avser fortsatt arbeta hårt för att samtliga växthusgasutsläpp ska minska genom andra former av styrmedel.

Partistyrelsen anser att skattesystemet på ett principiellt plan behöver reformeras, där enhetlighet, transparens och rättssäkerhet är viktiga ledstjärnor. Eventuella utfasningar av avdrag behöver dock betraktas ur ett större perspektiv, där effekterna behöver sättas in en global kontext. Svenska företag rankas idag generellt högt vid internationella jämförelser av hållbarhet, och hållbarhetsfrågor är för många företag en integrerad del av affärsmodellen. Att svenska företag är ledande med stark internationell konkurrenskraft är viktigt för det globala miljö- och klimatarbetet. All förändring av avdrag måste därför ta hänsyn till svenska företags konkurrenskraft och deras möjlighet att bidra till att uppnå målen i Parisavtalet. Partistyrelsen

anser det viktigt att vi steg för steg kan förändra avdrag så att det styr mot klimatmålen. Ett exempel på detta är reseavdraget som, förutom att ta större hänsyn till villkoren på landsbygden, behöver ha en tydligare miljöstyrande utformning. Partistyrelsen instämmer följaktligen i att vi behöver ökade resurser för att finansiera omställningen. Däremot är det praxis att inte öronmärka enskilda poster i budgeten till särskilda ändamål, vilket Centerpartiet stödjer. Centerpartiet står istället bakom den pågående gröna skatteväxlingen, där miljöskatter växlas mot minskad skatt på jobb och företagande. Dessutom är målet med flera miljöskatter att produkten eller tjänsten som beskattas ska minska eller helt försvinna, därför är det som motionären själva nämner, en obeständig intäktsram. Partistyrelsen föreslår därför avslag på förslaget om att våra miljöskatter ska matchas med lika stora miljöstatsningar, men ämnar arbeta för ökad finansiering av omställningen.

Flyget är i Sverige befriat från både energi- och koldioxidskatt. EU:s energiskattedirektiv rekommenderar skattebefrielser till kommersiell luftfart, med hänvisning till internationella regler, för att upprätthålla konkurrenskraften för transportslaget. Att ta bort skattebefrielsen skulle påverka inrikesflygets konkurrenskraft väsentligt, emedan utsläppsminskningen skulle vara begränsad. Centerpartiet har istället varit drivande för obligatorisk inblandning av biodrivmedel i flyget, som trädde i kraft den 1 juli 2021. Centerpartiet har också arbetat för att växla den nuvarande biljettskatten mot en bränsleskatt på nationella resor i syfte att bättre prissätta flygets utsläpp.

Att flyget ingår i EU ETS är också viktigt, och Centerpartiet vill fasa ut den fria tilldelningen av utsläppsrätter. Vi kommer vid översyn av energiskattedirektivet arbeta för att se över rekommendationer för flyget, för att även dessa transportslag i högre grad ska bära kostnaderna för sina utsläpp. Flygets klimatpåverkan är en global fråga. Därför är det viktigt att också arbeta internationellt för att minska utsläppen. Centerpartiet anser att Sverige bör vara drivande för att de delar av Chicagokonventionen som begränsar effektiva ekonomiska styrmedel för internationella klimatutsläpp från flyg bör revideras. Partistyrelsen instämmer i intentionerna om att vi ska fasa ut de fossila subventionerna på sikt, däremot behöver en utfasning av skattebefrielse för flygbränsle ske koordinerat med ändringar i regelverken på internationell och EU-nivå.

Partistyrelsen delar problembilden av att många länder inte bidrar eller uppfyller de åtaganden som de har skrivit under på i internationella avtal. I detta sammanhang är det dock viktigt att skilja på juridiskt bindande avtal och de avtal som ett land ingår med frivilliga åtaganden. I det tidigare fallet så reglerar avtalet eller konventionen i de allra flesta fall vad som händer om en part bryter mot avtalets regler. I vissa fall finns det en särskild rättsinstans upprättad för ett avtals specifika område men det är också möjligt för Europadomstolen (när det rör EU:s medlemsstater) samt den internationella brottmålsdomstolen (ICC) att ta upp avtalsbrott. Det bör påpekas att även Internationella domstolen (ICJ) samt Permanenta skiljedomstolen (PCA) tar upp fall som rör miljön men endast i tvister mellan två eller flera stater. I det senare fallet, när länder ingår avtal med frivilliga åtaganden, finns inte motsvarande funktion. Samtidigt som det kan ses som problematiskt så är risken stor att många länder annars skulle ställa sig helt utanför avtalet. Andra, mjukare former av internationella påtryckningar kan då vara mer effektivt än rättsliga åtgärder.

Partistyrelsen anser att frågan om efterlevnad av internationella miljöavtal bäst regleras direkt i det berörda avtalets utformning och ser gärna att fler miljöavtal och konventioner justeras för göra dem rättsligt bindande. Vilken domstol eller instans som har rätt att ta upp regelbrott

bör avgöras från avtal till avtal och partistyrelsen anser inte att en överordnad internationell miljödomstol är rätt väg att gå och kan därmed inte bifalla att-satsen.

I sammanhanget bör det också noteras att ICC meddelade 2016 att det kommer att börja ta upp fall som rör förstörelse av livsmiljöer för både människor och djur- och växtlivet. Det var en tydlig signal från ICC att gapet mellan lagstiftning och förstörelse av livsmiljöer är för stort. ICC utvidgar inte sin jurisdiktion till att omfatta nya brott utan specificerar sin tolkning att även brott som innebär miljöförstöring kan utgöra ett brott mot mänskligheten, samt sin ambition att prioritera dessa fall. Det sänder en mycket viktig signal att både stater och privata företag kan åtalas för grova miljöbrott som sker både nationellt och internationellt.

Centerpartiet har länge förespråkat ett globalt pris på koldioxid. Det är det mest effektiva verktyget för att minska de globala utsläppen och eliminera all risk för koldioxidläckage. Hittills har de politiska förutsättningarna inte funnits. Det betyder inte att vi ska sluta kämpa för att det ska bli verklighet. Centerpartiet stödjer tills vidare införandet av en koldioxidjusteringsmekanism vid EU:s yttre gränser. Det betyder att de länder som exporterar till den inre marknaden får betala ett pris för de koldioxidutsläpp som uppkommit i produktionen. Det är ett steg närmare ett globalt pris på koldioxid. Vi vill också skapa en opt-in mekanism för andra länder att ansluta sig till EU:s handel för utsläppsrätter. Partistyrelsen motsätter sig inte ett globalt avtal för koldioxidbeskattning som bygger på frivillighet, men vill i första hand se ett globalt pris på koldioxid som gäller alla länder.

Partistyrelsen anser att fler åtgärder behövs i hela livscykelkedjan för att minska plasternas negativa miljöpåverkan och instämmer i att Partistyrelsen instämmer i att tydliga och standardiserade märkningar behövs är ett effektivt sätt för att göra det enkelt för alla att kunna sortera sitt avfall på rätt sätt och samt bidra till en mer cirkulär ekonomi. Sedan 1 juli 2020 finns ett gemensamt skyltsystem för avfallssortering, framtaget av Avfall Sverige i samverkan med övriga nordiska avfallsorganisationer samt en bred skara kommuner och branschorganisationer. Skyltsystemet består av 59 enkelt identifierbara symboler för alla tänkbara materialslag och riktar sig till hushåll, producenter och återvinningsindustrin. Partistyrelsen anser att branschinitierade metoder är positivt och ser en potential i detta märkningssystem.

Pantsystem kan i vissa fall fylla en viktig funktion i arbetet med att samla in produkter som annars riskerar att slängas i restavfallet eller i naturen. För metallförpackningar som till exempel konservburkar är insamlingsgraden i Sverige redan väldigt hög och ligger mycket nära det nationella återvinningsmålet på 85 procent. En grundförutsättning i ett pantsystem är att det insamlade materialet är någorlunda intakt för att det ska kunna materialåtervinnas. Plastpåsar har inte samma materiella egenskaper som till exempel pantburkar. Det kan och bör nyttjas så länge som möjligt men nöts ut med tiden, vilket gör att ett pantsystem kan bli svårt att utforma. Partistyrelsen delar synen att mer metall och plast bör materialåtervinnas men avslår att-satsen.

Partistyrelsen föreslår partistämman att besluta:

att Centerpartiet ska verka för att offentliga verksamheters tillgångar skyndsamt ska avvecklas från fossila aktiviteter i linje med harmoniserade internationella hållbarhetskrav.

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

1.7.1

1.7.5

1.7.7

1.7.8

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

1.7.2

1.7.3

1.7.4

1.7.6

1.7.9

Réka Tolnai, Centerpartiets ungdomsförbund, reserverar sig till förmån för bifall på motion 1.7.

1.8: Hållbar omställning av transportsektorn

1.8.1 att politiken går in och stödjer utveckling och forskning av dessa drivmedel samt skapar ekonomiska förutsättningar för att dessa drivmedel ska bli ledande.

1.8.2 samt att denna motion går till Distriktsstämman samt vidare till Riksförbundsstämman.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären beklagar det som upplevs vara den pågående nationella prioriteringen av eldrivna fordon. Motionären lyfter att det finns tekniska begränsningar hos batteribilar, och stora utmaningar vad gäller infrastrukturbehovet. Motionären vill istället se en prioritering av bilar som framdrivs av förnybara drivmedel såsom HVO, biogas eller etanol.

Partistyrelsen vill betona att Centerpartiet står bakom transportsektorns mål om att minska utsläppen med 70 procent till 2030. Utsläppen från sektorn utgör nästan en tredjedel av Sveriges totala utsläpp, därför är det viktigt med styrmedel som effektivt kan styra mot utsläppsminskningar. Däremot prioriterar varken den nationella politiken, eller Centerpartiets politik, några enskilda teknikval för att målet ska nås. Vi ser att vi fram till 2030 kommer att behöva en kombination av såväl inblandning av biodrivmedel, en utökad elektrifiering,

energieffektivisering och mer effektiva transportlösningar för att målet ska nås. Dessutom är teknikutvecklingen pågående, därför vore det fel om politiken skulle göra enskilda val mellan olika tekniska lösningar.

Partistyrelsen anser istället att vi ska fokusera på att utveckla styrmedel som syftar till att minska utsläppen. Detta har Centerpartiet bland annat varit drivande för genom en skärpt reduktionsplikt, som ställer krav på utsläppsminskningar genom succesivt ökad inblandning av biodrivmedel. Det finns samtidigt en stor samverkan mellan de olika styrmedlen. När Centerpartiet förhandlade om de skärpta kraven i reduktionsplikten var statistiken över elbilsförsäljningen en viktig faktor där Energimyndighetens beräkningar på området var utgångspunkt. Reduktionsplikten beaktar att förnybara drivmedel fortsatt kommer att spela en viktig roll för att nå utsläppsminskningens målet. Samtidigt minskar elektrifieringen behovet av biodrivmedel så att det kan möjliggöra utsläppsminskningar även för andra transportslag, såsom flyget, eftersom bioråvaran är en begränsad resurs.

I klimathandlingsplanen, som Centerpartiet varit med och förhandlat fram, inkluderas också ett flertal åtgärder för att minska utsläppen genom åtgärder för energieffektivisering och ökad transporteffektivitet.

Dessutom är det som motionären säger viktigt att satsningar på infrastruktur går hand i hand med en växande elbilsfordonsflotta. Centerpartiet har varit med och avsatt betydande resurser för utbyggnad av snabbbladdning längs större vägar och för stöd till regionala elektrifieringspiloter, i syfte att elektrifiera tunga transporter.

Partistyrelsen vill understryka att det fortsatt finns stöd till förnybara drivmedel som metod för att minska utsläppen för transportsektorn, i kombination med andra lösningar. Partistyrelsen instämmer i intentionerna med motionens att-sats, men avfärdar både att det inom den nationella politiken skulle finnas en prioritering av eldrivna fordon och att ett enskilt teknikval ska prioriteras.

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

1.8.1

1.9: Sjöfart

1.9.1 att stärka de ekonomiska incitamenten att välja förnybara framför fossila drivmedel även inom sjötrafiken.

1.9.2 att Centerpartiet verkar för att stödja regionernas arbete för en grön omställning.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären beskriver att Stockholms län antagit ett mål om att allt drivmedel i kollektivtrafiken ska vara förnybart år 2030. Som följd har man valt att blanda in hydrerade vegetabiliska oljor (HVO) i sjöfarten, vilket ger lägre utsläpp. Motionären påtalar dock att det saknas incitament för liknande satsningar, eftersom HVO kan vara tre gånger dyrare än

alternativen, samtidigt som allt drivmedel inom sjöfarten är skattebefriad. Motionären efterfrågar att det bättre ska löna sig att göra klimatsatsningar inom sjöfarten. Centerpartiet anser att det är viktigt att samhällets alla aktörer och styrnivåer får rätt förutsättningar i arbetet med den gröna omställningen, vilket inkluderar den regionala nivån. Vi strävar både mot minskat regelkrångel och förenklade processer som mot att formulera styrmedel som ska göra det lättare att övergå till teknik som genererar mindre utsläpp. Centerpartiet erkänner samtidigt att lösningarna kan se olika ut för olika delar av landet, därför är det viktigt att värna tillräcklig flexibilitet när det kommer till genomförandet av miljö- och klimatlagstiftningen.

Det finns EU regelverk som påverkar Sveriges möjligheter att införa styrmedel för den inhemska sjöfarten. Regelverken tillåter dock ett visst utrymme för nationella initiativ. Det är framförallt energiskattedirektivet som begränsar medlemsstaternas möjligheter att på nationell nivå besluta om beskattning av energi och bränsle, vilket omfattar drivmedel för sjöfarten. Syftet med energiskattedirektivet är att fastställa gemensamma minimiskattenivåer. Direktivet rekommenderar skattebefrielser till kommersiell sjöfart, med hänvisning till internationella regler, för att upprätthålla konkurrenskraften för dessa transportslag. Sverige tillämpar idag fullständig skattebefrielse för drivmedel inom sjöfarten.

Partistyrelsen instämmer med motionärens bedömning att det finns få incitament på drivmedelssidan som styr sjöfarten i Sverige mot minskade utsläpp. Det gäller såväl energieffektivisering som en övergång till förnybara källor. Partistyrelsen gör samtidigt bedömningen att sjöfartssektorns utsläpp präglas starkt av internationella regelverk, vilket gör att nationella initiativ kommer ha en begränsad påverkan. Vid införande av skatt på fartygsbränsle för internationell sjöfart finns stor risk för så kallad ekonomitankning, där bunkring av drivmedel istället sker i de länder som fortsätter tillämpa skattebefrielsen. Samtidigt finns det mål inom den Internationella sjöfartsorganisationen (IMO), att minska utsläppen från den internationella sjöfarten med 50 procent fram till 2050. Centerpartiet konstaterar att detta mål inte är förenligt med Parisavtalet, och driver därför på för en högre målsättning.

Sverige är omgivet av vatten och sjöfartsnäringen är därför av stor betydelse. Sjöfarten är en relativt miljövänlig transportform med en stor potential att ytterligare minska sin miljö- och klimatpåverkan. Genom ett aktivt internationellt samarbete kan Sverige stärka sjöfartens fördelar ytterligare. Centerpartiet vill också inkludera sjöfartssektorn i utsläppshandeln senast 2023, och kommer att vara drivande för detta inom kommande översyn av EU ETS. En översyn av energiskattedirektivet ska också göras, där Centerpartiet kommer arbeta för att regelverket får bättre miljö- och klimatstyrande effekt. Centerpartiet har därtill i klimathandlingsplanen (12.6.1) fått igenom att analys ska göras om att införa miljözoner vid vissa hamnar.

Partistyrelsen föreslår därtill i årets ekonomiskpolitiska program att vi ska fasa ut alla nedsättningar av koldioxidskatten, vilket skulle förbättra klimatstyrningen mot mer hållbara bränslen i den nationella sjöfarten.

Partistyrelsen föreslår partistämman bifalla följande motioner:

1.9.1 att stärka de ekonomiska incitamenten att välja förnybara framför fossila drivmedel även inom sjötrafiken.

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

1.9.2

[1.10](#), [1.11](#), [1.12](#), [1.13](#): Klimatdeklarationer

1.10.1 att alla produkter som ger klimatavtryck av väsentlig storlek måste ha en klimatdeklaration som berör den totala universella påverkan.

1.11.1 att fler produkter ska få klimatdeklaration för att underlätta för konsumenter att handla klimatsmart.

1.12.1 att Centerpartiet tar initiativ till en gemensam definition för en klimatsmart märkning av produkter utifrån ett livscykelperspektiv för att göra det lätt för konsumenter att välja klimatsmart.

1.12.2 att hållbarhetskrav skall ställas vid offentlig upphandling inom stat, region och kommun. Större fokus skall läggas på livsmedlens klimatavtryck och mindre på om de är ekologiskt producerade eller ej. Hänsyn skall också tas till hur, var och när ett livsmedel har producerats.

1.13.1 att Centerpartiet verkar för en produktmärkning av nära mat med låg klimatpåverkan.

1.13.2 att Centerpartiet verkar för ett mätbart mål av lokalproducerade livsmedel med lågt klimatavtryck i den offentliga livsmedelskonsumtionen.

Partistyrelsens yttrande:

Motionärerna påtalar vikten av information om produkters klimatpåverkan och efterfrågar bättre information till en bredare skara produkter än som finns idag. Det rör sig om såväl elektroniska apparater och smart teknik, såväl som livsmedel. Argument som bland annat lyfts är behovet att minska våra konsumtionsbaserade utsläpp, alltså de utsläpp som sker från konsumtion av produkter tillverkade utanför landets gränser.

Partistyrelsen instämmer med motionärerna om att konsumentmakten är en viktig kraft för att driva omställningen. Vi är övertygade om att fler människor vill göra hållbara val, och delar bilden av att det idag saknas information i form av exempelvis klimatdeklarationer för en bred skara produkter eller tjänster. Genom att märka produkter styrs inte bara konsumtion, utan också innovation och produktutveckling mot klimatsmarta alternativ. Vi delar också bilden av att det är viktigt att beräkna de konsumtionsbaserade utsläppen, det vill säga utsläpp från produktion av varor och tjänster som konsumeras i Sverige men producerats någon annanstans. Centerpartiet arbetar inom Miljömålsberedningen för att ta fram en samlad strategi för att minska klimatpåverkan från konsumtion. Uppdraget ska också analysera olika typer av styrmedel, där energi- och klimatdeklarationer ingår. För Centerpartiet är det samtidigt viktigt att väga fördelarna med märkningar och deklarationer mot den administrativa börda det kan innebära, och därför bör varje krav på liknande märkning prövas utifrån dessa förutsättningar.

599
600 Centerpartiet har redan genomfört en rad reformer för att förbättra informationen om
601 produkters hållbarhet. På nationell nivå har vi förhandlat fram obligatoriska
602 klimatdeklarationer av byggnader, drivmedel, information om bilars klimatpåverkan vid
603 nybilsköp och arbetet med att förhandla klimatdeklarationer för långväga resor är pågående.
604 På EU-nivå har Centerpartiet länge varit drivande för att ekodesigndirektivet ska breddas för
605 att inkludera fler produktgrupper. När Centerpartiet förhandlade om Europaparlamentets
606 position till den Gröna given var konsumentmakten en viktig aspekt och vi såg till att
607 efterfråga mer transparent, jämförbar och harmoniserad produktinformation, samt märkning
608 av produkters hållbarhet. Centerpartiet kommer också vara drivande för ett bättre system när
609 det gäller koldioxidmärkning av energi på EU-nivå.

610
611 Konsumentmakten är också av stor roll för att minska utsläppen i livsmedelssektorn och
612 Centerpartiet vill stärka individernas möjlighet till medvetna val i mataffären. Vi vill därför se
613 en klimatomärkning av livsmedel likt näringsdeklarationerna, samt förbättrad
614 ursprungsmärkning. Klimatomärkningen bör omfatta såväl importerade som inhemskt
615 producerade livsmedel och utsläppen ska beräknas ur ett livscykelperspektiv. Partistyrelsen
616 instämmer också i bedömningen om att offentlig upphandling kan och bör bli ett mer
617 kraftfullt verktyg för att snabba på omställningen. Upphandlingsmyndigheten har tagit fram
618 olika krav som det offentliga kan använda sig av för att ställa tuffare miljökrav. Många
619 centerpartister är redan i dag engagerade i dessa frågor på olika politiska nivåer och
620 partistyrelsen välkomnar sedan tidigare fler upphandlande organisationer att ta egna initiativ
621 och fatta egna beslut om interna mål för exempelvis lokal- eller närproducerade livsmedel i de
622 offentliga köken. I det ingår även att själva definiera innebörden av ett lokalproducerat och
623 närproducerat livsmedel, som kan skilja sig åt i olika delar av landet.

624
625 Partistyrelsen anser att det är lämpligt att ett lägsta golv i form av de baskrav som kan ställas i
626 den offentliga upphandlingen också ställs. Samtidigt är det viktigt att beakta att det finns flera
627 faktorer som påverkar miljö- och klimatpåverkan från offentliga inköp. Inte minst på
628 livsmedelsområdet. Det kan handla om produktionsmetod, distribution, förpackningar och hur
629 mycket mat som slängs. Mängden av faktorer som spelar in gör att partistyrelsen anser det
630 olämpligt att på nationell nivå ta alltför kategorisk ställning till hur en offentlig upphandling
631 ska vara utformad för att anses hållbar.

632
633 Partistyrelsen instämmer emellertid med motionären om att större fokus bör läggas på
634 livsmedlens klimatavtryck och mindre på om de är ekologiskt producerade.

635

Partistyrelsen föreslår partistämman bifalla följande motioner:

1.11.1 att fler produkter ska få klimatdeklaration för att underlätta för konsumenterna att handla klimatsmart.

636

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

1.10.1

1.12.1

1.13.1

1.13.2

1.12.2

1.14, 1.15: Energisystem

1.14.1 att Centerpartiet, ensamt eller i samverkan med andra parter, skyndsamt tar fram och öppet redovisar en modell för Sveriges framtida elsystem så som man vill se det. En sådan modell behöver ta hänsyn till CO2-utsläpp, leveranssäkerhet, stabilitet och total systemkostnad, samt övriga bivillkor partiet finner för gott att ställa. Antaganden och ingångsvärden behöver vara transparent redovisade. Beräkningar bör vara redovisade.

1.14.2 att Centerpartiet, om det redan existerar en modell som uppfyller relevanta krav enligt föregående att-sats och partiet finner modellen tillfyllest, tillkännager att det är denna modell man tar som utgångspunkt. Skulle så vara fallet utgår behovet i första att-satsen av att ta fram en ny modell.

1.15.1 att Centerpartiet gör en konsekvensanalys av nuvarande energipolitik.

1.15.2 att Centerpartiet ser över sin nuvarande politik inom energiområdet.

Partistyrelsens yttrande:

Motionärerna lyfter det faktum att Sveriges elefterfrågan väntas öka kraftigt till följd av bland annat mer elintensiva industriprocesser liksom elektrifieringen av fordonsparken.

Motionärerna pekar på att vi har såväl ett investeringsbehov för att bygga ut mer kapacitet, och ett reinvesteringsbehov när en del kraftslag når sin nuvarande livslängd. Motionärerna ställer sig tveksamma till målet om ett hundra procent förnybart energisystem och önskar att Centerpartiet tar fram en modell för ett framtida energisystem.

I Sverige har riksdagen slagit fast Sveriges energipolitiska mål, som togs fram till följd av energiöverenskommelsen från 2016. När vi pratar om de energipolitiska målen läggs fokus ofta på målet om ett hundra procent förnybart energisystem, och målen om ett energisystem som förenar försörjningstrygghet, konkurrenskraft och ekologisk hållbarhet samt målet om energieffektivisering glöms ofta bort. För Centerpartiet är det en självklarhet att vi ska ha ett robust och kostnadseffektivt energisystem med en hög leveranssäkerhet och rimliga elpriser för slutkunden. Vi har ett väldigt tacksamt utgångsläge i Sverige med goda naturresurser och en teknikutveckling i framkant, som gör ett hundra procent förnybart system möjligt. Sveriges elproduktion släpper redan idag ut väldigt lite klimatpåverkande utsläpp och vår elproduktion utgörs redan till cirka två tredjedelar av förnybar energi.

Vad som avser genomförandet av de energipolitiska målen anser Centerpartiet att det behövs en tydlig avgränsning mellan marknadslösningar och politisk styrning. Detta för att garantera att vi når våra mål på ett kostnadseffektivt sätt, i takt med den tekniska utvecklingen. Vi anser att politiken i första hand ska fokusera på att riva hinder för utvecklingen, skapa incitament

för utsläppssnål teknik och beskatta fossila utsläpp samt fastställa de långsiktiga spelregler som behövs när det kommer till så pass stora investeringar som ska göras. Partistyrelsen instämmer med motionärerna i att det är viktigt att planera för en ökad efterfrågan. Det är därför vi är drivande för att det ska tas fram ett planeringsmål för att elsystemet år 2040 ska kunna inrymma minst 1.37TWh utan kapacitetsproblem. Det är också viktigt för ett system i omställning att ansvarsrollerna för myndigheterna är tydligt definierade. Vi är därför pådrivande för att ge Svenska Kraftnät i uppdrag att ansvara för den långsiktiga leveranssäkerheten i elsystemet.

Centerpartiet har länge varit en drivande kraft för en energipolitik som tryggar såväl tillväxt som omställningen till ett hållbart samhälle. Anledningen till varför vi inte genomför exakta modelleringar av ett framtida energisystem är för att det är omöjligt att spå det framtida energibehovet. Vi vet inte hur stor energieffektiviseringen kommer att bli, hur befolkningens mängden utvecklas eller hur den ekonomiska tillväxten kommer att se ut. Digitaliseringen ger också konsumenter och producenter helt nya verktyg att hantera energiefterfrågan. Vidare är det omöjligt att spå den framtida energiproduktionen, eftersom den är så nära kopplad till den tekniska utvecklingen och globala priser på bränslen, råmaterial och komponenter. Sedan finns det en lång rad faktorer som också påverkar kostnaderna för ett framtida energisystem som är orelaterade vilka kraftslag som används, såsom graden av sammankoppling med andra länder. Partistyrelsen kan dock uppmärksamma motionärerna på att Energimyndigheten konstaterat att marknaden förmodligen styr mot ett helt förnybart energisystem i Sverige, och att ett hundra procent förnybart energisystem inte behöver bli dyrare än ett fossilfritt energisystem.

Partistyrelsen kommer däremot inte förespråka att Centerpartiet ska ta fram egna modelleringar av ett framtida energisystem, eftersom politiska partier inte har de resurser som krävs. Centerpartiet förlitar sig istället på våra expertmyndigheter, forskare och intresseorganisationer, och politikutvecklar med dessa modeller som grund, samt utifrån de principer som slås fast av Centerpartiets partistämman. Vi kommer att fortsätta stäva mot att riva hinder och ta fram incitament och stöd till de investeringar och reinvesteringar som behövs.

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

1.14.1

1.14.2

1.15.1

1.15.2

1.16: Förnybar energi

1.16.1 att Centerpartiet ska verka för en utredning av hur respektive elområde, särskilt elområde 3 och 4, kan ta ansvar för en större del av sitt elbehov, genom utökad lokal produktion och lokal lagring av energi.

1.16.2 att Centerpartiet ska verka för en utredning av hur en utbyggnad av förnybar elproduktion och lagring i elområde 3 och 4 kan påskyndas.

1.16.3 att Centerpartiet ska verka för en utredning av hur tillståndsprocessen för ny vindkraft och uppgradering av befintlig vindkraft både till lands och till havs, kan förenklas och snabbas upp.

1.16.4 att Centerpartiet ska verka för en utredning av hur kommuner bör underlätta lokal elproduktion och lagring.

1.16.5 att Centerpartiet ska verka för en utredning av hur kommuner bör stödja, uppmuntra och underlätta för fastighetsägare att installera solceller och lagra el i batterier, vätgas eller annan form.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären anser att varje elområde behöver ta ett större ansvar för sin egen produktion och lagring av elenergi. Detta gäller inte minst mot bakgrund av den stora industriutbyggnaden i norr, som fodrar utbyggnad av kapaciteten i söder, menar motionären. För detta anser motionären bland annat att det behövs snabbare tillståndsprocesser och en förbättrad samexistens mellan Försvarsmaktens intressen och den förnybara energiproduktionen.

Sverige har god tillgång till förnybara energikällor som förser oss med el, energi och bränslen med låg klimatpåverkan. Problemen i det svenska elsystemet är inte alltid tillgången till energi, utan tillgången på lokal kapacitet. Att öka den lokala kraftproduktionen är en viktig del för att stärka systemet. Mer närproducerad el gör systemet mindre sårbart och kan ge sänkta kostnader, inte minst på landsbygden.

Samtidigt behövs andra lösningar såsom stärkt överföringskapacitet, så att elen når dit den behövs. Ny teknik som batterier, vätgas och digitalisering ger också nya förutsättningar för såväl energieffektivisering, energilagring, samt flexibel användning för att anpassa effektuttaget. Centerpartiet anser att elnätsregleringen och ellagen behöver ses över för att bättre tillvarata den tekniska utvecklingen, bemöta nutida och framtida utmaningar och anpassas till de energipolitiska målen. Andra förslag som Centerpartiet driver är ett gemensamt planeringsmål för att elsystemet år 2040 ska kunna inrymma minst 200TWh utan kapacitetsproblem. Centerpartiet vill också ge Svenska Kraftnät i uppdrag att ansvara för den långsiktiga leveranssäkerheten i elsystemet.

Partistyrelsen instämmer i att det behöver gå snabbare att bygga ut den förnybara energin, för att möta den ökande energiefterfrågan. Centerpartiet har ett mål om att halvera tiden för tillståndsprocesserna. Idag är tillståndsprocesserna alldeles för långa och krångliga, och behöver bli såväl effektivare som tydligare. Vi har därför varit med och tillsatt en utredning som benämns ”En modern och effektiv miljöprövning” (Dir. 2020:86). Syftet med utredningen är att underlätta för miljö- och klimatförbättrande investeringar, snabba på och förenkla prövningsprocesserna och om lämpligt, föreslå de ändringar som krävs för att åstadkomma ett så kallat grönt spår. För att påskynda utbyggnaden av vindkraft till havs har Centerpartiet varit med och förhandlat ett förslag om slopade anslutningsavgifter, som är del av energioverenskommelsen.

Det är olyckligt att Försvarsmakten och Luftfartsverket i flera fall satt stopp för utbyggnad av förnybar elproduktion, särskilt eftersom tekniska lösningar finns tillgängliga för att bemöta anledningar till att projekten hindras. Centerpartiet vill hellre se att krav ställs på den teknik som används, istället för förbud och tungrodda utredningar. Samspelet mellan vindkraftsbygget och Försvarsmaktens behov behöver tydliggöras. I regleringsbrevet för budgetåret 2020 fick Försvarsmakten uppdrag att analysera jämförbara länders och grannländers erfarenheter av fungerande samexistens mellan försvarsmakt och kraftigt utbyggd vindkraft inom samma geografiska område. Redovisningen av uppdraget pekade inte på några tillfredställande lösningar, Centerpartiet kommer därför i fortsättningen att vara pådrivande för att åtgärder presenteras.

För att uppmuntra privatpersoner att installera grön teknik såsom solceller och energilagring har Centerpartiet varit med och infört det gröna avdraget. För företag finns solcellsbidraget kvar men avvecklas. Vad gäller den lokala nivån arbetar Centerpartiet för att riva hinder, minska regelkrångel, höja forskningsanslag och formulera incitament för att öka andelen förnybara källor. Det är däremot upp till den lokala nivån och de lokala elnätbolagen att planera för den lokala försörjningen. Partistyrelsen instämmer därmed i motionärens förslag, och vill betona att vi har en rad pågående processer för att genomföra samtliga målsättningar.

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

1.16.1

1.16.2

1.16.3

1.16.4

1.16.5

1.17: Bioenergi

1.17.1 att Centerpartiet, ensamt eller i samverkan med andra parter, tar fram en strategi för Sveriges användning av biomassa i sådana tillämpningar där syftet är att ersätta fossila produkter. Till sådana tillämpningar räknas bland annat men inte nödvändigtvis uteslutande: fordonsbränsle, fjärrvärme, elproduktion, syntetplaster och andra petroleumprodukter. Strategin ska ta hänsyn till den förväntade tillgången på hållbar biomassa odlad i Sverige.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären ser att bioenergins roll i Sveriges energisystem kommer att växa. Motionären menar samtidigt att det är viktigt att säkerställa hållbart uttag och användning av bioråvaran. Argument för att öka andelen inhemsk bioråvara lyfts upp som en lösning på detta, och att det behövs en strategi för att säkra såväl hållbarhet som tillräckligt utbud.

För Centerpartiet är det naturligt att arbetet för minskat fossilberoende, minskad klimat- och miljöpåverkan går hand i hand med och mer biobaserade förnybara material och förnybar energi. Det hänger också samman med Centerpartiets mål om ett kretsloppssamhälle med slutna system och tillvaratagande av resurser. I stämmoprogrammet från 2015 beslutade Centerpartiet om att verka för framtagande av en nationell strategi för en biobaserad samhällsekonomi. Riksdagen har därefter tillkännagett att en nationell bioekonomistrategi ska inrättas för att tillsammans med de gröna näringarna skapa större miljö- och klimatnytta (bet. 2018/19: MJU8 reservation 27 punkt 20, rskr. 2018/19:147). Framtagande av en bioekonomistrategi var en viktig prioritering för Centerpartiet när klimathandlingsplanen förhandlades fram.

De färdplaner som branscherna själva tagit fram inom ramen för Fossilfritt Sverige indikerar att efterfrågan på biomassa kommer att öka. Därför kommer även Fossilfritt Sverige ta fram en strategi som syftar till att analysera och presentera förslag för hur vi kan använda vår biomassa på ett effektivt och hållbart sätt. Partistyrelsen vill däremot uppmärksamma motionären på att hållbarhetskriterier sätts på EU-nivå i förnybartdirektivet, och Centerpartiet avser inte vara drivande för några undantag i den nationella implementeringen.

Partistyrelsen instämmer däremot i att vi bättre bör tillvara våra naturresurser och skapa biobaserade material som kan ersätta de fossilbaserade, och anser att Sverige har god potential för detta med många innovativa företag och god tillgång till skogsråvara. Centerpartiet har redan genomfört en rad åtgärder för att öka den inhemska produktionen av biodrivmedel. Partistyrelsen instämmer också i motionärens intentioner om att arbetet med att ta fram en strategi tillsammans med berörda aktörer är viktigt, och kan med glädje meddela att ett sådant uppdrag är pågående.

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

1.17.1

[1.18](#), [1.19](#): Biogas

1.18.1 att Centerpartiet ska verka för att vidareutveckla biogasanvändningen till fler användningsområden.

1.18.2 att Centerpartiet ska verka för att skapa förutsättningar som främjar inhemsk biogasproduktion.

1.19.1 att verka för att förslagen och bedömningarna från Biogasmarknadsutredningen genomförs.

1.19.2 att verka för att ytterligare utveckla gröngasprincipen som motsvarar systemet med grön el för att öka andelen biogas i de befintliga gasnäten.

1.19.3 att utveckla en nationell strategi för industrins tillgång till förnybara gaser.

Partistyrelsens yttrande:

854
855 Motionärerna menar att biogasen bidrar till genomförandet av den cirkulära ekonomin samt
856 klimatmålen, och skapar arbetstillfällen. Därför anser motionärerna att den svenska
857 biogasproduktionen och användningen ska öka, men att det är svårt att få lönsamhet på grund
858 av konkurrensen med andra länder. Motionärerna förespråkar bland annat styrmedel som
859 inkluderar stöd för såväl produktion som konsumtion av biogas i Sverige.

860
861 Partistytelsen delar motionärernas bedömning att biogas spelar en betydande roll i
862 omställningen till ett fossilfritt samhälle. Biogas, som nästan uteslutande framställs från
863 restprodukter och avfall, är också viktig i omställningen till en cirkulär ekonomi. Det innebär
864 följaktligen att de aktörer och näringar som bidrar till biogasens produktion, såsom lantbruket
865 och livsmedelskedjan, är till viktiga spelare för att nå våra miljö- och klimatmål. Biogas som
866 produceras i Sverige kan också bidra till en ökad självförsörjning av drivmedel, vilket ökar
867 vår motståndskraft. Partistytelsen instämmer i att biogasen kan och bör användas i fler
868 tillämpningsområden, därför fokuserar Centerpartiet på att riva hinder för såväl ökad
869 produktion som användning av biogas.

870
871 Redan i valmanifestet från 2010 slogs det fast att Centerpartiet vill se en nationell strategi för
872 biogas. Vi har också varit drivande för en strategi för cirkulär ekonomi, där vi ser biogasen
873 som en naturlig del. Januariavtalet befäste ambitionen om att investeringar ska göras för att
874 öka den inhemska produktionen av biogas. I Biogasmarknadsutredningen "Mer biogas! För
875 ett hållbart Sverige" (SOU 2019:63), tydliggörs den svenskproducerade biogasens
876 samhällsekonomiska nyttor. Utredningen framställer förslag till styrmedel med målet att öka
877 den inhemska produktionen och stärka konkurrenskraften. Utredningen föreslår två stödpaket
878 till detta mål.

879
880 Stödpaketen skapar de långsiktiga förutsättningarna för biogasen att bli en viktig spelare i att
881 byta ut fossila källor, skapa mer resurseffektivitet och cirkularitet. Till dess att
882 biogasmarknadsutredningen genomförs har Centerpartiet varit med och förlängt
883 produktionsstödet till biogas som används i transportsektorn under 2021 med 200 miljoner kr,
884 inom ramen för budgetsamarbetet.

885
886 Gröngasprincipen är ett fantastiskt verktyg då det kan främja biogasanvändningen utan att
887 konsumenten behöver ha en biogasanläggning i närområdet. Partistytelsen vill därför bifalla
888 därför motionens förslag om att gröngasprincipen ska utvecklas och få större genomslag.

889

Partistytelsen föreslår partistämman bifalla följande motioner:

1.18.1 att Centerpartiet ska verka för att vidareutveckla biogasanvändningen till fler användningsområden.

1.19.2 att verka för att ytterligare utveckla gröngasprincipen som motsvarar systemet med grön el för att öka andelen biogas i de befintliga gasnäten.

890

Partistytelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

1.18.2

1.19.1

1.19.3

[1.20](#), [1.21](#): Vätgas

1.20.1 att Centerpartiet ska verka för en utbyggnad av grön, lokalproducerad vätgas i hela landet.

1.21.1 att man snarast utreder möjligheten hur man skall stödja och frambringa billigare processer för framställning av vätgas.

Partistyrelsens yttrande:

Motionerna anser att den gröna vätgasen kommer att spela en viktig roll bland annat för elektrifieringen av transportsektorn. En motionär menar att vätgas också kommer vara viktig för att göra industrisektorn fossiloberoende, och förespråkar såväl storskalig som lokalt framställd vätgas. Energilagring i vätgas nämns också som en betydande satsning, och motionären förespråkar forskning för att minska kostnader och energiåtgången vid framställning.

Omställningen till ett hållbart samhälle utgår inte sällan från energisektorn, eftersom energisektorn står för den största andelen klimatpåverkande utsläpp globalt. Ett sätt att minska utsläppen är att ersätta de fossila energikällorna med förnybara alternativ - såsom energi från vind, sol och vatten. Däremot kan andra utmaningar uppstå, eftersom den väderbaserade förnybara energiproduktionen inte skalar mot ett användarbehov, vilket kan skapa utbud av el som saknar efterfrågan. Den pågående teknikutvecklingen skapar emellertid helt nya möjligheter att tillvarata energi när vinden blåser eller när solens stålar genererar mer energi än vad som efterfrågas. Med drastiskt sjunkande produktionskostnader från förnybar el är det inte energin som sätter begränsningarna framöver. Det skapar istället möjlighet att vidareutveckla Sveriges i princip utsläppsfria energisystem.

Liksom motionärerna lyfter kommer vätgas och vätgasteknologi bli en allt viktigare del av vårt framtida energisystem. Vätgas kan användas som mellanlagring för att effektutjämna eller för säsongslagring av förnybar energi. Vätgas kan också användas i industriprocesser för att ersätta fossila insatsvaror. Genom att lagra förnybar el vid när det finns ett överskott kan den i ett nästa steg användas för att ersätta fossil energi inom industrin eller i våra tunga transporter. Områden där det annars kan vara svårt att minska utsläppen på ett kostnadseffektivt sätt. Vätgasens hållbarhet är dock avhängig den energikälla som används för att framställa den. Eftersom Sveriges har en hög andel förnybara energikällor går det att framställa stora mängder vätgas med elektrolys, så kallad grön vätgas.

Partistyrelsen instämmer i motionärernas uppfattning om att det behövs en implementationsplan för vätgas. För att påskynda tekniksprånget, och för att grön vätgas ska kunna bli en kostnadseffektiv lösning för att bidra till en bred skara integrerade samhällslösningar har Centerpartiet varit drivande för att en nationell vätgasstrategi ska tas fram. Partistyrelsen instämmer därutöver att vätgas som produceras lokalt har fördelen att minska behovet av distribution, och kan bidra till såväl regional tillväxt, lokala jobb såväl som

en ökad motståndskraft genom förbättrad lokal energiförsörjning. Denna aspekt kommer att vara viktig för oss att bejaka framgent, samtidigt som andra aspekter som samhälls- och kostnadseffektivitet ska vägas in. Att minska kostnaderna är en central del av kommissionens vätgasstrategi, som Centerpartiet står bakom. Kostnaderna kommer också att minska i takt med ökad användning och väntas halveras fram till 2030.

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

1.20.1

1.21.1

1.22: Avfallförbränningsskatten

1.22.1 att systemet med skatt på bränsle till kommunala värmeverk som inte kan återvinnas avskaffas.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären menar att kommunala kraftvärmeverk har svårt att få ekonomin att gå ihop till följd av införandet av avfallförbränningsskatten. Motionären argumenterar för att kraftvärmen är en viktig planerbar kraft i energisystemet, men att det utifrån dagens förutsättningar kan vara svårt att få lönsamhet för att bygga om till att använda uteslutande bioenergi som energikälla.

Avfallsförbränning har bidragit till att stärka Sveriges energiförsörjning och minska antalet deponier. Samtidigt är det för Centerpartiet viktigt att sluta kretsloppen och använda de resurser vi har på mest effektiva sätt. Att vi ska ha en skatt på avfallsförbränning var del av Centerpartiets valmanifest 2018 och ingick i januariavtalet som del av den gröna skatteväxlingen. För Centerpartiet är grön skatteväxling en central del av både miljöpolitiken och den ekonomiska politiken. Högre skatter på miljöpåverkan matchas med skattesänkningar på jobb, anställningar och investeringar. Det ger bättre förutsättningar för svenska företag att bidra till svensk ekonomi och sysselsättning, samtidigt som utsläpp och miljöpåverkan minskar när förorenaren får betala utsläppskostnaden.

Partistyrelsen anser emellertid att en avfallförbränningsskatt inte får verka alltför hämmande för kraftvärmens konkurrenskraft. Kraftvärmen är och kommer fortsatt vara en fantastisk tillgång i Sveriges energisystem. Centerpartiet vill därför se en sammanhållen strategi för att stärka konkurrenskraften för kraftvärmen, och som syftar till att fasa ut den sista fossila andelen och främja användning av biogas i produktionen.

För Centerpartiet är det viktigt att våra miljöskatter har som syfte att bidra till genomförandet av våra miljö- och klimatmål. Därför är det viktigt att skatterna är formulerade på ett sätt så att de når eftersträvad effekt. Mot bakgrund av detta har Centerpartiet varit med och gett Skatteverket ett uppdrag som syftar till att utvärdera avfallförbränningsskattens effekter och undersöker möjliga ändringar i regelverket. Översynen ska bland annat se över skattens effekter på avfallsflöden samt effekterna på utsläppen, liksom påverkan på kraftvärmens

konkurrenskraft. Vi har också varit med och gett en utredare i uppdrag att undersöka huruvida fler undantag ska införas med syftet att förbättra materialåtervinningen.

Mot bakgrund av detta föreslår partistyrelsen att avslå förslaget att avskaffa avfallförbränningsskatten till förmån för en översyn av gällande lagstiftning, som styr mot ökad materialåtervinning, mindre andel fossila källor samtidigt som vi inför åtgärder för att stärka kraftvärmens konkurrenskraft.

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

1.22.1

[1.23](#), [1.24](#), [1.25](#): Kärnkraft

1.23.1 att Centerpartiet bör verka för att energiöverenskommelsen omarbetas på så sätt att målbilden för 2040 ändras från förnybar till koldioxidneutral energiproduktion.

1.24.1 att man inom Centerpartiet snarast lägger om sin klimatpolitik och försöka påverka Sverige, kreatursutfodring och hela världen att inrikta sig på att använda koldioxiden för produktion samt använda 4G kärnkraft.

1.25.1 att Sverige skall satsa på att ställa om förvaringen av uttjänt kärnavfall till att utveckla fjärde generationens kärnkraft och använda den för att omarbete avfallet till kortast möjliga halveringstid.

Partistyrelsens yttrande:

Motionärerna pekar på att Sverige väntas få en kraftigt ökad efterfrågan på elenergi, bland annat till följd av den pågående elektrifieringen samt en ökning av elintensiva industrier.

Motionärerna argumenterar för att fjärde generationens kärnkraft kan bli viktig för den framtida elförsörjningen, för tillvaratagandet av använt kärnbränsle och vill därför se satsningar på tekniken. En motion vill också se alternativ utfordring till nötkreatur för minskade utsläpp, samt satsningar på användning av infångad koldioxid (CCU).

För Centerpartiet är det viktigt att Sverige har en energipolitik som bygger på långsiktighet och stabilitet. Därför har vi under flera decennier ingått i breda politiska energiöverenskommelser. I nuvarande energiöverenskommelse från 2016 har vi ett energipolitiskt mål om att år 2040 ha ett 100 procent förnybart energisystem. Detta är ett mål, och inte ett stoppdatum som förbjuder kärnkraft. Det innebär i praktiken att reaktorer inte kan stängas ner till följd av politiska beslut, men det innebär samtidigt att kärnkraften ska bära sina egna kostnader och att kärnkraft inte ska subventioneras med statliga medel. Förutsatt att säkerhetskraven möts, finns det inga politiska hinder för att driva kärnkraften vidare. Centerpartiet kommer inte agera för att ta ytterligare politiska beslut för att stänga reaktorer i förtid.

De beslut om nedstängning av reaktorer som tagits i Sverige har istället gjorts efter bedömningen att det inte är ekonomiskt lönsamt att göra de investeringar som behövs för att

1027 fortsätta att driva verksamheten. Priset på ny kärnkraft ökar runtom i världen, samtidigt som
1028 priserna för förnybar energiproduktion sjunker snabbt. Dessutom har projekt för att bygga ny
1029 kärnkraft kraftigt försenats och branchorganisationen Energiföretagen gör bedömningen att en
1030 ny kärnkraftsreaktor i Sverige i bästa fall skulle ligga runt 20 år bort i tiden. Partistyrelsen
1031 anser därmed inte att det är samhällsekonomiskt intressant att ändra inriktningen på
1032 energipolitiken till koldioxidneutral energiproduktion. Detta skulle kräva att vi skulle lämna
1033 den nuvarande energiöverenskommelsen, som är viktig för att säkra den långsiktighet som
1034 behövs mer än någonsin för energisektorn.

1035
1036 Vidare har vi efter flera decenniers användning av kärnkraft i Sverige fortfarande inte löst
1037 frågan den långsiktiga avfallshantering av använt kärnbränsle. Samtidigt hörs larm om att
1038 vårt mellanförvar börjar bli fullt, och att beslut om slutförvar är brådskande. Frågan om att
1039 långsiktigt lösa hanteringen av använt kärnbränsle och kärnavfall är en viktig samhällsfråga. I
1040 Sverige finns en väl förankrad linje för slutförvaring av använt kärnbränsle. Geologisk deponi
1041 är anses för tillfället vara den bästa lösningen för slutförvaring av det mest radioaktiva
1042 avfallet. Enligt lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet, även kallad kärntekniklagen,
1043 måste den som producerar kärnkraft ta hand om avfallet från kärnkraftsreaktorerna.
1044 Partistyrelsen vill därmed uppmärksamma motionärerna på att det är bolagens ansvar att
1045 hantera och bekosta hantering av avfallet. Därför är det inte heller en relevant fråga för staten
1046 att analysera kostanden för olika lösningar för att hantera det använda kärnbränslet.

1047
1048 De reaktorer som idag drivs kommersiellt är framförallt av generation två och tre. Tekniker
1049 för generation fyra är fortsatt inte kommersialiserad i stor skala och kostnaderna är ovissa,
1050 men troligtvis höga. Fjärde generationens kärnkraft väntas i överskådlig framtid bli dyrare än
1051 vanlig kärnkraft, och antas inte kunna introduceras utan någon form av stöd eller
1052 subventioner. Fjärde generationens kärnkraft lyfts ofta som en lösning på flera av de
1053 utmaningar som finns med dagens kärnkraft, men den står fortfarande inför stora tekniska
1054 utmaningar. Fjärde generationens kärnkraft kan inte heller ersätta ett geologiskt slutförvar,
1055 eftersom det uppstår restprodukter som fortsatt kommer behöva lagras under lång tid.

1056
1057 Partistyrelsen anser att vi behöver prioritera våra resurser till lösningar som kan stärka
1058 Sveriges energisystem här och nu, och som förmår lösa det akuta behovet av avfallshantering
1059 av använt kärnbränsle. Partistyrelsen anser att om fjärde generationens kärnkraft ska byggas
1060 bör kraven på anläggningarna vara likvärdiga dagens reaktorer och ska byggas på samma
1061 premisser, utan statligt stöd. Med mer förnybar elproduktion, mer sammankoppling mellan
1062 länder, energieffektivisering och smartare användning kan vi minska de globala
1063 klimatutsläppen både snabbare och billigare än genom ny kärnkraft. Partistyrelsen avser
1064 därför inte vara drivande för att ställa om slutförvaret till satsningar på fjärde generationens
1065 kärnkraft.

1066
1067 I det lite längre perspektivet är det för Centerpartiet en viktig princip att den energiforskning
1068 som bedrivs syftar till att maximera den samhällsekonomiska nyttan, att den fokuserar på
1069 kostnadseffektivitet, excellens och grundas på teknikneutralitet. När vi under det gångna året
1070 förhandlat den kommande energiforskningspropositionen har därför teknikneutralitet varit en
1071 vägledande princip, vilket innebär att forskning kan ske på samtliga områden, där en tydlig
1072 gemensam nytta kan påvisas.

1073
1074 Partistyrelsen anser slutligen att foder som förmår minska metanutsläppen från nötkreatur kan
1075 bli viktigt, men bedömer att det inte är politikens roll att detaljstyra val av djurens foderintag.
1076 Partistyrelsen anser också att återanvändning av infångad koldioxid (CCU) kan få en

betydande roll i framtiden, och kan bidra till ökad resurseffektivitet. Den infångade koldioxiden kan återanvändas i såväl kolsyrade drycker som för att framställa elektrobränslen. Det går också att göra plast från avskild koldioxid. Centerpartiet anser dock att satsningar bör begränsas till bio-CCU, eftersom vår prioritering är att användning av fossila källor måste upphöra helt.

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

1.23.1

1.24.1

1.25.1

1.26: Vindkraft och lokal utveckling

1.26.1 att - Formerna för offentlig medverkan till kapitalförsörjning till företag i bygder som påverkas av vindkraftsetableringar utreds och att mekanismer för denna medverkan inrättas.

1.26.2 att - Anpassningar i statsstödsförordningen görs med målet att offentliga resurser skall kunna medverka i funktionen och bidra till kapitalförsörjningen i områden som påverkas av vindkraftsetableringar.

1.26.3 att - Statliga resurser, som kompletterar vindkraftsexploatörernas avsättningar, investeras i finansiella mekanismer som förstärker företagets säkerheter, vitaliserar lånemarknaden och förbättrar kapitalförsörjningen i de bygder som bidrar så påtagligt till energipolitikens genomförande.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären anser att vindkraften är en viktig del av framtidens energisystem och att det är viktigt att vindkraftsetablering också kan bidra till regional utveckling.

För att nå målet om ett hundra procent förnybart energisystem kommer en fortsatt utbyggnad av vindkraft vara en viktig del. Centerpartiet uppmuntrar utbyggnaden av vindkraft och strävar därför mot att röja de hinder som idag sätter stopp för utvecklingen. För att maximera våra befintliga resurser är det viktigt att vindkraftverk kan byggas vid optimala vindlägen, där vindresursen nyttjas på bästa sätt med minsta möjliga miljöpåverkan. När vindkraften förpassas till sämre vindlägen krävs fler vindkraftverk, vilket leder till såväl större påverkan på landskapet som ökad kostnad för att nå samma produktion.

Det är därför viktigt att de människor som bor på platser med goda vindlägen också kan se också kan se fördelarna med densamma. Vindkraften bidrar till att stärka den lokala ekonomin under såväl byggfasen som under driftsfasen. För markägaren kan vindkraftsetablering vara ett viktigt tillskott, men Centerpartiet anser att nyttan ska komma även de som inte är markägare till del. En viktig del är att underlätta andelsägande i vindkraft, vilket Centerpartiet

1118 arbetat länge för. Centerpartiet anser också att viss ersättning ska utgå till närboende, som kan
1119 påverkas av etableringen.

1120
1121 Idag är det inte ovanligt att lokalbefolkningen erbjuds ersättning för det intrång som
1122 vindkraftsetableringen innebär i form av en bygdepeng. Bygdepengen ska gå till projekt,
1123 investeringar och gemensamma anläggningar som kan bidra till områdets utveckling. Detta är
1124 i allra högsta grad välkomna initiativ, men strukturen för bygdepengen ska fortsatt vara en
1125 fråga för projektörer och markägare, och inte för politikerna. Därför föreslår partistyrelsen att
1126 avslå förslaget om att offentliga resurser ska bidra till kapitalförsörjningen i områden som
1127 påverkas av vindkraftsetableringar.

1128
1129 Motionären lyfter en annan form av stödsystem i form av avsättningar i en regional
1130 kreditgarantifond, som ämnar stärka kapitalförsörjningen i de regioner som är föremål för
1131 vindkraftsetableringen. Partistyrelsen instämmer i motionärens framställning om att det är
1132 viktigt att ytterligare stärka den lokala utvecklingen i samband med vindkraftsetableringar.
1133 Vindkraftsetableringar är och ska fortsatt vara till gagn för kommunerna.

1134 Det är också därför som Centerpartiet sedan länge förespråkat att regionalisera
1135 fastighetsskatten för industri- och elproducerande fastigheter.

1136 Detta skulle skapa långsiktiga ekonomiska morötter för kommunen och bidra till den lokala
1137 utvecklingen.

1138 Att låta fastighetsskatten från vindkraften tillfalla kommunen istället för staten, är ett sätt att
1139 öka incitamenten för kommunen att medverka i omställningen till förnybart. Kommunen får
1140 på så vis del av vindkraftens värde, utan att vindkraftens ekonomiska förutsättningar
1141 påverkas. Partistyrelsen anser att regionaliserade skattebaser är ett mer effektivt verktyg i
1142 sammanhanget än direkta statliga stöd och föreslår därför avslag i den delen.

1143
Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

1.26.1

1144
Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

1.26.2

1.26.3

1145 1146 1147 [1.27](#), [1.28](#): Intrångsersättning för elnätinfrastruktur

1148
1149 1.27.1 att Centerpartiet tar på sig ledartröjan i att se och lyfta in helheten i landets fortsatta
1150 elektrifiering.

1151
1152 1.27.2 att Centerpartiet utreder hur en plan ska kunna se ut för att de elledningar som ska dras
1153 fram görs så på ett så marksnålt och markeffektivt sätt som möjligt, både vad gäller luft- alt
1154 markledning. Där statliga verken måste samordna sig och sina verksamheter för det
1155 samhällsekonomiskt bästa, så att den smartaste lösningen alltid blir den självklara lösningen.
1156 Utan att tillstyrka vattenfall friare tyglar enl deras förfrågan om åtgärdsåtgärder.
1157

1.27.3 att Centerpartiet fortsätter vara det parti som står upp för äganderätten, och den lilla människan när monopol och statliga verk drar på med sina maktmedel. För helheten med alla de mål vi har att uppfylla så som Agenda 2030, livsmedelsstrategin, ökad självförsörjningsgrad, kulturlandskap etc.

1.27.4 att Centerpartiet verkar för att den mark som blir i anspråkstagen blir skäligen ersatt, både för förlorade värden och för att få de stora och statliga bolagen att bli mer varsamma och marksnåla när de går fram med statlig gemensam infrastruktur på privatägd eller kommunal mark.

1.28.1 att ersättningsmodellen för intrångsersättning görs om i grunden för att mer efterlikna den arrendemodell som tillämpas vid vindkraftupplåtelse alltså att man som markägare får ta del av "värdet" som genereras och eller att arrendet följer den produktionsförlust som intrånget medför uppräknat med årligt index. Alltså att markägarna får betalt årligen för den mark som då "arrenderas" ut till Svenska kraftnät. Givetvis skall detta också gälla retroaktivt för befintliga ledningar.

Partistyrelsens yttrande:

Motionärerna lyfter det gällande behovet av ökad överföringskapacitet i Sverige och den pågående upprustningen och utbyggnaden av Sveriges elnät. I ljuset av detta framställer motionärerna denna utvecklings påverkan på markägare, och att stora arealer mark tas i anspråk. Motionärerna anser att intrångsersättningen inte motsvarar förlusten för markägaren, och att nätutbyggnaden kan ge upphov till målkonflikter inom svensk politik. Livsmedelsstrategin och genomförandet av Agenda 2030 lyfts bland andra som exempel på detta. Centerpartiet uppmanas att se till helheten när det kommer till markanvändningen. En viktig del i omställningen till fossilfrihet är den ökade elektrifieringen av transporter, industrin och andra verksamheter.

Elektrifieringen av samhället är ett effektivt sätt att minska utsläppen om elen som används har låga koldioxidutsläpp. Centerpartiet har tagit tydligt ledarskap i arbetet med att ta fram en nationell elektrifieringsstrategi, som initierades inom ramen för Januariisamarbetet. Vi avser vara drivande för att en sådan strategi tas fram, även fortsättningsvis.

För Centerpartiet är äganderätten inte bara en grundläggande rättighet när det kommer till demokrati frågor, det ska också bara en vägledande princip när det kommer till frågor som rör markanvändning. Partistyrelsen instämmer i att det är viktigt att markintrång överlag minimeras. Därför är det viktigt att den infrastruktur som stärker vårt elsystem och möjliggör elektrifieringen, om möjligt byggs med marksnål teknik.

Centerpartiet arbetar återkommande efter det stämmobeslut som togs 2015, om att människors frihet, förfoganderätt och äganderätt ska stärkas. För oss är det likaledes viktigt att det offentliga intrång i människors egendom ska begränsas och alltid ske i god dialog med berörda.

Ansvar för att planera vår framtida nätutbyggnad faller på vår expertmyndighet Svenska kraftnät, och så tycker vi fortsatt att det ska vara. Det svenska transmissionsnätet är kraftigt eftersatt och investeringar kommer behöva göras för att stärka överföringskapaciteten. Samtidigt är inte en ökad nätutbyggnad lösningen på allt.

1208 Energieffektivisering, flexibel användning, energilagring och andra smarta lösningar minskar
1209 behovet av att bygga nät, som måste beaktas i planeringen. Dessutom anser vi att Svenska
1210 Kraftnäts planering över utbyggnaden av stamnätet i högre grad ska ta höjd för möjligheter till
1211 expansion istället för att enbart utgå ifrån prognoser.

1212
1213 Det är också Svenska kraftnät som beslutar om teknikvalet när det kommer till
1214 elnätinfrastruktur i samråd med berörda parter såsom fastighetsägare, närboende och andra
1215 intressenter. Målet ska vara minimera påverkan på boenden, natur och samhället.
1216 Samtidigt måste myndigheten förhålla sig till mål om stamnätets funktion och
1217 kostnadskalkyler. Därför balanseras ibland motstridiga intressen såsom markanspråk och
1218 investeringskostnad med elsystemnyttan. Partistyrelsen framhåller däremot att det är
1219 regeringen som ytterst ansvarar för såväl samhällsnyttan som den potentiella skadan på
1220 medborgarnas egendom, och därför ska de som drabbas av det enskilda valen också bli skäligt
1221 ersatt om det innebär ett intrång på den egna marken.

1222
1223 Partistyrelsen anser att ersättningsmodeller och nationella riktlinjer för tvingande avsättning
1224 av jordbruks- och skogsmark kan förtydligas. Partistyrelsen instämmer med motionärens
1225 intentioner om att ersättningsmodellerna bör utvecklas, vilket föreslås i årets
1226 ekonomiskpolitiska stämmoprogram. Vilken modell som lämpar sig bäst för detta ändamål
1227 bör däremot lämnas öppet inför kommande översyner.

1228

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

1.27.1

1.27.3

1.27.4

1.28. 1

1229

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

1.27.2

1230

1231

1232 [1.29](#): Maxtaxa i barnomsorgen

1233

1234 1.29.1 att Centerpartiet arbetar för en uppräknig av inkomstskatten för avgiftsskatten inom
1235 förskolan.

1236

1237

1238 **Partistyrelsens yttrande:**

1239

1240 Motionären tar upp frågan om att höja maxtaxan i förskolan för att kunna säkerställa en
1241 förskola av god kvalitet.

1242

1243 Förskolan är en viktig och betydande del i det svenska utbildningsväsendet. Att se över

resursfördelningen i förskolan ser Centerpartiet som ett viktigt steg i att höja kvaliteten och göra förskolan tillgänglig för fler barn.

Centerpartiet beslutade vid partistämman 2019 att systemet med maxtaxa i förskolan behöver reformeras för att ge större frihet åt kommunerna att bestämma över avgiftsnivåerna. En viss höjning av maxtaxan skapar utrymme för satsningar på såväl utbyggnad av förskolan som mer pedagogik och minskade barngrupper. Partistyrelsen instämmer i motionens intentioner.

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

1.29.1

1.30: Högre utbildning

1.30.1 att lärosäten ska tillåtas ta ut studieavgifter som begränsas i omfattning och ska vara möjliga att betala via merkostnadslån från CSN.

1.30.2 att studiebidraget för högre utbildning fasas ut och ersätts med ett renodlat lån.

1.30.3 att fördelningen av anslag mellan utbildningar jämnas ut ytterligare.

1.30.4 att Håp-systemet avskaffas för att inte uppmuntra till sänkta krav.

1.30.5 att verka för att fler högskolor avyttras till att bedrivas i stiftelseform.

1.30.6 att akademiska hus ska avvecklas och bolagets tillgångar överlåtas till respektive lärosäte.

1.30.7 att kraven för att uppgradera högskolor till universitet bör tydliggöras och skärpas.

Partistyrelsens yttrande:

Motionärerna lyfter frågan om högre utbildning och lägger fram förslag om hur studiemedelssystemet ska utformas på ett bättre sätt och resursfördelningen kan ses över för att bättre premiera utbildning av hög kvalitet. Motionärerna efterfrågar tydligare och skarpare krav för att uppgradera högskolor till universitet och vill se att det statligt ägda fastighetsbolaget akademiska hus avvecklas.

Utbildning gör nytta för både samhälle och individer. Det ska finnas en tillgång till högre utbildning av god kvalitet i hela landet. Det ökar människors möjligheter till jobb och trygghet, samtidigt som det gynnar näringslivet och välfärden. Fler måste ges möjlighet att studera. Det gäller även högre upp i åldrarna, då utbildning leder till jobb. Därför vill vi ha ett mer flexibelt studiemedelssystem. Inom Januariavtalet har möjligheten att vidareutbilda sig eller omskola sig högre upp i åldrarna utökats. Den övre åldersgränsen för rätt till studiemedel höjs från 56 till 60 år.

Kvaliteten inom högre utbildning behöver förbättras för att vi ska klara oss på framtidens högspecialiserade arbetsmarknad. Ett problem för universitet och högskolor är att studenter i stor omfattning hoppar av program och kurser, vilket förutom att försvåra planeringen kostar samhälle, lärosäte och studenter stora summor varje år. I stämmoprogrammet "En stark och grön ekonomi med fler företag" föreslås att lärosäten ska ta ut en avgift för kursadministration för att möjliggöra för högre kvalitet. Partistyrelsen instämmer i motionen i denna del.

Motionären vill se att studiebidraget fasas ut och ersätts med ett renodlat lån. För Centerpartiet är det viktigt att stärka kvalitén på högre utbildning, så att heltidsstudier är heltid. Det kräver stärkt studiemedel för att möjliggöra det för studenterna. Partistyrelsen anser dock inte att studiebidraget ska fasas ut och ersättas med ett renodlat lån. Samtidigt anser partistyrelsen inte att studiebidraget ska höjas, utan att stärkt studiemedel ska ske via ökade lånemöjligheter. Partistyrelsen föreslår därför avslag på förslag om att studiebidraget fasas ut och ersätts med ett renodlat lån. Det är även bra att arbeta under studietiden, då det utöver extra inkomster ger både erfarenheter och kontakter på arbetsmarknaden. För att stimulera studenter att arbeta verkar Centerpartiet för att det fribelopp som är kopplat till studiemedlet höjs för bidraget och lånedelen, och även på sikt avskaffas vad gäller studiemedlets lånedel.

Det resursfördelningssystem som idag tillämpas för den högre utbildningen består i princip av två delar. Det första är att lärosäten får ersättning per helårsstudent, det vill säga antal studenter som antas på utbildningarna. Den andra delen i resursfördelningssystemet är att lärosätena får ersättning per helårsprestation, det vill säga antalet godkända studenter. Det nuvarande systemet riskerar därmed att ge betygsinflation då lärosätena tjänar pengar på att godkänna studenter. Det premierar inte heller lärosäten för utbildningarnas användbarhet och koppling till arbetslivet. Det trots att en stor majoritet går vidare till arbetsmarknaden efter avslutade studier. Centerpartiet vill i stället se ett resurstilldelningssystem som i än högre grad premierar hög kvalitet, men också samverkan och öppenhet mot det omgivande samhället. Vi vill att lärosätena ska bli mer självständiga och att de får pengar utifrån sin kvalitet och efter hur de jobbar med det omgivande samhället.

Motionären lyfter även frågan om att avskaffa systemet med helårsprestationer. Centerpartiet har tagit steg i den riktningen inom ramen för Januariavtalet och kommer fortsatt att göra så. I satsningen på livslångt lärande i senaste budgetpropositionen motsvarar ersättningsbeloppet som universitet och högskolor får per helårsstudent den nivå som lärosäten normalt får för både helårsstudent och helårsprestation. Det är ett viktigt steg i för att kunna bidra till fler möjligheter till omställning och vidareutbildning för personer som är mitt i livet. Partistyrelsen instämmer i motionens intentioner om att Håp-systemet bör avskaffas på sikt och tror samtidigt att en framkomlig väg är att stegvis minska helårsprestationernas andel.

Motionären vill även se att Centerpartiet ska verka för att fler högskolor avyttras och bedrivs i stiftelseform. Centerpartiet ser gärna att nya aktörer etablerar sig på den svenska akademiska kartan. Vi tror att nya aktörer bidrar till att akademin rustas bättre att möta ett förändrat samhälle. Nya, mindre aktörer kan också vara snabbfotade och se samhällstrender och snabbt göra något åt det. Centerpartiet är även positiv till att dagens statliga lärosäten tar initiativ till ansökningar om att omvandlas till stiftelsehögskolor och att staten skapar förutsättningar för det. En annan organisationsform för statliga universitet och högskolor skulle kunna bidra till att stärka den institutionella friheten. Partistyrelsen instämmer i motionen i denna del.

1338 Akademiska Hus är ett statligt ägt aktiebolag vars uppdrag är att äga, utveckla och förvalta
1339 fastigheter för universitet och högskolor med huvudfokus på utbildnings- och
1340 forskningsverksamhet. Det finns stora variationer mellan olika lärosäten, både när det gäller
1341 de totala hyreskostnaderna och andelen av hyreskostnaderna som går till Akademiska hus.
1342 Partistyrelsen anser inte att lösningen är att lärosätena övertar lokalerna, det skulle bland
1343 annat ge lärosätena olika förutsättningar eftersom alla inte hyr sina lokaler av Akademiska
1344 Hus. Istället ska vi se över hur Akademiska Hus sköts. Partistyrelsen föreslår därför avslag på
1345 motionen i den delen.

1346
1347 Det är viktigt att möjligheterna för dagens högskolor att erhålla universitetsstatus klargörs.
1348 Det ska finnas tydliga kriterier för att undvika godtycklighet. Centerpartiet har drivit på för
1349 detta, bland annat i en följd motion till propositionen "Kunskap i samverkan – för samhällets
1350 utmaningar och stärkt konkurrenskraft" (prop. 2016/17:50) då vi efterfrågat förslag på sådana
1351 kriterier. Inom ramen för Januariamarbetet har Centerpartiet sett till att
1352 Universitetskanslersämbetet, UKÄ, har fått ett uppdrag om det. Partistyrelsen instämmer med
1353 motionens intentioner i denna del.

1354

Partistyrelsen föreslår partistämman att besluta:

att Centerpartiet verkar för att stärka lånedelen för studiemedel.

1355

Partistyrelsen föreslår partistämman bifalla följande motioner:

1.30.3 att fördelningen av anslag mellan utbildningar jämnas ut ytterligare.

1356

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

1.30.1

1.30.4

1.30.5

1.30.7

1357

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

1.30.2

1.30.6

1358

Julia Eriksson, Centerstudenter reserverar sig till förmån för bifall på motion 1.30.

Motivering: Motionen tar upp viktiga reformer för att stärka kvalitén i högre utbildning och förutsättningarna för Sverige att fortsätta vara en utbildnings och forskningsland i framkant.

Motionärens förslag utgår från den syn Centerpartiet redan har på högre utbildning och de reformer som presenteras är sådana som är möjliga att genomföra redan idag, inom ramen för nuvarande system. Därför är det viktigt att dessa förslag kan bifallas och bli centerpolitik på riktigt.

1.31: Myndigheternas jämställdhetsarbete

1.31.1 att Jämställdhetsmyndigheten ska få i uppdrag av regeringen att säkra att jämställdhet och osakliga könsskillnader noggrant uppföljs och analyseras i Sveriges myndigheter.

1.31.2 att samtliga myndigheter ska arbeta med könsuppdelad statistik.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären tar upp frågan om att myndigheterna slarvar med att visa könsuppdelad statistik och att jämställdhetsanalyser uteblir.

Sverige har under lång tid genomfört flera reformer som stärkt kvinnors ekonomiska egenmakt, men den ekonomiska jämställdheten har stagnerat den senaste tiden enligt delredovisningen från Kommissionen för jämställda livsinkomster. Den grupp som har det sämst ställt ekonomiskt är fortsatt äldre kvinnor, som utgör 78 procent av de med garantipension. Rapporten visar också att myndigheterna inte redovisar könsuppdelad statistik i den grad de ska.

Precis som motionären anser partistyrelsen att delredovisningen från Kommissionen för jämställda livsinkomster, som visar på en stagnerande utveckling, är oroväckande och att behovet av åtgärder för ekonomisk jämställdhet är stort. Centerpartiet kan inte besluta vad regeringen ska ge för uppdrag till Jämställdhetsmyndigheten, men instämmer i intentionerna och föreslår även en ny att-sats.

Myndigheterna har redan idag i uppdrag att arbeta med könsuppdelad statistik. Precis som motionären lyfter, framgår det tydligt i Kommissionen för jämställda livsinkomsters delrapport att det inte görs i tillräckligt stor utsträckning. Regeringen behöver säkerställa att åtagandet efterföljs. Att synliggöra skillnader är en förutsättning för jämställdhetsarbetet och Centerpartiet kommer att följa upp detta. Partistyrelsen föreslår stämman att instämma i intentionerna. Centerpartiet kommer fortsatt att driva på för att öka den ekonomiska jämställdheten och partistyrelsen föreslår därför en ny att-sats.

Partistyrelsen föreslår partistämman att besluta:

att Centerpartiet ska verka för att öka den ekonomiska jämställdheten.

att uppdra åt Jämställdhetsmyndigheten att årligen följa upp och analysera målet om ekonomisk jämställdhet.

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

1.31.1

1.31.2

[1.32](#), [1.33](#): Plast och nedskräpning

1.32.1 att samarbete mellan plastproducenter, designers och konsumenter främjas för att motverka skadliga hälso- och climateffekter av plasterna.

1.32.2 att investeringsstöd utgår till gröna klimatsmarta innovationer, företagande och produktionsomställning.

1.32.3 att ett certifierings- märknings- och pantsystem för återvinningsbar plast införs.

1.32.4 att avgifter som moms sänks för de produkter som enligt internationell certifiering produceras hållbart och är hållbara ur ett långsiktigt miljöperspektiv.

1.32.5 att upphandling av miljömässigt hållbara produkter i plast främjas inom politiskt styrd och/eller skattefinansierad verksamhet överlag.

1.32.6 att information om vikten av vattenskydd i natur och parker och ordningsföreskrifter anslås för allmänheten vid alla berörda platser.

1.32.7 att plastnedskräpning och annan miljöskadlig verksamhet kan bötfällas på plats.

1.33.1 att lagstiftningen utformas så att det blir straffbart att skräpa ner med fimpar, snus och tuggummi.

Partistyrelsens yttrande:

Motionerna lyfter upp dagens omfattande plastförbrukning som ett stort och allt mer brådskande miljöproblem, sett till såväl miljöpåverkan vid produktion som nedskräpningen som ofta följer. Plast som material fyller flertalet viktiga funktioner, men betraktat ur ett livscykelperspektiv kvarstår mycket arbete för att minska plastens miljöpåverkan.

Motionärerna föreslår ett flertal åtgärder som tar sikte på olika steg i plastens livscykel, vilket partistyrelsen menar är både nödvändigt och resurseffektivt. Merparten av förslagen är helt i linje med vad Centerpartiet tidigare och för närvarande driver internationellt och inom EU, eller berör åtgärder som redan finns eller är nära förestående att implementeras i Sverige.

Inom ramen för Januariavtalet var Centerpartiet med och tog fram en nationell strategi samt handlingsplan för en cirkulär ekonomi i vilka plast identifieras som en särskilt prioriterad materialström med behov av åtgärder i hela livscykeln. I arbetet med det nationella genomförandet av EU:s engångsplastdirektiv samt utfasningen av vissa engångsplaster hade Centerpartiet en viktig roll i att verka för mer hållbara och resurseffektiva plastströmmar.

Centerpartiet har genom tidigare stämmoprogram gjort tydligt att åtgärder måste vidtas i plastprodukters fulla livscykel för att minska på beroendet av jungfruliga insatsvaror. Dessa

1443 måste ske såväl nationellt som inom EU, där det finns en stor marknadspotential för
1444 återvunnen plast. Tidigare har Centerpartiet verkat för skärpta ekodesignkrav för att
1445 säkerställa en högre återvinningsbarhet redan i designstadiet och vill att dessa kravs skärps på
1446 en kontinuerlig basis.

1447
1448 Ett avsevärt hinder för att lyckas uppnå mer cirkularitet är avsaknaden av en tillräcklig
1449 efterfrågan samt en utvecklad marknad för återvunnen plast. Plastströmmarna måste bli mer
1450 konkurrenskraftiga och attraktiva att investera i, något som haltar i dagsläget. Centerpartiet
1451 verkar för att Sverige och i förlängningen EU inför successivt ökande kvotplikter på
1452 återvunnen plast i ny produktion, vilket skulle driva fram en ny och växande marknad. Dessa
1453 bör åläggas den primära produktproducenten. Motionären föreslår förändrade momssatser
1454 vilket i teorin är ett gångbart alternativ till kvotplikter, men partistyrelsen anser att vi
1455 Centerpartiet ska verka för en mer enhetlig moms och färre differentieringar, vilket tidigare
1456 partistämmor också fattat beslut om.

1457
1458 Sedan tidigare driver Centerpartiet att det behövs standarder för plaståtervinning inom EU
1459 som bör åtföljas av tydliga, standardiserade märkningar och information till både producent
1460 och konsument om plastens innehåll och ursprung. Certifieringssystem riktade mot
1461 plastproducenten har en stor potential och partistyrelsen ser gärna att detta tas fram
1462 gemensamt inom EU. Pantsystem för vissa plastförpackningar lyfts som en möjlig lösning i
1463 det nationella genomförandet av engångsplastdirektivet och det pågår forskningsprojekt vid
1464 RISE om detta. Om ett pantsystem kan utformas likt det som finns för aluminiumburkar ser
1465 partistyrelsen det som ett kostnadseffektivt sätt att stärka återvinningsgraden av plast.

1466
1467 Partistyrelsen instämmer i att fler aktörer bör bidra till att minska plastens negativa
1468 miljöpåverkan. Det finns idag flertalet branschöverskridande samarbeten kring plast som sker
1469 på en frivillig grund, något som visat sig väldigt effektivt. Partistyrelsen bejakar initiativ som
1470 möjliggör fortsatt innovation och nya affärsmodeller. I synnerhet i offentlig sektor så verkar
1471 Centerpartiet för att se förstärkta informationsinsatser, ett fortsatt progressivt arbete med
1472 cirkulära upphandlingskriterier och ett införande av cirkularitetskrav i lagen om offentlig
1473 upphandling. Dessa bör skärpas successivt i takt med att mer återvunnen plastråvara blir
1474 tillgänglig. Partistyrelsen instämmer i motionärens intentioner men ser en svår
1475 gränsdragningsproblematik om all typ av skattefinansierad verksamhet ska omfattas av strikta
1476 upphandlingskrav.

1477
1478 Partistyrelsen anser att det är av stor betydelse att plastproducenter och teknikutvecklare ges
1479 bästa möjliga förutsättningar att vara en motor i den gröna omställningen. Inom både
1480 miljöpolitiken och näringspolitiken driver Centerpartiet på för minskade skattebördor,
1481 minskat regelkrångel samt ändamålsenliga investeringsbidrag till lovande entreprenörer som
1482 på sikt kan bidra med stor samhällsnytta men som kan behöva extra finansiellt stöd innan
1483 deras innovation har demonstrerats och etablerat sig på marknaden.

1484
1485 Motionärerna lyfter också insatser mot nedskräpning som kan göra stor skillnad för närmiljön.
1486 Håll Sverige Rent beräknar att det slängs uppemot en miljard fimpar årligen, något som
1487 motsvarar 108 ton plast som ofta sprids vidare till vattendrag och hav.

1488
1489 Tills nyligen omfattades inte fimpar, snus och tuggummi av den nedskräpningsbot som
1490 polisen kan dela ut på plats för andra skräptyper.
1491 Centerpartiet har länge drivit på för att utöka botens omfattning för att skicka en tydlig signal
1492 att skräp av något slag inte ska accepteras. Ett beslut om detta togs av riksdagen i juni 2021

1493 vilket bör betraktas som en stor framgång i arbetet med att minska nedskräpningen i
1494 samhället.

1495
1496 Gällande andra vanliga skräptyper, som godispapper och plastförpackningar, så finns
1497 möjligheten att bötfälla på plats men botten används i mycket låg utsträckning varför det finns
1498 anledning att förtydliga polismyndighetens instruktioner kring detta. En viktig del i arbetet
1499 mot nedskräpning är tydlig information till allmänheten samt goda möjligheter att lämna ifrån
1500 sig skräp i soptunnor och återvinningskärl. I dagsläget har de enskilda kommunerna ett ansvar
1501 för detta i parker och mängden soptunnor och kärl har ökat i landet, inte minst i städer.
1502 Samtidigt anser partistyrelsen att det ligger ett stort ansvar på den enskilda individen att ta
1503 hand om sitt eget skräp i allmänna miljöer.
1504

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

1.32.1

1.32.2

1.32.3

1.32.5

1.32.7

1.33.1

1505

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

1.32.4

1.32.6

1506

1507

1508

1509 [1.34](#), [1.35](#), [1.36](#): Jämställd familjepolitik

1510

1511 1.34.1 att Centerpartiet verkar för att utöka valfriheten i föräldraförsäkringen så att föräldrar
1512 kan fritt välja bort föräldradagar i utbyte mot en högre dagsersättning.

1513

1514 1.35.1 att ytterligare två månader ska öronmärkas för vardera vårdnadshavaren.

1515

1516 1.35.2 att garantidagarna i föräldraförsäkringen tas bort och att 80 procent av dagarna ska tas
1517 ut innan barnet har fyllt tre år, samt att de resterande dagarna ska kunna användas tills barnet
1518 fyllt tolv år.

1519

1520 1.35.3 att det ska vara tillåtet med obegränsat antal dubbeldagar.

1521

1.35.4 att de dagar i föräldraförsäkringen som inte är öronmärkta ska kunna användas av förbarnet andra viktiga vuxna.

1.35.5 att reglerna för SGI förändras, så att de baseras på hur länge föräldern har varit hemma istället för barnets ålder.

1.35.6 att införa en utökad graviditetspeng för samtliga gravida två veckor före beräknat födelsedatum.

1.35.7 att ge Försäkringskassan ett informationsuppdrag riktat till vårdnadshavare om föräldraförsäkringens påverkan på familjeliv, hälsa och livsinkomst.

1.35.8 att i en reform av föräldraförsäkringen det särskilt bör utredas hur tvister i samband med separation ska hanteras.

1.36.1 att Centerpartiet ska verka för att avskaffa flerbarnstillägget.

Partistyrelsens yttrande:

Motionärerna pekar på en lång rad faktorer i den ekonomiska familjepolitiken som tillsammans skapar ett antal problem, framförallt ur jämställdhetsperspektiv. Motionärerna lyfter att Centerpartiet måste ta oss an frågor om reserverade dagar i föräldraförsäkringen, antalet lägstanivådagar, obegränsat antal dubbel dagar, snabbhetspremien, graviditetspenning, flerbarnstillägg med mera. Allt för att stärka den ekonomiska jämställdheten.

Föräldraförsäkringen är en förmån som finns till för att föräldrar ska kunna kombinera föräldraskap med arbete. Men samtidigt är det för barnets skull som föräldrarna får möjlighet att stanna hemma. Och barnet har rätt till båda sina föräldrar.

Pappors uttag av föräldraledighet ökar men väldigt sakta. Det återstår en lång bit innan vi kan tala om en jämställd fördelning av föräldraledigheten. Samtidigt som det blir mer accepterat med ett jämställt uttag, möts både kvinnor som tar ut mindre ledighet och män som tar ut mer ledighet, allt för ofta av förväning, misstro och misstänksamhet.

Den ojämlika fördelningen av föräldraledigheten leder till negativa konsekvenser för såväl samhället i stort som för enskilda individer. Barnens rätt till båda sina föräldrar begränsas. Män förlorar viktigt umgänge och anknytning med barnen. Kvinnor förlorar i löneutveckling, karriärmöjligheter och livsinkomst. Vid Centerpartiets stämma i Falun 2015, antogs programmet ”Liberal feminism – att bestämma själv”.

I programmet slog stämman fast att Centerpartiet vill verka *för ett liberalt feministiskt samhälle som strävar efter jämställdhet mellan könen, värnar individens frihet och tror på människors förmåga att ta ansvar för sina val. Delar av detta är att arbeta för en jämn fördelning av makt och inflytande, ekonomisk jämställdhet och en jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet.*

Centerpartiet vill inte detaljstyra människors privatliv. Våra värderingar är fast förankrade i värderingen att makt bör delegeras underifrån, att människor är bättre än staten på att göra sina livsval. Denna utgångspunkt har varit vägledande när Centerpartiet har ställt sig

avvisande till förslag om utökad individualisering av föräldraförsäkringen. För ett frihetligt, liberalt och feministiskt parti är detta alltså utgångspunkten när vi formulerar politiken. När det kommer till föräldraförsäkringen ser partistyrelsen med dagens ögon att dessa värderingar behöver leda oss till nya slutsatser.

De åtgärder som har genomförts har dessvärre visat sig, i princip resultatlösa. Problemen med ojämsställd fördelning av föräldraledigheten är ett typexempel på att vi som individer begränsas av omvärldens förväntningar på oss utifrån könstillhörighet. Försäkringskassans analyser visar att den enskilt tydligaste faktor som har haft inverkan på pappors uttag är införandet av de reserverade månaderna i föräldraförsäkringen. Övriga insatser har haft marginell inverkan.

Partistyrelsen anser att Centerpartiet behöver öppna upp för en förutsättningslös diskussion om hur vi kan riva de strukturer som hindrar män från att utnyttja sin föräldraledighet och kvinnor att kombinera ett gott föräldraskap med ett gott arbetsliv.

Partistyrelsen vill se en enkel, modern och tydlig barn- och föräldraförsäkring som tar avstamp i principen om barnets bästa. En sådan försäkring måste vara anpassad till vårt moderna samhälle och arbetsliv, olika familjekonstellationer, och premiera ett mer jämställt uttag av föräldradagar.

Partistyrelsen anser att dagens synnerligen generösa föräldraförsäkring är problematisk ur såväl jämställdhetsperspektiv som i privat- och samhällsekonomisk mening. Till detta ska tilläggas att många drygar ut sin föräldraledighet genom att vara föräldralediga utan ersättning från försäkringen. Alltför många människor, de flesta kvinnor, är frånvarande från arbetsmarknaden under lång tid och därigenom förlora i såväl löneutveckling som karriärmöjligheter. Konsekvenserna för den ekonomiska levnadsstandarden riskerar att bli livslånga. Ur ett samhällsekonomiskt perspektiv försvinner arbetade timmar vilket i sin tur ger en lägre välfärd. Partistyrelsen anser inte att det är lämpligt att öppna upp för längre frånvaro från arbetsmarknaden och föreslår därför att förslagen om utbytbara dagar och utökad graviditetspenning avslås.

Ersättningen på lägstanivå är idag 180 kronor per dag. Enligt en rapport från Riksdagens utredningstjänst betalades över 70% av föräldrapenningen på lägstanivån ut till kvinnor år 2020. Utredningen om en modern föräldraförsäkring konstaterade i sitt slutbetänkande 2017, att lägstanivådagarna kan jämföras med ett vårdnadsbidrag och innebära liknande inlåsnings effekter för dem som inte har etablerat sig på arbetsmarknaden. Partistyrelsen anser att ett avskaffande av lägstanivådagarna bör övervägas och instämmer i förslagens intentioner.

Föräldraförsäkringen har i första hand till syfte att ge utrymme för omvårdnad och anknytning under de första levnadsåren. Fördelningen av uttaget av föräldrapenningen över tid behöver därför ses över. Centerpartiet Partistyrelsen föreslår därför att bifalla i förslaget att 80% av föräldraledigheten ska tas ut innan barnet har fyllt tre år.

Möjligheten för båda föräldrar att vara ledig med föräldrapenning samtidigt (dubbeldagar) är idag begränsad till 30 dagar per förälder. Studier visar att detta varit gynnsamt för jämställdhet, sammanhållning i familjen och även kvinnors hälsa. Partistyrelsen anser mot den bakgrunden att det är rimligt att avskaffa begränsningen av dubbeldagar.

Föräldraförsäkringen måste kunna ta hänsyn till att familjebildningar ser olika ut och att det utöver barnets föräldrar kan finnas ett flertal personer som ingår i familjemiljön. Hur föräldradagarna kan fördelas till andra, för barnet viktiga personer bör därför övervägas.

Möjligheten att vara föräldraledig med skyddad SGI är idag begränsad efter att barnet har fyllt 18 månader. Motionärernas förslag om att basera SGI-skyddet på hur länge föräldern har varit hemma istället för dess ålder, kan vara ett sätt att underlätta för pappor, som i regel tar ut föräldraledigheten i ett senare skede. Partistyrelsen instämmer i förslagens intentioner, men anser samtidigt att man bör ta i akt att syftet med föräldrapenningen är att man ska kunna vara ledig med sitt barn under just de första levnadsåren.

Graviditetspenning kan beviljas från och med 60 dagar innan beräknad förlossning för den som har ett fysiskt ansträngande arbete, eller för den som blivit förbjuden att arbeta av sin arbetsgivare, från och med den dagen när förbudet gäller. Den som inte har rätt till graviditetspenning har rätt att vara föräldraledig från och med 60 dagar innan beräknad förlossning. Sverige har redan idag världens mest generösa föräldraförsäkring och partistyrelsen anser inte att det är motiverat att utöka graviditetspenningen.

Den ojämställda fördelningen av föräldraledighet och omvårdnaden av barnen påverkar livsinkomsten och därmed den ekonomiska tryggheten när man en gång går i pension. Allt för många är okunniga om sambandet mellan de val man gör idag och den framtida pensionen. Centerpartiet vill därför stärka myndigheternas uppdrag att informera om pensionssystemet och hur olika livsval påverkar den framtida pensionen.

Centerpartiet har föreslagit ett antal reformer för att förhindra att barn hamnar i kläm när föräldrarna separerar. Bland annat har vi lyft att gemensam vårdnad bör vara norm vid separationer, samtidigt som barnets bästa alltid ska vara avgörande. Vi har även föreslagit ett obligatoriskt medlingsförfarande i vårdnadstvister. Partistyrelsen delar motionärernas uppfattning att det måste till reformer för att säkerställa att barnets intressen sätts främst i dessa fall.

Riksrevisionen presenterade 2020 en rapport där man konstaterade att flerbarnstillägget för barn nummer två som infördes 2005, inte har fått den önskade fördelningseffekten och ansåg därför att den delen av tillägget bör avskaffas. Med anledning av denna granskning föreslog Centerpartiet att flerbarnstillägget ska ses över.

Man bör ha respekt för att den ekonomiska familjepolitiken spelar en viktig roll för många familjer med små marginaler. Partistyrelsen delar samtidigt motionärens oro för att summan av dessa bidrag, riskerar att leda till förhöjda trösklar till arbetsmarknaden. Inom ramen för utredningen om bostadsbidrag och underhållsstöd pågår för närvarande en översyn av flerbarnstillägget. Utredningen ska redovisa sitt uppdrag senast den 1 oktober 2021. Partistyrelsen anser att utredningens slutsatser bör studeras innan ett eventuellt förnyat ställningstagande om flerbarnstillägget och föreslår därför att motionen avslås.

Partistyrelsen föreslår partistämman att besluta:

att Centerpartiet ska genomföra en översyn av familjepolitiken i syfte att utarbeta en modern, liberal politik för barnens bästa och för jämställda och jämlika villkor för alla föräldrar.

1665

Partistytelsen föreslår partistämman bifalla följande motioner:

1.35.2 att garantidagarna i föräldraförsäkringen tas bort och att 80 procent av dagarna ska tas ut innan barnet har fyllt tre år, samt att de resterande dagarna ska kunna användas tills barnet fyllt tolv år.

1.35.3 att det ska vara tillåtet med obegränsat antal dubbel dagar.

1666

Partistytelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

1.35.4

1.35.5

1.35.7

1.35.8

1667

Partistytelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

1.34.1

1.35.1

1.35.6

1.36.1

1668

Cecilia Andersson reserverar sig till förmån för bifall på motion 1.35.1.

Sofia Jarl, Centerkvinnorna, reserverar sig till förmån för bifall på motion 1.35.1 och 1.35.6.

Motivering: Sverige har världens mest generösa föräldraförsäkring. Kvinnor tar fortfarande ut den absoluta lejonparten vilket får fler negativa effekter. Mäns uttag har bara ökat när andelen föräldradagar vikta till pappan har ökat.

Christofer Bergenblock reserverar sig till förmån för bifall på motion 1.35.1 och 1.35.6.

Motivering: Den alltjämt väldigt ojämställda fördelningen av föräldradigheten är en starkt bidragande till ojämställdhet även inom andra områden, så som fördelning av oavlönat arbete i hemmet, karriär- och löneutveckling, pension och livsinkomst. Jag yrkar därför bifall till att-sats 1.35.1 om "att ytterligare två månader ska öronmärkas för vardera vårdnadshavaren".

För den som har ett fysiskt ansträngande eller riskfyllt arbete finns möjlighet till graviditetspeng under de 60 sista dagarna innan beräknad förlossning, men det är rimligt att samtliga gravida får möjlighet att förbereda sig inför den kommande förlossningen under de sista 14 dagarna. Jag yrkar därför bifall till att-sats 1.35.6 om "att införa en utökad graviditetspeng för samtliga gravida två veckor före beräknat födelsedatum".

Aphram Melki reserverar sig till förmån för bifall på motion 1.36.1

Motivering: Jag vill reservera till förmån för bifall till motionen eftersom den syftar till att minska trösklarna för kvinnors inträde till arbetsmarknad och därmed bryts delvis utanförskapet.

1669

1670

1671 [1.37](#): Velfärdsbedrägerier

1672

1673 1.37.1 att Försäkringskassan och Skatteverket samkör sina register alternativt att

1674 Försäkringskassan lämnar kontrolluppgifter till Skatteverket.

1675

1676

1677 **Partistyrelsens yttrande:**

1678

1679 Motionären uppmärksammar de felaktiga uppgifter som redovisats från ett antal privata
1680 tandkliniker och som bland annat lett till felaktiga utbetalningar av statligt tandvårdsstöd och
1681 skattebedrägeri.

1682

1683 Problemet med oriktig rapportering till Försäkringskassan har uppmärksamrats på flera plan
1684 de senaste åren. Det gäller såväl överutnyttjande som renodlat fusk. Centerpartiet har sedan
1685 2016 drivit på för en ändring av bidragsbrottslagen för att denna även ska inkludera företag
1686 och riksdagen beslutade 2019 om förändringar i linje med detta. Dessa trädde i kraft den 1
1687 januari 2020. Förändringarna innebär att lagen även omfattar bidrag, stöd och ersättningar
1688 som avser en enskild person, men betalas ut till eller tillgodoräknas någon annan än den
1689 enskilde, till exempel ett företag. Samtidigt förändrades lagen om underrättelseskyldighet vid
1690 felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen så att denna gäller även ovan nämnda fall.
1691 Dessutom höjdes maxstraffet för grovt bidragsbrott från fyra till sex års fängelse.

1692

1693 Under 2020 implementerade Försäkringskassan ett nytt IT-system som granskar alla
1694 patientbesök i tandvården. Genom systemet kan Försäkringskassan sortera ut besök som anses
1695 ha hög risk för missbruk och snabbt kontrollera dessa. I augusti samma år, stängdes sex
1696 tandvårdskliniker av från systemet för tandvårdsstöd på grund av misstänkt missbruk av
1697 systemen.

1698

1699 Partistyrelsen delar motionärens uppfattning att all form av fusk och missbruk av stödsystem
1700 är oacceptabelt. Vad gäller den typ som motionären beskriver konstaterar partistyrelsen
1701 samtidigt att lagstiftningen har skärpts samtidigt som statens instrument för att följa upp och
1702 kontrollera uppgifter om besök i tandvården har stärkts betydligt. Partistyrelsen ser därför
1703 ingen anledning att ytterligare utöka kontrollsystemen i nuläget.

1704

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

1.37.1

1.38: Bredda kvalificeringen in i det svenska socialförsäkringssystemet

1.38.1 att en bredare översyn av socialförsäkringssystemet genomförs. Målsättningen med reformen ska vara att skilja på vilka socialförsäkringar som enskilda har tillgång till baserat på om de är individer med uppehållstillstånd eller har svenskt medborgarskap, med målet att den förstnämnda gruppen successivt kvalificerar sig in i välfärden.

1.38.2 att ekonomiska bidrag, såsom försörjningsstöd, föräldrapenning, etableringsersättning, barn- och bostadsbidrag som erhålls av individer med uppehållstillstånd görs om för att följa CSN-modellen.

1. 93.3 att svenska medborgare kan erhålla ovan nämnda bidrag men att de då är utformade som idag.

1.38.4 att föräldraförsäkringssystemet för individer med uppehållstillstånd reformeras, där antalet dagar som dessa kan tillgodoräkna sig föräldraförsäkring för ett barn under ett år bör beräknas utifrån barnets ålder. Barnets ålder vid beviljandet av uppehållstillståndet bör subtraheras från det totala antalet tillgängliga dagar som individen kan erhålla ekonomisk ersättning som föräldraledig.

Partistyrelsens yttrande:

Motionärerna pekar på utmaningarna som kommer av kombinationen mellan ett omfattande socialförsäkringssystem och en stort mottagande av människor som söker skydd och föreslår med anledning av detta en bred översyn av socialförsäkringssystemet och en avgränsning av vilka förmåner som ska vara förbehållna svenska medborgare.

Centerpartiets politik kombinerar ordning och reda med öppenhet och medmänsklighet. Vi försvarar rätten att söka skydd, rätten att återförenas med sin familj, trygghet för asylsökande och en effektiv väg till integration. Samtidigt ser vi de utmaningar som finns, inte minst i förhållande till socialförsäkringssystemet.

Centerpartiet driver sedan tidigare frågan om att asylsökande som fått uppehållstillstånd ska kvalificera sig in i delar av välfärden. Det ökar drivkrafterna att komma i arbete, sänker kostnaderna och tydliggör att asylrätten handlar om att erbjuda skydd, inte förmåner. Ersättning i transfereringssystem bör därför utgå baserat på inkomst, och därmed inbetald skatt, snarare än dagens framåtblickande mått: sjukpenninggrundande inkomst. Etableringsersättningen bör göras om till ett etableringslån, baserat på samma principer som gäller för CSN-lån, där lånet betalas tillbaka under en längre tid.

Partistyrelsen anser inte att, såsom motionärerna föreslår, socialförsäkringssystemet bör utformas beroende av medborgarskap. En grundläggande princip är att människor som tar del av våra gemensamma trygghetssystem behandlas lika. Socialförsäkringssystemet är

1751 konstruerat kring tre försäkringsgrenar, bosättningsbaserade förmåner, arbetsbaserade
1752 förmåner samt övriga förmåner. Att knyta socialförsäkringarna till medborgarskap skulle
1753 medföra stora svårigheter för människor att etablera sig i Sverige. Kvalificeringen bör istället
1754 ske genom arbete såsom Centerpartiet tidigare har föreslagit.

1755
1756 Partistyrelsen instämmer dock i motionens intentioner och anser att det finns anledning att
1757 göra en bredare översyn kring en modell för kvalificering till välfärden.
1758

Partistyrelsen föreslår partistämman att besluta:

att en utredning bör se över vilka förutsättningar en modell med kvalificering till välfärden
ska baseras på.

1759

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

1.38.2

1.38.3

1.38.4

1760

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

1.38.1

1761

1762

1763 [1.39](#): En bred skattereform

1764

1765 1.39.1 att Centerpartiet ska verka för en bred skattereform som stimulerar jobb och
1766 företagande, stärkt välfärd, klimat, och minskade klyftor.

1767

1768 1.39.2 att i huvudsak ställa sig bakom innehållet i denna motion när en ny skattereform ska
1769 genomföras.

1770

1771

1772 **Partistyrelsens yttrande:**

1773

1774 Motionären lyfter i sin motion ett antal inriktningar som en kommande skattereform bör ha,
1775 bland annat att grundläggande livsvillkor bör vara ett statligt ansvar om inte kommunerna
1776 klarar det; vi behöver justering av skatterna, men innan vi gör det ska vi se om de pengar vi
1777 har används på ett förnuftigt och effektivt sätt; en rimlig och rättmätig del av naturresursernas
1778 värden måste få stanna i de bygder och regioner där rikedomarna hämtas, som vatten,- och
1779 vindkraft; ökad klimatvänlig tillväxt; svensk skogsråvara kan ställa om transportsektorn med
1780 biobränslen; det bör prövas att göra kommunalskatten progressiv så att högre inkomster också
1781 procentuellt betalar något mer skatt; för att få mer jämlika livsinkomster bör pensionerna ligga
1782 kring 70 procent av slutlönen med pensionshöjningar, bostadstillägg och kanske höjda

1783 pensionsavgifter. Partistyrelsen instämmer i delar av motionärens beskrivning av vad den
1784 övergripande inriktningen på en kommande skattereform bör ha. Att minska skatten på arbete,
1785 minska klyftan mellan stad och land samt att öka konkurrenskraften och därigenom trygga
1786 välfärdens framtida finansiering bör utgöra några centrala beståndsdelar. Samtidigt anser inte
1787 partistyrelsen, exempelvis, att kommunalskatten ska vara progressiv.

1788
1789 Inom skattepolitiken har Centerpartiet under lång tid drivit på för en bred skattereform. För
1790 Centerpartiet är det självklart centralt att den bidrar till att göra Sverige bättre, mer
1791 miljövänligt och att skatten på arbete och företagande sänks. Det är också förutsättningar för
1792 att en skattereform ska kunna genomföras. Partistyrelsen anser att det är viktigt att gå in i
1793 eventuella förhandlingar kring en skattereform med en generell inriktning, som att
1794 skattetrycket på jobb och företagande ska gå ner. Motionären ger exempel på några områden
1795 som en skattereform behöver fokusera på men merparten av de förslag som motionären lyfter
1796 berör inte skattesystemet och bör därför heller inte ingå i en ny skattereform. Exempel på
1797 förslag som inte bör ingå i en skattereform är nivå på pensioner relativt slutlön, AP-fondernas
1798 investeringsstrategier, en nationell utsläppshandel för fossila drivmedel samt att
1799 grundläggande livsvillkor bör vara ett statligt ansvar om inte kommunerna klarar det.
1800 Partistyrelsen anser därför inte att det i huvudsak går att ställa sig bakom förslagen i motionen
1801 och föreslår avslag i den delen.
1802

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

1.39.1

1.39.2

1803

1804

1805 [1.40](#), [1.41](#): Statlig inkomstskatt

1806

1807 1.40.1 att på sikt avskaffa den statliga inkomstskatten.

1808

1809 1.41.1 att på sikt avskaffa den statliga inkomstskatten.

1810

1811

1812 **Partistyrelsens yttrande:**

1813

1814 Motionärerna anför att Sveriges progressiva skattesystem inte bara hämmar tillväxt utan också
1815 innebär en straffbeskattning av människor som utbildar och specialiserar sig i sina yrkesval.
1816 Inkomstskatten bör därför avskaffas vilket motionärerna anför skulle vara självfinansierande.

1817

1818 Centerpartiet har inom ramen för samarbeten i regering och riksdag under flera
1819 mandatperioder bidragit till att sänka den statliga inkomstskatten; detta genom att höja taket
1820 för när skatten ska betalas samt avskaffat värnskatten. Men Sveriges marginalsatser är
1821 fortsatt höga ur ett internationellt perspektiv.

1822

1823 Det behöver löna sig mer att utbilda och anstränga sig, samt att sträva efter att få det bättre.

1824 Det behöver bli mer attraktivt för företag att lägga huvudkontor i Sverige och forskare,
1825 företagsledare och internationell rörlig spetskompetens behöver lockas hit för att stärka
1826 näringslivet konkurrenskraft.

1827
1828 Partistyrrelsen anser att Centerpartiets långsiktiga målsättning ska vara att inkomskatteskalan
1829 ska bli betydligt mindre brant. Färre ska behöva betala statlig inkomstskatt och skatten de
1830 betalar måste bli lägre. Oavsett vilka dynamiska effekter som kan uppstå när skattenivåer
1831 förändras så står Centerpartiet bakom det finanspolitiska ramverket. Det innebär att ett
1832 slopande av den statliga inkomstskatten dels skulle kräva ett historiskt stort reformutrymme,
1833 dels tränga undan andra viktiga satsningar. Detta om skatten slopas vid ett tillfälle, oavsett när
1834 i tiden det sker. Partistyrrelsen föreslår därför att motionen ska avslås.
1835

Partistyrrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

1.40.1

1.41.1

1836
1837
1838 [1.42](#): Enhetlig moms

1839
1840 1.42.1 att enhetlig moms ska tas ut på samtliga varor och tjänster.

1841
1842
1843 **Partistyrrelsens yttrande:**

1844
1845 Motionären anför att det är svårt att göra gränsdragningar för vilken momssats som ska gälla.
1846 Och att är orättvist när olika momssatser tas ut för liknande varor eller tjänster men där de
1847 tillhandahålls av olika aktörer. Förslaget är därför införande av enhetlig moms.

1848
1849 Idag har alla EU-länder samma grundläggande momsregler även om till exempel
1850 skattesatserna skiljer sig åt. Centerpartiets stämma har tidigare fattat beslut om att momsen
1851 bör ingå i en bredare skattereform och påtalat att momsregelverket utgör en komplex del av
1852 skattesystemet med flertalet undantag och en omfattande gränsdragningsproblematik. Detta i
1853 sin tur får snedvridande effekter på konkurrens och fördyrar för företagen.

1854
1855 Partistyrrelsen delar motionärens problembeskrivning men ser behov av andra lösningar.
1856 Partistyrrelsen anser att möjligheterna för en breddning av momsbasen behöver ses över för att
1857 skapa ett mer lättförståeligt och enhetligare system. Syftet med detta är inte att höja momsen
1858 utan att momsregelverket breddas till fler transaktioner. Momsbasen har under åren stegvis
1859 breddats och anpassningar till EU-rätten har behövts göras. Flera av de undantag som införts
1860 är väl motiverade. Vilken skatt vi ålägger vissa varor och tjänster måste i första hand ställas i
1861 relation till skattesatsen på de varor och tjänster som utgör substitut. På så sätt minimerar vi
1862 gränsdragningsproblematik och snedvridningar. Ett exempel är kollektivtrafik där
1863 konsumenten främst väljer mellan att åka kollektivt och att ta egen bil. Mot denna bakgrund
1864 föreslår partistyrrelsen att motionen ska avslås.
1865

Partistyrrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

1.42.1

1866

1867

1868 [1.43](#), [1.44](#), [1.45](#): Fordonsbeskattning

1869

1870 1.43.1 att bensin- och dieslbilar som körs på biodrivmedel ska premieras i bonus-
1871 malussystemet.

1872

1873 1.44.1 att ompröva nuvarande fordonsbeskattning utifrån en verklig klimatnytta.

1874

1875 1.45.1 att malus-förhöjd fordonsskatt inte ska omfatta fordon i branscher där behov föreligger
1876 av fordon som kan bära last och dra tunga släp kopplat till yrkesutövning.

1877

1878 1.45.2 att Undantaget ska gälla även för enskild firma där näringsidkare äger fordon privat
1879 som används i verksamheten.

1880

1881 1.45.3 att Riksdagsgruppen får i uppdrag att skyndsamt lyfta frågan till behandling med
1882 regeringen.

1883

1884

1885 **Partistyrelsens yttrande:**

1886

1887 Motionärerna anför att det behövs en ny rejäl översyn av fordonsbeskattningen eftersom det
1888 råder en ojämn beskattning för de som bor i städer och på landsbygd, företagare och
1889 privatpersoner. Därutöver lyfter motionärerna att nuvarande bonus-malus premierar el- och
1890 hybridfordon, och skulle även vilja se att bensin och dieslbilar som kan köra på förnybara
1891 drivmedel ska inkluderas i bonus-delen av systemet. Behovet av att stärka förutsättningarna
1892 för fler att köra på förnybara drivmedel som HVO lyfts specifikt. Förslag lyfts även att det
1893 behövs undantag i bonus-malus systemet för vissa branscher och företagsformer.

1894

1895 Centerpartiets politik utgår från att människor ska kunna leva och verka i hela landet.

1896 Det finns idag flera förslag från Centerpartiet på åtgärder som ska kompensera människor i

1897 Sveriges glesbefolkade delar, som är beroende av bilen i större utsträckning än människor

1898 boende i städer med hög tillgänglighet till kollektivtrafik. Vid utformandet av nya styrmedel,

1899 skatter och avgifter, är det viktigt att ta hänsyn till landsbygd och glesbygd. En

1900 fördelningspolitisk aspekt måste ingå vid utformandet av transportsystemet och dess

1901 styrmedel, som helhet.

1902

1903 Det finns idag tre skäl för att beskatta vägtrafik: finansiering av väginfrastrukturen, externa

1904 effekter (buller, utsläpp, olyckor och trängsel) och fiskala skäl (vägtrafik som stabil

1905 skattebas). Det är troligt att det inom en inte alltför avlägsen framtid behövs en rejäl översyn

1906 av beskattningen av transporter. En anledning till detta är att det råder en ojämn beskattning

1907 av vägtrafik i städer och på landsbygd.

1908

1909 Centerpartiets stämma fattade 2019 mot denna bakgrund ett beslut om att se över det

1910 nuvarande skattesystemet i transportsektorn. Detta för att internaliseringsgraden av de

1911 miljöeffekter transporterna medför tydligare ska återspegla de faktiska problemen och de

1912 geografiska förutsättningarna i landet. Detta kan vara ytterligare ett sätt att väga in

1913 glesbygdens skilda förutsättningar i transportsektorns skattesystem.

1914

1915 Partistyrelsen anser att Centerpartiet bör verka för en skatteväxling inom transportsektorn.

1916 Skatter och avgifter i transportsektorn behöver ses över i en bred översyn för att möjliggöra

1917 omställningen till hållbara transporter och möjligheten att leva och verka i hela landet.
1918 Utgångspunkter i denna översyn bör vara att skattesystemet differentieras efter klimatnytta
1919 samt de olika geografiska förutsättningarna som råder i Sverige. Att ompröva enbart
1920 fordonsbeskattningen utifrån klimatnytta skulle innebära att exempelvis geografiska
1921 förutsättningar och beskattningen av bränsle lämnas utanför vilket inte vore önskvärt för att
1922 åstadkomma en långsiktig och robust beskattning av vägtrafik, men partistyrelsen instämmer i
1923 intentionen.
1924
1925 Partistyrelsen instämmer att det är ett problem inom ramen för det nuvarande systemet för
1926 fordonsbeskattning att en dieselbil kan köras på exempelvis 100 procent förnybart HVO men
1927 ändå beskattas utifrån det fossila. För exempelvis hybrider eller biogasfordon finns det tydliga
1928 incitament att tanka förnybart eftersom kostnaden är betydligt lägre. Statistiken kring faktisk
1929 användning är också tydlig med att så sker. HVO är redan idag skattebefriat, det finns därför
1930 inte möjlighet att skapa samma incitament även för dieselbilar.
1931
1932 Bonus-malus systemet är ett av flera styrmedel som syftar till att genomföra målet om
1933 minskade växthusgasutsläpp från inrikes transporter med 70 procent till 2030 jämfört med
1934 2010. Andra viktiga styrmedel är reduktionsplikten och koldioxidskatten, som riktas mot
1935 utsläppen från fossila drivmedel. Centerpartiet har nyligen varit med och skärpt bonus-malus
1936 systemet. Partistyrelsen inser att alla inte kommer vilja äga en elbil framöver, därför är
1937 exempelvis reduktionsplikten ett viktigt verktyg, som bidrar med minskade utsläpp från
1938 konventionella fordon genom en ökad inblandning av biodrivmedel.
1939
1940 Anledningen till att vissa bilar med förbränningsmotor som kan tanka förnybart därför inte
1941 inkluderas i systemet idag är för att det inte finns praktiska förutsättningar för att se till att
1942 fordonen faktiskt framdrivs av förnybara drivmedel. Det finns inget system som inte skulle
1943 innebära en oerhört betungande administrativ process och som inte skulle kunna vara föremål
1944 för omfattande kryphål. Det skulle därför i praktiken kunna innebära subventioner till fossil
1945 framdrift, vilket skulle motverka genomförandet av transportsektorns mål. För att kunna
1946 utvidga typen av fordon som kan inkluderas i bonus-systemet behövs en översyn som kan
1947 leda till att verkliga utsläpp och verklig användning utifrån ett livscykelperspektiv kan
1948 beräknas.
1949 Med det sagt anser partistyrelsen att ett automatiserat system som ger möjlighet att inkludera
1950 de fordon som kan framdrivas med förnybara bränslen är ett eftersträvänsvärt mål.
1951 Partistyrelsen ser stora praktiska problem med förslaget i dagsläget, men instämmer i
1952 motionens intentioner.
1953
1954 I Sverige finns en rad styrmedel som syftar till att minska transporternas utsläpp och styra mot
1955 mer utsläppssnål teknik. Vi har såväl bränsleskatter, reduktionsplikten, miljöbilsbonusar och
1956 miljölastbilspremie. Bonus-malus systemet gör det billigare för konsumenter att välja bilar
1957 med låga koldioxidutsläpp. Det är i första hand ett stöd till teknikskifte i fordonsparken.
1958 Bonusen och den avgift som finansierar den bara gäller nya bilar. Den som kör en äldre bil
1959 eller köper en begagnad som är ett par år gammal påverkas inte alls.
1960
1961 Centerpartiet vill förbättra och förstärka nuvarande system. Det är exempelvis rimligt att även
1962 etanolbilar får en bonus och att vi kan stärka förutsättningarna för fler att köra på el eller
1963 förnybara drivmedel som etanol, gas eller HVO. Däremot behöver vi praktiska verktyg som
1964 kan garantera att det är klimatsmarta drivmedel som används, vilket det inte finns
1965 förutsättningar för i nuläget. I den senaste översynen av bonus-malus systemet hade vi bland

1966 annat också velat se andra regler vad gäller de tyngre lätta lastbilarna, där vi är medvetna om
1967 att få alternativ finns.

1968
1969 En viktig princip bakom bonus-malus är att rikta skatter mot utsläppen och inte bilisten; att
1970 inte beskatta avstånd. Alternativet till bonus- malus, kraftigt höjda bensinskatter, är inte något
1971 Centerpartiet vill se. Motionärens förslag, att bonus-malus inte ska omfatta tunga fordon i
1972 vissa utpekade branscher skulle leda till stora gränsdragningsproblem och orättvisor.
1973 Partistyrelsen anser inte att det är politikens uppgift att avgöra vilka tunga fordon som är
1974 nödvändiga för en viss yrkesutövning. Därutöver, vad gäller enskild näringsverksamhet
1975 (enskild firma), så är fordonsskatt för en bil som ingår i näringsverksamheten avdragsgill.
1976 Därmed tar skattesystemet redan hänsyn till de kostnader fordonsskatten medför. Ett undantag
1977 för enskilda näringsidkare som använder privat bil i verksamheten skulle innebära att ny
1978 praxis utformas i det svenska skattesystemet. Nämligen att privata verktyg som används i
1979 företaget får en ny form av beskattning. Därutöver finns en uppenbar risk att så kallat
1980 skattearbitrage kan uppstå genom att personer registrerar enskild firma enkom för att inte
1981 behöva betala fordonskatt enligt bonus-malus. Det är inte en utveckling partistyrelsen vill se.
1982 Partistyrelsen anser mot denna bakgrund att motionen bör avslås.

1983

Partistyrelsen föreslår partistämman att besluta:

att Centerpartiet ska arbeta för ett system där fordonens verkliga utsläpp utifrån ett
livscykelperspektiv beräknas.

1984

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

1.43.1

1.44.1

1985

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

1.45.1

1.45.2

1986

1987

1988 [1.46](#): Ett enklare och effektivare skattesystem

1989

1990 1.46.1 att enterpartiet arbetar för en större skattereform med bland annat enhetlig moms och
1991 avskaffande av RUT och ROT-avdrag.

1992

1993 1.46.2 att arbetet med skattereformen sker skyndsamt.

1994

1995 1.46.3 att Finanspolitiska rådets rapport ligger till grund för förslaget till skattereform.

1996

1997

1998
1999 **Partistyreliens yttrande:**
2000
2001 Motionären lyfter behovet av ett enklare och effektivare skattesystem där undantag såsom
2002 ROT och RUT-avdragen avskaffas och där enhetlig moms införs.
2003
2004 Centerpartiet har vid flera stämmor pekat på behovet av en bred skattereform. Stämman i
2005 Malmö 2017 fattade beslut om ett antal vägledande principer för en kommande skattereform
2006 där sänkt skattetryck liksom ett mer transparent, enklare och enhetligare system är centralt.
2007
2008 Partistyreliens instämmer i motionärens problembeskrivning vad gäller behovet av ett mer
2009 enhetligt och effektivt skattesystem men anser inte att genomförandet av en skattereform bör
2010 tidsättas. Skatter ska tas ut på ett sätt som minimerar administration och onödiga kostnader för
2011 såväl företagare som arbetstagare.
2012
2013 Partistyreliens utesluter inte att momsförändringar blir en följd av en skattereform. Helt
2014 enhetlig moms kan inte föreslås isolerat från övriga skatteförändringar i en reform. I
2015 momsfrågan liksom för övriga skatter handlar det i slutändan om hur vi på bästa sätt når målet
2016 med sänkt skattetryck och ett enklare och mer effektivt skattesystem.
2017
2018 Vad gäller RUT- och ROT-avdragen är det viktigt att påminna sig om vad syftet var med
2019 dessa reformer. Det handlade inte primärt eller enbart om att sänka skatten utan om att göra
2020 svarta jobb vita och att bidra till att stimulera företagande och sysselsättning, särskilt i grupper
2021 som står längre från arbetsmarknaden. De ekonomiska argumenten för RUT och ROT är att
2022 minska den skattekil som uppstår när vi väljer att anlita någon att utföra en tjänst privat i
2023 jämförelse med om vi hade gjort det själva. RUT-avdraget är särskilt viktigt för kvinnors
2024 nyföretagande. Partistyreliens anser att de argument som fanns när avdragen infördes
2025 fortfarande är giltiga och anser därmed inte att RUT- och ROT-avdragen ska avskaffas.
2026
2027 En kommande skattereform kommer med nödvändighet föregås av förslag som tas fram av
2028 experter inom ett antal olika områden. Så har även varit fallet vid tidigare omfattande
2029 skatteomläggningar. Det är avgörande att en bredd av experter kan komma med förslag.
2030 Partistyreliens anser inte att det är lämpligt att enbart en enskild myndighets förslag ska utgöra
2031 grund för en skattereform.
2032

Partistyreliens föreslår partistämman avslå följande motioner:

1.46.1

1.46.2

1.46.3

2033
2034
2035 **1.47: Skatter och regelverk för kunskapsintensiva branscher och företag**
2036
2037 1.47.1 att Centerpartiet verkar för att talangvisum införs i kunskapsintensiva branscher där det
2038 råder stor kompetensbrist i Sverige.

2039
2040 1.47.2 att Centerpartiet verkar för att införa kvalificerade personaloptioner för fler branscher.
2041
2042 1.47.3 att Centerpartiet verkar för att utreda hur startups skulle kunna ge aktier istället för lön
2043 till sina första nyckelpersoner utan skattemässiga snedvridningar.
2044
2045 1.47.4 att Centerpartiet verkar för att den statliga inkomstskatten avskaffas på sikt och att
2046 Sveriges bolagsskatt ska vara lägst i EU.
2047
2048 1.47.5 att Centerpartiet verkar för att införa regulatoriska sandlådor i nya innovativa branscher
2049 för att förstå och efter hand kunna reglera dessa bolag på ett lämpligt sätt.
2050

2051
2052 **Partistyrelsens yttrande:**
2053

2054 Motionären lyfter behovet av ett utvidgat system med personaloptioner, särskilda regler för
2055 innovativa företag samt sänkta skatter.
2056

2057 Centerpartiet har varit pådrivande för införandet av ett talangvisum, att en ny grund för
2058 uppehållstillstånd införs för att underlätta för högkvalificerade att komma till Sverige för att
2059 skaffa jobb eller starta företag. Partistyrelsen anser dock att ett talangvisum inte, såsom
2060 motionären föreslår, nödvändigtvis behöver vara begränsat till kunskapsintensiva branscher
2061 eller branscher där det råder stor kompetensbrist utan att fokus bör ligga på högkvalificerade.
2062

2063 Det har i Sverige länge diskuterats att införa ett system för så kallade kvalificerade
2064 personaloptioner. Anledningen till detta har varit att mindre företag som inte kan konkurrera
2065 med de större etablerade företagen vad gäller lön och andra förmåner ska kunna införa ett
2066 förmånligt incitamentsprogram för att locka nyckelpersoner. Frågan är en del av
2067 Januariavtalet och ett förslag om ett utvidgat system med personaloptioner remitterades i
2068 november 2020. Partistyrelsen anser att det remitterade förslaget är en viktig utvidgning med
2069 ett tydligare regelverk men att systemet kontinuerligt måste ses över för att säkerställa att det
2070 är ändamålsenligt. Politiken ska sätta ramvillkoren, inte definiera exakta företagsformer eller
2071 exakt vilka i ett företag som ska kunna nyttja personaloptionssystem. Därför anser inte
2072 partistyrelsen att det är lämpligt att utreda hur just startups ska kunna få ge aktier istället för
2073 lön till just nyckelpersoner. Det måste vara upp till företagen att bedöma vilka de vill ska delta
2074 i incitamentsprogram.
2075

2076 Det behöver löna sig mer att utbilda och anstränga sig, samt att sträva efter att få det bättre.
2077 Det behöver bli mer attraktivt för företag att lägga huvudkontor i Sverige och forskare,
2078 företagsledare och internationell rörlig spetskompetens behöver lockas hit för att stärka
2079 näringslivet konkurrenskraft. Partistyrelsen anser att Centerpartiets långsiktiga målsättning
2080 ska vara att inkomskatteskalen blir mindre brant. Färre ska behöva betala statlig inkomstskatt
2081 och skatten de betalar måste bli lägre. Oavsett vilka dynamiska effekter som kan uppstå när
2082 skattenivåer förändras så står Centerpartiet bakom det finanspolitiska ramverket. Det innebär
2083 att ett slopande av den statliga inkomstskatten skulle kräva ett historiskt stort reformutrymme,
2084 dels tränga undan andra viktiga satsningar. Detta om skatten slopas vid ett tillfälle, oavsett när
2085 i tiden det sker. Motionen kan därför inte bifallas.
2086

2087 Internationellt konkurrenskraftiga skatter behöver vara en ledstjärna i skattepolitiken. Sänkta
2088 bolagsskatter har länge varit en internationell trend som Sverige följt. Men minst lika viktig

2089 som själva skattesatsen är hur avdragsmöjligheterna ser ut. Att sätta en viss given nivå på
2090 bolagsskatten som mål riskerar därmed att missa syftet med sänkta företagsskatter. För
2091 företagen är det totala skattetrycket som är av vikt.
2092 Partistyrelsen ser i dagsläget inte att sänkta bolagsskatter bör vara prioriterat. De små växande
2093 företagen betalar sällan bolagsskatt utan för dessa är andra skatter mer prioriterade,
2094 exempelvis lägre kostnader för att anställa. Detta ser partistyrelsen behöver vara en prioriterad
2095 målsättning.
2096
2097 Lagstiftningen måste följa med i den snabba föränderliga värld som globalisering och
2098 digitalisering innebär. Ett sätt är att införa det motionären kallar ”regulatoriska sandlådor”,
2099 internationellt kallat ”sandboxing”, för nya branscher som växer fram.
2100 En sandbox gör det möjligt för bolag att vara fri från lagstiftning men att vara under
2101 bevakning av myndigheter för att sedan på bästa möjliga vis kunna lagstifta på ett hållbart och
2102 effektivt sätt för branschen.
2103
2104 Partistyrelsen ser med intresse på förslag kring sandboxing och tror att detta är ett alternativ
2105 för att hjälpa nya branscher att växa fram. Innan ett sådant system skulle kunna införas i
2106 Sverige skulle det behöva föregås av utredning och partistyrelsen instämmer därmed i
2107 motionens intention. Partistyrelsen syn är att det behövs generellt bättre förutsättningar för
2108 företagare inom alla branscher och att politiken måste agera snabbare när lagstiftningen
2109 brister. Politiken ska inte definiera vilka innovativa branscher som är under framväxt.
2110

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

1.47.1

1.47.2

1.47.5

2111

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

1.47.3

1.47.4

2112

2113

2114 [1.48](#): En ekonomisk politik för framtiden

2115

2116 1.48.1 att momsen ska vara enhetlig på samtliga varor och tjänster.

2117

2118 1.48.2 att RUT-avdraget avskaffas.

2119

2120 1.48.3 att 3:12 reglerna avskaffas i syfte att hindra inkomstomvandling i små och stora
2121 företag.

2122

2123 1.48.4 att ROT-avdraget avskaffas.

2124

- 2125 1.48.5 att det införs en markskatt baserad på markens marknadsvärde.
2126
2127 1.48.6 att det kommunala utjämnningssystemet reformeras så att kommunerna får behålla en
2128 större del av sina lokala resurser.
2129
2130 1.48.7 att barnbidraget och flerbarnstillägget reformeras till ett behovsprövat bidrag som med
2131 fördel kan användas inom ramarna för bostadsbidraget.
2132
2133 1.48.8 att den statliga inkomstskatten avskaffas.
2134
2135 1.48.9 att ränteavdragen för privatpersoner sänks.
2136
2137 1.48.10 att en sänkning av reavinstskatten ska motsättas.
2138
2139 1.48.11 att skattesystemet ska vara likformigt skattesystem.
2140
2141 1.48.12 att punktskatter ska undvikas där de inte tydligt internaliserar en negativ externalitet.
2142
2143 1.48.13 att det införs en negativ inkomstskatt.
2144
2145

2146 **Partistyrelsens yttrande:**

- 2147
2148 Motionärerna lyfter ett antal utgångspunkter för hur den ekonomiska politiken övergripande
2149 bör utformas samt till detta ett antal konkreta förslag som berör skatter på företagande,
2150 bostäder, inkomst, punktskatter och bidrag från välfärdssystemet.
2151
2152 Inom skattepolitiken har Centerpartiet under lång tid drivit på för en bred skattereform. För
2153 Centerpartiet är det självklart centralt att den bidrar till att göra Sverige bättre, mer
2154 miljövänligt och att skatten på arbete och företagande sänks. Det är också förutsättningar för
2155 att en skattereform ska kunna genomföras. Sveriges höga skatter på jobb och företagande
2156 hämmar konkurrenskraften och gör det dyrt att anställa. Centerpartiets stämma har tidigare
2157 beslutat att inkomskatteskalen ska bli betydligt mindre brant. Färre ska behöva betala statlig
2158 inkomstskatt och skatten de betalar måste bli lägre. Att i ett slag slopa den statliga
2159 inkomstskatten skulle kräva ett historiskt stort reformutrymme och tränga undan andra viktiga
2160 satsningar. Motionärernas förslag i denna del bör därför avslås.
2161
2162 På stämman 2017 fattades beslut om att moms bör ingå i en bredare skattereform inom vilken
2163 en ytterligare breddning av momsunderlaget bör ses över. Redan i samband med
2164 skattereformen 1991 breddades momsunderlaget så att fler transaktioner blev momspliktiga.
2165
2166 Partistyrelsen instämmer i att dagens momsregler inte är fullt ut förenliga med skattens
2167 grundläggande principer, syften och ändamål att vara en enkel, generell konsumtionsskatt
2168 med få undantag och som är konkurrensneutral och samhällsekonomiskt effektiv. En helt
2169 enhetlig momssats menar partistyrelsen inte kan vara ett strikt mål eftersom syftet och
2170 utformningen av momsen behöver ses ur flera perspektiv. En direkt likformighet kan få
2171 konsekvenser på den samhällsekonomiska effektiviteten liksom fördelningspolitiska effekter.
2172 Exempelvis fanns goda skäl att sänka momsen på restaurang- och cateringtjänster eftersom
2173 det var uppenbart att viss livsmedelsförsäljning var i mer eller mindre direkt konkurrens med
2174 de serveringstjänster som erbjuds av restauranger av olika slag. Därför var det ur

gränsdragningssynpunkt önskvärt att samma skattesats tillämpas för omsättning av livsmedel, restaurangtjänster och hotelltjänster. Det är viktigt att understryka att momsen är så kallat regressiv, d.v.s., den med lägre inkomster betalar relativt mer. Därför behöver en reformerad moms åtföljas av en bred fördelningspolitisk analys. Höjd moms, vilket skulle vara en direkt effekt om differentierade momssatser slopas vid ett tillfälle skulle innebära likviditetsspåfrestningar på såväl företag som individer. Det rimliga är att dessa utmaningar hanteras inom ramen för en bredare skattereform.

Punktskatter tas ut i syfte att styra konsumtionen i en viss önskad riktning och för att konsumtionen ska bära sina egna kostnader, det som kallas internalisering av externa kostnader. Exempel på detta är skatten på alkohol, energi och tobak. Partistyrelsen instämmer med motionärerna i att punktskatten inte ska vara en generell skatt på en vara eller tjänst utan den ska ha ett tydligt syfte som styrmedel. Däremot anser partistyrelsen att vad som skulle kunna definieras som att punktskatten "tydligt" internaliserar en externalitet kan vara svårbedömt. Forskningen visar att det är svårt att avgöra vid vilka punktskattenivåer som beteenden förändras och hur mycket de förändras. Detta beror också på vilken typ av vara som beskattas och om det finns substitut eller ej.

Motionärerna föreslår att ekonomisk grundersättning införs som garanteras alla, oavsett tidigare inkomst och ålder, exempelvis genom införande av en negativ inkomstskatt. Därutöver föreslås ett system där den som så önskar kan betala in mer till personliga välfärdskonton för att få tillgång till mer välfärd. På ett principiellt plan anser partistyrelsen att trygghetssystemen ska vara generella och lika för alla och menar därför att det inte bör införas ett system där den som så önskar kan göra extra skattebetalningar för att få tillgång till större del av trygghetssystemen. Socialförsäkringssystemet behöver dock reformeras för att bli mer rättvist och med större drivkrafter till arbete. Ett sätt att åstadkomma detta är genom att kvalificeringsperioden för att nå taket i trygghetssystem behöver bli längre. I stämmoprogrammet Velfärd föreslås att det införs ett obligatoriskt system av förebyggande hälsovård finansierat genom premier istället för skatt. Alla människor ska få större möjligheter att förbättra sin hälsa, bibehålla den längre och välfärden ska få en kompletterande finansiering som inte leder till färre arbetade timmar i ekonomin och nedläggningar av företag. I sammanhanget är det viktigt att understryka att det redan idag är möjligt att teckna tilläggförsäkringar privat.

En ekonomisk grundersättning som garanteras alla, oavsett tidigare inkomst och ålder, ofta kallat "basinkomst", anser partistyrelsen inte är ett eftersträvänsvärt system och att motionen i denna del bör avslås. En reform så omfattande som universell basinkomst skulle innebära en grundläggande förändring av vårt samhälls- och välfärdssystem som det ser ut idag. Vissa försök har gjorts i exempelvis Finland men i liten skala riktat mot arbetslösa. Partistyrelsens menar att en grundersättning skulle få konsekvenser för jobben, skatteuttaget och i förlängningen möjligheten att finansiera välfärdstjänsterna. Sveriges problem är inte att det skapas för många nya jobb utan att nya skatter, byråkrati och regleringar hotar att göra jobben färre. En basinkomst skulle, bedömer partistyrelsen, innebära att centrala välfärdsfunktioner inom skola och vård förlorar sin finansiering samtidigt som skatterna skulle behöva höjas på de som är kvar i arbete.

Utformningen av 3:12-reglerna ska bygga på principen att företagsamhet ska uppmuntras och reglerna ska därför inte ha en striktare utformning än nödvändigt. Regelverket finns till för att förhindra skatteplanering och inkomstomvandling. Incitamenten att skatteplanera uppstår till följd av, internationellt sett, stor skillnad i skatt på arbete och kapital i Sverige. Därför har

2225 regelverket en viktig roll i skattesystemet och partistyrelsen anser inte att systemet ska
2226 avskaffas. Centerpartiets målsättning är att på sikt minska skillnaden mellan skatt på arbete
2227 och kapital och framförallt måste detta ske genom sänkt skatt på arbete. När det inte längre
2228 finns någon skatteskillnad som skapar behov av ett 3:12 regelverk kommer systemet vara
2229 onödigt och kan då fasas ut av sig självt.

2230
2231 När en skatt förändras är det viktigt att konsekvenserna för den enskilde inte blir för stora.
2232 Motionärernas förslag om en markskatt skulle, anser partistyrelsen, få stora och i delar
2233 oöverblickbara konsekvenser. En markskatt innebär att skatten och därmed värdet på enskilda
2234 fastigheter skulle riskera förändras kraftigt och över en natt. Att överväga att införa en sådan
2235 skatt långsamt för att förhindra att enskilda hamnar i kläm förändrar heller inte skattens
2236 grundläggande problem. För att få in samma intäkter som för en fastighetsavgift skulle
2237 skattesatsen behöva vara flera gånger högre. Dessutom har vanlig tomtmark i grunden inget
2238 större värde i sig, jämfört med t.ex. skogsmark. Markvärde beror till stor del på
2239 omkringliggande kapitalvärden som exempelvis närhet till stad, kollektivtrafik etc. Om
2240 fastigheten ökar markvärdet den är nära så kommer skatten fortfarande att vara snedvridande.
2241 Partistyrelsen anser inte det önskvärt att överväga en markskatt. Det är svårt att se hur en
2242 sådan skatt på ett rättvist och effektivt sätt skulle vara möjlig utan att i grunden förändra hela
2243 systemet för svensk beskattning av fastigheter och innebära en enorm omfördelning av
2244 resurser. Partistyrelsen föreslår därför avslag.

2245
2246 När det gäller motionärernas förslag om ett nytt skatteutjämningsystem där kommunerna får
2247 behålla mer lokala resurser så fattade stämman 2019 beslut om en omfattande reform av
2248 systemet. Ett nytt system behöver vila på ett antal grundläggande principer och utgå från en
2249 garanterad servicenivå i hela landet. Systemet behöver vara utformat så att det skapar
2250 incitament för företagande, jobb och tillväxt, snarare än att frånta kommuner deras ansvar för
2251 sin ekonomiska politik. Strukturella förutsättningar i många av landets glest befolkade
2252 kommuner gör det svårt att klara behovet av kommunal service utan ett system för
2253 skatteutjämnning. Därför bör gleshet i högre grad beaktas inom ramen för utjämningsystemet.
2254 Partistyrelsen anser att eftersom motionärerna enbart vill att systemet reformeras så att
2255 kommuner får behålla mer av sina resurser är förslaget snävare än tidigare stämmobeslut och
2256 motionen bör därför avslås.

2257
2258 Motionärerna föreslår att i väntan på en grundtrygghetsreform behöver barnbidragets
2259 utformning till förmån för de allra mest ekonomiskt utsatta ses över. Detta genom en
2260 behovsprövning exempelvis likt bostadsbidraget. När det gäller barnbidraget så är det ett
2261 konsumtionsstöd som underlättar tillvaron för barnfamiljerna. Att behovspröva barnbidraget
2262 skulle vara kostsamt och leda till kraftfulla och oönskade marginaleffekter samt en ökad
2263 byråkrati. Något som i förlängningen kan få negativa effekter för tilltron till välfärdssystemet.
2264 Partistyrelsen anser att Centerpartiet ska stå fast vid principen om att barnbidraget ska vara
2265 lika för alla och alltså inte vara behovsprövat.

2266
2267 Skatter relaterade till bostadsmarknaden behöver ses över och Centerpartiet har på tidigare
2268 stämmor fattat beslut att dessa behöver ingå i en bredare skattereform. Två centrala skatter på
2269 området är reavinsten och ränteavdraget. Reavinstskatten är ett exempel på en skatt som i hög
2270 utsträckning påverkar hur väl bostadsmarknaden fungerar och ränteavdraget är en skatt som
2271 bostadsköpare har räknat med i sitt bostadsköp. Partistyrelsen anser inte att det ensidigt går att
2272 verka varken för oförändrad reavinstskatt eller sänkta ränteavdrag enskilt och motionen bör
2273 därför i dessa delar avslås.

2274

2275 Motionärerna vill avskaffa RUT- och ROT-avdragen. Partistyrelsen anser att undantag ska
2276 användas sparsamt i skattesystemet men kan vara motiverade av flera skäl. Syftet med att
2277 införa dessa två avdrag var inte främst att genomföra en skattesänkning utan att göra svarta
2278 jobb vita, att sänka trösklarna till enkla jobb och att öppna upp för nya marknader.
2279 Utvärderingar visar att avdragen är motiverade och partistyrelsen anser att de ska finnas kvar.
2280
2281 Likformighet är en viktig målsättning för ett skattesystem och partistyrelsen instämmer med
2282 motionärerna att det är en eftersträvarsvärd inriktning men inget strikt mål. Det kan finnas
2283 flera skäl till att göra undantag. Ett exempel är det ovan nämnda syftena bakom RUT och
2284 ROT. Ett annat skäl kan vara skatter som justerar negativa externaliteter, exempelvis gröna
2285 skatter. Ytterligare ett skäl är att de skatter svenska företag möter måste vara jämförbara med
2286 övriga EU-länders av konkurrenskraftsskäl. En princip om likformighet måste ta hänsyn till
2287 den rådande skattesituationen inte minst bland EU:s medlemsländer.
2288

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

1.48.11

1.48.12

2289

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

1.48.1

1.48.2

1.48.3

1.48.4

1.48.5

1.48.6

1.48.7

1.48.8

1.48.9

1.48.10

1.48.13

2290

Julia Eriksson, Centerstudenter, reserverar sig till förmån för bifall till att-sats 1.19.1–13.

Motivering: Sverige står inför en demografisk utmaning och andelen arbetsföra personer som finansierar skatteintäkterna ökar inte i samma takt som andelen personer som ska komma att försörja sig genom välfärden de kommande årtiondena. Motionen stakar ut ekonomiskpolitiska reformer för Centerpartiet, för att bemöta denna utmaning.

1.49: Tillgång till service

1.49.1 att Centerpartiet verkar för en förändring till ett enhetligt serviceutbud som bör finnas tillgängligt i varje kommun.

1.49.2 att förändringen verkar för ett paradigmskifte där kommunen "ANROPAR" tjänsteservicen istället för att statliga myndigheter anvisar som i dag, ofta till några få centralorter/städer.

1.49.3 att kommuner ska kunna utforma ett lokalt alternativ av tjänsteservice till samma peng.

1.49.4 att samverkan mellan kommuner premieras och att eventuella ersättningar kvarstår intakta.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären lyfter fram frågan om medborgarens rätt till service oaktat var hen bor. Servicen som åberopas handlar "ett basutbud" av myndigheter typ Polisen, Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan. Även servicen från statliga bolag som PostNord och Systembolaget nämns som en del i ett basutbud.

Centerpartiet ställer sig bakom den grundläggande idén om att varje kommunmedlem ska ha rätt till en tillfredsställande servicenivå, oaktat var man bor i landet. Partistämman i Åre år 2011 formulerade detta i termer av "en servicegaranti". Med det avsåg man att en kommunmedlem ska "ha tillgång till en fungerande grundläggande service på rimligt avstånd." I detta beslut låg också ett krav på svenska myndigheter "att samråda med kommuner och regioner för att hitta långsiktiga lösningar innan grundläggande samhällsservice förändras." Detta betyder att till exempel Arbetsförmedlingen måste upprätta en dialog och plan med kommunen innan ett lokalkontor avvecklas. Detta står Centerpartiet fortfarande bakom.

En del av Januariavtalet handlade explicit om service på landsbygden. Denna punkt resulterade i utredningen En utvecklad organisation för lokal statlig service – slutredovisning Ds 2020:29 och en uppföljande budgetsatsning på att utöka antalet servicekontor, främst i glesbygd, så att den statliga servicen ska förbättras.

Varje kommun har sina egna förutsättningar för att tillhandahålla ett utbud av service. Detta är inte minst avhängigt av geografi och underlag av kommunmedlemmar. Förutsättningarna varierar mellan olika delar av landet, i bland annat geografiskt och demografiskt hänseende. I valet av lämpliga orter för nya servicekontor måste därför beaktas vad som i olika delar av landet kan ses som rimlig tillgänglighet och närhet till service. Hänsyn behöver också tas till att servicekontoren ska kunna bedriva sin verksamhet på ett ändamålsenligt sätt, med

avseende på bland annat kompetens- och lokalförsörjning. Däremot anser Centerpartiet att strävan bör vara att öka den lokala statliga närvaron i hela landet.

Idag finns 117 servicekontor fördelade på 110 av landets 290 kommuner, från Kiruna i norr till Trelleborg i söder. Vid servicekontoren sker omkring 3 miljoner kundbesök per år. I ett första skede vill Centerpartiet utöka med 15 kontor i kommuner i gles- och landsbygd eller i kommuner som särskilt drabbats av nedläggningar av annan statlig verksamhet. Till detta tillkommer ytterligare två-tre kontor i de mer centrala delarna av storstadsområdena Stockholm, Göteborg och Malmö och elva kontor i socialt utsatta områden. Dessa nya servicekontor har också fått medel i budgeten för att starta sin verksamhet.

Även om det inte i dagsläget inte är aktuellt med ett stationärt servicekontor i varje kommun föreslår utredningen att det ska finnas ambulerande servicekontor i mer glesbefolkade delar av landet. Det kan möta upp mot motionärens önskemål om att en del serviceutbud i kommuner kan motsvara ”halva tjänster”. Under alla förutsättningar utgår Centerpartiet i från att det sker en tät dialog mellan kommunen och de servicekontor som etableras och/eller blir ambulerande, för att skräddarsy serviceutbudet för kommunmedlemmarnas behov.

Hur servicekontoren riggas och bemannas skiljer sig åt. Centerpartiet vill oaktat detta lyfta fram den strategiska betydelsen av att servicekontoren blir en del av digitaliseringens möjligheter, med e-tjänster av olika slag. Servicekontoren har alla förutsättningar att bli ett verktyg för att bryta det digitala utanförskapet. Den typ av myndighetsnärvaro som det kan handla om rör Kronofogdemyndigheten, Polisen, CSN, Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, Trafikverket, Transportstyrelsen, med flera. När det gäller Systembolaget och Postnord så har Systembolaget redan idag butiker i samtliga av landets 290 kommuner, däremot är Centerpartiet kritiska till den nedmontering av postservice som PostNord, med regeringens goda minne, inlett, med varannandagsutdelning. Här har Centerpartiet krävt av regeringen att man tar fram bättre konsekvensanalyser avseende att dela ut posten varannan dag, inte minst med fokus på konsekvenserna för företagare på landsbygden. Centerpartiet siter också med i den parlamentariska referensgruppen till Postfinansieringsutredningen och driver frågan om en heltäckande god postservice genom denna plattform.

Satsningen på landsbygden är tydlig även inom infrastrukturuområdet. Inom Infrastrukturpropositionen, som riksdagen antog våren 2021 och i vilken Centerpartiet varit med och förhandlat, innebar en anslagsökning till vägar och järnvägar med 20 procent jämfört med den föregående infrastrukturpropositionen, där vi inte var med och förhandlade. Fram till år 2033 finns nu anslaget 799 miljarder till huvudsakligen investeringar i och underhåll av vägar och järnvägar.

Centerpartiet värnar den levande landsbygden och vill utveckla servicenivån i hela landet. Vi drev som sagt dessa frågor på bred front, inte minst utifrån Januariavtalet. Ett annat exempel är de statliga investeringarna i bredbandsstöd som har varit rekordhöga efter 2018; bara under år 2021 skjuter staten till 1,6 miljarder kronor för att bygga ut bredbandet.

Motionären efterlyser mer kommunal samverkan för att vidga och kvalitetssäkra serviceutbudet till kommunmedlemmarna. Inom detta område så finns det från den 1 januari 2018 en ny lag som i högre utsträckning möjliggör detta, något Centerpartiet tycker är lovligt. Sveriges kommuner och regioner har tagit fram en rapportserie om avtalssamverkan som avser att underlätta för kommuner och regioner att nyttja möjligheterna till avtalssamverkan.

2386 Innehållet behandlar de vanligast förekommande rättsliga och praktiska frågeställningarna och
2387 ger exempel på hur de kan lösas i praktiken vid samverkan. Genom avtalssamverkan kan en
2388 kommun eller en region överlåta utförandet av sina uppgifter till en annan kommun eller en
2389 annan region. Att förenkla möjligheterna till kommunal samverkan och extern delegering är
2390 ett viktigt led i att ge kommuner och regioner goda förutsättningar att möta dagens och
2391 framtida utmaningar.

2392
2393 Fler initiativ som underlättar samverkan kan nämnas. När det gäller bredbandsutbyggnaden
2394 har det funnits problem kring den så kallade lokaliseringsprincipen under många år. Enligt
2395 lokaliseringsprincipen i kommunallagen ska kommunens verksamhet vara knuten till det
2396 geografiska området eller invånarna i kommunen. En strikt tolkning av kommunallagen
2397 tillåter exempelvis inte att bredbandsutbyggnad till en ort på landsbygden sker från befintligt
2398 nät i grannkommunen, även om det är betydligt närmare och mer kostnadseffektivt än att
2399 ansluta sig till den egna kommunens bredbandsnät. Centerpartiet har flaggat för behovet av en
2400 översyn av detta och i mars år 2021 tillsatte regeringen en utredning som ska se över hur det
2401 kan bli möjligt för kommunala stadsnät att bygga bredband över kommungränser. Den
2402 samverkan som finns idag mellan olika kommuner i frågor som kräver bredare lösningar leder
2403 ofta till kostnadsbesparingar. Samverkan avseende VA eller räddningstjänst är bara några
2404 exempel. Där ser kommunerna hur gemensam service oftast leder till högre kvalitet och lägre
2405 kostnader.

Partistyrelsen föreslår partistämman att besluta:

att utveckla servicenivån i hela landet så att företag och medborgare kan bo, leva och verka
på landsbygd likväl som i storstaden.

2407

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

1.49.1

1.49.2

1.49.3

1.49.4

2408

2409

2410 [1.50](#), [1.51](#), [1.52](#): Naturvård

2411

2412 1.50.1 att Centerpartiet tar initiativ till en ny skogsvårdsmodell med ambition att stärka
2413 klimatnyttan, den biologiska mångfalden och ägandet.

2414

2415 1.50.2 att utgångspunkten i en ny skogsvårdsmodell ska vara att möjliggöra långsiktig
2416 planering och högt virkesuttag samtidigt som naturvärden som biologisk mångfald och
2417 rekreation upprätthålls.

2418

2419 1.51.1 att Sverige ska beräkna areal skyddad natur på samma sätt som andra länder i EU.

2420

1.52.1 att reglerna för naturreservat ändras så att aktiv bekämpning av granbarkborrar genomförs omgående.

Partistyrelsens yttrande:

Motionerna berör på olika sätt svenskt skogsbruk och naturvård. Dels övergripande behov av en ny skogsvårdsmodell, där flera dimensioner ska kunna tillgodoses, dels mer detaljerade förslag om hur Sverige ska beräkna skyddad natur och förslag om förändrade regler för naturreservat som ska möjliggöra bekämpning av granbarkborre.

Centerpartiets anser att den skogspolitik som vi haft sedan 1993 fungerar väl. Vi vill fortsatt se en skogspolitik som bygger på en balans mellan produktion och miljö. Skogen ska kunna ge hög och värdefull virkesproduktion samtidigt som dess miljövärden bevaras och utvecklas. 28 år med nuvarande skogspolitik är inte ens en tredjedel av den tid det tar för ett träd att bli fullväxt. Trots denna relativa korta period så kan vi konstatera att mycket i förvaltningen av våra skogar blivit bättre de senaste decennierna – även ur miljösynpunkt.

Den svenska skogsmodellen bygger i hög grad på tillit och förtroende. Så vill Centerpartiet även ha det i fortsättningen. För att kombinera brukande och naturskydd i skogen så måste skogsägarna vara en engagerad del av detta. Med aktiva och engagerade skogsägare kan vi uppnå balansen i skogen enklare än genom statlig detaljreglering och bestraffning av skogsägare. Partistyrelsen anser därför att det i grunden inte behöver utarbetas någon ny skogsvårdsmodell utan att det i första hand handlar om att intentionerna i den nuvarande modellen upprätthålls och att den anpassas efter ny forskning och kunskap. Partistyrelsen delar därför motionärens ambition och bedömer att intentionen är fullt förenlig utan en helt ny skogsvårdsmodell.

Partistyrelsen instämmer även i förslaget att rapporteringen av skyddad natur skulle tjäna på att bli mer jämförbar mellan länder. I februari 2021 beslutade regeringen tack vare Centerpartiet om att ge Naturvårdsverket i uppdrag att redovisa vilka typer av skyddsformer av värdefull natur som rapporteras och jämföra det med andra länders. Uppdraget syftade bland annat till att Sverige inte ska framstå som sämre än vad vi är när det gäller skyddade områden. Uppdraget redovisades i juni 2021 och Naturvårdsverket skriver i sin rapport att den fortsättningsvis avser att rapportera fler bevarandeinstrument som skyddade områden enligt IUCN.

Vad gäller granbarkborrens skador så delar partistyrelsen uppfattningen om att det är ett stort problem och att det behövs kraftfulla åtgärder för att begränsa de ekonomiska skadorna från angreppen. Genom Januarisamarbetet har det bl.a. skjutits till extra medel för att bekämpa granbarkborren och flera myndigheter har haft i uppdrag att bekämpa skadorna. Att det finns ett fungerande samarbete mellan länsstyrelserna, Skogsstyrelsen och Naturvårdsverket bedömer partistyrelsen som en avgörande faktor för att granbarkborrebekämpningen ska bli framgångsrik. Eftersom naturreservat kan bildas av en länsstyrelse eller kommun av olika skäl och reglerna för varje naturreservat ser olika ut, så föreslår partistyrelsen inte bifall på förslaget om att reglerna för naturreservat generellt ska ändras så att aktiv bekämpning av granbarkborrar genomförs omgående. Istället instämmer partistyrelsen i intentionerna i förslaget.

2470 För att garantera att enskilda skogsbrukare inte hamnar i kläm av att myndigheterna inte
2471 bekämpar granbarkborren i den utsträckning som krävs i naturreservat eller andra skyddade
2472 områden så föreslår partistyrelsen att det ska utredas om och hur enskilda skogsägare som
2473 drabbats av granbarkborreangrepp på grund av bristande skadedjursbekämpning i
2474 angränsande skyddade naturområden ska kunna kompenseras för det.
2475

Partistyrelsen föreslår partistämman att besluta:

att det ska utredas om och hur enskilda skogsägare som drabbats av granbarkborreangrepp
på grund av bristande skadedjursbekämpning i angränsande skyddade naturområden ska
kunna kompenseras för det.

2476

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

1.50.1

1.50.2

1.51.1

1.52.1

2477

2478

2479 [1.53](#), [1.54](#), [1.55](#), [1.56](#): Regelförenkling

2480

2481 1.53.1 att utreda möjligheten och utföra konsekvensanalys för implementering gällande
2482 uppstart av företag på deltid, under en begränsad uppstartstid så som intentionen i motionen
2483 anför.
2484

2485

2486 1.54.1 att lagstiftaren gör systematiska utvärderingar så att lagar och regler genomförs på ett
2487 för företagen enkelt och kostnadseffektivt sätt.

2488

2489 1.54.2 att i regeringens regleringsbrev till myndigheter ska det ges tydliga instruktioner om
2490 fortsatt regelförenkling.

2491

2492 1.54.3 att vid ny lagstiftning, som drabbar företag, skall följande gälla: 1 regel in - 2 regler ut.

2493

2494 1.54.4 att en företagombudsman föreslås att tillsättas för att bevaka företagens intressen vid
2495 lagstiftning och regelverk som berör företag.

2496

2497 1.54.5 att Centerpartiet också verkar för att genomföra de 4 första attsatserna, i denna motion,
2498 även på EU-nivå, där många av de lagar och regelverk som sedan drabbar företagen beslutas.

2499

2500 1.55.1 att en digital plats skapas där en företagare kan få en överblick över sitt företag, se
2501 vilka regler som gäller och vilka rapporteringar som krävs.

2502

2503 1.56.1 att en förenkling av företagens regelbörda sker utifrån principen om "en uppgift en
gång".

1.56.2 att ett arbete för att effektivisera och korta handläggningstiderna påbörjas.

1.56.3 att efterfaktureringsinförandet hos statliga myndigheter av utförd tillsyn och kontroller.

Partistyrelsens yttrande:

Sverige ska vara världens bästa land att starta och driva företag i. Det finns många vägar in i företagandet. Att testa idéer, att ta över och driva ett företag, att investera och bli delägare eller att starta upp något parallellt med sin anställning. Framgångsrika företag försörjer både företagaren och hans anställda. Till detta kommer att företagande kan ha en viktig integrationsaspekt. Centerpartiet är övertygad om att enklare regler får många potentiella företagare att ta steget, testa en egen första verksamhet och i nästa steg utveckla den till ett större företag.

Arbetet med att stärka och förbättra villkoren för nyföretagande – och integration – pågår ständigt inom ramen för Centerpartiets politikutvecklingsarbete. För att göra företagande lika naturligt som anställning behöver vi också uppmuntra så kallade "kombinatorer" så att man kan vara både anställd och företagare på samma gång.

En motionär lyfter möjligheten att ta sig an företagande på deltid, till exempel medan man har arbetslöshetsersättning. Inom ramen för detta sätt att starta företag har Centerpartiet lanserat så kallade "CFN-lån för företagare" – en motsvarighet till CSN. Många nyföretagare har det mycket knapert ekonomiskt under företagets uppstartsfas innan intäkterna börjar flyta in. Det skapar en osäkerhet som kan leda till att särskilt unga människor avstår från att förverkliga sin företagsdröm. Det bör därför införas ett CFN-stöd i form av lån, riktat till alla nya företagare oavsett ålder. CFN-lånet ska kunna utgå som ett lån med samma ränte- och återbetalningsregler som för studielånet. Det bör under åtminstone ett år vara möjligt att ta ett företagandelån på samma nivå som totalbeloppet i studiemedelssystemet. Detta belopp bör dock till 100 procent utgöras av lån. En befintlig organisation på näringslivsområdet bör administrera CFN.

Vidare har Centerpartiet föreslagit en reform som kallas "ingångsföretag". Tanken är att man som enskild person ska kunna bedriva en verksamhet som omsätter maximalt 250 000 kronor per år. Hela företagandet ska kunna hanteras via en app i telefonen. Vid varje transaktion dras automatiskt en schablonskatt på 25 procent som går till Skatteverket. Resterande 75 procent stannar hos företagaren. Det sparar bort administrativt regelkrångel och underlättar avsevärt för individen att själv skapa sin egen försörjning och bli mindre beroende av bidrag från samhället. Partistyrelsen menar dock att man inte ska kunna "fylla upp" tid man inte bedriver företag med a-kassa. Arbetslöshetsförsäkring får inte bli slags "starta eget bidrag" utan ska riktas till personer som söker arbete och ställer sig till arbetsmarknadens förfogande. Däremot ska man kunna ha hemsida och liknande marknadsföring så att man kan starta företaget, ungefär som att man söker arbete i form av anställning.

En motionär beskriver att företagare ska kunna fokusera på att få sin verksamhet att växa istället för att lägga tid på regelkrångel. Många regler är onödiga och tidskrävande. Detta kostar mycket pengar, både för företagaren och för samhället. Centerpartiet driver sedan länge aktivt frågan om regelförenklningar. Nya reglers effekt på företagens kostnader bör alltid utredas grundligt. Det bör införas ett krav på "en regel in – en regel ut". Nya regler som

2554 innebär ökade kostnader bör kombineras med regelförenklingar som minst kompenserar dessa
2555 kostnadsökningar. Fler regler bör ges så kallade solnedgångsklausuler, som innebär att en
2556 regel ges ett slutdatum då det måste visas att dess fördelar fortsatt överstiger dess nackdelar
2557 för att regeln ifråga ska få vara kvar.

2558
2559 Centerpartiet la hösten år 2020 en motion i Riksdagen med namnet Regelförenkling för bättre
2560 styrning, service och ökat företagande med en rad förslag för att minska regelbördan för
2561 företag och myndigheter. Vi lyfter explicit fram just vikten av att i regleringsbrev till
2562 myndigheterna ger akt på att som en del av sin myndighetskultur – vi kallar det för
2563 hållbarhetsarbete – ständigt arbeta med regelförenkling. Vi vill också se en sammanställning
2564 av den flora av åtgärder och utredningar som gjorts det senaste decenniet för att utvärdera
2565 effektiviteten i detta arbete.

2566
2567 En ombudsman för att bevaka detta är en intressant idé, och vad vi på detta område föreslår är
2568 dels ökade anslag till regelrådet dels att Regeringskansliet får en central resurs som ska
2569 säkerställa och hålla samman det pågående regelförenklingsarbetet. Vi menar att den funktion
2570 som motionären tänker sig med en ombudsman skulle kunna fångas upp med ytterligare
2571 resurser på Regeringskansliet, det vill säga en enhet och resurs som tar emot kritik och inspel
2572 från företagare och i de fall där det bedöms lämpligt även kan ge råd.

2573
2574 Avseende EU så vill Centerpartiet att Sverige bör övergå till direktimplementering av EU-
2575 direktiv med EU:s miniminivå som standard och vi föreslår också att jämföra Sverige med
2576 andra länder avseende regelförenklingsarbetet i syfte att identifiera utvecklingsområden.

2577
2578 En motionär understryker vikten av möjligheten till överblick över sin verksamhet för att
2579 förenkla för företagsamheten i Sverige. Tillväxtverket släppte år 2020 rapporten Uppdrag att
2580 verka för digitalt först – för ett enklare företagande (N2017/0481.53/FF) där de listar en rad
2581 förslag för att kunna förenkla för företagare. Det handlar både om, precis som motionären
2582 skriver, att skapa en plattform för att skaffa en överblick och att genom det ”digitala
2583 ekosystem” som efterfrågas kunna göra det enklare för myndigheter och företagare att dela
2584 uppgifter och därmed minska till exempel kraven för informationsinlämning av samma
2585 uppgifter flera gånger. Mycket av det Tillväxtverket förordar förefaller ännu ogjort, om man
2586 får tro de branschexperter som följer utvecklingen på området.

2587
2588 Idag finns två uppskattade plattformar som man skulle kunna utgå ifrån och bygga vidare på:
2589 verksamt.se och Serverat. Tillväxtverket skriver i sin rapport att ”för att kunna realisera ett
2590 digitalt ekosystem visar erfarenheterna av Serverat att det är centralt att alla aktörer i alla
2591 branscher ingår i ekosystemet och arbetar mot samma mål.”

2592 Centerpartiets bedömning är att det skulle vara en stor förenkling för företagare och spara
2593 både tid och pengar om detta blev verklighet. I dagsläget finns knappt resurser i budget för att
2594 underhålla och utveckla verksamt.se. Att öka samordningen mellan myndigheter i syfte att
2595 minska krånglet och arbetet för företagare att lämna in samma uppgifter till olika myndigheter
2596 är angeläget. Att därför arbeta för den vision som motionären föreslår ställer sig partistyrelsen
2597 bakom.

2598
2599 En motionär lyfter fram att det ska räcka att lämna in sina uppgifter en gång och att de ska
2600 kunna hämtas in av alla de myndigheter som så önskar, där detta skulle förenkla livet som
2601 företagare. Till exempel de uppgifter som man lämnar till myndighet i samband med
2602 bolagsbildning. Partistyrelsen instämmer i motionärens beskrivning att företagare ska kunna
2603 fokusera på att få sin verksamhet att växa istället för att lägga tid på regelkrångel. Många

2604 regler är onödiga och tidskrävande. Detta kostar mycket pengar, både för företagaren och för
2605 samhället. Centerpartiet driver sedan länge frågan om regelförenklingar. Nya reglers effekt
2606 påföretagens kostnader bör alltid utredas grundligt.
2607 Att löpande utvärdera lagstiftningen på regelförenklingsområdet borde vara en självklart, men
2608 här kan mer göras. Kriterier som reglerar vad som ska utvärderas, en självständighet och
2609 autonomi för den som ska genomföra utvärderingen borde tas fram av regeringen och
2610 tillämpas som en del i regelförenklingsarbetet.
2611
2612 Centerpartiet drev i höstas igenom en del nya skrivningar i regleringsbrev till några
2613 myndigheter (Tillväxtverket, Jordbruksverket och Naturvårdsverket) på temat regelförenkling.
2614 Vi skrev att dessa myndigheter ska ”arbeta för att förenkla och förkorta tillståndprocesser
2615 genom att ta fram ett digitalt ansökningssystem tillsammans med en branschspecifik
2616 vägledning för djurhållande företag. Dessa åtgärder skulle förenkla administrationen för både
2617 myndigheter och företagare och frigöra tid och resurser till att förverkliga livsmedelsstrategins
2618 mål.” Regeringen ska vara så tydliga så möjlighet i regleringsbrev kring regelförenkling för
2619 att maximera styrningen av myndigheterna.
2620
2621 Motionären lyfter fram nyttan med efterfakturering, den så kallade Rättviksmodellen, en
2622 modell Centerpartiet sympatiserar med. Vi anser att huvudregeln bör vara att myndigheterna
2623 tar ut avgifter från berörda företag först när motprestationen – i detta fall tillsynen – faktiskt är
2624 utförd. Efterhandsbetalning av tillsynsavgifter bör göras till regel och införas av alla
2625 myndigheter i Sverige.
2626

Partistyrelsen föreslår partistämman bifalla följande motioner:

1.54.1 att lagstiftaren gör systematiska utvärderingar så att lagar och regler genomförs på ett för företagen enkelt och kostnadseffektivt sätt.

1.54.2 att i regeringens regleringsbrev till myndigheter ska det ges tydliga instruktioner om fortsatt regelförenkling.

1.56.3 att efterfakturering införs hos statliga myndigheter av utförd tillsyn och kontroller.

2627

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

1.54.3

1.54.4

1.54.5

1.55.1

1.56.1

1.56.2

2628

2629

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

1.53.1

1.57: Fler kvinnliga företagare

1.57.1 att det återstartas nätverk för företagarkvinnor.

1.57.2 att i samverkan med andra aktörer skapa och erbjuda relevanta aktiviteter för att inspirera företagare till tillväxt på en internationell marknad.

1.57.3 att bygga effektiva nätverk med syfte att göra affärer för att företag ska komma ett steg längre med sitt företagande.

Partistyrrelsens yttrande:

Centerpartiet värnar det jämställda företagandet. Alla – oavsett kön – ska ha möjlighet att starta och driva företag. Så är det inte idag. Markant fler män än kvinnor driver företag och kvinnor har svårare att få finansiering för sitt företagande. I ett internationellt perspektiv finns stora utmaningar. Trots att Sverige är en förebild för jämställdhet mellan män och kvinnor – vi ligger på tredje plats efter Island och Norge enligt World Economic Forum – så är vi bland EU-länder lägst rankade sett till kvinnors företagare tillsammans med Irland och Malta. En färsk undersökning från november år 2020 från Startpoint som Almi låtit beställa – Utredning av behov och efterfrågan av support och insatser till fokusgrupper - förstärker bilden. Andelen kvinnliga företagare är avtagande i Sverige. Under de senaste tre åren (2015 - 2019) har andelen kvinnliga företagare i Sverige sjunkit från cirka 29 procent till 27 procent. Sverige avviker således från EU:s positiva trend. Rapporten visar också att allt färre nationella satsningar riktade till fokusgrupperna har gjorts under senare år. De djupintervjuer och dokumentstudier som Startpoint genomfört visar att betydligt fler kvinnor än män upplever att företagandet är ensamt. Sex procent av kvinnorna upplevde detta som ett problem medan endast två procent av männen vittnade om detta. Detta talar för ett ökat behov av nätverk för kvinnors företagande.

Det är viktigt att den offentliga företagspolitiken i sig inte bidrar till att förstärka den manliga dominans som redan finns i näringslivet. Berörda myndigheter - såsom Vinnova, Almi och Tillväxtverket -, måste ges tydliga och mätbara mål. Målet ska vara att alla statliga medel för företagande ska fördelas jämställt.

Almi har sedan myndigheten etablerades år 1994 haft kvinnors företagande i fokus i sina ägardirektiv. Myndigheten har initierat olika satsningar för att främja kvinnors företagande. På samma sätt arbetar Tillväxtverket med olika initiativ att främja kvinnors företagande, men framför allt utifrån utrikesfödda kvinnors företagande. Tillväxtverket har både särskilda regeringsuppdrag men arbetar också med dessa frågor inom ramen för den löpande verksamheten. Tidigare ansvarade Tillväxtverket för ett särskilt ”Ambassadorsnätverk” som riktade sig till kvinnors företagande, men detta existerar inte idag. Samma myndighet finansierade också organisationen Winnet Sverige, som bland annat arbetade med kvinnors entreprenörskap både nationellt, internationellt och lokalt. När stödet

2676 från myndigheten drogs in förra mandatperioden, fortsatte Winnet på ideell basis vilket, av
2677 naturliga skäl, begränsat verksamheten. Centerpartiet är positivt till att se över ökade stöd till
2678 Winnet via Tillväxtverkets finansiering men som ett första skede behöver verksamheten dock
2679 utvärderas och effektiviseras.

2680
2681 Många av de nätverk som finns idag riktar sig till anställda chefer på företag, och det saknas,
2682 enligt representanter för Winnet, bra nätverk som stöttar företagare. Partistyrelsen ser därför
2683 gärna att frågan genomlyses för att möjliggöra förutsättningarna till nya nätverk för kvinnors
2684 företagande.

2685

Partistyrelsen föreslår partistämman att besluta:

att ge berörda myndigheterna i uppdrag att ta fram förslag på hur staten kan finansiera och
upprätta fler nätverk för kvinnors företagande.

2686

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

1.57.1

1.57.2

1.57.3

2687

2688

2689 **1.58:** Miljö- och konsekvensbeskrivning (MKB) vid prospektering av
2690 mineraler

2691

2692 1.58.1 att MKB (miljö- och konsekvensbeskrivning) alltid ska föregå en ev. prospektering av
2693 mineraler.

2694

2695 1.58.2 att MKB-lagstiftningen för prospektering ska kompletteras så att det motsvarar MKB-
2696 kraven för alla andra typer av verksamheter/förstudier.

2697

2698 1.58.3 att i samband med att MKB presentera kan krav på invallning ställas.

2699

2700 1.58.4 att krav på återställning av prospekteringsområdet ska ske efter avslutad provborrning.

2701

2702

2703 **Partistyrelsens yttrande:**

2704

2705 Motionären lyfter fram dels behovet av en genomlysning av miljökonsekvenserna vid
2706 prospektering, dels vikten av återställning av landskapet efter genomförd prospektering.

2707

2708 Tillvägagångssättet idag, när en aktör vill prospektera, är att denna inledningsvis hemställer
2709 om tillstånd hos Bergsstaten och därefter hos Länsstyrelsen. Länsstyrelsen gör då en prövning
2710 om behovet av en MKB utifrån vilken slags prospektering det handlar om.

2711 Till saken hör vidare att även Naturvårdsverket har långtgående regelverk för att pröva om
2712 och när det behövs miljökonsekvensbeskrivningar vid prospektering. I Naturvårdsverkets
2713 allmänna råd sägs att ”Vid bedömningen av om en miljökonsekvensbeskrivning behövs i ett
2714 ärende om anmälan för samråd enligt 12:6 MB, bör det särskilt beaktas, om verksamheten
2715 eller åtgärden är omfattande, svårbedömd, av stort allmänt intresse eller berör områden där
2716 naturmiljön är särskilt känslig.”

2717 I Naturvårdsverkets handbok sägs vidare att ”Tillsynsmyndigheten avgör när en MKB behövs
2718 i ett ärende enligt 12:6 MB. Krav på MKB bör ställas med urskiljning och endast när det är
2719 motiverat från miljösynpunkt. De flesta ärenden enligt 12:6 har en så begränsad
2720 miljöpåverkan att MKB inte bör vara aktuell.”

2721
2722 Det finns en rad olika metoder för att utröna om det finns fyndigheter och en del av dessa
2723 tillvägagångssätt innebär inte någon påverkan alls på jordskorpan. Det kan handla om att gå
2724 med en mätare ovan jord eller att till och med flyga över området med mätutrustning. I dessa
2725 fall avkrävs prospektören ingen MKB. Om det rör sig om en typ av prospektering som kräver
2726 MKB så utkrävs det av våra myndigheter.

2727 Länsstyrelsen bedömer alltså varje ansökan om prospektering noga utifrån riktlinjer från
2728 Naturvårdsverket. Det kan då även handla om behov av invallning, som motionären
2729 efterfrågar.

2730
2731 Partistyrelsen ser idag inget behov av att avkräva MKB för varje slags prospektering, i
2732 synnerhet eftersom MKB är väldigt resursintensiva och kan försena processen. Värt att notera
2733 i sammanhanget är att MKB dock är obligatoriskt i ett senare skede, i samband med ansökan
2734 om miljödom för att bedriva gruvverksamhet.

2735
2736 I samband med att ansökan och MKB upprättas och färdigställs ska den som avser att bedriva
2737 gruvverksamhet samråda med länsstyrelsen, tillsynsmyndigheten och de enskilda som kan
2738 antas bli särskilt berörda. Sökanden även ska samråda med övriga statliga myndigheter, de
2739 kommuner, den allmänhet och de organisationer som kan antas bli berörda. Sökanden
2740 upprättar ansökan och miljökonsekvensbeskrivningen med beaktande av vad som
2741 framkommit vid samrådet. Förutom MKB ska ansökan innehålla en teknisk beskrivning och
2742 en avfallshanteringsplan. Det finns idag regelverk som ska fånga upp just de fall av
2743 prospektering som kan få återverkningar på jordskorpan eller miljön i övrigt.

2744
2745 När det gäller återställning av prospekteringsområdet efter avslutad undersökning är det redan
2746 idag ett krav och en del i den process som prospekteringsbolag har att följa.

2747

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

1.58.1

1.58.2

1.58.3

1.58.4

2748

2749

2750 Konstitution

2751

2752 1.1: Målstyrd myndighetsutövning

2753 *Ulf Eriksson, Vännäs, Västerbotten*

2754

2755 Smidiga och väl fungerande myndighetskontakter är avgörande för en positiv företagsutveckling. En
2756 viktig motion för partistämman att diskutera och besluta om då Centerpartiet står för betydelsen av ett
2757 positivt och tillväxtskapande företagsklimat och då får inte myndigheternas arbetssätt motverka den
2758 utvecklingen. Generellt är det viktigt för människor och företag att göra rätt. Goda myndighetskontakter
2759 och positiva möten är förutsättningen för att svenska företag ska växa. Det gäller inte minst de gröna
2760 näringarna.

2761 En vilja att dela kunskap och strävan mot ett gemensamt mål behövs. **En samsyn måste råda om att**
2762 **företagens utveckling måste vara ett mål övergripande alla andra mål.** För det behövs ett vägval i
2763 myndighetsutövningen som genomsyras av **gott bemötande, god service, rättsäkerhet, kompetens**
2764 **och effektivitet.**

2765 Ett problem idag är att det ofta är svårt att veta om man uppfyller alla krav och det riskerar att skapa
2766 oro. Inte minst när kraven är kopplade till olika former av sanktioner. Man upplever inte heller den
2767 tillit till företagarens vilja att göra rätt där myndighetens roll i första hand borde handla om uppgiften
2768 att genom stöd och råd hjälpa till med det.

2769 Ett bra exempel är det i den nationella livsmedelsstrategin där det framgår att det är lika viktigt att
2770 företagen har förståelse för myndigheternas kontrolluppdrag som att myndigheterna och kontrollanter
2771 har god kunskap och förståelse för företagets situation och förutsättningar som bygger på respekt och
2772 förtroende. Sammantaget skulle då förtroendet för myndigheterna öka och ge bättre förutsättningar för
2773 ett framgångsrikt tillsynsarbete.

2774 Jag/vi föreslår partistämman besluta

2775

2776 att regelverket ska utformas till att vara mer målstyrd än detaljstyrd

2777

2778 att myndigheternas uppdrag ska vara mer av främjande och tillsyn än kontroll och revision

2779

2780 att avgifter för kontroll och tillsyn, som idag ofta sker före, ska ske efter utförd tillsyn

2781

2782 att handläggningstiden för tillstånd, som kan ta flera år, maximeras till 180 dagar

2783

2784

2785 **Distriktets yttrande:**

2786 Distriktsstyrelsen tycker, precis som motionären, att kommunikation, information och tillit mellan
2787 myndigheter och företagare är viktigt. Ibland upplevs att myndigheter tokar regelverken alldeles för
2788 detaljerat samt att det övergripande målet, om att göra det enklare för företagen att utvecklas och driva
2789 sina företag, inte alltid är i fokus.

2790 Men i vissa fall är det svårt att undvika detaljnivå. När det handlar om exempelvis jordbruksområdet

2791 styrs regelverken inte enbart av nationella lagar, utan även av EU-regler. För att det ska finnas

2792 likvärdig konkurrens på den inre marknaden, inom EU, krävs att vissa regelverk harmonierar. Dessa är

2793 inte möjliga att påverka på nationell basis.

2794 Centerpartiet tycker generellt att det är väldigt viktigt att göra det lättare för både individer och företag
2795 att göra rätt. Som ett led i det ser vi att myndigheter, som arbetar mot företag, ska ha ett
2796 företagsfrämjande uppdrag. Det görs exempelvis genom myndighetsinstruktioner och regleringsbrev.
2797 Dessutom finns ett stämmobeslut som omfattar den kommunala nivån när det gäller maximala
2798 handläggningstider av exempelvis alkoholtillstånd. Vi ser positivt på att sätta gränser för att korta
2799 handläggningstider, men varje sådan diskussion och sådant beslut måste föregås av en översyn, sättas
2800 in i sitt sammanhang, beroende vilka lagar och regler som gäller.
2801 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman
2802 att bifalla att-sats 3
2803 att handläggningstiden för tillstånd, som kan ta flera år, maximeras till 180 dagar för de gröna
2804 näringarna
2805 att i övrigt instämman i motionens intentioner.
2806
2807 Distriktsstämmans behandling av motionen:
2808 Förslag som lämnas under distriktsstämman
2809 • Sixten Jonsson, Vännäs, föreslår bifall till att-sats 1, med stöd av Pierre Danielsson, Dorotea samt
2810 Ulf Eriksson, distriktsstyrelsen.
2811 • Helena Lindahl, distriktsstyrelsen, och Mattias Larsson, distriktsstyrelsen, föreslår bifall till
2812 distriktsstyrelsens förslag till beslut.
2813 Beslutsordning:
2814 Ordföranden föreslår en beslutsordning där stämman först har att pröva distriktsstyrelsens förslag till
2815 beslut, för att därefter pröva Sixten Jonssons, Vännäs, mfl förslag till tillägg.
2816 Distriktsstämman godkänner beslutsordningen.
2817 Ordföranden ställer fråga om distriktsstämman beslutar i enlighet med distriktsstyrelsens förslag till
2818 beslut.
2819 Ordföranden finner att distriktsstämman beslutar enligt distriktsstyrelsens förslag till beslut.
2820 Ordföranden prövar därefter Sixten Jonssons mfl förslag om bifall till motionens att-sats 1, bifall mot
2821 avslag.
2822 Omröstning genomförs, där bifall till Sixten Jonssons, Vännäs, mfl förslag ställs mot avslag
2823
2824 Resultat av omröstning redovisas:
2825 88 av 93 ombud har röstat.
2826 45 ombud röstar för bifall till Sixten Jonssons, Vännäs, förslag om bifall till motionens att-sats 1.
2827 39 ombud röstar för avslag till Sixten Jonssons, Vännäs, förslag om bifall till motionens att-sats 1
2828 4 ombud avstår från att rösta.
2829
2830 Ordföranden finner att distriktsstämman beslutar enligt distriktsstyrelsens förslag till beslut med
2831 Sixten Jonssons förslag att bifalla motionens första att-sats.
2832
2833 Distriktsstämman beslutar
2834 Att bifalla att-sats 1
2835 Att bifalla att-sats 3
2836 Att handläggningstiden för tillstånd, som kan ta flera år, maximeras till 180 dagar för de gröna
2837 näringarna
2838 Att i övrigt instämman i motionens intentioner.
2839
2840
2841

2842

2843 Klimat och energi

2844

2845

2846

2847 [1.2: Kolsänkor](#)

2848 *Andersson David, Falkenberg, Halland*

2849

2850 Vi måste minska våra utsläpp av koldioxid, men vi måste även stärka utvecklingen med kolsänkor och
2851 premiera nya metoder som tar bort koldioxid från atmosfären. Samtidigt som samhället satsar på att
2852 utsläppen ska minska, måste även incitamenten för dessa “minusutsläpp” (negativa utsläpp) stärkas.

2853

2854 Tekniken för minusutsläpp är idag dyr och betalningsviljan är idag låg, därför har C tidigare drivit
2855 igenom satsningar på minusutsläpp i Sverige. Statens Offentliga Utredningar har i “Vägen till en
2856 Klimatpositiv Framtid” fastställt att

2857 “Biokol bör kunna bidra till långvarig kolinlagring. I Sverige pågår redan i dag småskalig produktion
2858 och användning av biokol. Kolinlagringen bedöms kunna öka ytterligare upp till cirka en miljon ton
2859 koldioxid per år om det införs ekonomiska incitament för att främja användning av biokol som
2860 kolsänka.”

2861

2862 Det är viktigt att utvecklingen går framåt både nationellt och internationellt och därför bör vi skapa ett
2863 system för omvänd koldioxidskatt i Sverige. Under en sådan skatt återförs ett belopp till den som
2864 binder koldioxidekvivalenter på ett vetenskapligt säkerställt sätt över 100 år. Det finns en bred
2865 standard för detta genom den sk. European Biochar Certificate. Ett exempel: en lantbrukare som
2866 mätbart ökar halten kol i jorden erhåller en summa motsvarande aktuell koldioxidskatt per ton CO₂
2867 multiplicerat med antal ton koldioxidekvivalenter bundna i åkermarken. En metod är att plöja ner
2868 årtusendestabil biokol i åkermark och genom en enkel beräkning få antalet ton CO₂ bundet i åkern.
2869 Jordbrukaren eller biokolproducenten får betalt för kolsänkan biokolet genererar. Ju högre
2870 koldioxidskatt desto mer överförs till lantbruket via denna omvända koldioxidskatt.

2871

2872 Genom att samtidigt minska och binda utsläpp kan klimatpositivitet skapas, där Sverige blir
2873 nettobindare av koldioxid. Även FN:s klimatpanel IPCC bekräftar i sin senaste rapport att dessa
2874 minusutsläpp måste till om vi ska kunna nå klimatmålen.

2875

2876 Detta är även ett sätt för lantbruket att kunna minska sina kostnader, bevara näring i åkerjord, bygga
2877 kolhalt i jorden, skapa motståndskraft mot torka och samtidigt skapa ett mer hållbart och klimatsäkert
2878 jordbruk.

2879 Jag/vi föreslår partistämman besluta

2880

2881 att stämman sänder denna motion vidare till berörda riksdagsledamöter för Centerpartiet
2882
2883 att partistämman föreslår att den erkända standarden European Biochar Certificate skall nyttjas
2884 officiellt i Sverige för att verifiera hållbar produktion och kolstabilitet
2885

2886 att partistämman beslutar att Centerpartiet driver frågan att biokol skall ges en subvention
2887 motsvarande aktuell koldioxidskatt till de lantbrukare som använder biokol i sin åkermark
2888
2889

2890 **Distriktets yttrande:**

2891 Distriktsstyrelsens yttrande
2892

2893 Den här motionen skrevs redan 2019/2020 och sedan dess har motionären direkt eller indirekt varit
2894 lyckosam i sin påverkan på Centerpartiets politik. Centerpartiet driver på för att negativa utsläpp av
2895 koldioxidskatt ska belönas. Motionärens förslag att ge jordbrukaren eller biokolproducenten betalt för
2896 kolsänkan biokolet genererar och ju högre koldioxidskatt desto mer överförs till lantbruket via denna
2897 omvända koldioxidskatt är genial. Det kommer skapa en drivkraft och affärsmöjligheter för så kallade
2898 minusutsläpp.
2899

2900 **DISTRIKTSSTYRELSEN FÖRESLÅR STÄMMAN BESLUTA**

2901
2902 att bifalla motionen
2903

2904 Distriktsstämmans beslut
2905

2906 **BESLUTAS**

2907 att bifalla motionen
2908
2909
2910

2911 [1.3: Kolsänkor](#)

2912 *Jansson Henrik, Vänersborg, Fyrbodal*
2913

2914 Människan har orsakat utsläpp av koldioxid med fossilt ursprung motsvarande mer än 400 miljarder
2915 ton kol. Utsläppstakten har hela tiden ökat och ligger nu på över 8 miljarder ton kol per år.
2916 Det leder till en ökad mängd koldioxid i atmosfären vilket ger ökad växthuseffekt och försurning av
2917 haven när havsvattnet tar upp koldioxid från luften.
2918 Det räcker inte längre att bara sluta med utsläppen, vi måste också börja ta bort koldioxid från
2919 atmosfären, alltså minska mängden kol i omlopp, vilket Centerpartiet redan har insett.
2920 Att lagra in kol kostar såklart och någon måste betala. En nivå som har nämnts på 1 kr per kg
2921 koldioxid, eller motsvarande 3,66 kr per kg kol, är rimlig.
2922 Ett sätt att göra detta och som har fått förhållandevis mycket uppmärksamhet är att pumpa ner
2923 koldioxid i marken. Det är dock inte beprövat och ger heller inga andra positiva bieffekter som då kan
2924 stå för en del av kostnaden.
2925 Ett annat mer beprövat sätt är biokol. Biokol är förkolnad biomassa, som man får fram genom pyrolys
2926 av i princip vilken biomassa som helst. Det kan vara flis från skogen eller halm eller energigrödor från
2927 åkermark. Den förkolnade biomassan bryts ner otroligt långsamt, i motsats till om den orörd skulle ha
2928 brutits ner i naturen, då den relativt snabbt skulle ha omvandlats till koldioxid igen i ett oändligt
2929 kretslopp. Men genom att göra om den till biokol som kan ligga kvar som kol i marken i 1000-tals år
2930 utan att släppa tillbaka koldioxiden till atmosfären så binder man in kolet i marken och sänker därmed
2931 mängden koldioxid i atmosfären.
2932 Biokol ger dessutom en rad andra fördelar som gör att vi kan lösa flera miljöproblem samtidigt. Om
2933 biokolet blandas in i åkermarken ökar växtligheten. Vi får alltså mer livsmedel eller energigrödor på

2934 samma yta. Jorden läcker mindre näringsämnen, vilket minskar övergödning och minskar behovet av
 2935 att tillsätta näring från ändliga resurser, och jorden håller vatten bättre, vilket minskar effekterna av
 2936 torka. Jorden blir också mer lättbearbetad och rötterna tränger då lättare ner i marken. Biokol har en
 2937 pH-höjande effekt och kan ersätta kalk som är en ändlig resurs. Vid framställningen av biokol får man
 2938 också ut en del av biomassan som energi genom de gaser och vätskor som bildas vid pyrolysen och
 2939 värme. Av detta kan man tillverka syntetiska biodrivmedel som kan ersätta fossila drivmedel, eller
 2940 driva en generator för att producera el när den som mest behövs under året då energin är lagrad i
 2941 biomassan och kan tas ut när behov finns.
 2942 Om man blandar in 25 kg biokol per kvadratmeter i all brukad åkermark i världen så binder man in allt
 2943 fossilt kol vi har släppt ut.
 2944 Men för att göra det ekonomiskt möjligt att i större skala tillverka biokol av en del av biomassan och
 2945 därmed binda kol måste det till en ekonomisk ersättning. På samma sätt som att man betalar när man
 2946 släpper ut koldioxid måste man också få betalt när man lagrar in kolet igen.
 2947 Det är därför logiskt och hållbart att koldioxidskattpengarna används till att lagra in kol igen. För att
 2948 öka på denna summan borde också energiskatten helt slopas och istället ersättas med höjd avgift på
 2949 koldioxid. Energi är ju inte ett miljöproblem. Det är utsläppen som är problemet. Därför är det fel att
 2950 beskatta ren energi så som energiskatten gör.
 2951 I dagsläget används koldioxidskattpengarna till helt andra saker än att lösa det problem som
 2952 beskattas. Samtidigt är vi överens om att problemet måste lösas och att det kommer att kosta. Om vi
 2953 inte agerar snabbt kommer utsläppen att upphöra innan vi har börjat lagra in kolet. Då har vi inte
 2954 längre några intäkter från koldioxidutsläpp utan nästa generation kommer att få betala inlagringen via
 2955 skatten. Det vi gör nu är alltså i praktiken samma sak som att låna pengar till statens utgifter av
 2956 kommande generationer som under lång tid framöver får betala för att lagra in det kol vi nu släpper ut,
 2957 plus kostnaderna för utsläppens skadeverkningar som ökar ju längre vi väntar.
 2958 Vi måste se miljöproblem som ett problem som ska lösas, och inte som ett sätt att få in skattepengar
 2959 till helt andra utgifter. Staten tar varje år in över 70 miljarder kr genom miljöskatter. Om dessa pengar
 2960 hade använts till att lösa de problem som beskattas så hade problemen redan varit lösta.
 2961 När dessa pengar istället används till annat blir staten beroende av fortsatta utsläpp för att behålla
 2962 skatteintäkten, vilket minskar den politiska viljan att få stopp på utsläppen. Om pengarna direkt går till
 2963 att lösa de problem som beskattas så blir inte staten beroende av intäkten och intäkten försvinner i
 2964 samma takt som miljöproblemet försvinner. Därför kan vårt parti inte heller ha den nuvarande
 2965 målsättningen att miljöskatteintäkterna ska öka för att sen använda intäkterna till andra ändamål.
 2966 Målsättningen måste istället vara att miljöproblemen ska bort och därmed även miljöskatterna.

 2967 Jag/vi föreslår partistämman besluta
 2968
 2969 att en ersättning införs för att lagra in kol i form av biokol.
 2970
 2971 att koldioxidskatten eller en koldioxidavgift finansierar inlagringen av kolet.
 2972
 2973 att energiskatten slopas och att koldioxidavgiften eller koldioxidskatten istället höjs.
 2974
 2975 att miljöskattepengar generellt används för att lösa de miljöproblem som beskattas.
 2976
 2977
 2978 **Distriktets yttrande:**
 2979 Distriktets utlåtande:
 2980 Motionären pekar med sin motion på nödvändigheten att skapa förutsättningar för att tillvara en
 2981 teknisk lösning, inlagring av biokol, för att minska människans klimatavtryck. Det gäller likaväl
 2982 framåt som att reducera de skador som naturen hittills åsamkats och som påverkar allas livssituation
 2983 för närvarande.
 2984
 2985 Utveckling av tekniska lösningar kräver initialt en anpassning till situation och plats som varierar men
 2986 som kräver vanligtvis ett ekonomiskt incitament för en övergång till ett nytt tillvägagångssätt.

2987 Samhället har ett ansvar att främja utvecklingen på miljösidan, inte minst genom Parisavtalet – det
2988 globala klimatavtalet som trädde i kraft 2016 och som går ut på att begränsa den globala
2989 uppvärmningen genom att minska utsläppen av växthusgaser varav CO2 är en av dem. Motionen
2990 ligger dessutom helt i linje med Centerpartiets egen ideologi – ”ett hållbart val – en hållbar framtid”.
2991 Motionären pekar vidare på det pedagogiskt rimliga att koldioxidskatt-/avgift finansierar ersättningar
2992 för att minska alla former av koldioxidreduceringar och för att främja hastigheten av miljöfrämjande
2993 åtgärder.

2994
2995 Vidare pekar motionären på ett generellt behov av ett paradigmskifte där man inte ser till
2996 användningen av energi eller miljö utan vad som blir resultatet av påverkan eller utsläpp vid ett
2997 nyttjande av våra begränsade resurser. Att det istället är utsläppen eller påverkan som ska beskattas
2998 eller regleras med avgifter och att dessa kostnadsersättningar också till sin helhet ska återföras för att
2999 lösa de miljöproblem som åsamkats.

3000
3001 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman:
3002 Att bifalla motionen i sin helhet.

3003
3004 Beslöts att
3005 bifalla motionen i sin helhet.

3006
3007
3008
3009

3010 1.4: Kolsänkor

3011 *Anna Gunstad Bäckman, Hallstahammar, Västmanland*

3012

3013 Skogspolitiken ska vila på frihet under ansvar, är en Centerpartistisk ståndpunkt som vi ska leva upp
3014 till. Skogspolitiken har även ett miljö- och klimatomfattigt ansvar. Skogen har en unik förmåga att
3015 sänka halten av koldioxid i luften. Träden tar upp och lagrar koldioxid i sitt virke. Skogen hjälper på så
3016 sätt Sverige att leva upp till sina internationella klimatlöften, enligt Kyotoavtalet och Parisavtalet, för
3017 att minska växthusgaser som bidrar till global uppvärmning. Om vi i framtiden fortsätter använda
3018 skogen i Sverige som vi gör i dag, kommer vi varje år att undvika utsläpp av koldioxid i
3019 storleksordningen 60 miljoner ton. Det är lika mycket som landet för närvarande rapporterar att vi
3020 släpper ut årligen. Dvs +/- 0. Med ett skogsbruk som inriktas mot ökad odling av skogsråvara kan
3021 klimatnyttan öka ytterligare. Självklart är det viktigt att Sverige har ett levande och långsiktigt
3022 hållbart skogsbruk som inte hotar viktiga naturvärden, som vi fortfarande ska värna.

3023 I denna typ av grön skatteväxling som Centerpartiet förespråkar ingår bindandet av koldioxid i skogen.
3024 Men den gröna skatteväxlingen måste även utformas utifrån skogens förmåga till bindandet av
3025 koldioxid. Sveriges skogsägare kan utforma ett miljömässigt skogsbruk utifrån lagringen av koldioxid
3026 så som olika avverkningsintervaller/typer och utifrån vart i Sverige skogen finns etc. Det betyder att
3027 avverkningen av skog kan anpassas utifrån bindandet av koldioxid ytterligare. Om en utformning av
3028 ex en skogsåterbäring av grön skatteväxling bildas så skogsägare får ersättning i proportion till
3029 storleken på bindandet av koldioxid, skulle en ny miljömässigt skogsbruk utformas. Detta ska då vara
3030 fritt och valbart för skogsägarna att i så fall ta i anspråk.

3031 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3032
3033 att en utredning om möjlig skogsåterbäring kan utformas till skogsägare, där grön skatteväxling ligger
3034 till grund och bindandet av koldioxid ska ge kostnadsersättning i dess proportion, så som motionens
3035 intention anger.

3036
3037 att utredningen om skogsåterbäringen enligt ovanstående förslag utreder olika typer av alternativa

återbäringsformer, så som olika typer av skatteåterbäring, avdrag på deklarationen så som ex RUT/ROT och implementerar detta förslag som utredningen finner lämplig.

Distriktets yttrande:

Distriktsstämman beslutade att avslå motionen i enlighet med följande yttrande.

Anna Gunstad föreslår i motionen ”Grön skatteväxling inom skogsbruk”

- att en utredning om möjlig skogsåterbäring kan utformas till skogsägare, där grön skatteväxling ligger till grund och bindandet av koldioxid ska ge kostnadsersättning i dess proportion, så som motionens intention anger.

- att utredningen om skogsåterbäringen enligt ovanstående förslag utreder olika typer av alternativa återbäringsformer, så som olika typer av skatteåterbäring, avdrag på deklarationen så som ex RUT/ROT och implementerar detta förslag som utredningen finner lämplig.

Det är viktigt att det skapas möjligheter och förutsättningar som gynnar grön skatteväxling där skogsbruket ses om en tillgång. Att det grundas på frivillighet från skogsägarens sida och att inga nya regelverk lägger hinder i vägen för ett aktivt och produktivt skogsbruk för en grön skatteväxling.

Förslaget i motionen däremot riskerar att premiera ett skogsbruk med sämre klimateffekter och sämre avkastning för skogsägaren. Ska skogen bidra till minskad koldioxid i atmosfären är en växande skog helt avgörande där skogen avverkas efter rätt ålder. Faran med förslaget i motionen är att den ekonomiska ersättningen för den förväntade kolinlagringen styr avverkningen och vi får därmed kortare livslängd på skogen och sämre miljövärden. Hur avdraget skulle regleras och följas upp är också oklart och det finns en stor farhåga att regelverket blir för byråkratiskt och innebär mer pålagor för skogsägaren.

1.5: Kolsänkor

Koch Eva, Stockholm, Östermalm, Norrmalm, Gamla Stan

En viktig del i att bekämpa klimatförändringen är att bevara och utveckla de naturliga koldioxidsänkande ekosystemen. På EU nivå har markanvändning, LULUCF, land use change and forestry (1) införlivats i det övergripande målet att sänka våra koldioxidutsläpp med 40% till 2030. Det är också i linje med Parisavtalet, som pekar på den kritiska roll som markanvändningssektorn spelar för att nå våra långsiktiga klimatreducerande mål. I statistik från Naturvårdsverket (2) framgår att Sveriges totala utsläpp skulle vara c:a 70% högre utan den koldioxidsänkande förmågan hos skog och mark.

Då det största koldioxidupptaget sker i skogsmark föreslår vi att vi arbetar för ett system där negativa koldioxidkällor från skogsmark ingår i det europeiska utsläppshandelssystemet. Syftet är att bevara och främja skogens klimatpositiva värden genom att skapa en alternativ inkomstkälla för skogsägare där de får betalt för koldioxidupptaget. På detta sätt skapar vi incitament, inte på nationell nivå, utan direkt hos den som fattar besluten, den enskilde skogsägaren.

Detta är i samklang med EU Technical Expert Group on Sustainable Finance, som i en rapport från 2020 (3) slår fast att EU:s skogar redan nu står för mer än 20% av den globala koldioxidsänkan, men att en ökning av koldioxidbindningen från skogar är avgörande för att uppnå ett netto-noll mål 2050 i Europa och globalt.

Genom att prioritera utifrån de mest klimateffektiva åtgärderna kan vi utarbeta ekonomiska incitament för att främja ökat upptag av koldioxid och för att anpassa skogsbruket till ett varmare klimat med

3088 ökade skaderisker (4). Systemet skulle kompensera utifrån areal och skogsmarkens inneboende värde
 3089 som koldioxidsänka. De åtgärder som syftar till att främja eller skydda koldioxidupptaget, som
 3090 exempelvis gallring, eller mer blandskogsinslag för att stävja monokulturer, kan länkas med en
 3091 skogsbruksplan och vara en del av kompensationen. Det finns idag metoder på plats för att redovisa
 3092 koldioxidupptag (1), men mer förfinade modeller skulle behöva utarbetas för att säkerställa att vi inte
 3093 påverkar den biologiska mångfalden negativt, samt uppnår de önskade koldioxidsänkande effekterna.

3094 Sveriges nuvarande skogsvårdslag från 1993 syftade till att likställa miljö och produktion och innebar
 3095 ett sektorsansvar hos skogsägaren för att gynna eller bibehålla den biologiska mångfalden (SOU
 3096 1992:76). Lagen innehöll emellertid få ekonomiska incitament att leverera dessa miljömål, vilket vi
 3097 tror är anledningen till den polariserade debatten mellan miljörörelsen och näringen idag. Syftet med
 3098 denna motion är att nu, då vi utöver de tidigare målsättningarna lägger till koldioxidupptag, ser till att
 3099 det ska vara ekonomiskt gynnsamt att bruka skogen på det sätt som har den största klimatnyttan.

3100 Sverige och våra privata skogsägare, har ett uppenbart intresse för att skogens koldioxidsänkande
 3101 förmåga ingår i ett framtida system för handel med utsläppsrätter, då det innebär en direkt avkastning
 3102 från den växande skogen. Att börja ekonomiskt kompensera dem som bidrar till dessa koldioxidsänkor
 3103 är dock viktigt både på en lokal, nationell och europeisk nivå. Där den enskilde skogsägaren kan
 3104 finansiera användandet av de mest klimatsmarta skogsbruksmetoderna, kan vi på nationell och
 3105 europeisk nivå skapa starkare incitament för att bevara och utveckla upptaget via skog under de
 3106 kritiska åren, innan andra utsläppssänkande åtgärder är på plats och uppnå den ökning av skogsarealen
 3107 som krävs till 2050. På en global nivå kan upprättande av ett system för finansiering av
 3108 koldioxidsänkor bidra till en kompensationsmodell, som kan användas när vi förhandlar om vårt
 3109 globala behov av skydd för exempelvis Amazonas regnskog.

3110 En ifrågasatt del av Sveriges skogsbruk är avverkningen. Då våra nordiska skogar har en stor del
 3111 inlagrad koldioxid i marken innebär markplöjning och kalhuggning stora koldioxidutsläpp. För att
 3112 gynna mer skonsamma metoder föreslår jag att en avgift tas för koldioxidutsläppet, som sänks eller tas
 3113 bort när mer skonsamma metoder används.

3114 Skogsindustrin är den aktör som skulle kunna påverkas negativt i det korta perspektivet, då ett system
 3115 där skogen skulle få en längre livscykel kan skapa en råvarubrist och påverka prisbilden.
 3116 Motargumentet är att skogens klimatupptag är för värdefullt att användas till produkter med en kort
 3117 livscykel, eller med för lågt förädlingsvärde. En prissättning där koldioxidupptaget värde tas med, kan
 3118 också gynna andra råvarukällor som exempelvis återvunnet material positivt. De produkter som har
 3119 tydliga substitutionseffekter, dvs där skogsråvara substituerar för mer klimatnegativa råvaror, kommer
 3120 kunna bära en högre kostnad då alternativet, de klimatnegativa också blir dyrare på grund av att deras
 3121 koldioxidutsläpp medför allt högre kostnader.

3122 Centern är i en unik position för att driva denna fråga, då vi både arbetar aktivt med klimatfrågan,
 3123 samtidigt som vi har en genuint politiskt kapital i ägarfrågor. Det är en fråga där vi kan visa att
 3124 skogsägaren är en del av lösningen. Detta förslag är också i linje med Centrerns inriktning att införa ett
 3125 bonussystem för minusutsläpp.

3126 1. ec.europa.eu/clima/policies/forests/lulucf

3127 2. Sveriges Officiella statistik - Nettoutsläpp och nettoupptag av växthusgaser från markanvändning
 3128 (LULUCF)

3129 3. Financing a sustainable European Economy- Taxonomy report Technical annex

3130 4. Nationellt kunskapscentrum för klimatanpassning vid SMHI, [Klimatanpassning.se](https://www.klimatanpassning.se)

3131 Motionärerna är ej skogsägare, utan har tagit fram denna motion utifrån en analys att den viktigast
3132 koldioxidsänkan vi har i Sverige idag är skogen. Vi skulle inte ekonomiskt gynnas av den
3133 kompensationsmodell vi föreslår.

3134 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3135
3136 att vi verkar för ett system där de klimattjänster markägare utför, ingår som negativa utsläppsrätter i
3137 det Europeiska utsläppshandelsystemet

3138
3139 att vi verkar för ett system där minusutsläppen kan prissättas och komma skogsägare till del för att
3140 bevara och utveckla de naturliga koldioxidsänkande ekosystemen.

3141

3142

3143 **Distriktets yttrande:**

3144 Distriktsstyrelsens svar:

3145

3146 Distriktsstyrelsen vill tacka motionären för en väl genomtänkt och genomarbetad motion. Skogens
3147 roll i klimatfrågan har länge varit omdebatterad, inte minst i Bryssel. Distriktsstyrelsen delar
3148 motionärens bild om att skogen är en viktig kolsänka och att de ekosystemtjänster som skogen
3149 bidrar till är dåligt avspeglade i EU:s klimatpolitik.

3150

3151 EU-kommissionens senaste förslag till utsläppsmaål i Europa vilar på Parisavtalet och
3152 förser på att utsläppen ska vara netto-noll till 2050. Målsättningen bygger på ett netto, just för
3153 att också upptag av koldioxid ska reflekteras i målsättningen.

3154

3155 Distriktsstyrelsen anser att motionären lyfter en viktig fråga, men ser också risker med att blanda
3156 politik och styrmedel för att minska industrins utsläpp med policy för att öka skogens upptag. Det
3157 är viktigt att man jobbar på EU-nivå utifrån både dessa perspektiv samtidigt: både att minska
3158 utsläppen, och att öka upptaget av koldioxid. Att blanda koncepten riskerar att flytta fokus från det
3159 ena till det andra.

3160

3161 Att lägga in skogen i handelssystemet med utsläppsrätter kan innebära att fokus flyttas från att
3162 minska de skadliga fossila utsläppen, och att företagen tillåts "köpa sig fria" från sina
3163 samhällskostnader genom att införa åtgärder på annan plats. Även EU-kommissionens mål om
3164 noll netto-utsläpp tenderar att flytta fokus från skadliga utsläpp, vilket riskerar att fördröja
3165 utvecklingen mot minskade utsläpp. Därför anser distriktsstyrelsen att det vore klokare att istället,
3166 precis som motionären skriver verka för ett parallellt system där minusutsläppen kan prissättas och
3167 komma skogsägare till del för att bevara och utveckla de naturliga koldioxidsänkande ekosystemen.

3168

3169 Därför föreslår distriktsstyrelsen stämman:

3170

3171 - Att instämma i motionens intentioner

3172 - Att Centerpartiet verkar för ett system där minusutsläppen kan prissättas och komma skogsägare
3173 till del för att bevara och utveckla de naturliga koldioxidsänkande ekosystemen.

3174

3175

3176 Centerpartiet i Stockholms stads distriktsstämma beslutade:

3177

3178 - Att instämma i motionens intentioner

3179 - Att Centerpartiet verkar för ett system där minusutsläppen kan prissättas och komma skogsägare
3180 till del för att bevara och utveckla de naturliga koldioxidsänkande ekosystemen.

3181

3182

3183 1.6: Prioritera miljö- och klimatfrågor

3184 *Ingemar Hugosson, Uppvidinge, Kronoberg*

3185 *Anders Haggren, 070-600 93 64, Anders@Haggren.eu*

3186

3187

3188

3189 Centerpartiet har drivit miljöfrågor sedan 60-talet. På 70- och i början av 80-talet var Centerpartiet det
3190 självklara valet för miljömedvetna väljare. Trots det har det bildats ett Miljöparti som kommit in i
3191 Riksdag och Regering.

3192 Miljöpartiet delar dock inte våra värderingar när det gäller äganderätt och i näringslivsfrågor.

3193 Miljöpartiet är därför inget alternativ för de flesta väljare med ett intresse för miljö- och klimatfrågor.

3194 Centerpartiet är aktivt i miljö- och klimatfrågor, men inte tillräckligt enligt vår mening. Vi tror inte det
3195 är de frågorna som de flesta människor i första hand förknippar med Centerpartiet.

3196 Klimatfrågan och den globala uppvärmningen som orsakas av förbränning av fossila bränslen är den
3197 absolut viktigaste frågan för människans framtid på jorden. Många människor är djupt engagerade i
3198 detta, inte minst bland de yngre. Vi tror också att intresset för klimatfrågor kommer att öka i takt med
3199 att konsekvenserna av uppvärmningen blir än tydligare. Exempel på sådant är smältande glaciärer,
3200 varmare vintrar i Sverige, orkaner, stormar, översvämningar och svängningar i klimatet.

3201 Användning av fossila bränslen till fordon måste snabbt fasas ut. Eldrivna fordon med batterier blir
3202 tunga och batterierna behöver metaller som finns i begränsad omfattning. Ett mycket bättre alternativ
3203 är att använda vätgas för energilagring. I fordonen omvandlas energin i vätgas till el med hjälp av
3204 bränsleceller. Om vätgasen produceras med grön energi från vindkraft och solceller är det en mycket
3205 klimatvänlig energikälla.

3206 Vi vill därför att Centerpartiet återupptar rollen som det främsta miljöpartiet i Sverige! Genom att föra
3207 upp miljö- och klimatfrågor högst upp på agendan kommer Centerpartiet att vara det självklara valet i
3208 kommande val för alla med stort intresse för miljö- och klimatfrågor!

3209 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3210

3211 att klimatfrågor prioriteras före andra frågor

3212

3213 att kraftfullt verka för en övergång till ett samhälle som enbart använder förnyelsebar energi

3214

3215 att verka för uppbyggnad av infrastruktur med grön produktion och distribution av vätgas och
3216 tankställen för vätgasdrivna fordon

3217

3218

3219 **Distriktets yttrande:**

3220 Centerpartiet står för en helhet och är ett frihetligt parti. När Centerpartiet fick konkurrens om att vara
3221 miljöpartiet i svensk politik svarade vi med "Välkomna upp på barrikaderna!". Den gröna,
3222 decentralistiska och sociala liberalismen som vi står för är tydlig men måste föras ut hela tiden liksom
3223 demokratin som måste erövrats av varje generation. Det är många frågor som är kopplade till
3224 klimatfrågorna, inte minst demokrati och sociala frågor. Klimat- och miljöfrågorna är ett mycket
3225 tydligt fokusområde för Centerpartiet och kan bli än tydligare genom att medlemmar föregår med gott
3226 exempel.

3227

3228 Stämman beslutar att avslå första att-satsen.

3229 Stämman beslutar att bifalla andra att-satsen.
3230 Stämman beslutar att instämma i intentionerna i den tredje att-satsen.

3231
3232

3233 1.7: Klimatmotion

3234 *Förbundsmotion CUF*
3235

3236 Det har sagts många gånger tidigare, men det tål att sägas igen: klimatet är vår tids största ödesfråga.
3237 Enligt FN:s klimatpanel IPCC har vi mindre än tio år på oss om vi ska kunna nå Parisavtalets mål om
3238 att begränsa utsläppen till under två grader. Med andra ord måste 2020-talet bli klimatets decennium.

3239

3240 Klimatet är också en generationsfråga. För oss som är unga är det den klimatpolitik som förs nu som
3241 avgör hur vi kommer att kunna leva vårt vuxna liv, och vilken värld våra barn kommer att födas och
3242 växa upp i. Lyckas vi inte vända den trend av ökande utsläpp som tidigare generationer har skapat
3243 kommer vår generation och alla framtida generationer förlora chansen till ett drägligt liv. Det kan vi
3244 aldrig acceptera.

3245

3246 Centerpartiet har varit föregångare i miljö- och klimatarbetet under lång tid. Med den här motionen
3247 vill vi i CUF bidra till att flytta fram positionerna ytterligare, fatta viktiga principiella beslut och se till
3248 att Centerpartiet framöver är det absolut skarpaste och modigaste partiet i klimatfrågan. Det krävs inte
3249 minst för att vi i och efter den kommande valrörelsen ska kunna leverera det väljarna, särskilt de
3250 yngre, efterfrågar. Med våra förslag skapar vi en politik som håller - både för de generationer som
3251 lever i dag, och för de många som ska komma efter oss.

3252

3253 **Klimatekonomi**

3254 De viktigaste verktygen politiken har för att leda oss i en mer hållbar riktning är ekonomiska
3255 styrmedel. Här är det viktigt att slå fast vilka grundläggande principer som bör ligga till grund för den
3256 klimatekonomiska politiken.

3257

3258 Europeiska investeringsbanken, EIB, meddelade 2019 att de kommer att fasa ut alla sina investeringar
3259 i fossila energiprojekt. Att EIB, som världens största långgivare, visar sådant ledarskap är både
3260 välkommet och nödvändigt, och det är hög tid att Sveriges politiker tar samma ansvar. En granskning i
3261 Dagens ETC från november 2019 visar att AP-fonderna har tillgångar värda 15 miljarder bara i de 20
3262 värsta fossila företagen, och P1-programmet Kaliber avslöjade i december 2020 att AP-fonderna har
3263 27 miljarder kronor i aktier i 30 av de banker som finansierar mest utvinning av olja, gas och kol. Det
3264 är oacceptabelt.

3265

3266 Sveriges riksdag har åtagit sig att genomföra Parisavtalet och Sverige har även i övrigt höga
3267 klimatambitioner, men det klingar falskt om vi samtidigt fortsätter placera skattebetalarnas pengar i
3268 fossila företag. Politiken måste våga ta på sig ledartröjan. Genom att divestera de offentliga
3269 tillgångarna, alltså placera om offentliga tillgångar i fossil energi, kan vi föregå med gott exempel och

3270 visa för både kommersiella företag och andra nationer att framtiden ligger i innovativ, grön teknik.
3271 Dessutom är det en ekonomiskt oklok investering. I takt med att världens länder genomför
3272 klimatåtgärder kommer investeringar i fossila tillgångar bli alltmer osäkra, och i ett längre perspektiv
3273 är det rentav dumt att fortsätta placera de skattepengar som ska finansiera våra pensioner i en döende
3274 bransch.

3275

3276 Vidare är det genom beskattning av utsläpp vi ser till att miljöskador får ett ekonomiskt värde. Att den
3277 som släpper ut betalar för sig är den enskilt viktigaste åtgärden för att utsläppen ska minska. Om
3278 beskattningen ska bli effektiv bör den omfatta så många utsläppare som möjligt, och så många
3279 växthusgaser som möjligt - det är nämligen inte bara koldioxid som bidrar till den globala
3280 uppvärmningen. Visionen bör vara att alla utsläpp, oavsett källa, beskattas lika mycket baserat på
3281 utsläppens effekt på växthuseffekten (vilket mäts i koldioxidekvivalenter, CO₂e). Både ur
3282 rättvisehänsyn och för att uppnå maximal effektivitet bör också avdrag och undantag från
3283 utsläppsbeskattningen fasas ut.

3284

3285 Miljöskatter är viktiga för att minska utsläppen, och offentliga investeringar är en ytterligare pusselbit
3286 som kan bidra till den gröna omställningen. En rimlig princip för framtida svenska statsbudgetar vore
3287 att statskassans intäkter från miljöskatter alltid matchas med minst lika stora investeringar i
3288 klimatåtgärder och grön omställning. Detta för att säkerställa att miljöskatter inte blir rent fiskala
3289 verktyg för politiker att använda för allehanda mer eller mindre nödvändiga offentliga aktiviteter, utan
3290 att de utformas för att skapa maximal nytta och att intäkterna också bidrar till att skjuta på i rätt
3291 riktning. Det krävs större investeringar än så, och med tiden kommer intäkterna från miljöskatter (om
3292 vi lyckas minska vår miljö- och klimatpåverkan) att minska, men som grundläggande princip är det ett
3293 viktigt ställningstagande.

3294

3295 Staten ska lägga sig i ekonomin och människors liv så lite som möjligt. En viktig del i det är att
3296 generellt undvika specifika avdrag och subventioner, särskilt när det gäller branscher som påverkar
3297 klimatet negativt. Trots att flygresor behövs för att hålla hela, avlånga Sverige på ett relativt bra
3298 avstånd, är det inte rimligt att staten ska finansiera ett transportmedel med så stor klimatpåverkan.
3299 Även flyget måste bära sina miljökostnader. För de sträckor där andra transportmedel inte är ett
3300 gångbart alternativ, och där det inte är ekonomiskt gångbart för något företag att trafikera rutten, kan
3301 offentlig upphandling av flygtrafik användas för att bibehålla viktig transportinfrastruktur.

3302

3303 **Globala lösningar på ett gränslöst problem**

3304 Klimatfrågan begränsar sig inte till en eller ett fåtal nationer. Utsläppen erkänner inga politiska
3305 gränser. Därför är det av största vikt att mycket av klimatarbetet sker samtidigt på global nivå.

3306

3307 Nationella utsläppsskatter är viktiga för att minska klimatpåverkan, men för att uppnå maximal
3308 effektivitet bör beskattningen harmoniseras på internationell nivå. Om vissa länder har en kraftig
3309 beskattning av växthusgasutsläpp, medan andra länder har mycket låga, eller inga, klimatskatter kan
3310 den som vill slippa undan beskattning se till att utsläppen sker där det är billigast. Utsläppen måste
3311 minska i hela världen, och därför måste vi också verka för att utsläpp ska beskattas globalt. Däremot är
3312 det inte en god idé att lämna över beskattningsrätt till ett internationellt samarbetsorgan.

3313

3314 Därför bör Centerpartiet verka för en frivillig global överenskommelse om en gemensam modell för
3315 beskattning av växthusgasutsläpp. De länder som ratificerar avtalet ansvarar sedan för att
3316 implementera den gemensamma beskattningsmodellen. På så sätt skulle en global koldioxidskatt
3317 kunna utformas, utan att något överstatligt organ får bestämmanderätt över nationell politik.

3318

3319 De internationella avtal som redan idag finns på klimatområdet, särskilt Parisavtalet, är oerhört viktiga
3320 för att leda världen i rätt riktning. Samtidigt finns det inget som binder de ingående länderna att göra
3321 det de åtagit sig i dessa avtal. Centerpartiet driver sedan tidigare på för inrättandet av en europeisk
3322 miljödomstol. På motsvarande sätt skulle en global miljödomstol i FN:s regi som får rätt att efter
3323 ratificeringen av internationella avtal döma länder som bryter mot innehållet kunna bidra till att
3324 överenskommelserna får större praktisk effekt.

3325

3326 Återvinning

3327 En stor del av människans nedskräpning av naturen består av engångsartiklar som använts och sedan
3328 slängts när de inte längre ses som användbara. Den plast som inte hamnar i skog och vattendrag
3329 förbränns i energiverk eller sopförbrännings stationer, där nettoutsläppen blir mycket stora.

3330

3331 Utsläppen för återvunnen plast är enligt Naturvårdsverket 43-77% mindre än om plasten går till
3332 förbränning. 2018 var utsläppen från förbränning av plast 2,6 ton koldioxidekvivalenter i el- och
3333 fjärrvärmesektorn. Eftersom en minskning av utsläpp på ca 1,1-2,0 ton koldioxidekvivalenter kan
3334 uppnås om den plasten istället skulle återvinnas, så är återvinning i högsta grad en klimatfråga som går
3335 att förbättra.

3336

3337 För att göra det mer fördelaktigt att inte bara slänga aluminiumburkar i naturen eller i soporna införde
3338 Sverige 1984 ett pantsystem, som 1994 utvidgades till att inkludera PET-flaskor. Ett liknande system
3339 skulle även kunna fungera för plastpåsar och konservburkar. Pantsystemet har visat sig vara ett enkelt
3340 och effektivt sätt att öka återvinningsgraden av plast och aluminium. Det behöver bli lätt att göra rätt.
3341 Även återvinnings märkningarna på plast och papp behöver förenklas så att även vanliga människor
3342 förstår vad som ska sorteras som vad. Genom att utvidga och förenkla systemet ytterligare kan vi ta
3343 nästa steg mot framtidens cirkulära ekonomi och minskad klimatpåverkan.

3344 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3345

3346 att Centerpartiet verkar för att alla offentliga verksamheter, inklusive pensionsfonder, divesterar -
3347 det vill säga avvecklar alla sina tillgångar - ur företag som verkar i fossilbranschen senast 2024.

3348

3349 att Centerpartiet verkar för att alla utsläpp av växthusgaser, oavsett källa, ska beskattas likvärdigt
3350 baserat på deras uppvärmningseffekt mätt i koldioxidekvivalenter.

3351

3352 att Centerpartiet verkar för att undantag och avdrag på miljöskatteområdet avskaffas till förmån för ett
3353 enhetligt system för beskattning av utsläpp. Fortsatt ska dock förnybara bränslen kunna undantas från
3354 utsläppsbeskattning.

3355

3356 att Centerpartiet verkar för att alla intäkter från miljöskatter matchas med minst lika stora investeringar
3357 i klimatåtgärder och grön omställning.

3358
3359 att Centerpartiet tar ställning emot subventioner av bränsle för inrikesflyg.

3360
3361 att Centerpartiet verkar för inrättandet av en internationell miljödomstol där stater som bryter mot
3362 internationella miljöavtal som de ratificerat kan dömas för detta.

3363
3364 att Centerpartiet verkar för inrättandet av en global överenskommelse där de ingående länderna
3365 förbinder sig att införa en gemensam modell för beskattning av växthusgaser, och som utformas så att
3366 förutsättningar skapas för att nå målet om maximalt 2 graders uppvärmning.

3367
3368 att Centerpartiet verkar för att införa en tydligare och enklare nationell märkning av miljöfarliga
3369 plaster, samt en nationell återvinningsmärkning på plast och papp.

3370
3371 att Centerpartiet verkar för införande av nationellt pantsystem för konservburkar och plastpåsar.

3372
3373

3374 **Distriktets yttrande:**

3375 .

3376
3377

3378 [1.8: Hållbar omställning av transportsektorn](#)

3379 *Pelle Filip, Vaggeryd, Jönköpings län*

3380

3381 Vi kan notera att vi nationellt är på väg att fastna i prioritering av batteridrivna bilar. Detta utan att ha
3382 gjort en framtidsanalys vad det innebär för miljöeffekt om vi skulle få en transportflotta, med över 70
3383 % elbilar eller mer.

3384

3385 Det som är alla vår önskan, är att få våra fordon att gå på förnyelsebar energi. Detta har politikerna
3386 pratat om länge och nu har fordonstillverkarna anammat idén, men fastnat endast för elbilar. Redan
3387 idag ser vi hur problematiken tornar upp sig. Batterierna håller inte så länge som förväntat, oerhört
3388 kostsamt att byta ut, svår att hantera logistiken och infrastrukturen kring laddningsmöjligheterna

3389

3390 Vaggeryds Centern vill att politikerna styr om till att även prioritera fordon som går på förnyelsebar
3391 energi. Vi har redan idag Biogas, HVO och Etanol (som exporteras till Tyskland) bränsle, men detta
3392 talas det tyst om. Skogskoncernen Södra har nu en fabrik i Mönsterås som tillverkar Metanol som
3393 drivmedel. Metanolen exporteras till Danmark idag. Likaså har forskningen med Vätgasbilarna
3394 kommit långt, vilket måste vara den ultimata driftsformen.

3395

3396 Vi vill att:

3397 Politiken går in och stödjer utveckling och forskning av dessa drivmedel samt skapar ekonomiska
3398 förutsättningar för att dessa drivmedel ska bli ledande.

3399 Samt att denna motion går till Distriktsstämman samt vidare till Riksförbundsstämman.

3400

3401 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3402

3403 att Politiken går in och stödjer utveckling och forskning av biodrivmedel samt skapar ekonomiska
3404 förutsättningar för dessa.

3405

3406

3407 **Distriktets yttrande:**

3408 Distriktsstämma i Jönköpings län föreslår Partistämman att: Politiken går in och stödjer utveckling och
3409 forskning av biodrivmedel samt skapar ekonomiska förutsättningar för dessa.

3410

3411

3412

3413 Distriktsstyrelsen yttrande

3414 Vi ser nu en omställning av världens energisystem, en omställning som vi i Centerpartiet länge arbetat

3415 hårt för att genomföra. Vi såg tidigt det oförenligt med god resurshushållning och att bygga

3416 energisystemet på ändliga råvaror. När konsekvenserna av koldioxidutsläppen blev tydliga förstärktes

3417 vi i vår uppfattning och vårt engagemang för att bygga energisystemet med hållbarhet som grund.

3418 Centerpartiet har länge agerat på många plan för att öka andelen förnyelsebar råvara i energisystemet.

3419 Exempelvis utbyggnad av biobaserad fjärrvärme, investeringsstöd till solceller, skattelättnader för

3420 biodrivmedel till bilar osv. Parallellt med detta har staten satsat stora resurser inom forskningsområdet

3421 för att utveckla förnyelsebara drivmedel och vilka styrmedel som är mest effektiva.

3422 Motionärerna har ett tydligt o bra syfte dock måste forskningen få ge vid handen vilket framtids

3423 bränsle som ska bli ledande, dvs mest resurssnål. Vi vet idag att Sveriges biomassa ska räcka till

3424 många ändamål och därför kan det visa sig att just drivmedel till fordonsflottan bäst försörjs på annat

3425 vis.

3426

3427

3428

3429

3430

3431 [1.9: Sjöfart](#)

3432 *Michaela Haga, Österåker, Stockholms län*

3433

3434 Region Stockholm är en av de aktörer som bedriver kollektivtrafik på vatten och målet är uppnå 100%
3435 förnybart drivmedel till år 2030.

3436 För att nå en högre andel förnybart så har steget tagits i att öka bränsleinblandningen med HVO,

3437 vilken har en hög besparing av fossilt koldioxidutsläpp. Det har varit lågt hängande frukter och något

3438 som har gått att göra på kort sikt med befintliga fartyg, givetvis kombinerat med annan hög

3439 miljökravställning i avtal och energisparande åtgärder.

3440 Ett problem just nu är att kostnadsbilden för HVO kan ligga dubbelt eller tre gånger så högt i

3441 jämförelse med det fossila alternativet MK1. Båda alternativen är skattebefriade för sjötrafiken och

3442 därför måste vi ställa oss frågan – ska vi köra mer trafik eller mindre trafik för pengarna?

3443 Givetvis kommer på sikt alternativ såsom elektrifiering och vätgasalternativ, men för att på kort sikt

3444 kunna ställa om med befintliga fartyg så är HVO ett bra alternativ. Det är bra att det kortsiktigt finns

3445 en skattebefrielse för biodrivmedlet, men det behövs ytterligare incitament för att välja det förnybara

3446 alternativet framför det fossila då även det är skattebefriat för sjötrafiken.

3447 Jag/vi föreslår partistämman besluta
3448
3449 att stärka de ekonomiska incitamenten att välja förnybara framför fossila drivmedel även inom
3450 sjötrafiken
3451

3452 att Centerpartiet verkar för att stödja regionernas arbete för en grön omställning
3453
3454

3455 **Distriktets yttrande:**

3456 BESLUTADES att bifalla distriktsstyrelsens förslag och därmed, att bifalla motionen.
3457
3458

3459 [1.10: Klimatdeklarationer](#)

3460 *Nils Lewinsky, Göteborg, Göteborg*
3461

3462 Bakgrund

3463 Idag famlar jag i mörkret och många med mig då sk smarta lösningar inte har en deklaration över total
3464 klimatpåverkan eller användning av sällsynta jordartsmetaller samt andra metaller. Går de att
3465 återanvända? Varje ny och även gammal sk klimatsmart produkt måste ha en deklaration av total
3466 klimatpåverkan. Det kan röra sig om tex dator, elbilar, bilsbilar vindkraft, solceller, datorhallar,
3467 mobiltelefoner, hushållsmaskiner mm mm.

3468

3469

3470

3471 Jag/vi föreslår partistämman besluta
3472

3473 att alla produkter som ger klimatavtryck av väsentlig storlek måste ha en klimatdeklaration som berör
3474 det totala universella påverkan.
3475
3476

3477 **Distriktets yttrande:**

3478 Distriktsstyrelsen föreslår stämman besluta: Att anse motionen besvarad.
3479

3480 Beslut

3481 Stämman tillstyrker distriktsstyrelsens förslag till beslut.
3482
3483
3484

3485 [1.11: Klimatdeklarationer](#)

3486 *Patrik Buddgård, Lidingö, Stockholms län*
3487

3488 Om alla i världen levde som vi gör i Sverige skulle det behövas fyra jordklot. Sverige har långt kvar
3489 för att bli hållbart.

3490 Mycket arbete för att minska utsläppen inom Sveriges gränser görs med exempelvis förnybar energi
3491 och genom innovationer för en mer klimatsmart svensk industri. Det är inspirerande och rätt väg för

3492 att minska utsläpp och visa vägen för omvärlden. Men en stor del av den påverkan vi har på klimatet
3493 räknas inte i Sveriges utsläpp. Vi konsumerar nämligen en hel del i Sverige men där produktionen sker
3494 och därmed klimatavtrycket räknas i ett annat land.

3495 Som centerpartist tror vi på människans förmåga att göra kloka val och därmed påverka sitt samhälle.
3496 Men utan tillräckligt med fakta eller underlag blir signalerna till marknaden snedvridna. Idag är det lätt
3497 att jämföra pris – medan koldioxidutsläpp är näst intill omöjligt för en vanlig konsument att jämföra på
3498 de flesta varor. Alltså styr pris i större utsträckning konsumenternas val än vad det skulle göra om
3499 konsumenterna även kunde väga in klimatnyttan i val av produkt.

3500 Det finns lyckade exempel på märkning som gör att konsumenter kan göra mer informerade val och
3501 därmed styra marknaden i rätt riktning, energiklassning av vitvaror exempelvis. Men att se
3502 klimatpåverkan av vilka kläder man köper eller vilken hylla som är mest klimatsmart är svårt att se.
3503 Jag skulle därför vilja se en klimاتمärkning som visar hur stora utsläpp varje vara ger upphov till. Det
3504 skulle styra marknaden till lägre utsläpp och förstärka innovation och ny teknik inom fler sektorer för
3505 en klimatsmart framtid.

3506 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3507
3508 att fler produkter ska få klimatdeklaration för att underlätta för konsumenter att handla klimatsmart.
3509

3510
3511 **Distriktets yttrande:**

3512 BESLUTADES att bifalla distriktsstyrelsens förslag och därmed, att bifalla motionen.

3513
3514

3515 [1.12: Klimatdeklarationer](#)

3516 *Katarina Sundvall, Varberg, Halland*

3517 *Lisbeth Riberth, Falkenberg*

3518 *Elisabeth Svensson Agerbjer, Falkenberg*

3519 Det ska vara lätt att göra rätt är en paroll som Centerpartiet drivit i många år. Idag är vi många som gör
3520 vårt yttersta för att minska klimatpåverkan i vår vardag och det ställs också allt högre krav på att
3521 klimathänsyn ska tas i beaktande vid offentlig upphandling. Men när det kommer till att köpa
3522 livsmedel utifrån klimatsynpunkt är det inte lätt att göra rätt. Det finns gott om märkningar som tar
3523 hänsyn till olika aspekter. Det finns idag också flera olika klimاتمärkningssystem. Gemensamt för
3524 dem alla är att de mäter klimatpåverkan utifrån ett livscykelperspektiv.

3525

3526 Livsmedlens viktigaste funktion är att förse oss med energi och näring. När det gäller klimاتمärkning
3527 av livsmedel mäts vanligen påverkan på klimatet i enheten CO₂-ekvivalenter per kg livsmedel. Ska klimاتمärkningen verkligen bli jämförbar och nyttig måste hänsyn
3528 även tas till livsmedlens vattenhalt och näringstäthet. Exempelvis kan gröna ärtor och vitkål anses ha
3529 samma klimatpåverkan per kg räknat. Men med hänsyn till skillnader i vattenhalt och proteininnehåll
3530 får man till resultat att gröna ärtor är fyra gånger mer klimatsmarta än vitkål. Ett annat exempel är ost
3531 med en miljöpåverkan som anses vara minst fem gånger större än mjölkens. I själva verket förklaras
3532 detta endast av skillnader i vattenhalt.
3533

3534

3535 Det är med andra ord nödvändigt att ett nytt gemensamt klimatmärkningssystem snarast får
3536 genomslag. Önskvärt är också att framtida system för klimatmärkning även tar hänsyn till hur, var och
3537 när ett livsmedel har producerats.

3538 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3539
3540 att Centerpartiet tar initiativ till en gemensam definition för en klimatsmart märkning av produkter
3541 utifrån ett livsryckelperspektiv för att göra det lätt för konsumenter att välja klimatsmart

3542
3543 att hållbarhetskrav skall ställas vid offentlig upphandling inom stat, region och kommun. Större fokus
3544 skall läggas på livsmedlens klimatavtryck och mindre på om de är ekologiskt producerade eller ej.
3545 Hänsyn skall också tas till hur, var och när ett livsmedel har producerats

3546

3547

3548 **Distriktets yttrande:**

3549 Distriktsstyrelsens yttrande

3550

3551 Distriktsstyrelsen instämmer i motionärernas beskrivning om otydlighet i märkning av livsmedel.
3552 Delvis på grund av mängden olika märkningar och vad de innebär, men också för att de utgår från
3553 olika parametrar. Att mäta den faktiska klimatnyttan på ett jämförbart sätt, är därför väldigt viktigt.
3554 När vi talar om hållbarhet måste hela spektrat av produktionens påverkan av klimatet tas hänsyn till.

3555

3556 DISTRIKTSSTYRELSEN FÖRESLÅR STÄMMAN BESLUTA

3557

3558 att bifalla motionen

3559

3560 Distriktsstämmans beslut

3561

3562 BESLUTAS

3563 att bifalla motionen

3564

3565

3566 [1.13: Klimatdeklarationer](#)

3567 *Johan Gröhn, Boden, Norrbotten*

3568

3569 Centerpartiet bör verka för en märkning av produkter som har en låg klimatpåverkan samt stimulera
3570 till en konsumtion av dessa produkter.

3571 För att stimulera den inhemska produktionen av livsmedel som i många fall har ett lågt klimatavtryck
3572 jämfört med ekologiska livsmedel om hela processen räknas in från producent till konsument. Med de
3573 nationella målen på ekologisk livsmedelskonsumtion konkurreras lokala producenter ut. Samtidigt
3574 som den pågående pandemin visat på vikten av en lokal och nära produktion.

3575 Med mätbara mål för produkter med lågt klimatavtryck stimuleras en viktig nära produktion. För detta
3576 krävs ett varumärke som även inkluderar transporter i måttet på miljöpåverkan.

3577

3578

3579 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3580

3581 att Centerpartiet verkar för en produktmärkning av nära mat med låg klimatpåverkan.
3582
3583 att Centerpartiet verkar för ett mätbart mål av lokalproducerade livsmedel med lågt klimatavtryck i
3584 den offentliga livsmedelskonsumtionen.
3585

3586

3587 **Distriktets yttrande:**

3588 Distriktsstyrelsen bifaller motionen och föreslår stämman
3589 att bifalla motionen

3590 att Centerpartiet verkar för att svenska lokalproducerade livsmedel med lågt klimatavtryck
3591 producerade enligt svensk lagstiftning värderas lika högt som ekologiskt i den offentliga
3592 livsmedelsupphandlingen.
3593

3594

3595 Distriktsstämman beslutar enligt distriktsstyrelsen förslag.
3596

3597 Centerpartiet i Norrbotten föreslår partistämman:
3598 att bifalla motionen

3599 att Centerpartiet verkar för att svenska lokalproducerade livsmedel med lågt klimatavtryck
3600 producerade enligt svensk lagstiftning värderas lika högt som ekologiskt i den offentliga
3601 livsmedelsupphandlingen.
3602

3603

3604

3605 [1.14: Energisystem](#)

3606 *Tilert Dan, Stockholm, Stockholms stad*
3607

3608 **Bakgrund**

3609 Sverige ska ha en CO2-snål elproduktion. All elproduktion släpper sett till hela sin livscykel ut CO2,
3610 men det råder stor enighet om att Sverige ska använda CO2-snåla energikällor. Det i sig är inte ett
3611 högt ställt mål; vår elproduktion har redan i decennier varit nästintill CO2-fri. Framöver tillkommer
3612 dock flera stora utmaningar.

3613 **Dels** kommer elbehovet att öka kraftigt. I dag ligger Sveriges årsförbrukning på ca 140 TWh.
3614 Prognoser för 2040-talet har ett tag legat kring 200 TWh, men den senaste tiden har stora industrier
3615 som LKAB aviserat klimatsatsningar som kommer kräva enorma mängder el, varför det verkliga
3616 behovet kan antas vara betydligt större. Det är i grunden något bra; samhället använder i dag mycket
3617 annan energi än el, och den tekniskt mest framkomliga vägen att minska klimatutsläppen är antagligen
3618 att elektrifiera så mycket som möjligt och producera CO2-snål el. För det krävs stora satsningar.

3619 **Dels** måste stora delar av dagens elproducerande anläggningar till 2040-talet av tekniska skäl antingen
3620 ersättas eller livstidsförlängas. Vi ska alltså inte bara bygga ytterligare kapacitet, utan det krävs
3621 omfattande åtgärder enbart för att bibehålla dagens kapacitet.

3622 Och **dels** har Centerpartiet, jämte flera andra riksdagspartier, som mål att elsystemet inte bara ska vara
3623 CO2-snålt utan även 100 % förnybart, det vill säga vatten och vind och förmodligen mindre mängder
3624 sol och biokraft. Det utgör en artificiell teknikbegränsning som avsevärt kan komplicera
3625 genomförandet.

3626 Centerpartiets linje har länge varit att marknaden ska se till att leverera el. Det behöver inte vara fel,
3627 men det ställer höga krav på vilka förutsättningar man ger marknaden. Man bör också ha en plan för

3628 hur elsystemet ska se ut, vare sig man sedan låter marknaden stå för utförandet eller inte. Det är ämnet
3629 för denna motion.

3630 **Bivillkor på ett välfungerande elsystem**

3631 Det finns ett antal bivillkor på ett välfungerande elsystem. Alla kan inte gås igenom här, men i svensk
3632 energidebatt har det länge låtit som att så länge vi totalt på året har ett elöverskott har vi lyckats. Det är
3633 en viktig parameter, men långt ifrån tillräcklig. Man måste också se till att det i varje givet ögonblick
3634 (eventuellt sånär som på ett antal ögonblick man inte är beredd att betala för) finns tillräckligt med
3635 effekt i systemet, och att den finns tillgänglig där den behövs. Med minskande andel planerbar
3636 produktion och rotationsenergi i systemet är det ett ökande problem, vilket exempelvis Svenska
3637 Kraftnät noterat i flera rapporter (som "Långsiktig marknadsanalys 2018 - Långsiktsscenarier för
3638 elsystemets utveckling fram till år 2040" och "Kraftbalansen på den svenska elmarknaden, rapport
3639 2020"). Det kan också behövas kringtjänster i elnätet som vi tidigare inte behövt, som lagring och,
3640 åter, rotationsenergi. Det är inte självklart hur dessa kringtjänster bäst löses, men de kan i framtiden
3641 vara en stor del av elsystemet, inte minst kostnadsmässigt. Det är därför, när man tittar på kostnader,
3642 direkt vilseledande att bara titta på marginalkostnaden för att addera ytterligare en kW installerad
3643 effekt till elnätet; man behöver skaffa sig ett grepp om den totala systemkostnaden för hela elnätet.

3644 Å andra sidan är det inte strikt nödvändigt att producera all el inom landets gränser. Eller med andra
3645 ord, systemgränsen för elnätet sammanfaller inte nödvändigtvis med Sveriges utbredning. Redan i dag
3646 handlas betydande mängder el över nationsgränser och kapaciteten för handel ökar. Även här finns
3647 svårigheter; ska el importeras bör den förstås ha producerats CO2-snålt. I dag behöver vi ibland
3648 importera smutsig el från Danmark, Tyskland eller Polen, vilket inte kan vara acceptabelt i en
3649 långsiktig lösning (ett dygns import av 1 GW smutsig el motsvarar, mellan tummen och pekfinger, ett
3650 extra CO2-utsläpp motsvarande en hel normal säsons charterflygande från Sverige till Hurglada –
3651 och sådan elimport är inte ovanlig). Vindförhållanden är positivt korrelerade över stora områden,
3652 vilket betyder att när det är vindstilla i Sverige kommer det också ofta vara vindstilla även i länder vi
3653 har överföringskapacitet för att kunna importera från.

3654 Sveriges välstånd bygger i stor utsträckning på stabil tillgång till el av hög kvalitet och rimlig kostnad.
3655 För kapitalintensiv tyngre industri kan både elavbrott och volatila elpriser vara förödande. Vi har redan
3656 sett hur företagsetableringar i södra delen av landet gått i stöpet för att det inte går att få tag på el. För
3657 hushåll skulle det vara en påfrestning om värmen på vintern stängs av när det inte blåser. Ett
3658 välfungerande elsystem undviker alla dessa situationer i så stor utsträckning som möjligt. Men ett
3659 välfungerande elsystem uppstår inte spontant utan kräver omfattande planering.

3660 **Ekonomisk modellering**

3661 Oavsett vilken teknisk lösning man väljer kommer det alltså de närmaste tjugo åren krävas mycket
3662 stora investeringar för att få ett välfungerande elsystem. Målet om 100 % förnybart är just ett mål, inte
3663 en plan. Men det behövs en plan, siffrsatt både i tekniska och ekonomiska termer. Om planen sedan
3664 ska genomföras av offentliga eller privata aktörer spelar ingen större roll; i det senare fallet måste man
3665 fortfarande ha en plan för att kunna utforma upphandlingar och styrmedel som leder i rätt riktning för
3666 att hamna i närheten av ett system som inte bara levererar ren el av god kvalitet, utan även gör det
3667 samhällsekonomiskt optimerat.

3668 Det är nu 20 år kvar till 2040-talet. Det är inte lång tid när man pratar om jättelika projekt för
3669 grundläggande infrastruktur som behövs för att samhället ska fungera. Det är så pass kort tid att man
3670 inte kan utgå från att det kommer ske några banbrytande, oförutsedda teknikgenombrott som kan
3671 nyttjas inom genomförandetiden. Givetvis fortgår teknikutveckling och priser förändras, men de data
3672 vi har i dag är fullt tillräckliga för att göra prognoser och planer – modelleringar helt enkelt.

3673 Man skulle kunna tro att många sådana modelleringar för svenska förhållanden redan är gjorda. Så
3674 tycks inte vara fallet. Motionären känner till ett fåtal seriösa ansatser. År 2017 publicerade SWECO
3675 rapporten ”100 % förnybart”. En eller ett par artiklar i tidskriften Energy Policy berör ämnet. Nu
3676 senast, och det mest gedigna motionären känner till, publicerades i Svenskt Näringslivs regi år 2020
3677 rapporten ”Kraftsamling elförsörjning – Långsiktig scenarioanalys”. En uppdatering av denna som tar
3678 hänsyn till det utökade behovet i och med LKAB:s satstning är på väg. Sedan är det tunt.

3679 Samtliga modeller som publiceras kommer i någon grad ha fel, men det betyder inte att de inte är
3680 användbara. För att modellen ska ha något värde behöver den redovisa ingångsvärden och antaganden.
3681 Det kommer alltid gå att kritisera de val som gjorts, men då kan man åtminstone ha en diskussion
3682 kring valen, och i princip göra om modellen med nya parametervärden. För att modellen ska vara
3683 relevant behöver den också, åtminstone översiktligt men med tydliga avgränsningar, behandla hela det
3684 svenska elsystemets systemkostnader. Den totala systemkostnaden har inte nödvändigtvis så mycket
3685 att göra med vilken kraftproduktion som är företagsekonomiskt lönsam att bygga i dag – vilket annars,
3686 jämte mängden el som producerats under ett kalenderår, är en av de vanliga siffrorna i debatten i dag.

3687 **Centerpartistisk modellering**

3688 Såvitt känt för motionären har Centerpartiet i dag inte någon siffersatt prognos/plan/modell för att nå
3689 målet om 100 % förnybart elsystem. Så kan vi inte ha det. Att driva en sådan inriktning på magkänsla
3690 – och har man inte siffror så är det magkänsla – är vare sig förtroendeingivande eller ansvarstagande,
3691 särskilt inte från ett parti där man annars med rätta är stolta över att räkna ordentligt på sitt
3692 budgetalternativ. Vi behöver snarast rätta till detta.

3693 Som konstaterats i föregående avsnitt kommer en sådan modellering garanterat i någon mån att få fel.
3694 Men alla vettiga människor inser att planer kan komma att behöva justeras. Endast genom att öppet
3695 redovisa sina antaganden och sedan göra sitt bästa för att få fram en modell kan partiet möta väljare
3696 och framtid rustat så väl som möjligt.

3697 Det är inget som säger att Centerpartiet ensamma måste ta fram modellen. Det är ett mycket
3698 komplicerat område med många faktorer att ta hänsyn till, och inget man ger sig på utan djupa
3699 kunskaper i ämnet. Det kan finnas andra parter – partier eller organisationer – att samarbeta med. Eller
3700 så finns det redan en modell, framtagna av någon annan, som Centerpartiet tycker är god nog som
3701 utgångspunkt. Exakt vem som skriver rapporten är inte särskilt viktigt. Det viktiga är att vi är
3702 transparenta med vad vi tror på och vilka antaganden vi gör. Det förtjänar väljarna, särskilt i något som
3703 är en centerpartistisk profilfråga.

3704 **En grön omstart**

3705 Ovanstående delar av motionen skrevs innan Centerpartiet den 5 februari släppte rapporten ”Fem
3706 förslag för en grön omstart”. I den vill man ge Svenska Kraftnät i uppdrag att ansvara för den
3707 långsiktiga leveranssäkerheten i elsystemet. Kan därmed denna motion anses besvarad? Nej. Ett par
3708 anledningar därtill är

- 3709 • Det står inte i rapporten att modellering av total systemkostnad ska göras. Det är en central del
3710 av den nödvändiga analysen. Den totala kostnaden de närmaste 20-25 åren överstiger
3711 sannolikt tusen miljarder kronor, vilket får kostnaderna för en höghastighetsjärnväg att framstå
3712 som felräkningspengar i sammanhanget. Givetvis måste kostnaderna prognosticeras.
- 3713 • Rapporten säger ”Att det finns tillräckligt med elenergi när den behövs, där den behövs, är en
3714 förutsättning för både näringslivet och den gröna omställningen”. Det är inte helt uppenbart
3715 hur det ska tolkas, men om man med det menar att planerad bortkoppling av elkonsumenter
3716 inte ska förekomma så är det troligen en kostnadsdrivande ambition i ett elsystem där
3717 väderberoende produktion dominerar. En debattartikel i SvD några dagar senare av Rickard

3718 Nordin (energipolitisk talesperson) ger stöd för en sådan tolkning, även om det är möjligt att
3719 det bara är privatkonsumenter som avses.

3720 Utöver detta är det givetvis angeläget att undvika en situation som den vilken i skrivande stund råder i
3721 Texas, med elpriser på 90 kr/kWh till följd av brist på planerbar produktion. Det räcker sålunda inte att
3722 ha en teknisk lösning; den behöver också vara rimligt ekonomisk.

3723 Sammanfattning

3724 Elsystemet hör till Sveriges grundläggande infrastruktur, och riksdagen behöver tillse att det

- 3725 • Är CO₂-snålt
- 3726 • Har hög leveranssäkerhet och att elen är av god kvalitet
- 3727 • Är någorlunda optimerat sett till total systemkostnad

3728 Huruvida de aktörer som bygger och underhåller elsystemet är privata eller offentliga är av begränsad
3729 relevans, det absolut centrala är att punkterna ovan uppfylls. Genom att lägga till en fjärde punkt, att
3730 elsystemet dessutom ska vara 100 % förnybart, tillkommer avsevärda begränsningar. Det är en
3731 värderingsfråga huruvida man tycker att en sådan punkt är eftersträvarvärd, men ska frågan
3732 behandlas seriöst behövs transparenta antaganden gällande teknik och ekonomi. Här finns utrymme
3733 för ökad tydlighet från Centerpartiet.

3734 Notera att denna motion inte ställer några särskilda krav på vilka tekniker Centerpartiet ska omfamna,
3735 utan enbart att man redovisar sin vision i tekniska och ekonomiska termer.

3736 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3737

3738 att Centerpartiet, ensamt eller i samverkan med andra parter, skyndsamt tar fram och öppet redovisar
3739 en modell för Sveriges framtida elsystem så som man vill se det. En sådan modell behöver ta hänsyn
3740 till CO₂-utsläpp, leveranssäkerhet, stabilitet och total systemkostnad, samt övriga bivillkor partiet
3741 finner för gott att ställa. Antaganden och ingångsvärden behöver vara transparent redovisade.
3742 Beräkningar bör vara redovisade.

3743

3744 att Centerpartiet, om det redan existerar en modell som uppfyller relevanta krav enligt föregående att-
3745 sats och partiet finner modellen tillfyllest, tillkännager att det är denna modell man tar som
3746 utgångspunkt. Skulle så vara fallet utgår behovet i första att-satsen av att ta fram en ny modell.

3747

3748

3749 Distriktets yttrande:

3750 Distriktsstyrelsens svar:

3751

3752 Distriktsstyrelsen vill tacka motionären för en väl genomtänkt motion. Bilden av det svenska
3753 energisystemet som motionären lyfter är nyanserad och tar upp många av de problem som vi idag
3754 möter på den svenska elmarknaden.

3755

3756 Distriktsstyrelsen delar bilden av att det saknas data och underlag för att underbygga Centerpartiets
3757 målsättning om ett 100% fossilfritt energisystem. Som motionären lyfter så finns det en rad olika
3758 studier på området, men där studierna inte visar en fullständig bild och där resultaten och
3759 frageställningarna har anpassats efter olika intressenters intressen. En fullständig analys anpassad
3760 för Centerpartiets mål, i kombination med kraftigt utökad elektrifiering saknas därför i dagsläget.

3761

3762 Det är dock viktigt att reflektera över partiernas roll i relation till myndigheter, akademi och
3763 forskning. Distriktsstyrelsen ställer sig därför frågande om det är partiernas uppgift att ta fram
3764 denna typ av modelleringar som motionären efterfrågar. Ett mer lämpligt alternativ vore att låta de

3765 bero'rda myndigheterna, Energimyndigheten och Svenska Kraftna't att tillsammans ansvara fo'r den
3766 efterfra'gade modelleringen av det svenska energisystemet och omsta'llningens pa'verkan pa'
3767 kraftna'tet.

3768
3769 Da'rfo'r fo'resla'r distriktsstyrelsen sta'mman:
3770

- 3771 - Att insta'mma i motionens intentioner i motionens fo'rsta att-sats
- 3772 - Att insta'mma i motionens intentioner i motionens andra att-sats
- 3773 - Att Centerpartiet ska verka fo'r att ge Svenska Kraftna't och Energimyndigheten i uppdrag att
- 3774 gemensamt ta fram en modell fo'r Sveriges framtida elsystem med o'kad elanva'ndning och 100%
- 3775 fo'rnybar elproduktion med ha'nsyn till CO2-utsla'pp, elna'tets leveranssa'kerhet, stabilitet och total
- 3776 systemkostnad, da'r antaganden, inga'ngsva'rden och bera'kningar redovisas transparent. Slutsatserna
- 3777 fra'n denna modellering bo'r a'ven inkludera kostnadsuppskattningar, policyrekommendationer och
- 3778 potentiella hinder pa' dagens elmarknad fo'r att uppnå det o'nskade scenariot.
- 3779

3780
3781 Centerpartiet i Stockholms stads distriktsstämma beslutade:
3782

- 3783 - Att insta'mma i motionens intentioner i motionens fo'rsta att-sats
- 3784 - Att insta'mma i motionens intentioner i motionens andra att-sats
- 3785 - Att Centerpartiet ska verka fo'r att ge Svenska Kraftna't och Energimyndigheten i uppdrag att
- 3786 gemensamt ta fram en modell fo'r Sveriges framtida elsystem med o'kad elanva'ndning och 100%
- 3787 fo'rnybar elproduktion med ha'nsyn till CO2-utsla'pp, elna'tets leveranssa'kerhet, stabilitet och total
- 3788 systemkostnad, da'r antaganden, inga'ngsva'rden och bera'kningar redovisas transparent. Slutsatserna
- 3789 fra'n denna modellering bo'r a'ven inkludera kostnadsuppskattningar, policyrekommendationer och
- 3790 potentiella hinder pa' dagens elmarknad fo'r att uppnå det o'nskade scenariot.
- 3791

3792

3793 1.15: Energisystem

3794 SVEN Svederberg, Landskrona, Skåne

3795

3796 SSAB/LKAB kommer att investera i fossilfritt stål kallat Hybrit-projektet (15 TWh) men också i en
3797 helelektrifiering av gruvverksamheten med en total el-åtgång på 55 TWh/år. Sedan kommer
3798 batterifabriken Northvolt i Skellefteå att behöva 2 TWh. Den 23/2-21 annonserade företaget H2 Green
3799 Steel om en ny fabrik i Boden/Luleå som också ska producera fossilfritt stål med en beräknad
3800 elförbrukning på 12 TWh/år. Utöver detta planeras för en elektrifiering av Sveriges bilpark. När alla
3801 bilar är elektriska tillkommer en årlig förbrukning ca 12 TWh.

3802 För ca ett år sedan kom rykten från Norrland som sade att ni i södra Sverige inte kan räkna med att i
3803 framtiden få någon el från oss. Ryktet visade sig dessvärre bli sant.

3804 Låt oss räkna lite. Vattenkraften producerar årligen totalt ca 60 TWh. Men ibland är det torrår i fjällen
3805 och då kan produktionen minska till 45 TWh eller om det är ett vått år kan produktionen öka med 15
3806 TWh. Det nu tillkommande elbehovet i Norr- och Västerbotten uppgår till 79 TWh. Detta överstiger
3807 produktionen av den Svenska vattenkraften totalt. Det kommer i framtiden inte att finnas någon
3808 vattenkraft att transportera till södra Sverige.

3809 Skellefteå kraft och Svenska kraftnät har av konsultföretaget Sweco beställt en utredning över vad som
3810 krävs för ett helt fossilfritt el-system i Sverige och vad det kommer att kosta. Det totala
3811 investeringsbehovet för att nå 100 % förnybart under perioden 2017-2050 uppskattas till 1554
3812 miljarder SEK i Swecos första scenario med 5,5 GW gaskraft och i ett andra scenario för 1638
3813 miljarder SEK med ett helt fossilfritt elsystem. Då är produktion, nät, energilager och

3814 efterfrågefleksibilitet inkluderade. Det kan vara svårt att ta till sig dessa gigantiska belopp men
3815 de motsvarar ca 1,5 ggr en svensk statsbudget (1100 miljarder).

3816 2016 beräknade Sweco med en total elåtgång i Sverige 2045 på 148 TWh men detta är nu överspelat
3817 och behovet pekar istället mot 200 TWh. Allt är beräknat med nedlagd kärnkraft och baserat på
3818 vattenkraft på ca 70 TWh plus CHP (combined heat and power), vindkraft och solkraft. Länk till
3819 Sweco utredning [https://www.skekraft.se/wp-](https://www.skekraft.se/wp-content/uploads/2017/06/100_procent_fornybart_2040.pdf)
3820 [content/uploads/2017/06/100_procent_fornybart_2040.pdf](https://www.skekraft.se/wp-content/uploads/2017/06/100_procent_fornybart_2040.pdf)

3821 Om man tittar på koldioxidutsläppen har Sverige haft ett nära nog klimatneutralt elsystem.
3822 Kärnkraften står för ett koldioxidutsläpp på 4 gr/kWh under en livscykel, vattenkraften för 8 gr/kWh
3823 och vindkraften för 12 gr/kWh (källa Vattenfall). Koldioxidutsläppen från kraftproduktionen kommer
3824 således att öka med en utbyggnad av vindkraft.

3825 Sweco´s utredning publicerad 2017 pekar mot ett effektbehov av vindkraft på 20.000 MW och en
3826 energimängd på 70 TWh. De nya förutsättningarna pekar snarast mot ett energibehov på 100 TWh
3827 vind-el vilket motsvarar 11.490 MW kontinuerlig effekt. För att uppnå denna energivolym krävs ca
3828 3.137 vindkraftverk på 3,5 MW som levererar på installerad effekt. Sweco räknar med att
3829 vindkraftverk levererar i genomsnitt 13% av installerad effekt. Realistiskt behöver vi därför 3.500
3830 vindkraftverk x 7 alltså 24.500 st.

3831 Ett vindkraftverk har en livstid på ca 20-25 år. Men låt oss räkna på 25 år. Efter ca halva den
3832 beräknade livslängden blir vingarna slitna och behöver bytas. Det betyder att varje år behöver ca 500
3833 vindkraftverk nya vingar och varje år behöver knappt 1000 vindkraftverk bytas ut. För att förstå
3834 storleksordningen ska varje dag under året 1,5 vindkraftverk få nya vingar och knappt 3 ska
3835 vindkraftverk monteras upp. Miljövänligt?

3836 Ex. På Blaiken vindkraftspark utanför Skellefteå byggs 99 vindkraftverk med en installerad effekt på
3837 247,5 MW. Den årliga produktionen beräknas till 700 GWh. Investeringen har uppgår till cirka 3,3
3838 miljarder kronor. För att vindkraftparken ska producera lika mycket el som ”ett
3839 svenskt kärnkraftsaggregat” producerar (7 TWh) behöver det bli 10 ggr större till en investering 33
3840 miljarder. Observera att i denna kalkyl finns inte kostnaden för att kompensera för ersättningskraft när
3841 inte blåser.

3842 Planerbar el-energi som alltid finns tillgänglig är mer värdefull enligt Vattenfall. På grafen kan du läsa
3843 att om vindkraften uppgår till 8 % av den totala mängden el har värdet på vind-el sjunkit med 10%.
3844 Grafen visar också att sol-el har ett högre värde än planerbar el upp till ca 5% av producerad el.
3845 Elproducenterna får idag samma ersättning för elen oavsett om de kan leverera el hela tiden eller bara
3846 ibland som när det blåser eller när solen skiner. Är det rimligt? I Quebec ställs nu krav på att ny
3847 vindkraft ska bidra till kraftregleringen.

3848 [https://www.skekraft.se/wp-content/uploads/2020/12/Sweco-Det-svenska-kraftsystemets-](https://www.skekraft.se/wp-content/uploads/2020/12/Sweco-Det-svenska-kraftsystemets-utveckling.pdf)
3849 [utveckling.pdf](https://www.skekraft.se/wp-content/uploads/2020/12/Sweco-Det-svenska-kraftsystemets-utveckling.pdf) Bilden visar att ju större väderberoende el som tillförs elsystemet ju mindre värde har
3850 denna el.

3851 Kärnkraftverk byggs fortlöpande i Syd-Korea till ett pris av 2000 till 4000 dollar per kW viket
3852 motsvarar ca 20 till 40 miljarder för ett normalstort kärnkraftverk. Spannet på kostnaden är en följd av
3853 att kärnkraftsverken blir billigare efter hand när man bygger efter ”samma ritning”. I enlighet med
3854 gällande lag i Sverige kan man bygg nya kärnkraftverk på plats som de gamla ligger. 5 nya
3855 kärnkraftverk med en effekt på 1 GW borde kosta ca 200 miljarder och då finns el-näten redan
3856 byggda. Samtidigt bortfaller behovet av investeringar i transmissionsledningar till en kostnad av minst
3857 500 miljarder enligt Swecos beräkningar för ett helt fossilfritt elsystem. Dessa transmissionsledningar
3858 kanske istället behövs för att transportera el till Norrland i stället.

3859 Sedan folkomröstningen 1980 har vi ett betydligt längre perspektiv på säkerheten för kärnkraft och för
3860 alternativen. Då var kärnkraften 20 år gammal men nu har vi 60 års erfarenhet. Säkerheten hos
3861 kärnenergi ligger i nivå med vindenergi och solenergi räknat per levererad energienhet. Sett i ett
3862 världsperspektiv är kol farligast. När en miljon människor avlidit som en följd av kolkraft
3863 (gruvolyckor, smog etc) har en människa avlidit av kärnkraft.

3864 Det är inte heller ansvarsfullt att lägga ner en fullt fungerande kraftproduktion oavsett om det är
3865 kärnkraft eller kraftvärme innan fossilfri ersättningskraft finns på plats. Med elektrolys av vatten med
3866 överskotts-el kan man sedan producera vätgas. När det inte blåser produceras el med vätgas med
3867 gasturbiner eller bränsleceller. Men kommersiella anläggningar finns inte tillgängliga ännu och
3868 tekniken är dyr. Verkningsgraden från vind-el via vätgas genom bränsleceller tillbaka till elnätet är i
3869 bästa fall 30 till 40%.

3870 När elsystemet består av en stor del väderberoende kraft ökar risken för instabilitet i nätet. I Texas
3871 består elen till 25% av vindkraft. Texas drabbades i februari av en köldperiod med underkyld regn och
3872 bara en liten del av vindkraftverken producerade el och elnätet drabbades av black-out. Tre till fyra
3873 miljoner Texasbor blev utan ström under en vecka i ner mot 20 minus.

3874 Elen blir så billig när den är förnybar är ett vanligt påstående. Om vi jämför Tyskland som genom
3875 ”Energiwende” satsat på förnybar el är priset per kWh ca 1 kr högre än i Frankrike som satsat på
3876 kärnkraft. Samma effekt ses i USA där stater som satsat på förnybart har högre elpris än andra stater.

3877 Aktuell politik har redan ställt till problem i el-område 4 efter att Ringhals 1 och 2 lagts ner. El-bristen
3878 under sommaren 2020 gav ett rekordhög el-pris och tvingade Svenska Kraftnät att snabbstarta
3879 Karlshamns oljekraftverk och Ringhals 1. Under januari och februari 2021 har också under perioder
3880 ”smutsig koler” importerats pga effektbrist. Centerpartiets energipolitik har blivit miljöskadlig.

3881

3882 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3883

3884 att Centerpartiet gör en konsekvensanalys av nuvarande energipolitik

3885

3886 att Centerpartiet ser över sin nuvarande politik inom energiområdet

3887

3888

3889 **Distriktets yttrande:**

3890 Centerpartiet arbetar konsekvent för att den svenska energipolitiken ska baseras på fakta och att
3891 energin ska vara fossilfri, förnybar och tillräcklig. Idag kan vi dock konstatera att svensk energipolitik
3892 inte lever upp till några av dessa krav.

3893

3894 Skåne och andra regioner har ibland brist på energi till våra industrier och kommuner, utveckling
3895 hindras och osäkerhet om framtida leveranser ökar. Flaskhalsar i energisystemet att elpriserna i
3896 elområde 4, som inkluderar Skåne, är högre än i norr. I enskilda tillfällen flera gånger högre. Samtidigt
3897 innebär samma flaskhalsar att Sverige blir beroende av fossildriven energi från Danmark och andra
3898 länder. Det är inte hållbart.

3899 Tyvärr är diskussionerna om alternativ ofta kantade av mer populism än vetenskap.

3900

3901 Vad de flesta forskare är överens om är att energibehoven kommer växa och att Södra Sverige måste
3902 producera mer el själva för att komma bort från dagens flaskhalsproblem även långsiktigt.

3903 Att Sverige behöver en energipolitik som säkrar att hela Sverige har tillgång till el på mer likartade
3904 villkor än idag är tveklöst.

3905 Stämman instämmer därför i intentionerna att det görs en konsekvensanalys av dagens energipolitik
3906 för att säkra en stabil och hållbar energiförsörjning i hela landet.

3907
3908 Stämman instämmer även i intentionerna att Centerpartiet ser över sin nuvarande politik inom
3909 energiområdet för att säkra att den överensstämmer med den senaste teknologikutvecklingen. All politik
3910 bör ses över med jämna mellanrum.

3911
3912
3913 Distriktsstämman beslutade att instämma i motionens intentioner
3914
3915
3916

3917 1.16 Förnybar energi

3918 *Pietro Marchesi, Täby, Stockholms län*
3919 *Ann-Sofie Lager,*

3920 Varje elområde måste ta större lokalt ansvar för produktion och lagring av elenergi. Det gäller främst
3921 elområde 4 Södra Sverige, men även elområde 3 Södra Mellansverige där Mälardalen ingår.

3922 Många elintensiva industriprojekt pågår och fler är planerade i elområde 1 Norra Sverige och
3923 elområde 2 Norra Mellansverige. Northvolt 1, som ska bli Europas största batterifabrik, håller på att
3924 byggas i Skellefteå. H2 Green Steel planerar att redan 2024 börja fossilfri produktion av stål i Boden.
3925 SSABs har redan startat HYBRIT-projektet. Facebook bygger ut sina serverhallar i Luleå. Fler
3926 exempel finns. En allt större andel av den elenergi som produceras i norra Sverige kommer inom 5-10
3927 att förbrukas lokalt. Södra Sverige måste bli mer självförsörjande på el året om. Utvecklingen går
3928 snabbt och en lösning för södra Sverige kan bli brädslande.

3929 Lösningen innehåller två delar; 1) Energieffektivisering dvs minska användning av el och 2) ökning
3930 produktion och lagring av el i södra Sverige. Båda delarna är nödvändiga om tillgången på el i södra
3931 Sverige ska säkras.

3932 Vad gäller energieffektivisering, se motion Energieffektivisering, med bl.a. förslag på grönt avdrag för
3933 nybyggnad av passivhus och ombyggnad av befintliga fastigheter till passivhus.

3934 Produktion av el i södra Sverige behöver skyndsamt byggas ut, i första hand i form av vindkraft och
3935 solenergi. För att klara toppar i efterfrågan och perioder av lägre elproduktion, behövs dessutom lokal
3936 lagring av energi i batterier, vätgas eller i lägesenergi. Utveckling av batterier sker i en extremt snabb
3937 takt, effektiviteten ökar och priset sjunker.

3938 För att skynda på utbyggnaden av vindkraft behöver tillståndsprocessen förenklas och snabbas upp,
3939 samtidigt som hänsyn fortsatt måste tas till lokalsamhället och miljöförhållanden.

3940 Idag stoppas många vindkraftsprojekt av Försvarmakten i en alltför stor andel av landets yta, vilket
3941 inte kan vara rimligt. Det borde vara i Försvarmaktens intresse att Sverige har en större andel lokal
3942 elproduktion.

3943 För att få högre verkningsgrad och mer stabil produktion måste vindkraftverk tillåtas byggas större och
3944 högre. Detta eftersom vinden är starkare och mer stabil på högre höjd. Vid tillståndsbeslut bör
3945 sambandet mellan effektivitet, storlek och höjd tydliggöras.

3946 Trots att bygglov för solceller har avskaffats, förekommer det tyvärr att kommuner hindrar, försvårar
3947 och fördyrar för vissa fastighetsägare att installera solceller.

3948 Mer närodlad el - producerad och lagrad så nära som möjligt där den används, betyder mindre förluster
3949 i överföring, lägre sårbarhet vid produktionsbortfall och därmed ökad effektivitet och trygghet.

3950 Vindkraft måste få bättre förutsättningar att byggas ut i närhet till där den konsumeras och i bra
3951 vindlägen, dvs där den är har bäst verkningsgrad, med minsta möjliga påverkan på lokalmiljön.

3952 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3953
3954 att Centerpartiet ska verka för en utredning av hur respektive elområde, särskilt elområde 3 och 4, kan
3955 ta ansvar för en större del av sitt elbehov, genom utökad lokal produktion och lokal lagring av energi.

3956
3957 att Centerpartiet ska verka för en utredning av hur en utbyggnad av förnybar elproduktion och lagring i
3958 elområde 3 och 4 kan påskyndas.

3959
3960 att Centerpartiet ska verka för en utredning av hur tillståndsprocessen för ny vindkraft och
3961 uppgradering av befintlig vindkraft både till lands och till havs, kan förenklas och snabbas upp.

3962
3963 att Centerpartiet ska verka för en utredning av hur kommuner bör underlätta lokal elproduktion och
3964 lagring.

3965
3966 att Centerpartiet ska verka för en utredning av hur kommuner bör stödja, uppmuntra och underlätta för
3967 fastighetsägare att installera solceller och lagra el i batterier, vätgas eller annan form.

3968

3969

3970 **Distriktets yttrande:**

3971 BESLUTADES att bifalla distriktsstyrelsens förslag och därmed, att instämma i motionens
3972 intentioner.

3973

3974

3975 1.17: Bioenergi

3976 *Tilert Dan, Stockholm, Stockholms stad*

3977

3978 **Bakgrund**

3979 Bioenergi, alltså huvudsakligen biomassa från skogsbruk och åkerbruk, spelar en stor roll i Sveriges
3980 energiförsörjning och rollen kan komma att bli större. Bioenergi är, liksom alla energikällor, inte
3981 problemfritt. Utsläpp av luftföroreningar är ungefär samma som man får vid användning av fossila
3982 bränslen. För att de ska ge någon klimatfördel måste de ingå i ett kretslopp som på relativt kort tid
3983 återtar utsläppt koldioxid från atmosfären. Vid omfattande odling kan konsekvenserna för biologisk
3984 mångfald bli stora. Därför är det skillnad på hur mycket biomassa man kan få fram, och hur mycket
3985 biomassa man *hållbart* kan få fram.

3986 Sverige har likväl ovanligt goda förutsättningar för användning av biomassa i energiproduktion och
3987 industri, med vår stora yta och relativt lilla befolkning. Det betyder dock också att vi i en strategi för
3988 biomassa inte rimligen kan förlita oss på import; det skulle bara göra problemen än värre på andra håll,
3989 där man har sämre förutsättningar än i Sverige. Till skillnad från elproduktion generellt finns det alltså
3990 viss rimlighet i att ansätta Sveriges gränser som systemgräns när man betraktar bioproduktion,
3991 åtminstone som en första ansats.

3992 **Problemställning**

3993 Från olika politiska håll, och ofta då från Centerpartiet, framhålls bioenergi som en lösning eller del av
3994 lösning på diverse problem. Bioenergi används eller har föreslagits för användning till åtminstone

- 3995
- Bilbränsle, låg- eller höginblandat
  - Flygbränsle
- 3996

- 3997 • Fartygsbränsle
- 3998 • Fjärrvärme
- 3999 • Elproduktion

4000 Utöver detta kan biomassa fylla en viktig roll för produktion av bioplaster och andra
4001 petroleumprodukter, vilket är svårt att göra fossilfritt på annat sätt. Och allt detta alldeles fränsett
4002 sådant som vi också vill använda odlingar till, exempelvis mat och möbler.

4003 Den här motionen presenterar inga siffror på förväntad tillgång till hållbar och användbar biomassa.
4004 Anledningen är att prognoserna för tillgången skiljer mellan olika myndigheter och det är inte trivialt
4005 att veta vad som är mest rimligt. Ej heller presenterar motionen siffror på summan av önskemålen. Det
4006 vore på vissa sätt lättare, men till exempel kan man förvänta sig att elektrifiering tar hand om en stor
4007 del av behovet av fordonsdrivmedel, åtminstone för personbilar. Den kvalitativa bild som snabbt
4008 frammanas är dock att önskemålen är avsevärt större än den tillgång man rimligen kan förvänta sig.
4009 Det behöver, likt alla bristsituationer, hanteras.

4010 Lösningar

4011 En tänkbar lösning på en bristsituation hade kunnat vara att genom koldioxidskatt och utsläppsrätter
4012 låta marknaden allokera biomassan dit den gör störst ekonomisk nytta. Mot det talar åtminstone två
4013 saker.

- 4014 • Dels är det inte säkert att vad som gör störst ekonomisk nytta i dag är den mest angelägna
4015 allokeringen. Det kan tänkas att en faktor bör vara hur lätt eller svårt det är att hitta alternativa
4016 lösningar. Exempelvis är det otroligt mycket lättare att lösa personbilar drivmedelsbehov med
4017 batterier än vad det är för flygplan. Det rent ekonomiska incitamentet kan dock vara starkare
4018 på personbilssidan.
- 4019 • Genom att lagstifta om låginblandning i bränsle, ställa krav på förnybart bränsle i
4020 upphandlingar och så vidare har man från politiskt håll de facto redan frångått en lösning där
4021 marknaden sköter allokeringen efter ekonomisk effektivitet.

4022 Det ser alltså inte bättre ut än att man från politiskt håll behöver ta fram en strategi för användningen
4023 av biomassa till energi, bioplast och ersättning av övriga petroleumprodukter. Strategin bör vara
4024 baserad på åtminstone ekonomisk effektivitet och förväntad svårighet att hitta alternativa
4025 klimatvänliga lösningar, men det ska inte uteslutas att fler relevanta parametrar finns. Nota bene att
4026 ”strategi” här i mångt och mycket är samma sak som ”prioriteringslista”.

4027 Därefter måste man förstås ta fram styrmedel för att förverkliga strategin, men det måste först finnas
4028 en strategi så att man ens vet vad som är önskvärt att styra mot.

4029 Notera särskilt att en politiskt påbjuden strategi inte är detsamma som planekonomi. Det finns gott om
4030 utrymme att utforma styrmedel avsedda för en marknad. Men, åter, vet man inte vart man ska är det
4031 inte lätt att styra.

4032 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4033 att Centerpartiet, ensamt eller i samverkan med andra parter, tar fram en strategi för Sveriges
4034 användning av biomassa i sådana tillämpningar där syftet är att ersätta fossila produkter. Till sådana
4035 tillämpningar räknas bland annat men inte nödvändigtvis uteslutande: fordonsbränsle, fjärrvärme,
4036 elproduktion, syntetplaster och andra petroleumprodukter. Strategin ska ta hänsyn till den förväntade
4037 tillgången på hållbar biomassa odlad i Sverige.

4039

4040

4041 **Distriktets yttrande:**

4042 Distriktsstyrelsens svar:

4043

4044 Till att bo"rja med vill distriktsstyrelsen tacka motiona"ren fo"r en va"lskriven motion.

4045 Distriktsstyrelsen delar motiona"rens bild av bioenergi och biora"vara som en viktig resurs fo"r

4046 Sverige och klimatomsta"llningen.

4047 Centerpartiet har la"nge drivit fra"gan om att Sverige ska ha en strategi fo"r bioekonomi och uttalade

4048 ma"l om en ha"llbar bioekonomi. Denna strategi a"r sa"ledes redan pa"bo"rjad och arbetet a"r viktigt

4049 fo"r att kartla" gga Sveriges potential fo"r bioenergi och bioekonomi.

4050

4051 Distriktsstyrelsen delar dock inte motiona"rens bild av att marknaden fo"r bioekonomi a"r ett fo"r

4052 da"ligt incitament fo"r att prioritera och allokera biora"vara i samha"llet. Da" efterfra"gan pa"

4053 biora"vara o"kar kommer priset pa" biora"vara och stiga, det kommer sa"ledes vara de branscher da"r

4054 fossil ra"vara a"r sva"rt att ersa"tta, som kommer att var villiga att betala mest fo"r biobaserad ra"vara i

4055 takt med att kostnader och skatter fo"r fossila bra"nslen o"kar. Det sker sa"ledes en naturlig

4056 "prioritering" av hur biora"vara ska anva"ndas.

4057

4058 Na"r politiker ska peka pa" fo"retag och allokera och fo"rdela ra"vara mellan industrier, tenderar det

4059 snarare att fa" fo"ro"rande konsekvenser. Politiker har oftast inte de verktyg och underlag som kra"vs

4060 fo"r att go"ra en exakt allokering och ny teknik utvecklas i snabb takt. Det blir helt enkelt inte mo"jligt

4061 teknisk eller ekonomiskt att go"ra denna allokering. Ista"llet bo"r Sveriges bioekonomi bygga pa"

4062 marknadsliberala principer da"r marknaden fo"r biora"vara och fri konkurrens utgo"r den

4063 fo"rdelningsnyckel som motiona"ren efterfra"gar.

4064

4065 Da"rfo"r fo"resla"r distriktsstyrelsen sta"mman:

4066

4067 - Att avsla" motionen

4068

4069

4070 Centerpartiet i Stockholms stads distriktssta"mma beslutade:

4071

4072 - Att avsla" motionen

4073

4074

4075

4075 [1.18: Biogas](#)

4076 *Linander Annette, Eslöv, Skåne*

4077 *Birte Sandberg,*

4078

4079 Biogasen a"r ett av va"ra viktigaste redskap i arbetet mot en cirkula"r ekonomi. Som bränsle a"r det

4080 prisva"rt, fossilfritt och fo"rnybart. Biogasen kan da"rutove"r anvä"ndas fo"r exempelvis uppvärming, i

4081 samband med matlagning och inom industrin. Inom jordbruket kan man dessutom anvä"nda den ro"trest

4082 som bildas vid biogasproduktionen som go"dningsmedel.

4083 Biogas bidrar inte bara med klimatnytta utan a"ven till fler arbetstillfa"llen. Na"r den nationella

4084 biogasstrategin togs fram gjordes ett antal underso"kningar. Dessa visade att om man na"r gasbranschens

4085 ma"l om att 15 TWh biogas ska anvä"ndas i Sverige a"r 2030 sa" kommer det innebä"ra 15 000 nya, gro"na

4086 jobb.

4087 Idag anvä"nds biogas huvudsakligen som fordonsgas fo"r personbilar. Fo"rsa"ljningen av gasfordon har

4088 o"kat under flera a"r och da"rmed a"ven efterfra"gan pa" biogas. 2020 var biogasandelen av fordonsgasen sa

4089 ho"g som 95 procent.

4090 Bland de tunga fordonen a"r anvä"ndandet av biogas dock fortfarande relativt la"gt och anvä"nds na"stan

4091 uteslutande i bussar och sopbilar. Drygt 15 procent av Sveriges bussbesta"nd drivs av biogas, men i takt

4092 med att allt fler av kollektivtrafikens bussar övergår till el är det av särskild vikt att biogasens
4093 användningsområden fortsätter att utvecklas och utvidgas.

4094 Siffror från Energimyndigheten visar att intresset för biogas stadigt ökar. Samtidigt har den inhemska
4095 produktionsökningen av biogas avstannat helt de senaste åren. Svenska subventioner på
4096 konsumtionssidan kombinerat med danska subventioner på produktionssidan har skapat en snedvriden
4097 konkurrens, speciellt i Skåne. Det blir helt enkelt svårare för skånska producenter att nå lönsamhet
4098 samtidigt som de danska producenterna kan åtnjuta dubbla subventioner. Detta har resulterat i att stora
4099 delar av det svenska biogasbehovet täcks av importerad biogas. Siffror från 2019 visar att knappt två
4100 terawattimmar biogas av de totalt 3,7 som används i Sverige är producerad i landet.

4101 Med tanke på biogasens många fördelar och användningsområden borde dess roll på den svenska
4102 energimarknaden stärkas. Åtgärder borde vidtas för att bidra till att användningen av biogas ökar inom
4103 ett brett spann av områden.

4104 Inhemsk biogasproduktion och -konsumtion är viktig ur flera aspekter och de ekonomiska statsstöden
4105 borde bidra till att göra svensk produktion mer konkurrenskraftig. I det större arbetet med biogas
4106 måste vi därför se över hur de subventioner som finns faktiskt verkar och huruvida dessa verkligen får
4107 sin tilltänkta effekt.

4108 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4109 att Centerpartiet ska verka för att vidareutveckla biogasanvändningen till fler användningsområden.

4110 att Centerpartiet ska verka för att skapa förutsättningar som främjar inhemsk biogasproduktion.

4111
4112
4113
4114

4115 **Distriktets yttrande:**

4116 Biogas är ett förnybart bränsle som skapas genom nedbrytning av organiskt material i en syrefri miljö.
4117 Biogas kan utvinnas ur restprodukter från jordbruk, matrester och andra biologiska produkter. Den
4118 biogas som används som drivmedel består till 97 procent av metan som fritt annars skulle läcka ut som
4119 en mycket aggressiv växthusgas. Biogas är helt enkelt återvinning av restprodukter som förgasas och
4120 används som drivmedel för elproduktion och i industriprocesser. Biogödseln sluter cirkeln i den
4121 cirkulära ekonomin.

4122 Förutom klimatnytta och bättre luftkvalitet bidrar produktionen av biogas även till fler gröna jobb och
4123 bättre ekonomi. Flera undersökningar gjorda i samband med den nationella biogasstrategin visar att för
4124 varje inhemskt producerad GWh biogas skapas ett arbetstillfälle. Gasbranschen har satt upp ett mål om
4125 att 15 TWh biogas ska användas i Sverige till 2030. Om all använd biogas produceras i Sverige skulle
4126 det alltså innebära 15 000 gröna jobb.

4127 Distriktsstyrelsen delar motionärens grundsyn kring att Sverige behöver mer grön energi för att lyckas
4128 med utfasningen fossilenergin i fler sektorer.

4129 I Danmark har Eon byggt två stora produktionsanläggningar för biogas för vilket man erhåller höga
4130 produktionssubventioner för. Den danska biogasen exporteras och tas in till Sverige med samma
4131 skattereduktion i konsumtionsledet som inhemsk svensk produktion, vilket i praktiken gör att den
4132 danska dubbelsubventionerade biogasen slår ut den sydsvenska möjligheten att producera biogas.

4133 Distriktsstyrelsen instämmer i behovet av att skapa förutsättningar som främjar inhemsk
4134 biogasproduktion och ser att Centerpartiet behöver driva på för att förändra så att Sveriges
4135 subventionering inte utgår från skattereduktion i konsumtionsledet.

4136

4137 Distriktsstämman beslutade att bifalla motionen

4138
4139
4140

4141 1.19: Biogas

4142 *ANDERS Johansson, Mönsterås, Kalmar*

4143

4144 Behovet av svensk biogas ökar kraftfullt och stadigt. Transportsektorn, industrin och sjöfarten måste
4145 ställa om från fossila bränslen till fossilfria. Det skapar ett enormt behov. En del av det behovet kan
4146 täckas med biogas.

4147 Biogas är naturligt producerad metangas (samma gas som naturgas men förnybar). Den framställs
4148 genom rötning av biologiska restprodukter t.ex. matavfall, gödsel eller rester från livsmedelsindustrin.
4149 Restprodukterna från rötningen är högkvalitativ växtnäring som sprids på våra åkrar. Produktionen av
4150 biogas innebär att man tillför en extra länk i den kedja som utgör det naturliga kretsloppet och på så
4151 sätt utvinner ett kraftfullt bränsle.

4152 Rötningen av gödsel och restprodukter medför, förutom utvinningen av biogas, en rad fördelar.
4153 Rötresterna kan förädlas och balanseras så att de på ett bättre sätt tillgodoser växternas näringsbehov
4154 än t.ex. vanlig gödsel. På det sättet minskar behovet av konstgödsel och övergödningen i våra sjöar
4155 och vattendrag. Lokalt innebär det tillväxtmöjligheter för lantbruket, genom att företagen kan få
4156 avsättning för sin gödsel och samtidigt tillgång till högkvalitativ växtnäring. Till detta kommer
4157 naturligtvis att produktionen av biogas ger jobb och tillväxt i närområdet.

4158 För att vi ska kunna dra full nytta av biogasens fördelar så måste den alltså produceras i Sverige. Det
4159 finns idag några faktorer som hämmar den svenska biogasproduktionen kraftigt.

4160 1. Det är i regel fortfarande dyrare att producera biogas jämfört med att utvinna fossila bränslen.
4161 Framförallt stora delar av industrin och sjöfarten verkar på en internationell marknad där kunderna
4162 vanligtvis prioriterar låga priser framför fossilfrihet.

4163 2. Utländsk biogas produceras med produktionsstöd och konkurrerar ut den svenska biogasen
4164 prismässigt.

4165 3. Det finns en osäkerhet i branschen. Förutom den marknadsekonomiska osäkerheten finns det en
4166 stor politisk osäkerhet. Branschen är i behov av långsiktiga spelregler för att våga göra stora
4167 investeringar i t.ex. produktionsanläggningar eller ställa om sin energianvändning till biogas.

4168 Mycket av detta påvisades av Biogasmarknadsutredningen som presenterades i december 2019. Den
4169 innehåller också ett antal förslag till åtgärder, där det viktigaste är ett införande av olika
4170 produktionsstöd för svenskproducerad biogas.

4171 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4172

4173 att verka för att förslagen och bedömningarna från Biogasmarknadsutredningen genomförs.

4174

4175 att verka för att ytterligare utveckla gröngasprincipen som motsvarar systemet med grön el för att öka
4176 andelen biogas i de befintliga gasnäten.

4177

4178 att utveckla en nationell strategi för industrins tillgång till förnybara gaser.

4179

4180

4181 **Distriktets yttrande:**

4182 Motionären lyfter en viktig fråga för att lyckas med klimatomställningen. Biogasen är en viktig del av
4183 detta. För att lyckas krävs att politikens spelregler är tydliga och både i det korta och längre
4184 perspektivet. Biogasutredningens förslag gör detta möjligt, liksom en vidare utveckling av
4185 gröngasprincipen. Motionären pekar också på en annan viktig aspekt i gasfrågan, nämligen industrins

4186 klimatomställning. Idag används mycket fossil gas för olika industriella processer, där förnybara gaser
4187 spelar en viktig roll att minska utsläppen av klimatskadliga gaser.

4188

4189 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta:

4190

4191 Att tillstyrka motionen.

4192 (Distriktsstämman beslutade i enlighet med distriktsstyrelsens förslag)

4193

4194

4195 1.20: Vätgas

4196 *Kenneth Malm, Örebro, Örebro*

4197

4198 Centerpartiet vill se ett förnybart, stabilt och flexibelt elsystem och inser att nya tekniker behöver
4199 utvecklas för energilagring. Vätgasen är utpekad som en potentiell lösning och kan spela en viktig roll
4200 i den gröna omställningen. Hela Sverige kan och behöver leverera och lagra, grön vätgas.

4201 Stora satsningar på så kallad grön vätgas görs nu internationellt då det bedöms spela en nyckelroll i
4202 den nödvändiga energiomställningen. EU-kommissionen har beslutat att satsa 1.14 miljarder Euro de
4203 kommande 10 åren för att göra grön vätgas till en del av den framtida fossilfria energimix vi behöver.

4204 Med hjälp av grön vätgas kan nu inte minst industrier som varit beroende av fossil energi ställa om
4205 och den svenska stålindustrin är nu föregångare i denna omställning. SSAB tillsammans med
4206 Vattenfall och LKAB har tagit beslut om att byta ut koks och kol i masugnar mot grön vätgas

4207 En liknande storskalig satsning har även kommit från Boden, där företaget H2 Green Steel ska byggas
4208 ett helt nytt stålverk som kommer att försörjas av grön vätgas. Även internationellt görs nu liknande
4209 utfasningar där kol byts ut mot grön vätgas inom stålindustrin och även vid cementtillverkning.

4210 Två Industrislag som bidrar till massiva CO2 utsläpp.

4211

4212 Den gröna vätgasen kommer även att spela en viktig roll inom transportsektorn som nu ska
4213 elektrifieras. Som ett första steg kommer nu stora satsningar inom de tyngre transportslagen så som
4214 lastbilar, bussar, fartyg, lok m.fl.

4215 Via bränsleceller omvandlas vätgas till el som kan driva de elmotorer som fordonen nu utrustas med.
4216 Fördelen med att använda vätgas och bränsleceller i stället för batterier är att batterier i dessa
4217 transportslag bli för tunga och behöver stor tillgång till energi för framdrift, något som den gröna
4218 vätgasen kan ge. Även flygindustrin vänder sina blickar till grön vätgas. Flygplanstillverkaren Airbus
4219 har nu ett antal vätgasdrivna flygplan på ritbordet. Och ett antal mindre flygplanstillverkare har redan
4220 visat upp sina bränslecells drivna plan i luften.

4221

4222 I regeringens klimatpolitiska handlingsplan anger att vätgas kan komma att få en större roll i framtiden
4223 vad gäller bland annat bränsleceller i fordon.

4224 För att kunna förse nu fossilberoende industrier med stora kvantiteter grön vätgas byggs nu stora
4225 vikraftparker inte minst i norra Sverige. Storskalig produktion av grön vätgas behövs för dessa. Även
4226 lokalproducerad och småskalig produktion av grön vätgas behöver stödjas. Genom en utbyggnad av
4227 lokalproducerad grön vätgas kan hela Sverige få tillgång till grön vätgas.

4228 Mindre industrier, lastbilar, bussar, taxi, och kommunala fordon kan via dessa anläggningar få tillgång
4229 till ett CO2 fritt och lokalproducerat drivmedel. Hela Sverige kan och behöver leverera och lagra, grön
4230 vätgas.
4231 Att framställa, lagra, frakta och tanka vätgas på ett hållbart sätt kommer att vara viktigt för transporter
4232 och i flera branscher i hela landet framöver.

4233 Jag/vi föreslår partistämman besluta
4234
4235 att Centerpartiet ska verka för en utbyggnad av grön, lokaproducerad vätgas i hela landet
4236
4237

4238 **Distriktets yttrande:**

4239 Centerpartiet har tillsammans med regeringen och Liberalerna tagit fram ett uppdrag om en
4240 helomfattande vätgasstrategi som ska bidra till att Sverige kan vara i framkant när det gäller
4241 klimatvänlig teknik.
4242 Energimyndigheten har fått i uppdrag att ta fram en nationell strategi för vätgas. Det är ett led i att
4243 Sverige fortsatt ska ligga i framkant vad gäller klimatvänlig teknik och lyckas sänka sina utsläpp.
4244 Vätgas har en stor potential inte minst inom industrin och transportsektorn.
4245 Den nationella vätgasstrategin ska bland annat se över hur potentialen för produktion, lagring,
4246 transport och användning av vätgas i Sverige ser ut. Det handlar också om att peka ut vilka åtgärder
4247 som krävs för att göra plats för vätgasen i det svenska energisystemet. Uppdraget ska också inbegripa
4248 vad som kan göras på EU-nivå och tillsammans med andra länder i Europa.
4249 I målet om en hållbar energipolitik spelar vätgasen en viktig roll.
4250 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta
4251 - Att bifalla motionen
4252 - Att vidarebefordra motionen till Centerpartiets riksstämma.
4253
4254
4255

4256 Distriktsstämman beslutar:
4257 Att Bifalla motionen
4258 Att Vidarebefordra motionen till Centerpartiets riksstämma
4259
4260
4261

4262 [1.21: Vätgas](#)

4263 *Nils Lewinsky, Göteborg, Göteborg*
4264

4265

4266 **Till Distriktsstämman 2021-02-22**

4267 **Motion angående vätgas**

4268

4269 **Bakgrund**

4270 Idag är det många som önskar använda vätgas för olika processer och även för lagring av energi.

4271 Processerna och lagring kostar mycket energi. Innovationer från hela världen som minskar
4272 energiåtgången vid framställningen, måste beaktas och uppmuntras.

4273

4274

4275

4276

4277

4278 att man snarast utreder möjligheten hur man skall stödja och frambringa billigare processer för
4279 framställning av av vätgas.

4280 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4281

4282 att man snarast utreder möjligheten hur man skall stödja och frambringa billigare processer för
4283 framställning av av vätgas.

4284

4285

4286 **Distriktets yttrande:**

4287 Distriktsstyrelsen föreslår stämman besluta: Att anse motionen besvarad.

4288

4289 Yrkande

4290 Gunne Steen yrkar bifall på motionen.

4291 Maria Abrahamsson yrkar bifall till distriktsstyrelsens förslag.

4292

4293 Propositionsordning

4294 Mötesordföranden ställer propositioner på yrkandena och finner att distriktsstyrelsens förslag till
4295 beslut har bifallits.

4296

4297 Beslut

4298 Stämman tillstyrker distriktsstyrelsens förslag till beslut.

4299

4300

4301 [1.22: Avfallsförbränningsskatten](#)

4302 *SVEN Svederberg, Landskrona, Skåne*

4303

4304 Landskronas, Helsingborgs och Lunds Energibolag har sina fjärrvärmenät sammankopplade i en
4305 gemensam rörledning för att öka tryggheten för sina kunder. Landskrona Energis´ leverans av
4306 fjärrvärme motsvarar ca 100% av fjärrvärmebehovet när vintern är normalkall.

4307 Landskrona Energi abonnerar på 75 MW el från stamnätet och kan via sin egen kraftvärme leverera en
4308 effekt på 7-8 MW el vilket motsvarar ca 10% av el-effektbehovet. De kommunala värmekraftverken
4309 bidrar på ett betydelsefullt sätt för att trygga den lokala el-försörjningen för kommunens invånare och
4310 industri på ett pålitligt och hållbart sätt.

4311 Avfallsförbränning är sedan "januariavtalet" 2019 belagd med en miljöskatt (2020=75 kr/ton,
4312 2021=100 kr/ton 2022=125 kr/ton) vilket gjort att många kommunala värmekraftverk har fått ökade
4313 svårigheter att få sin ekonomi i balans. Utöver detta tillkommer inköp av nya utsläppsrätter för att
4314 kompensera för indragna utsläppsrätter. Alltså en dubbelbeskattning. För Landskronas del innebär
4315 miljöskatten på avfallsförbränningen en extra kostnad på 6 miljoner kronor per år.

4316 Landskrona Energi har heller ingen möjlighet att kompensera sig för dessa ökade kostnader. Högre
4317 avgifter på fjärrvärmen skulle göra värmepumpar för privathushåll ännu mer lönsamma. Priset på el är
4318 reglerad av Nordpool och all levererad el ersätts lika. Kommunal värmekraft-el är planerbar. Enligt en
4319 utredning av Vattenfall är vindkraften ersättningsmässigt överkompenserad. Vid en vindkraftsandel på
4320 8% är värdet på vindkraften 10% lägre. Konsekvenserna av denna politik har blivit särskilt kännbar för
4321 el-konsumenterna under denna kalla vinter.

4322 Det kommunala kraftvärmeverket i Landskrona har sedan många år eldats med en blandning av
4323 papper- och träavfall med inblandning av plastavfall som inte kan återvinnas. En övergång till
4324 bioenergi kommer att också kräva stora och dyrbara ombyggnader och kan inte motiveras av
4325 lönsamhetsskäl.

4326 Ur 73-punktsöverenskommelsen

4327

4328 Punkt 5. Sänkt skatt på arbete och grön skatteväxling MP1.

4329 **Värns-katten tas bort 1 januari 2020.**

4330 **Miljöskatternas andel av skatteinkomsterna ska öka.**

4331 En kraftfull grön skatteväxling ska genomföras med höjda miljöskatter som växlas mot sänkt skatt på
4332 jobb och företagande MP1.

4333 Målet är att den ska omsluta minst femton miljarder kronor MP56 inklusive de förslag som genomförs
4334 i vårändringsbudgeten 2019 och de förslag som genomförs i skattereformen.

4335

4336 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4337

4338 att systemet med skatt på bränsle till kommunala värmeverk som inte kan återvinnas avskaffas

4339

4340

4341 **Distriktets yttrande:**

4342 Centerpartiet anser att avfallsförbränning har bidragit till att stärka energiförsörjningen och minska
4343 deponier. För Centerpartiet är det samtidigt självklart att försöka sluta kretsloppen och använda de
4344 resurser vi har på det mest effektiva sättet. Effektiva kretslopp och en hållbar återvinning av resurser är
4345 en viktig del av en grön omställning. Därutöver är en skatt på avfallsförbränning en del av
4346 januariavtalet och en del i reformen för den gröna skatteväxlingen. Införandet av en sådan skatt måste
4347 ske ansvarsfullt med beaktande av exempelvis kraftvärmens konkurrenskraft. Nästan all energi är
4348 belagd med en allmän energiskatt som på olika sätt tas ut i både konsument- och producentledet.
4349 Energiskatten har en viktig miljöstyrande funktion, och Centerpartiet ser därmed positivt på att skatten
4350 finns kvar, inte minst för att driva energieffektiviseringsåtgärder. Genom den nationella
4351 handlingsplanen för cirkulär ekonomi som antogs i januari 2021 har vi också ställt oss bakom skatten
4352 på förbränning av avfall.

4353 Samtidigt anser Centerpartiet att miljöskatter av olika slag, däribland avfallsförbränningsskatten, ska
4354 utvärderas med jämna mellanrum för att undersöka förbättringspotentialen och rådande utformning.
4355 Två sådana processer pågår just nu. För det första har Skatteverket tidigare fått i uppdrag att utvärdera
4356 skattens effekter och ska redovisa detta i oktober 2021. För det andra så har en särskild utredare getts i
4357 uppdrag att undersöka hur och om ytterligare undantag från denna skatt samt deponiskatten kan göras
4358 för att stärka de miljöstyrande effekterna och göra skatterna mer ändamålsenliga. Detta uppdrag ska

4359 redovisas i februari 2022, se beskrivning av denna nedan. Centerpartiet vill att dessa två uppdrag
4360 redovisas innan vi initierar en diskussion om skattens framtida avskaffande eller alternativ utformning.
4361 Regeringen har gett i uppdrag åt Skatteverket att utvärdera avfallsför-bränningsskattens effekter.
4362 Utvärderingen ska ta hänsyn till EU-lagstiftning på området och även beakta fjärrvärmens
4363 konkurrenskraft och en pålitlig el- och värmeförsörjning. Skattens effekter på materialåtervinning bör
4364 analyseras och hur eventuella negativa effekter för materialåtervinningsindustrin kan undvikas.
4365 Utvärderingen bör även omfatta skattens effekter på utsläppen av växthusgaser, effekter för
4366 avfallsflöden, effekter för import och export av avfall samt effekter på omställningen till en cirkulär
4367 ekonomi och dess effekter för att nå klimatmålen. Vidare ska utvärderingen omfatta hur investeringar i
4368 produktionskapacitet i avfallsförbränningssektorn påverkas, fjärrvärmens och företagens
4369 konkurrensförutsättningar samt påverkan på el- och värmeförsörjningen, särskilt effektsituationen. En
4370 utvärdering behöver också analysera konsekvenser för fjärrvärmekunderna.

4371
4372 Distriktsstämman beslutade att instämma i motionens intentioner
4373

4374
4375

4376 1.23: Kärnkraft

4377 *Ulrik Hansson Mild, Vallentuna, Stockholms län*
4378 *Per-Everth Staff,*

4379 Vi står inför en annalkande energikris då flera kärnreaktorer stängts och efterfrågan på el ökar. Vi skall
4380 köra fler elbilar för att minska utsläppen, samtidigt står några av våra mest energikrävande företag
4381 inför en omställning till att bli fossilfria. Det kommer krävas oerhörda mängder elektricitet när LKAB
4382 och SSAB upphör med kol och olja.

4383 Vi har även kärnavfall som skall slutförvaras till mycket stora kostnader.

4384 Det finns idag nya generationer av reaktorer som använder avfallet från de äldre reaktorerna och
4385 skapar ny energi samtidigt som avfallets halveringstid kortas ner många gånger om.

4386 Vi vill nu att centerpartiet jobbar för att Vattenfall får i uppdrag att bygga nya kärnreaktorer där de
4387 befintliga finns. Vi skulle på så sätt ha energi många år framåt utan att bryta nytt uran samt bli av med
4388 det farliga kärnavfallet.

4389

4390 Anmärkning: Denna motion har behandlats vid Centerpartiets Vallentunakrets årsstämma 2021-02-21
4391 där det beslutats att bifalla motionen med justerad att-sats och tillsända den till distriktsstämman.
4392 /Styrelsen

4393 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4394

4395 att Centerpartiet bör verka för att energiöverenskommelsen omarbetas på så sätt att målbilden för 2040
4396 ändras från förnybar till koldioxidneutral energiproduktion.

4397

4398

4399 **Distriktets yttrande:**

4400 **BESLUTADES** att bifalla distriktsstyrelsens förslag och därmed, att avslå motionen.

4401

4402

4403 [1.24: Kärnkraft](#)

4404 *Nils Lewinsky, Göteborg, Göteborg*

4405

4406

4407 Bakgrund

4408 Idag pratar man om att begränsa utsläpp och bara ha grön energi. Detta kommer aldrig att
4409 genomföras, så att man begränsar temperaturhöjningen till 2 grader (1,5). Man måste istället

4410 börja diskutera att minska koldioxidutsläpp genom produktion av energi/bränsle med hjälp av
4411 ”konstgjord” fotosyntes. Detta kommer att göra att energipriserna måste höjas och därför måste
4412 skatten på utsläpp av koldioxid höjas betydligt. Man bör också utreda om annan form av utfordring av
4413 nöt ger mindre metanutsläpp. Odling av alger på land ger ”bara” utsläpp genom rapning av koldioxid.
4414 Då troligtvis energibehovet i Sverige inte kommer att kunna tillfredsställas 2040, då ytterligare 100
4415 TWH behövs enligt prognoser. Därför kan vi inte producera den el, som behövs med vindkraft. Det
4416 kommer att byggas också vindkraftverk till havs och vågkraftverk, men detta kommer inte heller att bli
4417 tillräckligt, därför måste man satsa på kärnkraft av 4- generation saltverk. Kostnaden för ett kärnkraft
4418 måste ställas mot kostnaden för slutförvaring av kärnbränsle, då man kan använda till 98%
4419 de ”använda” bränslet i 4-generations kärnkraftverk.

4420

4421

4422

4423

4424

4425 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4426

4427 att att man inom Centerpartiet snarast lägger om sin klimatpolitik och försöka påverka Sverige,
4428 kreatursutfodring och hela världen att inrikta sig på att använda koldioxiden för produktion samt
4429 använda 4G kärnkraft.

4430

4431

4432 **Distriktets yttrande:**

4433 Distriktsstyrelsen föreslår stämman besluta: Att anse motionen besvarad

4434

4435 Beslut

4436 Stämman tillstyrker distriktsstyrelsens förslag till beslut.

4437

4438

4439 [1.25: Kärnkraft](#)

4440 *Gustaf Forsberg, Enköping, Uppsala*

4441

4442 Kärnavfallet från den nuvarande kärnkraften har en halveringstid på ca 100 000 år, och dess
4443 radioaktiva tid är betydligt längre. Förvaringen av avfallet utgör en mycket stor utmaning för att det
4444 inte skall bli läckage under de hundratusentals år som den skall hålla tätt (radioaktiviteten är ju bara

4445 halverad efter halveringstiden). Sverige är det land i världen som kommit längst vad gäller
4446 utvecklingen av förvaringstekniker men den lösning man tror mest på har visat på korrosionsskador
4447 under de år som försöken pågått. Ett framtida läckage är kan naturligtvis utgöra ett stort problem för
4448 människor och ekosystem, om ett antal förvaringsställen börjar läcka runtom i världen i framtiden. Ett
4449 annat bekymmer som diskuteras är vad som händer om människor hittar förvaret i framtiden och hur
4450 vi då förmedlar till dem att det är farligt. Hur utvecklas människor och språk under loppet av såg
4451 100 000-500 000 år. Hur kan vi få dem att förstå faran med att ta upp det lagrade avfallet?

4452 Den sk. "Fjärde generationens" kärnkraft kan använda utbränt kärnavfall och även skrotade kärnvapen
4453 som bränsle. Denna generation har generellt en mycket högre säkerhetsnivå än dagens teknik i själva
4454 kärnkraftverken och dessutom har avfallet från dessa kärnkraftverk en halveringstid på 1000 år, alltså
4455 en hundradel av halveringstiden från dagens kärnavfall. När satsningar på fjärde generationens
4456 kärnkraft diskuterats i samband med lösningar på klimatförändringarna har det framförts att den fjärde
4457 generationen kanske inte blir klar förrän kring 2040 och då måste vi redan ha löst problemen. Det är
4458 relevant kritik och sätter fingret på att prioriteringarna gällande energiförsörjningen bör ligga på andra
4459 metoder. Men i diskussionen kring lösningarna på problematiken kring förvaring av kärnavfall
4460 kommer frågan inte på långa vägar att vara inaktuell 2040. Med fjärde generationens kärnkraft finns
4461 en möjlighet att hitta förvaringsmetoder som med större säkerhet kommer att klara den erforderliga
4462 livstiden för förvaret och i ett 1000-årigt perspektiv finns betydligt bättre förutsättningar för att kunna
4463 kommunicera relevant information med de generationer som lever fram till slutet av dess värsta
4464 farlighet om kanske 5000 år. I det perspektivet anser jag att den fjärde generationens kärnkraft utgör
4465 en nyckel i arbetet med att ta fram mindre riskabel förvaring av kärnavfall. Samtidigt blir den ett sätt
4466 att utveckla energiproduktionen vilket kan hjälpa till att fasa ut den sista fossilkraften i världen i mitten
4467 av seklet eller tidigare.

4468 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4469
4470 att Sverige skall satsa på att ställa om förvaringen av uttjänt kärnavfall till att utveckla fjärde
4471 generationens kärnkraft och använda den för att omarbete avfallet till kortast möjliga halveringstid.

4472

4473

4474 **Distriktets yttrande:**

4475 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta:

4476 Att motionen avslås

4477

4478 Centerpartiet ingick i energiöverenskommelsen 2016, där en majoritet av riksdagens partier enades om
4479 villkor för en långsiktig svensk energipolitik. Målsättningen är att Sverige ska ha 100% förnybar
4480 elproduktion år 2040. Stor vikt lades vid att skapa tydliga regler för svensk energiförsörjning.

4481 Samtidigt slogs fast att det inte är förbjudet att bygga ny kärnkraft, men det ska ske på

4482 marknadsmässiga villkor. Det finns heller inget förbud att forska på ny kärnkraft.

4483 "Fjärde generationens kärnkraft" har påståtts finnas inom räckhåll under decennier, utan att några
4484 verkliga projekt gått i mål. Tvärtom har flera försök avbrutits av olika skäl, exempelvis i Frankrike, då
4485 man konstaterat att kostnader och tid för utveckling är för stor och för lång. Forskning pågår även i
4486 Sverige på "Fjärde generationens" kärnkraft. Det finns inga hinder, om den visar sig kostnadseffektiv,
4487 att utveckla och driftsätta densamma.

4488 Kärnavfallet finns och mängden ökar så länge kärnkraften används. Arbeta för att få fram metoder att
4489 på ett rimligt säkert sätt ta om hand avfallet, har bedrivits i mer än 25 år. Nu ligger ett slutgiltigt
4490 avgörande i frågan på regeringens bord. Även om beslut tas i närtid, kommer processen med
4491 villkorsskrivande, eventuella överklaganden osv, att ta ytterligare flera år. Samtidigt börjar
4492 mellanlagret i Oskarshamn att bli fullt, vilket kan leda till att kärnkraftverk akut måste stoppas. Det
4493 brådskar alltså att komma igång med omhändertagande av avfallet.

4494

4495 **Infrastruktur och transporter**

4496

4497 1.26: Vindkraft och lokal utveckling

4498 *Erik-Widar Andersson, Östersund, Jämtland*

4499

4500 Vindkraften genomgår en omfattande expansion, och är en bärande del i omställningen av
4501 det svenska energisystemet. I förbindelse med lokaliseringsbeslutet genomförs ofta
4502 förhandlingar med berörda markägare och påverkade lokalsamhällen, som ofta ligger till
4503 grund för en avsättning till lokal utveckling, ofta i samarbete med lokala intresseföreningar.
4504 Detta är bra och ger en koppling mellan bygden och vindkraftsetableringen.
4505 Sedan en tid tillbaka finns en etablerad mekanism, där exploatören gör avsättningar i
4506 samarbete med en regional kreditgarantifond, med målsättningen att stärka
4507 kapitalförsörjningen i de regioner som är föremål för vindkraftsetableringen. Exemplet är
4508 Kreditgarantiföreningen Garantia, som på detta sätt tillgängliggör ett revolverande
4509 lånekapital i vindkraftsnära miljöer som utmärks av lågt värderade säkerheter, långsam
4510 kapitalbildning och knapp tillgång till lånefinansiering.
4511 Denna mekanism bör uppmuntras och stödjas, eftersom den gör att vindkraftens
4512 värdeproduktion kan mobiliseras för lokal och regional utveckling. Det blir lättare för
4513 invånarna i lokalsamhället att se ett samband mellan den lokala arbetsmarknadens
4514 utveckling och den ökade ekonomiska aktiviteten. Företagande som annars inte varit
4515 möjligt kan etableras. Både företag och arbetsmarknad stabiliseras genom sunda
4516 marknadsmekanismer.
4517 Genom denna mekanism kan energipolitikens mål tillgodoses, och samtidigt utgöra en
4518 källa till investeringar och utveckling i just de (finansiellt marginaliserade) områden som
4519 vindkraften är hänvisad till, och som har permanenta och svåröverbunna hinder för tillväxt
4520 och utveckling. Det är god Centerpolitik att medverka till att alla samhällen och regioner
4521 skall kunna utvecklas och ge sitt bidrag till den ekonomiska utvecklingen. Riskvilligt kapital,
4522 lån och lånegarantier med sitt ursprung i vindkraften är ett sätt att uppnå detta.

4523 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4524

4525 att - Formerna för offentlig medverkan till kapitalförsörjning till företag i bygder som påverkas av
4526 vindkraftsetableringar utreds och att mekanismer för denna medverkan inrättas.

4527

4528 att - Anpassningar i statsstödsförordningen görs med målet att offentliga resurser skall kunna
4529 medverka i funktionen och bidra till kapitalförsörjningen i områden som påverkas av
4530 vindkraftsetableringar.

4531

4532 att - Statliga resurser, som kompletterar vindkraftsexploatörernas avsättningar, investeras i finansiella
4533 mekanismer som förstärker företagets säkerheter, vitaliserar lånemarknaden och förbättrar
4534 kapitalförsörjningen i de bygder som bidrar så påtagligt till energipolitikens genomförande.

4535

4536

4537 **Distriktets yttrande:**

4538 Det är angeläget i samband med utbyggnad av infrastruktur för elproduktion att delar av avkastningen
4539 kommer bygder till del, för att på olika sätt kompensera för intrång. Vi har i dag erfarenhet av
4540 vattenkraftsexploateringen som skapat värdefull elförsörjning till priset av omfattande lokala
4541 miljöförändringar medan avkastning, vinster och skattemedel hamnar på helt andra ställen, vanligen
4542 där ägande företag har sina säten och i den nationella skattebasen. Krav om att delar av avkastningen
4543 ska stanna i regioner och kommuner är därför mycket motiverade, både när det gäller befintlig
4544 kraftproduktion och utbyggnad av ny energiinfrastruktur, exempelvis vindkraft.
4545 Centerpartiet har under lång tid drivit på för att bygder där investeringar sker ska få del av
4546 avkastningen, och att skattebaser ska förändras. Centerpartiets riksstämma har ställt sig bakom att
4547 fastighetskatten för vattenkraftproducerande fastigheter ska bli en regional skattebas, och att
4548 fastighetsskatten på vindkraftproducerande fastigheter ska bli en kommunal skattebas.

4549 Vi ser gärna även nya modeller av frivillig bygdepeng som kan ge RLU, Resurser för Lokal
4550 Utveckling, och stötta lokala företags utvecklingskraft och skapa fler jobb på landsbygden.

4551
4552 Distriktsstämman instämmer i motionens intentioner

4553
4554
4555

4556 1.27: Intrångsersättning för elnätsinfrastruktur

4557 *Hallström Martina, Nyköping, Södermanland*

4558

4559 Att elförsörja Sverige

4560 Vi läser dagligen om hur Sverige elförsörjs/inte elförsörjs. Högt och lågt, avveckling av kärnkraft,
4561 förnyelsebar energi kontra fulel osv. Behoven växer – SSAB ska lägga om sin produktion till Hybrit,
4562 Amazone etablerar sig, stora serverhallar med stora behov av kylning liksom nya stadsdelar ställer
4563 stora krav på eltillgång.

4564 Vattenfall har lämnat över ett mkt oroande åtgärdsförslag till regeringen för att effektivisera
4565 utbyggnaden av elnätet som i stort går ut på att få större rådighet och behöva be mindre om lov.

4566 I den infekterade dragning Vattenfall vill göra från Hedenlunda i Katrineholms kommun till SSAB i
4567 Oxelösunds kommun ser vi hur Vattenfall väljer en längre dragning som äter mycket jungfrulig mark
4568 där skogar och åkermarker tas i anspråk. Ett listigt sätt kan tyckas då där är färre sakägare som kan gå
4569 samman och protestera.

4570 Den dragning Vattenfall vill göra mellan Hedenlunda och Katrineholm för att tillgodose Amazones
4571 elbehov påverkar ca 100 sakägare, som förlorar rätten till sin mark till en ersättning som på inget vis
4572 ersätter den förlust markbortfallet innebär. Det är många som arbetar och livnär sig på sin mark som
4573 får stå tillbaka för att ett företag ska etablera sig – vi pratar ofta om arbetstillfällena, men räknar vi på
4574 hur många entreprenörer/företagare/markägare som får stå tillbaka i sin försörjning för detta?

4575 När man tar annans egendom i anspråk ska det ersättas på riktigt, annars blir man inte varsam om hur
4576 mycket av någon annans egendom man tar.

4577 Det är viktigt med företagande och företagsutveckling i vårt land, men det får inte alltid vara så att det
4578 sker på den enskildes bekostnad. SSAB och Amazone till exempel är båda två stora bolag som bara
4579 har att beställa en ledning in utan att behöva bekymra sig om vem som drabbas av den. Inte heller tar
4580 det höjd för den samhällsekonomiska lönsamheten i tillräckligt stor utsträckning.

4581 Centerpartiet måste vara det kloka partiet som ser helheten och som lyfter upp dessa frågor på det
4582 nationella planet. Hur mycket intrång ska en markägare behöva utstå? Hur värnar vi äganderätten
4583 samtidigt som vi elförsörjer landet? Förr var ersättningen för en elledning att man fick el till den egna
4584 verksamheten/boendet på köpet. Ett bra vinn vinn koncept. Idag ser det inte ut så.

4585 Idag är det alltför många som får sätta till alldeles för mycket till det gemensammas bästa utan att få
4586 tillräcklig kompensation för det. Vi har ingen skräpmark i Sverige. Vi har många mål som ska
4587 uppfyllas, tex agenda 2030, livsmedelsstrategin, ökad självförsörjningsgrad etc. Vi måste hushålla
4588 med hur mycket mark vi tar i anspråk och jobba för marksåla lösningar, och det måste kosta att
4589 ianspråkta annans mark så den maktfaktorn blir utövad med varsamhet.

4590

4591 Jag/vi föreslår partistämman besluta
4592
4593 att Centerpartiet tar på sig ledartröjan i att se och lyfta in helheten i landets fortsatta elektrifiering.
4594
4595 att Centerpartiet utreder hur en plan ska kunna se ut för att de elledningar som ska dras fram görs så på
4596 ett så marksnålt och markeffektivt sätt som möjligt, både vad gäller luft- alt markledning. Där statliga
4597 verken måste samordna sig och sina verksamheter för det samhällsekonomiskt bästa, så att den
4598 smartaste lösningen alltid blir den självklara lösningen. Utan att tillstyrka vattenfall friare tyglar enl
4599 deras förfrågan om åtgärdsföretag.
4600
4601 att Centerpartiet fortsätter vara det parti som står upp för äganderätten, och den lilla människan när
4602 monopol och statliga verk drar på med sina maktmedel. För helheten med alla de mål vi har att
4603 uppfylla så som Agenda 2030, livsmedelsstrategin, ökad självförsörjningsgrad, kulturlandskap etc.
4604
4605 att Centerpartiet verkar för att den mark som blir i anspråkstagen blir skäligen ersatt, både för
4606 förlorade värden och för att få de stora och statliga bolagen att bli mer varsamma och marksnåla när de
4607 går fram med statlig gemensam infrastruktur på privatägd eller kommunal mark.
4608
4609

4610 **Distriktets yttrande:**

4611 Distriktsstyrelsens svar på motion:

4612 Elförsörj Sverige

4613 Vid planering av all infrastruktur i Sverige är det viktigt att möjlighet
4614 till ev samlokalisering undersöks. Allt för ofta ser markägare att nya
4615 intrång sker pga för dålig kommunikation mellan olika ledningsägare. I
4616 takt med samhällets utveckling inom b.la. digitalisering, elförsörjning o
4617 vägar, ställs hela tiden nya krav på upplåtelser av mark från
4618 markägare. Centerpartiet värnar om äganderätten, dvs rätten att själv
4619 bestämma över den mark man äger och ofta även brukar samt har sin
4620 försörjning från. Infrastrukturen måste trots allt i många fall kunna
4621 ”komma fram”, men genom smart lokalisering, marksnål teknik samt
4622 gemensam planering kan intrång på privata egendomar hållas så
4623 lindrig som möjligt.

4624 Dock är det av största vikt att den som äger mark som blir föremål för
4625 intrång av ny infrastruktur får fullgod ersättning, både för
4626 produktionsbortfall, värdeminskning och framtida problem (tex i
4627 samband med underhåll mm).

4628 Förslag till beslut:

4629 Att distriktsstämman beslutar att bifalla attsats 1 och 3.

4630 Att distriktsstämman beslutar att instämma i intentionen i attsats 2
4631 och 4

4632
4633 Stämman beslutade att bifalla motionen.
4634
4635

4636 [1.28: Intrångsersättning för elnätinfrastruktur](#)

4637 *Martin Joelsson, Högsby, Kalmar*
4638

4639 Bakgrund:

4640 Ingen har väl missat att Sverige lider av brister i överföringskapacitet gällande energi och el. För att
4641 företag och människor skall kunna fortsätta utvecklas och expandera måste denna flaskhals
4642 naturligtvis bekämpas. Emellertid står vi i samband med det inför ett svårt dilemma då dessa

4643 överföringsledningarna ofta ska vara anpassade efter 400 kV och växelströmsteknik[1]. Det innebär i
4644 praktiken att stora arealer produktiv mark (åker, skog) och annan privat mark kommer att bli obrukbar
4645 och värdelös där luftledningarna går fram. Det här är väldigt bekymmersamt då det dels uppstår en
4646 målkonflikt gällande att den växande skogen binder Co2 samt att den enskilde kan drabbas oerhört
4647 hårt. Både psykiskt som ekonomiskt. Särskilt inom skogsbruket med ekonomiska omloppstider om
4648 hundra år blir det verkligen kännbart. I dagsläget är det lagstadgat att markägare som drabbas kommer
4649 att få intrångsersättning. Enligt 4:1 ExprL består intrångsersättningen av ett belopp som motsvarar
4650 fastighetens reducerade marknadsvärde, avverkning, plus ett schablonbelopp om 25% extra. Just
4651 schablonen om 25% lades till så sent som 2009[2] och syftade till att göra ersättningsvillkoren bättre.

4652 Emellertid upplever de allra flesta av dem som drabbas av intrång att denna ersättning inte räcker för
4653 att kompensera de ekonomiska och inte minst psykologiska påfrestande som detta intrång innebär.
4654 Ingen vet exakt hur länge ledningarna kommer att stå på plats men för varje år som går blir den lilla
4655 summan man en gång erhölet mindre och mindre värd samtidigt som t.ex. virkes- och massapriser ökar
4656 över tid. Som jämförelse till engångsersättningen kan vi enkelt kolla på ersättningen för
4657 vinkraftsupplåtelse där många markägare beskriver arrendet som "lönsamt"[3] då man tar del av
4658 värdet som skapas[4]. Ett arrende skulle även kunna baseras på den ackumulerade kassaflödesförlust
4659 som markens obrukbarhet medför.

4660 *För att åtgärda denna ledningsproblematik yrkar jag därför på följande:*

4661 · Att ersättningsmodellen för intrångsersättning görs om i grunden för att mer efterlikna den
4662 arrendemodell som tillämpas vid vindkraftupplåtelse alltså att man som markägare får ta del av
4663 "värdet" som genereras och eller att arrendet följer den produktionsförlust som intrånget medför
4664 uppräknat med årligt index. Alltså att markägarna får betalt årligen för den mark som då "arrenderas"
4665 ut till Svenska kraftnät. Givetvis skall detta också gälla retroaktivt för befintliga ledningar.

4666 Detta kommer i högre grad att leda till att fler markägare känner att man kompenseras för den mark
4667 man upplåter för nyttjanderätt och därmed enklare kan tänkas att upplåta mark för energiöverföring.
4668 Det kan också leda till att Svenska kraftnät i högre grad väljer att tillämpa mer markskonande
4669 alternativ och att affärsverket på ekonomiska grunder väljer att hitta andra lösningar än att göra intrång
4670 på privat mark.

4671 Martin Joelsson

4672 Högsby kommun

4673

4674 [1] Svenska kraftnät (2021) Teknik | Svenska kraftnät (svk.se)

4675 [2] prop/2009/10:162

4676 [3] Skogsägarna Ulla och Lars: "Vindkraftverken betyder jättemycket" - Skogssällskapet.se
4677 (skogssallskapet.se)

4678 [4] Vindavtalet – (LRF, 2009)

4679 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4680

4681 att Att ersättningsmodellen för intrångsersättning görs om i grunden för att mer efterlikna den
4682 arrendemodell som tillämpas vid vindkraftupplåtelse alltså att man som markägare får ta del av
4683 "värdet" som genereras och eller att arrendet följer den produktionsförlust som intrånget medför
4684 uppräknat med årligt index. Alltså att markägarna får betalt årligen för den mark som då "arrenderas"

ut till Svenska kraftnät. Givetvis skall detta också gälla retroaktivt för befintliga ledningar.

Distriktets yttrande:

Distriktsstyrelsen delar motionärens bild av att ersättningen för markintrång vid exempelvis luftburen elledning är för låg, framförallt när man ser till framtida produktionsbortfall. Frågan är dock större än så. Även äganderätten inskränks när mark tas i anspråk med bakomliggande hot om expropriering. Distriktsstyrelsen skulle med fördel se en arrendelösning istället för inlösen av mark, även om också detta säkerligen kommer innebära tvång i vissa fall. Det finns också anledning att se en arrendemodell som drivande för marksnåla alternativ, vilket torde gynna miljön över tid. För att minska markanvändningen för elledningar anser distriktsstyrelsen att det också är en god idé att en arrendelösning blir aktuell för nuvarande elledningar när nuvarande ledningsrätt upphör för dessa och ska förnyas.

Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta:

Att Centerpartiet ska verka för en arrendemodell vid ianspråkstagande av mark för elledningar,

Att Centerpartiet ska verka för en arrendemodell för befintliga elledningar, när nuvarande ledningsrätt upphör för dessa och ska förnyas.

(Distriktsstämman beslutade i enlighet med distriktsstyrelsens förslag)

Utbildning

[1.29: Maxtaxa i barnomsorgen](#)

Lennart Ohlsson, Hylte, Halland

När man införde maxtaxa inom barnomsorgen fick föräldrar/vårdnadshavare med höga inkomster en avsevärd sänkning av sina kostnader.

Nu har uppdraget förändrats från barnomsorg till förskola med ett utökat uppdrag och med nya krav på kompetens hos personalen.

För att kunna hålla bra kvalitet på personal med stor andel förskollärare och rimligt stora barngrupper har kommunernas kostnader ökat mycket, men föräldrarnas/vårdnadshavarnas kostnader har inte ökat i samma utsträckning. Jag anser det rimligt att föräldrarnas del av kostnaderna för det utökade uppdraget bör öka. Det bör av fördelningspolitiska skäl ske genom att höja inkomsttaket (för närvarande 50.1.27:- månad), inte genom en höjning av procenttalen.

En höjning med t.ex 10.000:- Det skulle öka månadskostanden för den ”som slår i taket” med 1.37:- , från 1.500:- till 1.810:-. Inte orimligt för föräldrar/vårdnadshavare med inkomster på över 60.000:- månad.

4732 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4733

4734 att Centerpartiet arbetar för en uppräknig av inkomsttaket för avgiftstaket inom förskolan

4735

4736

4737 **Distriktets yttrande:**

4738 Distriktsstyrelsens yttrande

4739

4740 Det är inte rimligt att inkomsttaket för maxtaxa ligger fast när löneutvecklingen i samhället ökar. Med
4741 dagens system innebär det att vi betalar mindre och mindre i förhållande till våra inkomster. Det
4742 innebär också att resurserna urholkas eller att mer allmänna medel får tas i anspråk för att bibehålla
4743 kvalitén.

4744

4745 DISTRIKTSSTYRELSEN FÖRESLÅR STÄMMAN BESLUTA

4746

4747 att bifalla motionen

4748

4749 Distriktsstämmans beslut

4750

4751 BESLUTAS

4752 att bifalla motionen

4753

4754

4755

4756 [1.30: Högre utbildning](#)

4757 *Förbundsmotion Centerstudenter*

4758

4759 En högre utbildning är för många vägen till nya perspektiv och dörren till en värld av möjligheter.
4760 Bildningsidealet är ett viktigt men det är på inget sätt den enda värdet som räknas när det kommer till
4761 högre utbildning. Under många år har det dock använts som ett sätt att motivera satsningar för vad i
4762 praktiken ofta varit arbetsmarknadsåtgärder förlagda vid högskolor vilket drabbat såväl arbetslösa som
4763 devalverar värdet av högre utbildning. De flesta högskolorna är statliga myndigheter men har,
4764 framförallt sedan alliansens autonomireform, haft stort självbestämmande över sin organisering.
4765 Samtidigt har allokeringen inom lärosätena ofta varit hårt styrd genom de system efter vilka
4766 ekonomiska medel tilldelas. Vidare har såväl mängden resurser som modellen för tilldelning visat sig
4767 bristfälliga och ofta lett till oönskade konsekvenser.

4768 Det finns samtidigt flera anledningar att inte bara tilldela lärosätena mer resurser. Ser man hur den
4769 socioekonomiska fördelningen bland de som söker till högskolan är det mycket uppenbart att dessa i
4770 hög utsträckning kommer från bemedlade eller välutbildade hem. Sverige har trots ett mycket generöst
4771 system, utan avgifter och med bidrag och lån, en högre snedfördelning än snittet i OECD. Att lösa
4772 högskolan resursproblem genom att bara öka anslagen verkar därför inte motiverat av
4773 fördelningspolitisk hänsyn. Istället borde lärosätena själva få ta ut studieavgifter upp till ett tak, som i
4774 sin tur kan täckas helt av merkostnadslånet inom CSN. Övergången skulle i praktiken inte vara särskilt
4775 drastisk för lärosätena, som redan idag sätter och administrerar studieavgifter för
4776 tredjelandstudenter. Vidare har CSN redan en färdig lösning för att tillgodose studenter med
4777 merkostnadslån för de privata lärosäten som redan idag tar ut studieavgifter, eller för studenter som
4778 vill studera utomlands.

4779 Att CSN fungerar väl, i att studenter i hög utsträckning utnyttjar möjligheten, att återbetalningsgraden
4780 är god och att kostnaderna för lånen är låga för skattebetalarna, är också ett argument för varför
4781 bidragsdelen inom CSN borde slopas. Idag betalas nästan en tredjedel av lånet ut som bidrag, vilket

4782 främst framstår som en historisk kvarleva av en kompromiss mellan studielön och studielån eller en
4783 smidigt sak för politiker att höja för att locka röster, lagom inför valår.

4784 Som tidigare nämnts är det inte bara mängden resurser som skapar problem. Idag är skillnaderna stora
4785 mellan utbildningar rörande hur stora anslag de får, och varierar mellan drygt 45 000 kronor per år till
4786 flera hundratusen för andra. Vissa skillnader är påkallade av utbildningarnas natur, men lite tyder på
4787 att den nuvarande fördelningen återspeglar ett sådant behov. Istället verkar ett stort mått av politiskt
4788 godtycke ligga bakom vilka inriktningar som gynnas och vilka som sett anslagen per elev dala kraftigt
4789 de senaste 30 åren. Det finns också stora problem med hur den prestationsbaserade potten fördelas och
4790 hur den motiverar till sänkta krav på utbildningar för att lärosätena ska tillgodogör sig medlen inom
4791 helårsprestationssystemet (HÅP-systemet).

4792 Högskolorna är förvisso myndigheter men det har under en lång tid funnits många
4793 grundläggande principer för att säkra den akademiska friheten och högskolornas självständighet.
4794 Denna självständighet är samtidigt hotad, och det finns anledning att stärka den för att säkra både
4795 forskningens oberoende och lärosätenas agens över de egna utbildningarna. Därför borde inspiration
4796 tas från 1990-talsreformen där ett antal högskolor avyttrades i stiftelser. Stiftelseformen har stått sig
4797 väl över tid och stiftelseformen lämpar sig väl för att säkra allmänintressen över tid, vilket är varför
4798 Centerpartiet borde verka för att fler lärosäten avyttras i allmännyttiga stiftelser. Det påkallar också
4799 behovet av att avskaffa det företag som idag getts ansvar för att förvalta och hyra ut lokaler till
4800 lärosätena, som idag delvis tjänar rollen som kassako.

4801 Universitet är förvisso högskolor, men alla högskolor borde inte vara universitet.
4802 Samtidigt har Sverige under en längre tid haft en ambition om att utvidga och urvattna
4803 universitetsbegreppet på ett sätt som mer liknar regionala allmosor än ett seriöst utbildningssystem.
4804 Därför borde kraven för att uppgradera högskolor till universitet med särskilda forskningsmedel och
4805 rätten att själv ge forskarexamen förtydligas och skärpas.

4806 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4807
4808 att lärosäten ska tillåtas ta ut studieavgifter som begränsas i omfattning och ska vara möjliga att betala
4809 via merkostnadslån från CSN.

4810
4811 att studiebidraget för högre utbildning fasas ut och ersätts med ett renodlat lån

4812
4813 att fördelningen av anslag mellan utbildningar jämnas ut ytterligare.

4814
4815 att Håp-systemet avskaffas för att inte uppmuntra till sänkta krav.

4816
4817 att verkar för att fler högskolor avyttras till att bedrivas i stiftelseform

4818
4819 att akademiska hus ska avvecklas och bolagets tillgångar överlåtas till respektive lärosäte.

4820
4821 att kraven för att uppgradera högskolor till universitet bör tydliggöras och skärpas.

4822
4823
4824 **Distriktets yttrande:**

4825 .

4826
4827
4828 **Jämställdhet**

4829

4830 1.31: Myndigheternas jämställdhetsarbete

4831 *Centerkvinnornas förbundsstyrelse*

4832 *Sofia Jarl, förbundsordförande*

4833 *Helena Vilhelmsson, vice förbundsordförande*

4834 *Malin Bergman, vice förbundsordförande*

4835 *Christina Bröms, förbundsstyrelseledamot*

4836 *Ebba Krumlinde, förbundsstyrelseledamot*

4837 *Elisabeth Johansson, förbundsstyrelseledamot*

4838 *Elizabeth Peltola, förbundsstyrelseledamot*

4839 *Emma Blomdahl Wahlberg, förbundsstyrelseledamot*

4840 *Golnoush Lundén Keshavarzi, förbundsstyrelseledamot*

4841 *Marie Wickberg, förbundsstyrelseledamot*

4842 *Trine Vikinge, förbundsstyrelseledamot*

4843

4844 **Motion: Sätt stopp för myndigheternas jämställdhetsslarv**

4845 Kommissionen för jämställda livsinkomster släppte i januari en delredovisning. I denna delredovisning
4846 ingick bland annat en kartläggning av statliga myndigheters arbete, samt offentliga stöd och
4847 transfereringar. Läsningen var allt annat än upplyftande. Det finns stora skillnader i hur offentliga
4848 åtgärder fördelas och brukas av kvinnor och män. Kvinnor tar i högre grad del av offentliga åtgärder i
4849 form av ersättningar för inkomstbortfall, exempelvis föräldrapenning, medan män i större utsträckning
4850 tar del av stöd och insatser som för dem närmare arbetsmarknaden.

4851 En ojämslälld fördelning kan få stora konsekvenser för jämställdheten i samhället och kvinnors
4852 respektive mäns ekonomiska makt, skriver kommissionen och Centerkvinnorna håller med.

4853 Det krävs stora och modiga reformer för att främja jämställda livsinkomster. Vad delredovisningen
4854 visade är att myndigheter slarvar i att analysera jämställdhet i sin verksamhet. Vissa skillnader mellan
4855 kön finns det förklaringar bakom, men inte alla, de är så kallade osakliga skillnader. För att upptäcka
4856 och utreda dessa krävs det både kvantitativa och kvalitativa analyser, något som myndigheterna i stor
4857 utsträckning inte har gjort. Myndigheter som har specifika jämställdhetsuppdrag är något bättre, men
4858 överlag finns det variationer där det finns utrymme för förbättring. För Centerkvinnorna är det
4859 självklart att jämställdhet ska vara integrerat som en naturlig del i svenska myndigheters arbete.
4860 Transparanta analyser är nödvändiga för att politiken ska kunna utvärdera och utveckla reformer för
4861 att främja jämställdheten. Kommissionen rekommenderar att myndigheterna ska initiera egna projekt,
4862 eller ges särskilda uppdrag från regeringen, att noggrannare analysera förekomsten av osakliga
4863 könsskillnader i deras verksamhet. Centerkvinnorna håller med om att detta måste förbättras. Därför
4864 föreslår vi att Jämställdhetsmyndigheten ska få i uppdrag av regeringen att säkra att jämställdhet och
4865 osakliga könsskillnader noggrant uppföljs och analyseras i Sveriges myndigheter.

4866 **Centerkvinnorna föreslår att partistämman beslutar att Centerpartiet verkar för:**

4867

4868 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4869

4870 att Jämställdhetsmyndigheten ska få i uppdrag av regeringen att säkra att jämställdhet och osakliga
4871 könsskillnader noggrant uppföljs och analyseras i Sveriges myndigheter.

4872

4873 att samtliga myndigheter ska arbeta med konsuppdeldad statistik.

4874

4875

4876

4877 Miljö

4878

4879 [1.32: Plast och nedskräpning](#)

4880 *Christina Luhr, Stockholm, Stockholms stad*

4881

4882 Plaster - produktion och design, konsumtion och återvinning i kretsloppsperspektiv

4883

4884 Plast är ett fantastiskt material som produceras och används i många former. Det finns 100-tals olika
4885 sorters plast eller, på fackspråk, polymerer. De är oundgängliga, vi använder dem dagligen. Globalt
4886 produceras cirka 350 miljoner ton plast årligen enligt FN. Emellertid har problem nu globala problem
4887 uppstått eftersom det har visat sig att koldioxidutsläpp (CO₂) vid bränning av plast, ansamling av plast
4888 i haven samt mikroplastpartiklar dödar mer än 100 miljoner marina varelser årligen. Bränning av plast
4889 orsakar förurning av luft och vattnen, djuren äter plastbitar som hamnat i naturen och kan sargas
4890 invärtes. Dessutom läcker och sönderfaller polymerer i mikroplaster som ansamlas och kan skada
4891 levande organismer. Genom att undvika bränning av plasten och återvinna den så många gånger som
4892 möjligt kan vi minska skadeverkningarna. Som det är nu återvinns endast en liten del. Det finns
4893 således mycket kvar att göra för att uppnå intentionerna i FN:s globala mål, Agenda 2030, som
4894 medlemsländernas statschefer antog i Paris 2015, och i detta sammanhang kan åtgärderna kopplas till
4895 miljömål 14.1-3 om att minska och åtgärda marina föroreningar.

4896 Inom EU använder vi cirka 62 miljoner ton plast/år och nu siktar vi på att återvinna cirka 55 % av
4897 plasterna innan år 2030 enligt EU-parlamentets skrivelse 2018/235. Det pågår också arbete för att ta
4898 fram plaststandardcertifieringar genom Internationella standardiseringsorganisationen, ISO, för att
4899 matcha produktion och design på ett mer miljövänligt och effektivt sätt. Detta ansluter till Agenda
4900 2030:s miljömål om hållbar konsumtion och produktion 12.4-8 om miljövänlig hantering av avfall och
4901 minskning av utsläpp.

4902 Det är t.ex. bättre för miljön att vi producerar och använder flergångsplast än engångsplast. Det är mer
4903 fördelaktigt att välja nedbrytbara plaster som framställs ur biomassa som cellulosafibrer än raffinerad
4904 olja. Det är också viktigt att undvika blandningar av material i produkter och design eftersom de då är
4905 svårare och dyrare att återvinna. Vi kan också, i vissa delar av produktions- och konsumtionskedjorna,
4906 när så är mer lämpligt ur miljöperspektiv, välja att använda andra material än plast som glas, trä eller
4907 papper.

4908 I Sverige beställde Naturvårdsverket 2019 en kartläggning av plastflöden, SMED, vilken visade att vi
4909 beställer cirka 1,3 miljoner ton plast/år. Av detta återvinns bara cirka 10 % (134 000 ton -17) till nya
4910 plastprodukter resten av återvinningen sker när plasten bränns och blir värmeenergi i ett kraftverk.
4911 Eftersom 98% av plasterna är oljebaserade bildas CO₂ och andra miljöfarliga ämnen vid
4912 förbränningen och det bör således undvikas av hälso- och klimatskäl.

4913 Ett föredömligt exempel på plastkretslopp är PET-flaskor som återvinns i ett fungerande slutet system,
4914 ”closed loop”. Det är ett tillskapat effektivt kretslopp där cirka 85 % av plasten då kan återvinnas upp
4915 till 10 gånger innan den bränns. Denna form föredras av producenter som vill vara säkra på material
4916 och kvalitet. Eftersom endast cirka 45% av plasten i förpackningar och elavfall, omfattande cirka
4917 31.2 000 ton/år, återvinns idag är det angeläget att utveckla ett liknande system för dessa genom

4918 märkning av plast så att maskiner kan avläsa och utdela källsorteringsbonus, på liknande sätt som
4919 pantsystemet på PET-flaskorna fungerar.

4920 Andra återvinningsexempel är LDPE som är den mjuka plasten i påsar och liknande, den går att
4921 återvinna till plastpellets som plastproducenterna efterfrågar. Även polymererna PE, PVC och PP går
4922 att återvinna, flera gånger om.

4923 Branscher där plastmaterialåtervinningen ligger i sin linda är bygg- och fordonsindustrin som
4924 tillsammans använder närmare 400 000 ton plaster årligen. Förhoppningsvis kan dessa industriers
4925 polymerer och kompositer komma att återvinnas genom kemisk nedbrytning framöver, enligt
4926 Naturvårdsverkets rapport, Svenska miljöemissionsdata 01-19, SMED.

4927 Samarbetet mellan producenter, designers och konsumenter behöver komma igång snarast för att
4928 möjliggöra ett helhetsgrepp. Fler företag ryms i branschen och fler anläggningar lokalt ger kortare och
4929 miljövänligare transporter. Genom etableringsstöd, certifiering med koppling till momssänkningar och
4930 bonusar kan vi öka vår återvinningskapacitet och därmed minska våra koldioxidutsläpp och annan
4931 förorening. Lägre priser i producentledet bör även leda till ett bättre pris för produkten på marknaden
4932 och därigenom ge konsumenten ett incitament att välja den mer hållbara och återvinningsbara
4933 produkten vilket även utbyggda pantsystem kan göra.

4934 Lokalt och regionalt är det inom politiskt styrda verksamheter som skola, vård och omsorg viktigt att
4935 verka för att vid varje upphandlingstillfälle av plastprodukter och produkter innehållande plaster iaktta
4936 relevanta miljöhänsyn. I förlängningen är det även en lokal och regional fråga att
4937 återvinningsanläggningar, ÅVC, inrättas och fungerar väl.

4938 Det är också en angelägen uppgift för lokala och regionala politiker att motverka den skadliga
4939 spridningen av plaster i våra natur- och parkmiljöer på olika sätt. Genom att information och
4940 ordningsföreskrifter gällande miljön görs lätt tillgänglig för allmänheten liksom strategisk utplacering
4941 av lämpliga återvinningskärl kan miljöhänsyn främjas. Slutligen kan införande av ordningsbot för
4942 plastnedskräpning som kan utdöms på plats införas för att öka intresset för att hålla sig uppdaterad
4943 gällande lagar och regler och att efterleva dem.

4944

4945 Jag/vi föreslår partistämman besluta
4946
4947 att samarbete mellan plastproducenter, designers och konsumenter främjas för att motverka skadliga
4948 hälso- och climateffekter av plasterna.
4949
4950 att investeringsstöd utgår till gröna klimatsmarta innovationer, företagande och
4951 produktionsomställning.
4952
4953 att ett certifierings- märknings- och pantsystem för återvinningsbar plast införs.
4954
4955 att avgifter som moms sänks för de produkter som enligt internationell certifiering produceras hållbart
4956 och är hållbara ur ett långsiktigt miljöperspektiv.
4957
4958 att upphandling av miljömässigt hållbara produkter i plast främjas inom politiskt styrd och/eller
4959 skattefinansierad verksamhet överlag.
4960
4961 att information om vikten av vattenskydd i natur och parker och ordningsföreskrifter anslås för
4962 allmänheten vid alla berörda platser.
4963
4964 att plastnedskräpning och annan miljöskadlig verksamhet kan bötfällas på plats.

4965
4966
4967
4968
4969
4970
4971
4972
4973
4974
4975
4976
4977
4978
4979
4980
4981
4982
4983
4984
4985
4986
4987
4988
4989
4990
4991
4992
4993
4994
4995
4996
4997
4998
4999
5000
5001
5002
5003
5004
5005
5006
5007
5008
5009
5010
5011
5012
5013
5014
5015
5016
5017
5018

Distriktets yttrande:

Distriktsstyrelsens svar:

Motionären lyfter på ett förtjänstfullt sätt upp dagens ohållbara plastförbrukning som ett stort och allt mer brådskande miljöproblem. Materialet fyller flertalet viktiga funktioner men betraktat ur ett livscykelperspektiv kvarstår mycket arbete för att minska plastens miljöpåverkan. Motionären föreslår ett flertal åtgärder som tar sikte på olika steg i plastens livscykel vilket är både nödvändigt och effektivt. Flertalet förslag är i linje med vad Centerpartiet tidigare och för närvarande drivit såväl nationellt som inom EU. Genom januarisamarbetet med Liberalerna och regeringen har Centerpartiet till exempel varit med och tagit fram Sveriges första nationella strategi samt handlingsplan för en cirkulär ekonomi i vilka plast identifieras som en särskilt prioriterad materialström. I arbetet med att fasa ut vissa engångsplaster och i genomförandet av EU:s engångsplastdirektiv har Centerpartiet också haft en central roll i att verka för mer hållbara och resurseffektiva plastströmmar.

Centerpartiet har genom tidigare statmmoprogram samt riksdagsmotioner gjort tydligt att åtgärder måste vidtas i samtliga steg i plastprodukters livscykler för att minska vårt beroende av jungfruliga insatsvaror. Dessa måste ske såväl nationellt som inom EU där det finns en stor marknadspotential för återvunnen plast. Tidigare har Centerpartiet drivit på för skärpta ekodesignkrav för att säkerställa en högre återvinningsbarhet redan i designstadiet och vill att dessa ska rps på en kontinuerlig basis.

Ett avsevärt hinder för att lyckas uppnå mer cirkularitet är avsaknaden av en tillräcklig efterfrågan på samt en utvecklad marknad för återvunnen plast. Strömmarna måste bli mer konkurrenskraftiga och attraktiva att investera i, något som haltar i dagsläget. Centerpartiet verkar för att Sverige och i förlängningen EU inför successivt ökande kvotplikter på återvunnen plast i ny produktion, vilket kommer driva fram en ny och växande marknad. Dessa bör allas den primära produktproducenten. Motionären föreslår förändrade momsatsen vilket i teorin är ett gångbart alternativ till kvotplikter, men samtidigt anser Centerpartiet att det finns ett värde i att verka för en mer enhetlig moms och färre differentieringar, vilket tidigare partistämmor också fattat beslut om.

Sedan tidigare driver Centerpartiet att det behövs gemensamma standarder för plaståtervinning inom EU som bör åtföljas av tydliga, standardiserade märkningar och information till både producent och konsument om plastens innehåll och ursprung. Certifieringssystem riktade mot plastproducenten har en stor potential och Centerpartiet vill se att detta tas fram gemensamt inom EU. Pantssystem för vissa plastförpackningar lyfts som en möjlig lösning i det nationella genomförandet av engångsplastdirektivet och det pågår forskningsprojekt vid RISE om detta. Om ett pantsystem kan utformas likt det som finns för aluminiumburkar ser Centerpartiet det som ett kostnadseffektivt sätt att stärka återvinningsgraden av plast.

Distriktsstyrelsen instämmer i att fler aktörer bör bidra till att minska plastens negativa miljöpåverkan. Det finns idag ett flertal branschöverskridande samarbeten kring plast som sker på en frivillig grund, något som visat sig vara väldigt effektivt. Centerpartiet bejaktar alla initiativ som möjliggör fortsatt innovation och nya affärsmodeller. Vad gäller offentlig sektor i synnerhet så driver Centerpartiet att se första riktade informationsinsatser, ett fortsatt progressivt arbete med cirkulära upphandlingskriterier och ett införande av hållbarhets- och cirkularitetskrav i lagen om offentlig upphandling. Dessa bör skärpas successivt i takt med att mer återvunnen plaståvara blir tillgänglig. Det är också av stor betydelse att företag och teknikutvecklare ges bästa möjliga förutsättningar att vara en motor i den gröna omställningen. Inom både miljöpolitiken och näringspolitiken driver Centerpartiet på för minskade skattebördor, minskat regelkrångel samt välriktade och ändamålsenliga investeringsbidrag till lovande entreprenörer som på sikt kan bidra

med stor samhällsnytta men som kan behöva extra finansiellt stöd innan deras innovation har demonstrerats och etablerat sig på marknaden.

Slutligen så pekar motionären på viktiga insatser mot nedskräpning som kan göra stor skillnad för miljön. Ha!ll Sverige Rent bärknar att det slä!ngs uppemot en miljard fimpar årligen, något som motsvarar 108 ton plast som ofta sprids vidare till vattendrag och hav. Idag omfattas inte fimpar, snus och tuggummi av den nedskräpningsbot som polisen kan dela ut på plats för andra skräptyper. Centerpartiet driver på för att utöka botens omfattning för att skicka en tydlig signal att skräp av något slag inte ska accepteras. Gållande andra vanliga skräptyper, som godispapper och plastförpackningar, så finns möjligheten att bötfa!lla på plats men botten används i mycket låg utsträckning varför det finns anledning att förtydliga polismyndighetens instruktioner kring detta. En viktig del i arbetet mot nedskräpning är tydlig information till allmänheten samt goda möjligheter att lämna ifrån sig skräp i soptunnor och återvinningskårl. I dagsläget har de enskilda kommunerna ett ansvar för detta i parker och mängden soptunnor och kårl har ökat i landet, inte minst i städerna. Samtidigt ligger ett mycket stort ansvar på den enskilda individen att ta hand om sitt eget skräp i alla!nna miljöer.

Därför föreslår distriktsstyrelsen stämman:

- Att bifalla motionens att-sats 1
- Att instämma i intentionen i motionens att-sats 2
- Att instämma i intentionen i motionens att-sats 3
- Att avslå motionens att-sats 4
- Att instämma i intentionen i motionens att-sats 5
- Att instämma i intentionen i motionens att-sats 6
- Att bifalla motionens att-sats 7

Centerpartiet i Stockholms stads distriktsstämma beslutade:

- Att bifalla motionens att-sats 1
- Att instämma i intentionen i motionens att-sats 2
- Att instämma i intentionen i motionens att-sats 3
- Att avslå motionens att-sats 4
- Att instämma i intentionen i motionens att-sats 5
- Att instämma i intentionen i motionens att-sats 6
- Att bifalla motionens att-sats 7

1.33: Plast och nedskräpning

Lena Holst, Kristianstad, Skåne

Det är förbjudet att skräpa ned utomhus på en plats som allmänheten har tillträde till. Den som skräpar ner på en plats som allmänheten har tillträde till kan dömas och straffet är böter eller fängelse i högst ett år. Förbudet mot nedskräpning och straffbestämmelserna finns i 15 respektive 29 kap. miljöbalken. Men bara för att det är olagligt är inte allt straffbart att skräpa ner med. Detta gäller mindre skräp som exempelvis fimpar, snus och tuggummi.

Fimpar är det vanligaste skräpet i våra städer, parker och på våra stränder, 1.2% av skräpet i staden är fimpar. Det slä!ngs ca 1 miljard fimpar per år i Sverige. Filtret på fimpen består av cellulosacetat, en slags plast. Plast som hamnar i hav och natur försvinner inte, utan blir bara mindre och mindre och så småningom mikropplast som djur kan få i sig. Fimparna innehåller även en mängd andra substanser som är giftiga för djur och växter.

5071 Det läggs en hel del pengar runt om i Sverige för att städa och hålla rent på gator och torg. Pengar som
5072 bättre behövs inom kommuners verksamheter. Exempelvis lade Stockholms Stad 2019 ner ca 190
5073 miljoner kronor på att hålla rent på gator och torg.

5074 Skräpet har även andra negativa effekter. Förutom att det kostar mycket pengar att plocka upp, ökar
5075 skräpiga miljöer otryggheten.

5076 Jag/vi föreslår partistämman besluta

5077

5078 att lagstiftningen utformas så att det blir straffbart att skräpa ner med fimpar, snus och tuggummi.

5079

5080

5081 **Distriktets yttrande:**

5082 Distriktsstyrelsen delar motionärens åsikt om att fimpar, snus, tuggummi och annat skräp hör hemma i
5083 papperskorgen. De senaste åren har det hänt mycket i frågan om nedskräpning både på nationell nivå
5084 och kommunala initiativ runt om i landet. Trots detta bötfälls bara drygt 100 personer om året för
5085 nedskräpning. Senast under föregående år presenterades en statlig utredning med syfte att fler ska
5086 fällas för nedskräpning, det är något som Centerpartiet välkomnar.

5087

5088 Distriktsstämman beslutade:

5089 Att instämma i motionens intentioner

5090

5091

5092

5093

5094

5095 **Socialförsäkringar och pensioner**

5096

5097 [1.34: Jämställd familjepolitik](#)

5098 *Denise Rydblom, Lomma, Skåne*

5099

5100 Vårt land har idag en mycket generös föräldraförsäkring på 1.32 dagar. Uttaget av
5101 föräldradagarna är dock inte lika stort mellan män och kvinnor. Försäkringskassans siffror
5102 berättar att män tog ut 28% och kvinnor tog ut 72% av föräldrapenningdagarna år 2017.
5103 Under samma år gick 62 procent av de utbetalade vabdagarna till kvinnor och 38 procent till
5104 män.

5105 Valfrihet bör alltid genomsyra föräldraförsäkringen. Man ska kunna anpassa den utifrån sina
5106 enskilda förutsättningar. Det bör alltid vara möjligt. Men ovanstående siffror existerar trots en
5107 eventuell jämställdhetsbonus. Vidare borde valfriheten justeras åt det andra hållet för de
5108 kvinnor eller män som vill tänka ekonomiskt och utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Det
5109 borde finnas en morot och ett argument som den med lägst inkomst kan ta med sig i en
5110 diskussion om delandet av föräldrapenningdagarna.

5111 Föräldraförsäkringen har med tiden förändrats så sakteliga till att bli mer och mer flexibel för
5112 att kunna möta föräldrars och barns behov. Man kan idag välja att stanna hemma med sitt
5113 barn och dryga ut föräldradagarna till att vara i flera år. Däremot saknas fortfarande
5114 incitament och valfrihet för föräldrar att frivilligt välja bort föräldrapenningdagar och gå
5115 tillbaka till sitt arbete tidigare. Inte heller finns det tillräckligt många som anser sig ha en
5116 rimlig ekonomi och livskvalitet under själva föräldraledigheten.

5117 Framförallt kvinnor behöver inte bara en valfrihet att välja och stanna hemma längre vid
5118 behov. Kvinnor behöver också en valfrihet och incitament som långsiktigt hjälper dem till ett
5119 liv med en relativt bra ekonomisk standard utifrån Pensionsmyndighetens parametrar.

5120 En valfrihet hade då varit att aktivt kunna välja en högre dagsättning i utbyte mot färre

5121 föräldrapenningdagar av föräldraledighet. Det hade kunnat leda till en bättre ekonomi för
5122 både individer och familjer, en högre livskvalitet för familjen och en högre pension för
5123 framförallt kvinnor om man ser till Pensionsmyndighetens statistik.
5124 I Pensionsmyndighetens rapport om äldre med låga inkomster kan vi nämligen läsa att citat
5125 "Kvinnor, ensamstående och de äldsta inom åldersgruppen över 1.2 år, löper en större risk
5126 för att hamna under inkomstgränsen för relativt låg ekonomisk standard. Huvudorsaken är en
5127 kombination av låga inkomstgrundade pensioner och låga boendekostnader".
5128 År 2018 gifte 50796 personer sig i Sverige men samma år genomfördes också 24958
5129 skilsmässor. Dessa siffror målar upp en dystert bild som påverkar särskilt barn och kvinnor
5130 negativt på många håll och borde lyftas. Samtidigt ökar antalet giftermål i hela västvärlden.
5131 Huruvida de blir långvariga och hållbara hänger ihop med jämställdhetsfaktorn och
5132 utbildningsfaktorn. Ju mer jämställda och ju högre utbildade par är desto troligare är det att
5133 äktenskapet förblir.
5134 En föreställning om att arbetande kvinnor skulle vara skadligt för barn, stämmer inte. Barn
5135 som växer upp med högt utbildade och jämställda mammor har större möjlighet att uppnå
5136 livsframgångar.
5137 Idag brister den nuvarande föräldraförsäkringen i möjlighet och flexibilitet för både kvinnor
5138 och män. Idag finner vi endast få och i vissa fall inga incitament för att kvinnor och män ska
5139 kunna bli jämställda i sitt föräldraskap, gå tillbaka till sitt arbete och göra väl för sina
5140 pensioner. Det behövs mer incitament och valfrihet än vad som erbjuds.
5141 En valfrihet att få högre dagsersättning i utbyte mot ett uttag av färre föräldradagar hade
5142 kunnat locka fler män att dela föräldraledigheten lika och jämställt med sin partner. Det hade
5143 också tystat ekonomiska resonemang som helt och hänsynslöst bortser från barnens
5144 rättigheter till att knyta an till en fadersfigur eller en ytterligare föräldrafigur i stjärnfamiljer.
5145 Det skulle påverka för att minska kvinnors totala arbetslast vilket i förlängningen skulle
5146 kunna leda till en minskning av kvinnors psykiska ohälsa. En sådan valfrihet skulle stötta
5147 strukturer för framtida bättre föräldraförebilder, en bättre anknytning mellan barn och
5148 föräldrar, högre pensioner och långsiktigt jämställda uttag av föräldraledighet och
5149 VAB-dagar. Detta är något våra barn och barnbarn också skulle kunna se tillbaka på och
5150 med gott mod normalisera i framtiden.
5151 Om vi vill se ett jämställt föräldraskap och jämlikhet mellan könen måste vi ändra så att det
5152 finns incitament och tillräckligt med valfrihet i föräldraförsäkringen för de som vill välja
5153 jämställdhet och bättre ekonomi för sin familj. Argument för ett jämställt föräldraskap och
5154 barns rättigheter till att knyta an till minst två föräldrafigurer får absolut inte falla platt i
5155 ekonomiska argumentationer mellan blivande föräldrar.
5156 Vi kan och bör skapa en möjlighet att belöna föräldrar för att de frivilligt väljer bort
5157 föräldradagar och väljer till trygghet för sina barn hos minst två föräldrar och en bättre
5158 ekonomi. Långsiktigt ger det vinster som hela samhället kan ta del av. En högre
5159 dagsersättning i utbyte mot färre föräldradagar ger föräldraindividen ytterligare valfrihet att
5160 skapa ett bättre liv för sig och sin familj.
5161 Denna sortens valfrihet skulle inte utesluta andra möjligheter att åt det andra hållet helt välja
5162 bort den högre dagsersättningen till förmån att förlänga sin föräldraledighet. Dessa
5163 möjligheter skulle finnas tillgängliga för föräldrar att välja fritt men inte kunna välja lång
5164 föräldraledighet och högre dagsersättning samtidigt under någon del eller period av
5165 föräldraledigheten. Att välja en högre dagsersättning i utbyte mot färre föräldradagar skulle
5166 dock skapa en morot vara ett starkt argument för föräldrar att vara jämställda och långsiktigt
5167 ekonomiska. Det är att ge Sveriges föräldrar valfrihet på riktigt.

5168 Jag/vi föreslår partistämman besluta
5169 att Centerpartiet verkar för att utöka valfriheten i föräldraförsäkringen så att föräldrar kan fritt välja
5170 bort föräldradagar i utbyte mot en högre dagsersättning.
5171
5172
5173
5174 **Distriktets yttrande:**

5175 Distriktsstyrelsen anser att motionären lyfter en angelägen och viktig fråga om en mer flexibel och
5176 jämställd föräldraförsäkring. Centerpartiet driver redan idag på för en enklare, modernare och mer
5177 flexibel föräldraförsäkring som utgår från barnets bästa och ger alla föräldrar möjlighet att kombinera
5178 arbete med föräldraskap.

5179 Föräldraförsäkringen måste ta hänsyn till att familjer ser olika ut, har olika förutsättningar och därför
5180 måste ha frihet att själva bestämma hur de ska fördela föräldradagarna. Precis som motionären skriver
5181 har vi idag en generös föräldraförsäkring som innebär stora valmöjligheter för den enskilde familjen.

5182
5183 Centerpartiet ser att föräldraförsäkringen har bör förbättras för att bli enklare, modernare och mer
5184 flexibel. Partiet har en omfattande politik för att uppnå detta och driver idag framförallt:

- 5185 1. Återinför jämställdhetsbonus och inför en VAB-bonus
5186 2. Gör det lättare för farfar och mormor att hjälpa till
5187 3. Gör det lättare för företagare att vara föräldralediga

5188
5189 Distriktsstyrelsen delar motionärens åsikt om att grunderna i dagens föräldraförsäkring till stora delar
5190 är bra samtidigt som det finns stora förbättringsområden inte minst ur ett jämställdhetsperspektiv.

5191
5192 Distriktsstämman beslutade att instämma i motionens intentioner

5193
5194
5195

5196 [1.35: Jämställd familjepolitik](#)

5197 *Centerkvinnornas förbundsstyrelse*

5198 *Sofia Jarl, förbundsordförande*

5199 *Helena Vilhelmsson, vice förbundsordförande*

5200 *Malin Bergman, vice förbundsordförande*

5201 *Christina Bröms, förbundsstyrelseledamot*

5202 *Ebba Krumlinde, förbundsstyrelseledamot*

5203 *Elisabeth Johansson, förbundsstyrelseledamot*

5204 *Elizabeth Peltola, förbundsstyrelseledamot*

5205 *Emma Blomdahl Wahlberg, förbundsstyrelseledamot*

5206 *Golnoush Lundén Keshavarzi, förbundsstyrelseledamot*

5207 *Marie Wickberg, förbundsstyrelseledamot*

5208 *Trine Viking, förbundsstyrelseledamot*

5209

5210 **Motion: En ny jämställd och begriplig föräldraförsäkring**

5211 Omkring 70 procent av föräldraledigheten tas ut av kvinnor. Den sneda fördelningen har visat sig ha
5212 stor inverkan på hur föräldraansvar fördelas, men också föräldrarnas position på arbetsmarknaden.
5213 Kvinnor drabbas på ett negativt sätt. Kvinnor blir borta en längre tid från sitt arbete, löneutvecklingen
5214 försämras och möjligheter befördan minskar. Efter föräldraledigheten tar kvinnor dessutom ut fler
5215 dagar av tillfällig föräldrapenning, VAB. Som helhet påverkar detta kvinnors livsinkomster och i det
5216 långa loppet hennes pension.

5217 Ett skevt fördelat föräldraansvar medför många negativa effekter, inte minst på kvinnors hälsa.
5218 Exempelvis löper kvinnor dubbelt så stor risk för sjukskrivning två år efter andra barnets födelse,
5219 jämfört med män.

5220 Föräldraförsäkringen har lappats och lagats under decennier. Nu krävs det ett omtag med
5221 jämställdheten i fokus. Åren av lappande och lagande har dessutom skapat ett komplicerat system som

5222 riskerar att missgynna den som inte har tillräcklig kunskap att planera och maximera sitt uttag.
5223 Centerkvinnorna föreslår därför en lång rad reformer för jämställd, begriplig och plattare
5224 föräldraförsäkring. Försäkringen ska tydligt syfta till ett jämställt uttag, samtidigt som den fortsatt är
5225 generös – särskilt gentemot dem med minst resurser.

5226 Uttaget av föräldrapenning skiljer sig inte bara åt i form av andel, utan även när kvinnor och män tar ut
5227 föräldraledighet. Kvinnor tar ut en större andel när barnet är litet och oftare i längre perioder, medan
5228 män sprider ut föräldraledigheten i kortare perioder och oftare tar ut den i anslutning till sommaren.
5229 Trots att män tar ut fler dagar än förr, blir kvinnors bortavaro från arbetsmarknaden längre. Idag
5230 används föräldrapenningen inte sällan för förlängda semestrar, men för att ett jämställt uttag ska få
5231 effekt måste den ena vara aktiv på arbetsmarknaden när den andra föräldern är föräldraledig. Därför
5232 föreslår Centerkvinnorna att 80 procent av föräldradagarna ska användas innan barnet fyllt tre år.

5233 För en mer jämställd föräldraledighet krävs det inte bara reformer för *när* föräldraledighet ska tas ut,
5234 också av *vem*. Vid tre olika tillfällen – 1995, 2002 och 2017 – har dagar öronmärkts för respektive
5235 vårdnadshavare och det har haft effekt. Det finns goda argument för att öronmärka fler dagar ur ett
5236 liberalt perspektiv.

5237 Att skaffa barn är ett ansvar som inte ska vara större för kvinnan än för mannen. Ekonomiska
5238 incitament har visat sig vara sekundärt i fråga om föräldraledighet, i fall då kvinnor tjänar mer pengar
5239 eller likvärdig med mannen, avvarar hon ändå en större del av sin inkomst för föräldraledigheten. I fall
5240 då mannen tjänar mer pengar är ofta ekonomi inte den avgörande faktorn för att kvinnan är
5241 föräldraledig längre. Att staten ska subventionera lösningar som leder till frihetsinskränkningar är inte
5242 liberalt. Därför vill Centerkvinnorna att ytterligare två månader ska öronmärkas för respektive
5243 vårdnadshavare.
5244

5245 I detta sammanhang är det viktigt att påpeka att föräldraförsäkringen är en grundtrygghet. Människors
5246 behov av att vara hemma med sina barn kommer att variera och se olika ut för olika familjer. Därför
5247 krävs, utöver grundtryggheten i försäkringen, en ekonomisk politik med till exempel lägre skatt eller
5248 förändrad lönepolitik i offentlig sektor. Det skulle göra att en större andel av inkomsten stannade i den
5249 egna fickan och därmed ökade människors ekonomiska marginaler i vardagen och gav möjlighet att
5250 själva prioritera tid och resurser.

5251 För att göra föräldraförsäkringen enklare vill vi skrota garantidagarna och platta till
5252 föräldraförsäkringen, så att samtliga föräldradagar betalas ut på sjukpenninggrundande inkomst. Detta
5253 kan innebära en positiv fördelningseffekt, då det inte blir mer eller mindre lönsamt för någon
5254 vårdnadshavare att vara föräldraledig vid ett specifikt tillfälle. Förslaget skulle dessutom tydligt gynna
5255 vårdnadshavare med låg inkomst.

5256

5257 Flexibiliteten i föräldraförsäkringen kan utvecklas. Centerkvinnorna föreslår att dagarna som inte delas
5258 mellan vårdnadshavare ska kunna användas av annan närstående vuxen och att antalet så kallade
5259 dubbeldagar ska inte begränsas, i likhet med våra nordiska grannländer Island och Danmark.

5260 I en jämställd föräldraförsäkring måste också perspektiv om att alla inte följer den traditionella
5261 tvåsamhetsnormen tas i beaktande. När föräldrar inte lever ihop krävs en annan variant av livspussel.
5262 Det finns väldigt lite forskning på fördelning av tid och påverkan på inkomst bland separerade
5263 föräldrar, men vi vet att det finns många ensamstående kvinnor som lever i en ekonomiskt utsatt
5264 situation. Vid tvister ska barnets bästa ska stå i centrum och föräldrapenning ska aldrig få användas som
5265 maktmedel för att kontrollera eller styra kvinnan. Centerkvinnorna vill utreda en reform för hur tvister
5266 i samband med separation, eller när föräldrar inte lever ihop, ska hanteras.

5267 En aspekt av trygghet som vi vill addera till föräldraförsäkringen är att utöka graviditetspenningen, så
5268 att gravida kvinnor ska få rätt till graviditetspenning två veckor innan beräknat födelsedatum, för att
5269 kunna förbereda sig inför den kommande förlossningen.

5270 Jag/vi föreslår partistämman besluta

5271
5272 att ytterligare två månader ska öronmärkas för vardera vårdnadshavare.

5273
5274 att garantidagarna i föräldraförsäkringen tas bort och att 80 procent av dagarna ska tas ut innan barnet
5275 har fyllt tre år, samt att de resterande dagarna ska kunna användas tills barnet fyllt tolv år.

5276
5277 att det ska vara tillåtet med obegränsat antal dubbeldagar.

5278
5279 att de dagar i föräldraförsäkringen som inte är öronmärkta ska kunna användas av för barnet andra
5280 viktiga vuxna.

5281
5282 att reglerna för SGI förändras, så att de baseras på hur länge föräldern har varit hemma istället för
5283 barnets ålder.

5284
5285 att införa en utökad graviditetspeng för samtliga gravida två veckor före beräknat födelsedatum.

5286
5287 att ge Försäkringskassan ett informationsuppdrag riktat till vårdnadshavare om föräldraförsäkringens
5288 påverkan på familjeliv, hälsa och livsinkomst.

5289
5290 att i en reform av föräldraförsäkringen det särskilt bör utredas hur tvister i samband med separation
5291 ska hanteras.

5292
5293

5294 [1.36: Jämställd familjepolitik](#)

5295 *Louise Gellin, Stockholm, Stockholms stad*

5296

5297 Under 2018 försörjde sig motsvarande 772 000 personer i arbetsför ålder på bidrag och sociala
5298 ersättningar under hela året (motsvarande 13,3 procent). Förslagsvis är ett steg för att bryta detta
5299 bidragsberoende att minska villkorslösa bidrag som idag betalas ut, ett av vilka är flerbarnstillägget. I
5300 Entreprenörskapsforums rapport "Vägar till självförsörjning" från 2020 dras slutsatsen att
5301 flerbarnstillägget bör tas bort. Detta för att ge föräldrar, och framförallt utlandsfödda kvinnor, ökade
5302 incitament att söka- och kvalificera sig för arbete.

5303 Barnbidraget infördes år 1937 för att stimulera barnafödandet och möta problemen med en åldrande
5304 befolkning. Flerbarnstillägg infördes 1982 för familjer med minst tre barn och år 2005 utökades rätten
5305 till flerbarnstillägg att även omfatta familjer med två barn. Riksrevisionen (RIR 2020:9) har nu
5306 rekommenderat att denna ändring från 2005 tas bort då flerbarnstillägg för familjer med två barn inte
5307 anses ha någon effekt.

5308 Barnbidraget är för närvarande 1 250 kronor/månaden per barn samt flerbarnstillägg mellan 150-4240
5309 kronor/månaden. Det totala statliga barnbidraget inklusive flerbarnstillägg i Sverige ger 15 000 kr/år
5310 för ett barn, 31 800 kr för två barn och 140 880 kronor för sex barn i skattefri inkomst. Syftet med
5311 nuvarande flerbarnstillägg sägs vara att förstärka barnfamiljers ekonomi men det skapar även negativa
5312 incitament för vissa hushållstyper att gå från bidrag till arbete.

5313 Flerbarnstilläggen innebär en signal att staten uppmuntrar till hushåll med många barn. Detta kan bidra
5314 till hinder för integrationen av speciellt nyanlända kvinnor från länder med höga födelsetal som
5315 riskerar att stanna hemma och därmed gå miste om kontakt med det svenska samhället. Detta kan

5316 stöddas av bland annat Löfboms analyser i ESO-rapporten "Lönar sig arbete 2.0?" från 2018 som visat
5317 att hushåll med många barn har högst trösklar att gå från bidrag till arbete. Barnbidraget- och
5318 flerbarnstilläggets utformning har således skapat ett bidragsberoende som ger bidragstagare bilden att
5319 det lönar sig mer att erhålla bidrag än att etablera sig på arbetsmarknaden.

5320 År 2010 levde 40 % av barn med låg inkomst i familjer med tre eller fler barn och detta var
5321 bakgrunden till att alliansregeringen då höjde flerbarnstillägget. Att hjälpa barnfamiljer med höjda
5322 bidrag som hämmar föräldrarnas chans till etablering på arbetsmarknaden är inte rätt väg att gå för att
5323 bekämpa barnfattigdom. Eftersom bidragsberoende föräldrar innebär större risk för bidragsberoende
5324 barn gör man därutöver dessa barn en björntjänst genom att ha kvar flerbarnstillägget.

5325 År 2019 betalades totalt 3,7 miljarder ut i flerbarnstillägg (RIR 2020:9). Det är inte statens uppgift att
5326 uppmuntra till barnafödande eller belöna föräldrar som inte arbetar i en form av förklätt
5327 vårdnadsbidrag. Detta är pengar som kan användas bättre med tanke på att flerbarnstillägget dessutom
5328 hindrar kvinnor från att etablera sig i samhället och i förlängningen minskar förutsättningarna för en
5329 jämställd arbetsmarknad i Sverige.

5330 Jag/vi föreslår partistämman besluta

5331
5332 att Centerpartiet ska verka för att avskaffa flerbarnstillägget.

5333
5334
5335 **Distriktets yttrande:**

5336 Distriktsstyrelsens svar:

5337
5338 Flerbarnstillägget betalas ut till de familjer som har minst två barn.
5339 För att en befolkning i ett utvecklat land ska behålla sin numerära kraft så att varje kvinna i snitt
5340 föder 2,1 barn. I Sverige väntas, enligt FN:s rapport World Fertility Patterns 2015, ligga still på 1,9
5341 barn per kvinna till 2030.

5342
5343 I Sverige önskar vi en befolkningstillväxt för att kunna säkra framtidens välfärd.

5344
5345 Att fler ska ha möjlighet att etablera sig på arbetsmarknaden, både kvinnor och män, är viktigt.
5346 Distriktsstyrelsen anser att arbete är en av de viktigaste vägarna till integration, att minska
5347 barnfattigdom och till ett självständigt liv. För att nå det krävs det helt andra insatser än ett
5348 avskaffande av flerbarnstillägget. Ett avskaffande av flerbarnstillägg skulle drabba barnen.
5349 Distriktsstyrelsen anser att flerbarnstillägget är bra utifrån barnets perspektiv och anser att det ska
5350 finnas kvar.

5351
5352 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman:

5353
5354 - Att avslå motionen

5355
5356
5357 Centerpartiet i Stockholms stads distriktsstämma beslutade:

5358
5359 - Att bifalla motionen

5360
5361
5362

5363 1.37: Velfärdsbedrägerier

5364 *Anders Danielsson, Oskarshamn, Kalmar*

5365

5366

5367 Vården är en viktig samhällsfunktion. För Centerpartiet så har allmän finansiering samtidigt som
5368 partiet har varit positiv till privata alternativ varit en hållning som man har arbetat för. För att
5369 systemet ska vara trovärdigt och upprätthållas så är det viktigt att de privata välfärdsföretagen får rätt
5370 ersättning. Att vissa fuskar innebär ett slöseri med allmänna medel, dåligt anseende för seriösa privata
5371 välfärdsföretagare samt hela vårdsystemets legitimitet med allmän finansiering och privata utövare.
5372 Fusk måste inte accepteras och måste stoppas.

5373 Exempel på att det finns problem som behöver åtgärdas framgår av följande artikel
5374 https://www.forsakringskassan.se/privatpers/!ut/p/z1/04_Sj9CPykssy0xPLMnMz0vMAfljo8ziTTxcnA3dnQ28LdyNTQ0cAwMMjU38jby8gg30w_Wj9KOASgxwAEcD_YLsbEUAFUIRCA!!/?1dmy&mapping=%2Fprivatpers%2Fnyhetsarkiv&urile=wcm%3apath%3a%2FContentSE_Responsive%2Fpress%2Fpressmeddelanden%2Fpm-tandlakare.
5376
5377

5378 Kontroller av tandläkare har lett till miljonbelopp i ökade skatteintäkter

5379 9 juli 2019

5380 Skatteverket har granskat privata tandvårdskliniker i en särskild kontroll, vilket har lett till höjd skatt
5381 med 25 miljoner kronor. Felen utgörs framför allt av oredovisade inkomster och bedöms i många fall
5382 vara avsiktliga. Försäkringskassan utreder även felaktiga utbetalningar inom det statliga
5383 tandvårdsstödet.

5384 – Majoriteten av privata tandvårdskliniker redovisar rätt. Men de som gör fel gör det ofta i större skala
5385 och avsiktligt, vilket riskerar leda till osund konkurrens på marknaden. Våra kontroller syftar till att
5386 skydda de företag som sköter sig, säger Mikael Taaler, enhetschef på Skatteverket.

5387 Drygt 2 000 privatpraktiserande tandvårdskliniker i Sverige är anslutna till det statliga
5388 tandvårdsstödet. Skatteverket har begärt in uppgifter från Försäkringskassan om utbetalt stöd och gjort
5389 kontroller. Utredningarna har lett till beslut om höjd skatt på sammanlagt 25 miljoner kronor, inklusive
5390 skattetillägg.

5391 – Hos de tandvårdskliniker som vi sett gör fel är beloppen relativt stora för små företag, i genomsnitt
5392 nästan en halv miljon kronor per aktör, säger Mikael Taaler.

5393 De vanligaste felen i skatteredovisningen är oredovisade inkomster främst i form av patientavgifter,
5394 felaktiga avskrivningar av kundförluster, samt otillåtna avdrag för privata kostnader i verksamheten.
5395 Även oredovisade löner och förmåner förekommer.

5396 Utöver skattekontroller utreder Försäkringskassan även felaktiga utbetalningar inom det statliga
5397 tandvårdsstödet.

5398 – Samarbetet med Skatteverket och andra myndigheter är väldigt viktigt för att förhindra missbruk av
5399 tandvårdsstödet, säger Linda Jakobsson, områdeschef på Försäkringskassan.

5400 Skatteverkets pressbilder på talespersoner finns här

5401 Kontaktpersoner för media

5402 Mikael Taaler, enhetschef, 010-574 49 04

5403 Skatteverkets presstjänst, 010-574 89 60

5404 Försäkringskassans presstjänst, 010-116 98 88

5405 Vid allmänna frågor, kontakta Skatteupplysningen, 0771-567 567

5406 Jag/vi föreslår partistämman besluta

5407

5408 att Försäkringskassan och Skatteverket samkör sina register alternativt att Försäkringskassan lämnar
5409 kontrolluppgifter till Skatteverket

5410

5411

5412 **Distriktets yttrande:**

5413 Motionären föreslår att försäkringskassan och skatteverket samkör sina register för att stoppa fusk med
5414 ersättningar.

5415 Vi delar motionärens oro kring ekonomiska brott inom välfärden.

5416 Det pågår arbete med en gemensam utbetalningsmyndighet för stat och kommun vilket skulle öka
5417 möjligheterna att samköra register.

5418

5419 Med hänvisning till ovanstående så föreslår distriktsstyrelsen distriktsstämman besluta:

5420

5421 Att avstyrka motionen.

5422 (Distriktsstämman beslutade i enlighet med distriktsstyrelsens förslag)

5423

5424

5425 [1.38: Bredda kvalificeringen in i det svenska socialförsäkringssystemet](#)

5426 *Förbundsmotion Centerstudenter*

5427

5428 **Breda kvalificeringen in i det svenska socialförsäkringssystemet**

5429 Det svenska socialförsäkringssystemet är omfattande och utformat för att skydda människor vid
5430 exempelvis sjukdom eller ekonomiskt bortfall. Det är ett system som bygger på principen att enskilda
5431 finansierar försäkringssystemet genom skattebetalningar, och att de sedan får utnyttja dessa när så
5432 behövs.

5433 Något som blev tydligt efter flyktingkrisen 2015 var att systemet inte var byggt eller uppdaterat för
5434 den globala värld vi lever i idag. Fler människor än någonsin är på flykt på grund av konflikter och
5435 förföljelse i världen, men också på grund av klimatförändringar. När kriget i Syrien eskalerade
5436 kraftigt, tvingades en stor andel av befolkningen fly från sitt hemland. År 2015 sökte 163 000
5437 människor asyl i Sverige. Både asylsökande och individer med uppehållstillstånd har rätt till olika
5438 typer av socialförsäkringar, som försörjningsstöd och barnbidrag. Kommunernas ekonomier blev
5439 kraftigt belastade när kostnaderna för dessa socialförsäkringar plötsligt sköt i taket. Kommunallråd runt
5440 om i Sverige larmade om svårigheter att hålla sina budgetar i balans. Efter införda gränskontroller och
5441 andra åtgärder, minskade antalet asylsökande kraftigt och således även kostnaderna.

5442 Sex år senare har emellertid få lärdomar dragits av de utmaningarna som uppstod under flyktingkrisen
5443 som rör den ekonomiska aspekten. Människor har migrerat mellan olika platser under hela
5444 mänsklighetens historia, och kommer även göra så i framtiden. Migrationsfrågan måste ses som
5445 bestående och inte något som bara hanteras vid kriser med ad-hoc-lösningar.

5446 Som liberaler försvarar vi människor rätt att fritt röra sig på vår jord. Detta behöver dock inte innebära
5447 att man direkt som individ med uppehållstillstånd ska ha fullständig rätt till hela det
5448 socialförsäkringssystem som finns i det land man anländer i. Ett förslag har varit att individer med
5449 uppehållstillstånd ska kvalificera sig in i välfärdssystemet. Centerpartiet har snuddat vid frågan
5450 tidigare, där man bland annat föreslagit att man ska kvalificera sig in i föräldraförsäkringen. Det är bra,
5451 men inte tillräckligt.

5452 Centerstudenter anser att en bredare översyn borde göras av socialförsäkringssystemet. En
5453 differentiering bör göras mellan vilka socialförsäkringar man har tillgång till som individ
5454 med uppehållstillstånd eller av svenskt medborgarskap. En kvalificering kan innebära att man
5455 exempelvis som individ med uppehållstillstånd får försörjningsstöd utformat enligt CSN-modellen, där
5456 två tredjedelar av ersättningen utgörs av lån och en tredjedel utgörs av bidrag.

5457 Bland de socialförsäkringar som bör differentieras mellan dessa grupper, föreslår vi bland annat att
5458 försörjningsstöd, föräldrapenning, etableringsersättning, barn - och bostadsbidrag ska ingå. För
5459 svenska medborgare ska dessa bidrag erhållas enligt dagens system.

5460 **Anpassad föräldraförsäkring för snabbare integration**

5461 En annan unik svensk socialförsäkring som bidrar till en viktig anknytning mellan barn och föräldrar
5462 under barnets första tid är föräldraförsäkringen. Centerstudenter anser att föräldraförsäkringen är en
5463 viktig byggsten i den moderna välfärden, men att den på sikt bör reformeras mot en del av ett
5464 grundtrygghetssystem, där en grundläggande och minskad nivå på ersättning för föräldraledighet kan
5465 erbjudas samtliga föräldrar. Det finns dock flertalet reformer som redan idag kan göras inom det
5466 befintliga systemet och som kan möjliggöra stärkt arbetskraftsdeltagande för individer med
5467 uppehållstillstånd. Centerstudenter ser ett skriande behov av att reformera försäkringssystemet för att
5468 förhindra inläsnings effekter för individer med uppehållstillstånd med i dagsläget relativt stora barn.

5469 Idag bygger principen i föräldraförsäkringen på att föräldrar erhåller en ekonomisk ersättning för att
5470 vara hemma med sina barn i början av deras liv. Maxtaget av antalet dagar som man kan erhålla
5471 föräldrapenning är 1.32 dagar och påbörjas ofta direkt efter eller i nära samband med barnets födsel.

5472 År 2017 beslutade Riksdagen om att en begränsad föräldrapenning för individer med
5473 uppehållstillstånd med barn äldre än ett år. Istället för att erhålla 1.32 dagar, har man rätt till 200
5474 dagars föräldrapenning om barnet blir bosatt i Sverige under sitt andra levnadsår. Emellertid gjordes
5475 ingen justering av antalet erhållna dagar för barn under ett år. Om man som asylsökande har barn och
5476 båda beviljas uppehållstillstånd i Sverige, och barnet alltså är yngre än ett år, har man idag automatiskt
5477 rätt till 1.32 dagars föräldrapenning. Detta får flera konsekvenser. Först och främst innebär detta en
5478 stor belastning på det offentliga systemet. Ett barn kan rent teoretiskt vara elva månader gammalt när
5479 denne beviljas uppehållstillstånd, men föräldrarna kan ändå erhålla 1.32 dagars föräldraförsäkring. För
5480 det andra innebär detta även att integrationsprocessen saktas ned, eftersom föräldrarna kan vara
5481 hemma längre med barnen än vad som är tänkt sett till hur systemet är utformat. Inträdet på
5482 arbetsmarknaden förskjuts framåt, vilket får stora konsekvenser för möjligheten att integreras in i och
5483 bli en del av majoritetssamhället. Att därför ändra så att man inte har rätt till retroaktiv föräldrapenning
5484 ser Centerstudenter som önskvärt.

5485

5486 Centerstudenter anser därför att en översyn bör göras, där antalet dagar som man kan tillgodoräkna sig
5487 föräldraförsäkring bör räknas ut beroende på barnets ålder vid det datum då det beviljas
5488 uppehållstillstånd i Sverige.

5489 Jag/vi föreslår partistämman besluta
5490

5491 att en bredare översyn av socialförsäkringssystemet genomförs. Målsättningen med reformen ska vara
5492 att skilja på vilka socialförsäkringar som enskilda har tillgång till baserat på om de är individer med
5493 uppehållstillstånd eller har svenskt medborgarskap, med målet att den förstnämnda gruppen successivt
5494 kvalificerar sig in i välfärden.

5495
5496 att ekonomiska bidrag, såsom försörjningsstöd, föräldrapenning, etableringsersättning, barn- och
5497 bostadsbidrag som erhålls av individer med uppehållstillstånd görs om för att följa CSN-modellen
5498

5499 att svenska medborgare kan erhålla ovan nämnda bidrag men att de då är utformade som idag

5500
5501 att föräldraförsäkringssystemet för individer med uppehållstillstånd reformeras, där antalet dagar som
5502 dessa kan tillgodoräkna sig föräldraförsäkring för ett barn under ett år bör beräknas utifrån barnets
5503 ålder. Barnets ålder vid beviljandet av uppehållstillståndet bör subtraheras från det totala antalet
5504 tillgängliga dagar som individen kan erhålla ekonomisk ersättning som föräldraledig.

5505

5506

5507

5508 **Ekonomi**

5509

5510 [1.39: En bred skattereform](#)

5511 *HANS Lindkvist, Värmdö, Stockholms län*

5512

5513 Det måste vara huvudinriktningen på den skattereform som ska genomföras enligt januariavtalet.
5514 Behoven i välfärden kommer att öka när vi 40-talister går mot 80. Behoven inom sjukvård och
5515 äldreomsorg kommer att bli större och pensioner måste höjas. Mer pengar behövs till kommuner och
5516 regioner.

5517

5518 Världen har samtidigt blivit osäkrare med ökade handelskonflikter som mellan Kina och USA.
5519 Nationalismen och en svår tid med brexit kan försvåra vår goda ekonomiska relation till
5520 Storbritannien.

5521 Finansminister Magdalena Andersson har nyligen (dec 2019) förklarat att skattereformen inte hinner
5522 genomföras före valet. Huvuddragen kan bli klara men inte lagstiftningen. Det gör att skattefrågan
5523 kommer att vara i fokus under lång tid. Centern måste därför tidigt diskutera och samtala kring vår
5524 linje och därför skrivs denna motion nu.

5525 Partierna i Januariavtalet har enats om att marginalskatterna och skatterna på jobb och företagande ska
5526 sänkas. Fler företag som ger fler jobb är nyckeln till en bättre integration. Högre skatter behövs på
5527 kapital, konsumtion och utsläpp. Välfärden ska tryggas och klyftorna i samhället
5528 minska. Marknadsliberalismen måste ha sociala ramar med decentralisering och jämlikhetsmål så att
5529 ökade klyftor kan undvikas. Arbetsförmedlingen ska finnas i hela landet för att stärka jobb och
5530 företagande. Centern måste utgå från att Januariavtalet ska följas. Hur mycket och på vilket sätt, t.ex i
5531 relation till vår stora framtidsfråga klimatet, ska skatter höjas och sänkas, tillkomma eller avvecklas.

5532

5533 **Stärkt välfärd**

5534 Välfärd är trygghet, säkerhet, vardag och omtanke. Att känna att du lever ett bra liv, dina barn gör det,
5535 dina föräldrar, dina grannar, världen utanför dig. Du har ett jobb, du har en lön, du har en omgivning

5536 och vardag som du råder över. Att vi bryr oss om både människorna och jorden i Sverige och i andra
5537 delar av världen.

5538 Världen har i många avseenden blivit bättre. Allt fler människor lär sig läsa. Andelen som lever i
5539 demokratier har ökat. Fattigdomen har minskat, färre dör i väpnade konflikter och hälsan har
5540 förbättrats. Antalet valar och gorillor har ökat. Jämställdheten förbättras, och befolkningsökningen
5541 minskar. Det stora flertalet människor i världen har det bättre i dag än för 20 år sedan, skriver
5542 barnläkaren Jonas F Ludvigsson i DN på Julafton den 24 december.

5543 Velfärden i Sverige är hög med internationella mått men problemen både finns och ökar.
5544 Integrationen ställer höga krav på jobb där arbetsförmedlingen inte fungerar. Det är svårt och dyrt att
5545 få bostad, bostadssegregationen ökar klyftorna och försörjningsstödet räcker inte. Narkotikan ökar,
5546 gängkriminaliteten växer, hemlösa är flest i Norden, den psykiska ohälsan stiger och vi får kris i
5547 socialtjänsten.

5548

5549 Rikta blickarna mot stöd och insatser där välfärdssystemen behandlar sina svagaste. Sluta tala om
5550 socialtjänstens kris. Nästan allt landar i knät på socialtjänsten: missbruk, våld, droger, fattigdom,
5551 livskriser, kriminalitet...Det handlar mest om samhällets svaga, mellan etablerade och oetablerade. de
5552 stora välfärdssystemen, sjukförsäkring, a-kassa, försörjningsstöd. Hårdare praxis har följt på svag
5553 ekonomi i kommunen. Människor lider och samhällskostnaderna för en gängkriminell kan uppgå till
5554 miljonbelopp. Det är både mänskligare och mer ekonomiskt att stoppa nyrekryteringen än att bygga
5555 fler fängelser. Social hållbarhet kostar – men avkastningen ligger i framtiden. Vi måste bli bättre på att
5556 förklara de sociala insatsernas fördelar både personligen och för samhället.

5557 Grundläggande livsvillkor bör vara ett statligt ansvar om inte kommunerna klarar det.

5558 Vi behöver justering av skatterna, men innan vi gör det ska vi se om de pengar vi har används på ett
5559 förnuftigt och effektivt sätt. Landshövdingen Sven-Erik Österberg har i Delegationen för ”korrekta
5560 utbetalningar från välfärdssystemen...”kommit fram till att 18 miljarder om året försvinner från det
5561 offentliga på grund av slarv, misstag och dålig kontroll. Det motsvarar 70 procent av reformutrymmet
5562 för 2020. Förbättrad samverkan mellan departement, myndigheter och riksdag. Till detta kan man
5563 lägga den ljusskygga skatteplaneringen som Skatteverket beräknar till mellan 30-50 miljarder årligen.
5564 Här måste en totalöversyn göras i samband med skattereformen med bättre styrning, uppföljning, nya
5565 digitala system och vassare sanktioner.

5566

5567 **Klimat och Hållbarhet**

5568 Klimatfrågan är hur man än ser det den viktigaste frågan för framtiden. De utmaningar vi står inför är
5569 både större än tidigare i historien och av annan karaktär. Jorden förhandlar inte. År 2019 avslutar det
5570 varmaste decenniet som vi uppmätt. Fossila bränslen står för 90 procent av koldioxidutsläppen.

5571 FN:s miljöprogram Unep säger att vi måste femfaldiga klimatåtgärderna om vi ska klara Parisavtalets
5572 krav på max 1,5 graders uppvärmning. I dag ökar de globala utsläppen. De måste minskas med 7
5573 procent varje år om klimatmålet ska klaras. Hela världen måste medverka från regeringar till enskilda
5574 människor. Forskarna talar om ett nödläge. Vi har bara tio år på oss. Tiden håller på att rinna ut, men
5575 vi ska sikta högt.

5576 Användningen av förnybar energi från sol och vind och ökar också snabbt som i Tyskland,
5577 Storbritannien och Sverige. Bidraget på 20.000 kronor för solceller är bra men bör höjas och övergå
5578 till ett solcellsavdrag. Lagstiftningen ska styra mot att nya hus som byggs ska ha solceller.

5579 EU har minskat elproduktionen från kol med 33 procent sedan 2005. Positivt är att kärnkraften kan
5580 avföras som ett framtida alternativ sedan EU beslutat att den Europeiska Investeringsbanken EIB inte
5581 ska ge några EU-pengar till kärnkraft. Inget stöd ska ges till ny svensk kärnkraft.

5582 EU-parlamentet har i en resolution utlyst klimatnödläge, något som Centerns EU-parlamentariker
5583 Fredrick Federley drivit på. EU-kommissionen ska säkra att alla beslut i EU överensstämmer med
5584 Parisavtalet. I den nya kommissionsordföranden Ursula von der Leyens agenda för EU står skärpta
5585 klimat- och miljömål högst upp. Det nordiska energi- och klimatsamarbetet bör också stärkas.

5586

5587 Klimatkonferensen COP 25 i Madrid blev ingen höjdpunkt. Kraven måste skärpas till nästa
5588 årskonferens i Glasgow. Regeringen i Sverige har tillsammans med C och L presenterat en
5589 klimatpolitisk handlingsplan där klimatet ska integreras i alla relevanta politikområden. Planen
5590 innehåller också 132 åtgärder, reformer och satsningar. Fossil energi i el- och värmeproduktion ska
5591 fasas ut.

5592 En rimlig och rättmätig del av naturresursernas värden måste få stanna i de bygder och regioner där
5593 rikedomarna hämtas, som vatten,- och vindkraft. Det bör prövas att överföra fastighetsskatten på
5594 vindkraftverk från staten till kommunerna. AP fonder bör inte investera i fossil industri. Sverige ska
5595 bli världens första klimatneutrala land. Senast 2045 ska Sverige ha nettoutsläpp av växthusgaser. Att
5596 visa vägen påverkar världen.

5597

5598 Klimatkompensation är nödvändigt och bra men falska köp från bl a bolag i skatteparadis måste
5599 stoppas. Folkets stöd behövs om vi ska få bredd i klimatkampen. Klimatskam med förbudskrav är
5600 ingen framkomlig väg. Det är inte flyget som är problemet utan utsläppen. Vid nästa decennium har vi
5601 kanske både elflyg på Arlanda och bilflyg från hustaken in till Stockholm från Värmdö.

5602

5603 Att stoppa tillväxten är heller ingen bra metod. Tvärtom är det ökad klimatvänlig tillväxt, grön tillväxt,
5604 och konsumtion med ny teknik och nya bränslen som ska minska utsläppen. Livsbalans handlar det
5605 om, för både dig själv och naturen, stärkt biologisk mångfald. Det finns många fler liv än människans.
5606 Ökad återanvändning, återvinning och märkning av svensk och närodlat man och andra produkters
5607 klimatavtryck kan stimuleras med ekonomiska styrmedel. Svenskt jordbruk slår vakt om naturbetena.

5608

5609 Svensk skogsråvara kan ställa om transportsektorn med biobränslen, fler trähus, nya textilier och
5610 bioplaster. Staten kan här bidra med sänkt skatt och ökat ekonomiskt stöd till skogsbruket. Skogen är
5611 också en viktig kolsänka som fångar upp koldioxid. För att säkra att växthusgasutsläppen från
5612 vägtrafiken minskar bör Sverige pröva att införa en nationell utsläppshandel för fossila drivmedel.
5613 Genom minskad mängd som får säljas kan målet om 70 procents minskning av trafikens utsläpp
5614 mellan 2010 och 2030 uppnås.

5615 Nya stambanor ska byggas och en upprustning och utveckling ske av järnvägen i hela landet.

5616 Höghastighetståg ska utredas.

5617

5618 Enskilda insatser får inte underskattas men det är till sist politiska beslut och folkligt stöd som avgör
5619 om vi löser klimatkrisen.

5620

5621 **Minskade klyftor**

5622 Klyftorna och ojämlikheten har ökat, mellan de som har arbete och de som inte har, mellan rika och
5623 fattiga, mellan stad och land. Det gäller också de som känner sig utanför, ensamma, som många äldre,
5624 invandrare. Vårdköerna ökar och de som har privata försäkringar kommer först till doktorn.
5625 Läkemedel saknas, på allt fler håll i landet.

5626 Skatten höjs i 61 kommuner nästa år mest på landsbygden. I fyra kommuner sänks skatten. Vi ska
5627 kunna leva, bo och verka på landsbygden. Två tredjedelar av välfärden som skola, social- och
5628 äldreomsorg kommer från invånarnas skatter. Kostnadsutjämningen är otillräcklig. Befolkningen
5629 minskar i många glesbygdskommuner. Att värnskatten tas bort är olyckligt. Andra vägar för högre
5630 skatt på höga inkomster som t.ex kapital bör prövas. Sänkta skatter behövs på landsbygden men om
5631 kommunerna inte klarar åtagandet måste staten gå in. Det bör prövas att göra kommunalskatten
5632 progressiv så att högre inkomster också procentuellt betalar något mer skatt.

5633

5634 1.37 000 fattigpensionärer beräknas finnas i Sverige. Majoriteten är kvinnor. Hemlöshet är ovärdigt.
5635 Bostadspolitiken måste följa med befolkningsökningen, underlätta rörligheten och avveckla
5636 flyttskatten. För att få mer jämlika livsinkomster bör pensionerna ligga kring 70 procent av slutlönen
5637 med pensionshöjningar, bostadstillägg och kanske höjda pensionsavgifter.
5638 Pensionärsorganisationernas inflytande måste stärkas.

5639 Vi måste sluta hänga upp oss på ålder. Äldres livssituation ska stärkas där fler kan delta och medverka
5640 i samhällsarbetet.

5641

5642 Kommunalskatterna ska ingå i januaripartiernas utlovade skattereform. Den offentliga sektorn måste
5643 också gå armkrok nära medborgarna och civilsamhället i samtal på mötesplatser, kring politik,
5644 forskning, praktik och samverkan. Fler statliga servicekontor måste öppna på landsbygden.

5645 Jag/vi föreslår partistämman besluta

5646

5647 att centerpartiet ska verka för en bred skattereform som stimulerar jobb och företagande, stärkt välfärd,
5648 klimat, och minskade klyftor.

5649

5650 att i huvudsak ställa sig bakom innehållet i denna motion när en ny skattereform ska genomföras.

5651

5652

5653 **Distriktets yttrande:**

5654 BESLUTADES att bifalla distriktsstyrelsens förslag och därmed, att instämma i motionens intentioner
5655 i att-sats 1, och att avslå att-sats 2.

5656

5657

5658 [1.40: Statlig inkomstskatt](#)

5659 *Johan Krogh, Nacka, Stockholms län*
5660 *Alfred Askeljung Centerpartiet Stockholms Stad*
5661 *Hans Peters, Centerpartiet Stockholms län*
5662 *Alireza Akhondi, Centerpartiet Stockholms län*
5663

5664 Sverige har idag ett av världens högsta skattetryck. Särskilt marginalsattnerna på inkomster är,
5665 internationellt sett, både hög i procent och drabbar en stor andel av de förvärvsarbetande.

5666 Bedömare som WEF, OECD och Globaliseringsrådet har uttryckt oro för att höga marginalsattnar kan
5667 hämma både tillväxt och ekonomisk anpassning till förändringar i omvärlden. Trots nyligen
5668 genomförda skattesänkningar, och de positiva skattereformer som aviserats i Januariavtalet, så är och
5669 kommer inkomstskattnerna att vara nästan unikt höga inom OECD.

5670 Vårt progressiva skattesystem hämmar inte bara tillväxt utan tjänar också till att straffbeskatta
5671 människor som utbildar och specialiserar sig i sina yrkesval. Att avskaffa den statliga inkomstskattnen
5672 skulle inte bara göra skattesystemet mer rättvist utan också utgöra ett stort incitament till att utbilda sig
5673 och skaffa sig specialistkompetens, något som skulle vara till stort gagn för individen, Sveriges
5674 konkurrenskraft och välfärdens framtida finansiering. Därtill skulle det vara till gagn för rekrytering av
5675 utländsk expertkompetens.

5676 Beräkningar i bland annat skriften Ekonomisk debatt visar att ett avskaffande av den statliga
5677 inkomstskattnen och ett återställande av avtrappningen av jobbskatteavdraget skulle ha en
5678 självfinansieringsgrad på 130 procent. Det innebär att att en helt avskaffad statlig inkomstskatt och ett
5679 återställt jobbskatteavdrag skulle ge ökade skatteintäkter till staten på cirka 10 miljarder kronor.

5680 Jag/vi föreslår partistämman besluta
5681
5682 att på sikt avskaffa den statliga inkomstskattnen
5683

5684
5685 **Distriktets yttrande:**
5686 BESLUTADES efter votering med röstsiffrorna 51-80 (5 avstår) att avslå motionen.
5687
5688

5689 [1.41: Statlig inkomstskatt](#)

5690 *Alfred Askeljung, Stockholm, Stockholms stad*
5691 *Johan Krogh (Centerpartiet Stockholms la"n), Alfred Askeljung (Centerpartiet Stockholms Stad), Hans*
5692 *Peters Centerpartiet (Stockholms la"n), Max To"rnqvist (Centerpartiet Go"teborgs Stad) och Naod*
5693 *Habtemichael (Centerpartiet Go"teborgs Stad)*
5694

5695 Sverige har idag ett av världens högsta skattetryck. Särskilt marginalsattnerna på inkomster är,
5696 internationellt sett, både hög i procent och drabbar en stor andel av de förvärvsarbetande.

5697 Bedömare som WEF, OECD och Globaliseringsrådet har uttryckt oro för att höga marginalsattnar kan
5698 hämma både tillväxt och ekonomisk anpassning till förändringar i omvärlden. Trots nyligen
5699 genomförda skattesänkningar, och de positiva skattereformer som aviserats i Januariavtalet, så är och
5700 kommer inkomstskattnerna att vara nästan unikt höga inom OECD.

5701 Vårt progressiva skattesystem hämmar inte bara tillväxt utan tjänar också till att straffbeskatta
5702 människor som utbildar och specialiserar sig i sina yrkesval. Att avskaffa den statliga inkomstskattnen

5703 skulle inte bara göra skattesystemet mer rättvist utan också utgöra ett stort incitament till att utbilda sig
5704 och skaffa sig specialistkompetens, något som skulle vara till stort gagn för individen, Sveriges
5705 konkurrenskraft och välfärdens framtida finansiering. Därtill skulle det vara till gagn för rekrytering av
5706 utländsk expertkompetens.

5707 Beräkningar i bland annat skriften Ekonomisk debatt visar att ett avskaffande av den statliga
5708 inkomstskatten och ett återställande av avtrappningen av jobbskatteavdraget skulle ha en
5709 självfinansieringsgrad på 130 procent. Det innebär att en helt avskaffad statlig inkomstskatt och ett
5710 återställt jobbskatteavdrag skulle ge ökade skatteintäkter till staten på cirka 10 miljarder kronor.

5711 Jag/vi föreslår partistämman besluta

5712

5713 att på sikt avskaffa den statliga inkomstskatten

5714

5715

5716 **Distriktets yttrande:**

5717 Distriktsstyrelsen delar fullt och fast motionärrens uppfattning att de svenska marginalskatteerna bör
5718 sänkas. Även efter avskaffandet av vänskatten genom Januariavtalet är svenska marginalsatter
5719 bland världens högst. Marginalskatteerna hämmar tillväxten, minskar incitamenten till utbildning
5720 och förkovran och sänkningar av dessa marginalsatter är i viss mån självfinansierande. Dessutom
5721 måste gapet mellan skatt på inkomst och kapital minska för att förenkla den svenska beskattningen
5722 av växande företag.

5723 Detta bör vara en del av de pågående delarna av en kommande stor skattereform. Här bör och
5724 kommer Centerpartiet vara den ledande kraften i Sverige för att sänka marginalskatteerna såsom
5725 partiet varit för de historiskt stora skattesänkningar på arbete som genomförts under
5726 Alliansregeringen och under Januariavtalet.

5727 Den statliga inkomstskatten uppgår dock till nästan 60 miljarder kronor ett normalt och är en
5728 betydande inkomstkälla, detta bortsett från följdeffekter som leder till ytterligare skattebortfall i ett
5729 första skede. Det är inte troligt att självfinansieringsgraden vid ett fullt avskaffande blir till
5730 närmelsevis så hög som motionären förutsätter med hänvisning till ett inlägg i tidskriften
5731 Ekonomisk Debatt.

5732

5733 En annan viktig prioritering för skattepolitiken är att sänka de höga skattekilarna för att komma in
5734 på svensk arbetsmarknad. Detta kommer vara avgörande så länge som svensk arbetsmarknad
5735 förblir allvarligt tudelad och integrationen behöver förbättras. Marginalskatteerna kan ändå
5736 samtidigt sänkas kraftigt, men sammantaget kommer någon form av progressivitet i skattesystemet
5737 behövas bestå för lång tid framöver för att inte skattesatserna på de med lågst inkomster och
5738 arbetsgivaravgifterna ska vara för höga.

5739

5740 Därför bör marginalskatteerna sänkas kraftigt liksom det samlade skattetrycket, men en viss
5741 progressivitet kvarstår, om än med en mycket mindre brant skala.

5742

5743 Därför föreslår distriktsstyrelsen distriktsstämman

5744

5745 - att avslå motionen

5746

5747 - att marginalskatteerna och brytpunkten för inkomstskatt ska fortsätta sänkas, att gapet mellan skatt
5748 på inkomst och kapital bör minskas och en stor skattereform genomföras för att förenkla
5749 skattesystemet och minska det samlade skattetrycket

5750

5751 Reservation från Karin Ernlund och Gabriel Bergin:

5752 Som motionärerna mycket riktigt påpekar har Sverige en av världens högst marginalsatter och en
5753 av de lägre brytpunkterna för statlig inkomstskatt. Detta begränsar utbildningspremien och mer
5754 generellt premien för risktagande i arbetslivet. Den statliga inkomstskatten är relativt liten i
5755 förhållande till statens skatteintäkter på arbete och uppgår bara till drygt hälften av den totala

effekten av de jobbskatteavdrag som infördes av alliansregeringen (2016 års budget). Enligt en rapport från fackförbundet Saco "[skulle] den svenska inkomstfördelningen fortfarande höra till de jämnaaste i världen även om så hela den statliga skatten avskaffades." Därmed får den statliga inkomstskattens huvudsyfte anses vara fördelningspolitisk signalpolitik.

Reservanterna menar därför att denna typ av symbolpolitik knappast uppnår sitt syfte och, som motionärerna är inne på, dessutom troligtvis är skadlig för den svenska ekonomins dynamik. Ett avskaffande av den statliga inkomstskatten bör ske i samband med en bredare och djupare översyn av skattesystemet i sin helhet. I sitt svar på ett liknande förslag inför partistämman 2019 ansåg partistyrelsen att alla förändringar av enskilda skatter måste ses till en helhet som tar hänsyn till samlade effekter på intäkter och utgifter. En större skattereform är ju i vardande enligt Januariavtalet och inriktningen för det är ett sänkt skattetryck. Vi tycker att partiledningen är något timid i detta läge och vi anser att det mycket väl går att ge uttryck för en viljeriktning i denna fråga. Att avskaffa den statliga inkomstskatten på sikt när så är möjligt bör gå att finansiera och genomföra relativt enkelt och vi bör ta ställning för att det är prioriterat både nu och framgent. Därför reserverar vi oss till förmoden för bifall till motionen.

Centerpartiet i Stockholms stads distriktsstämma beslutade:

- att avslå motionen
- att marginalskatterna och brytpunkten för inkomstskatt ska fortsätta sänkas
- att gapet mellan skatt på inkomst och kapital bör minskas och en stor skattereform genomföras för att förenkla skattesystemet och minska det samlade skattetrycket

1.42: Enhetlig moms

Gunnel Lindby, Gotland, Gotland

I dagens skattesystem är momssatserna olika för olika typer av varor och tjänster. Det är ibland svårt att göra gränsdragningar för vilken momssats som ska gälla. Det är ibland orättvist när olika momssatser tas ut för liknande varor eller tjänster men där de tillhandahålls av olika aktörer. Det vore enklare om alla varor och tjänster belastas med samma momssats.

Jag/vi föreslår partistämman besluta

att enhetlig moms ska tas ut på samtliga varor och tjänster

Distriktets yttrande:

Olika momssatser har både för- och nackdelar. Fördelarna är att de fungerar som ett styrinstrument mot den konsumtion samhället vill stödja. Till exempel var det Centerpartiet som en gång i tiden drev fram sänkt moms på livsmedel för att stimulera svensk livsmedelskonsumtion och produktion. Liknande skäl är för de andra områden som har nedsatt momssatser. Nackdelarna är att detta system skapar gränsdragningsproblem, vilket i sin tur skapar extra administration i samhället. Att eventuellt ändra till enhetlig moms är en väldigt stor förändring av landets skattesystem. Därför hör den diskussionen hemma i den stora översynen av hela skattesystemet som planeras framöver. Skatteuttaget i samhället behöver ses i en helhet, det är många svåra övervägande som skall ställas mot varandra. Momssatser är en pusselbit i en sådan helhet.

Distriktsstyrelsen på Gotland föreslår att motionen skall anses besvarad och att frågan skickas in i arbetet med en översyn av hela skattesystemet.

5808
5809
5810
5811
5812

1.43: Fordonsbeskattning

Gunnel Lindby, Gotland, Gotland

5813 Vi ska ju frånga fossila bränslen i våra fordon. Idag finns många olika energislag till våra fordon. I
5814 bonus- malussystemet uppmuntras eldrift och hybridfordon som kan köras på både fossilt drivmedel
5815 och t.ex el eller biogas. Att ha ett hybridfordon garanterar inte att man verkligen använder el eller
5816 biogas. Dagens dieslbilar kan många gånger köras på bioldiesel s.k HVO eller RME utan att behöva
5817 göra andra åtgärder än att åka till ett annat ställe för att tanka. Dessa dieslbilar premieras inte i bonus-
5818 malussystemet vilket jag anser att de ska göra. Min erfarenhet är att dagens fordonstillverkare går ifrån
5819 dieslbilar och satsar helhjärtat på el-bilar. Alla kan inte och vill inte ha en elbil, därför bör det finnas
5820 alternativ.

5821 Jag/vi föreslår partistämman besluta

5822

5823 att bensin- och dieslbilar som körs på biodrivmedel ska premieras i bonus-malussystemet

5824

5825

5826 **Distriktets yttrande:**

5827

5828 Andemeningen i motionen är bra, men bonus-malussystemet är inte framkomligt för att stötta
5829 biodrivmedel. Förslaget blir svårt att genomföra i praktiken, då detta i princip innebär att alla fordon
5830 kommer att omfattas. Istället bör de ekonomiska styrmedlen läggas på drivmedlet.

5831

5832 Distriktets förslag: Motionen anses besvarad.

5833

5834

5835

5836

1.44: Fordonsbeskattning

5837 *Per-Olof Södergren, Karlskoga, Karlskoga*

5838
5839

5840 Det behövs en ny rejäl översyn av fordonbeskattningen. Det råder en ojämn beskattning för de som
5841 bor i städer och på landsbygd, företagare och privatpersoner.

5842 Beskattningen av företagsbilar - speciellt pickuper – är inte mer än ett sätt att extra-beskatta små
5843 företagare inom skog-, lantbruk- och service-företag. Beskattningen på pickuper är så pass hög att
5844 flera märken idag slutat sälja dessa i Sverige och det finns idag inga alternativ annat än stora pickuper
5845 med bensin-V8:or som man lyckats köra på etanol och på så vis kommit undan skatt, men problemet
5846 blir att bilarna inte körs på etanol och att miljömålet då missas helt.

5847 Det finns tyvärr inga eldrivna varianter av pickuper och arbetsbilar i en attraktiv prisnivå inom
5848 överskådlig tid. HVO är ett alternativ till drivmedel men även den behöver funderas på hur
5849 beskattningen kan hanteras.

5850 Vi som värnar denna grupp, småföretagen och som till stor del utgör kärnväljarna, det är dags att stå
5851 upp för dessa och ta strid för ändrade regler i riksdagen, inte minst gällande miljöargumenten.

5852

5853 Vi anser därför att vi behöver se över det nuvarande skattesystemet i transportsektorn för de
5854 miljöeffekter transporterna medför och tydligare återspegla den faktiska effekten av vilka bilar som
5855 ger miljönytta och företagens behov av vissa typer av fordon. Det kan vara ytterligare ett bra sätt för
5856 att väga in glesbygdens skilda förutsättningar.

5857

5858 Skatter och avgifter i transportsektorn behöver ses över i en bred översyn för att både möjliggöra
5859 omställningen till hållbara transporter OCH möjligheten att leva och verka i hela landet.
5860 Utgångspunkter i denna översyn bör vara att skattesystemet differentieras efter klimatnytta, behov och
5861 förutsättningar.

5862 Jag/vi föreslår partistämman besluta

5863

5864 att ompröva nuvarande fordonsbeskattning utifrån en verklig klimatnytta

5865

5866

5867 **Distriktets yttrande:**

5868 Motionären lyfter en relevant problematik som länge varit under diskurs inom rörelsen och politiken i
5869 övrigt. En omprövning kan dessutom lyfta andra intressanta och relevanta aspekter rörande
5870 klimatnyttan hos fordron utöver de som nämnts i motionen.

5871

5872 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta

5873 - Att bifalla motionen

5874 - Att vidarebefordra motionen till Centerpartiets riksstämma.

5875

5876

5877

5878 Distriktsstämman beslutar:

5879 Att Bifalla motionen

5880 Att Vidarebefordra motionen till Centerpartiets riksstämma

5881

5882

5883

5884

5885 [1.45: Fordonsbeskattning](#)

5886 *KJELL Bergkvist, Sundsvall, Västernorrland*

5887

5888 Det system med bonus malus-beskattning av fordon som i dag finns är en hämsko för små, micro och
5889 enmansföretag. Att belastas med en straffskatt för att företagsformen kräver en större bil som tål last
5890 och är godkänd för att dra tungt släp upp till 3,5 ton är inte rimligt. Att micro- och enmansföretagare i
5891 allmänhet och i glesbygd i synnerhet ska subventionera elbil till storstadsbefolkningen är ett hinder
5892 för att starta och driva företag. Ett system som belastar företaget eller företagaren med mer än 11 000
5893 kr per år i tre år gör investeringen i ett nytt fordon näst intill omöjlig i en branch som till
5894 exempel lantbruk med en redan svag lönsamhet. Känslan blir att det är dags att ge upp, stänga och
5895 släcka. Det går att undanta fordon kopplade till SNI-koden som ett exempel, det finns säkert andra
5896 lösningar också. Centerpartiet som vill lyfta småföretagare måste nu reagera på denna direkt skadliga
5897 extra beskattning, den har ingen styrning på val av fordon för de som driver verksamhet eftersom en
5898 liten bil inte klarar uppdraget med last,släp och dåliga vägar. Jag har haft kontakt med säljare som
5899 visar att försäljningen är näst intill död, vissa fabrikat importeras inte längre. Det är ett antal upprörda
5900 människor som tagit kontakt och undrar vad vi håller på med. Det kommer inom några år inte att
5901 finnas fordon att köpa för den som har behovet, det drabbar bilhandeln med minskad försäljning och

5902 arbetstillfällen riskerar försvinna. Det brådskar att lösa denna fråga annars kommer det att skapa
5903 problem under lång tid framåt.

5904 Kjell Bergkvist Centerpartiet Sundsvall

5905 Jag/vi föreslår partistämman besluta

5906
5907 att malus-förhöjd fordonsskatt inte ska omfatta fordon i branscher där behov föreligger av fordon som
5908 kan bära last och dra tunga släp kopplat till yrkesutövning

5909
5910 att Undantaget ska gälla även för enskild firma där näringsidkare äger fordon privat som används i
5911 verksamheten.

5912
5913 att Riksdagsgruppen får i uppdrag att skyndsamt lyfta frågan till behandling med regeringen

5914

5915

5916 **Distriktets yttrande:**

5917 stämman beslutade om bifall till motionen

5918

5919

5920 1.46: Ett enklare och effektivare skattesystem

5921 *LARS Berg, Skara, Skaraborg*

5922

5923 Sverige behöver ett enklare och effektivare skattesystem. Sedan den stora skattereformen 1990/91 har
5924 skattesystemet förändrats avsevärt. Vi har infört en mängd förändringar när det gäller momsen och
5925 flera momssatser. Även andra andra förändringar av skattesystemet har gjorts. Riksrevisionen räkande
5926 2010 till 509 förändringar sedan skattereformen. Takten av förändringar har säkert inte minskat sedan
5927 dess. Bara mängden förändringar gör att skattesystemet blir onödigt krångligt, ett enkelt och stabilt
5928 skattesystem är att föredra framför dessa ständiga förändringar som bland andra vi som parti drivit.

5929 Finanspolitiska rådet skriver bland annat om dagens system "i dagens skattesystem är det svårt för den
5930 enskilde att beräkna förändringen i nettoinkomst av en förändring av bruttoinkomsten, dvs
5931 marginaskatten. Det beror på att utformningen av grundavdrag, och jobbskatteavdrag är mycket
5932 komplicerad och att de är differentierade i förhållande till bruttoinkomsten, vilket gör att
5933 marginalskatten inte kan utläsas av skattesatsen i olika inkomstskikt. En annan komplexitet i
5934 skattesystemet är att det finns åtminstone (sic) fem olika skattesatser för kapitalinkomster".

5935 Systemet med olika momssatser gör att verksamheter som utifrån sett kan vara likartade beskattas på
5936 olika sätt. I många fall har frågor divits till högsta instans för att få klarhet. Bland annat frågor om
5937 kryddväxter i kruka avsedda för omedelbar konsumtion ska räknas till växter (25%) eller livsmedel
5938 (12). Jag tycker att rättssystemet har viktigare saker att göra än avgöra om en växt är blomma eller
5939 livsmedel i mervärdeskattelagens hänseende. Jag har fortfarande svårt att förstå varför vatten på flaska
5940 från Frankrike har låg moms samtidigt som närproducerat vatten som levereras direkt i kranen belastas
5941 med full moms. Observera att panten på flaskan belastas med 25 % moms, fast det egentligen inte är
5942 en kostnad. Enhetlig moms skulle göra skattesystemet enklare och mer rättvist och förutsägbart.

5943 Även RUT och ROT-avdragen borde avskaffas. Genom att ta bort dessa avdrag kan man i stället sänka
5944 de generella arbetsgivaravgifterna. ROT och RUT-avdragen snedvrider konkurrensen mellan olika
5945 marknader. På det sätt som avdragen är utformade så är det förhållandevis lätt att fuska och svårt att
5946 kontrollera. Det innebär dessutom en massa onödig byråkrati då uppgifter måste samlas in och skickas
5947 runt. För att jag ska kunna ta del av ROT-avdrag så måste firman som jag anlitar både ha mitt
5948 personnummer och min fastighetsbeteckning. Företaget ska sedan skicka dessa uppgifter till
5949 Skatteverket som i sin tur skickar en bekräftelse till mig. Tala om onödig byråkrati.

5950 Till yttermera visso är det bara vissa tjänster som ger åtnjutande av RUT- och ROT-avdrag. Det kan
5951 inte ligga i ett liberalt partis intressen att staten/riksdagen på detta sätt talar om för medborgarna vilka
5952 tjänster som är viktiga.

5953 Finanspolitiska rådet har i en rapport från 2020 gett en rad förslag på förenklingar av det svenska
5954 skattestystemet. De skriver " att skattestystemet kan göras enklare och mera neutralt utan att
5955 skatteintäkterna eller inkomstfördelningen i olika dimensioner förändras". Jag förutsätter att
5956 partistyrelsen och riksdagsgruppen har tagit del av Finanspolitiska rådets rapport och
5957 rekommendationer. Deras rekommendationer ligger i linje med det ovan anförda.

5958 Jag/vi föreslår partistämman besluta

5959

5960 att centerpartiet arbetar för en större skattereform med bland annat enhetlig moms och avskaffande av
5961 RUT och ROT-avdrag

5962

5963 att arbetet med skattereformen sker skyndsamt

5964

5965 att Finanspolitiska rådets rapport ligger till grund för förslaget till skattereform

5966

5967

5968 **Distriktets yttrande:**

5969 Distriktsstämman behandlade en motion med liknande innehåll på stämman 2019 och beslutade då att
5970 avslå förslagen om att avskaffa ROT och RUT samt införandet av en enhetlig moms.

5971 Det är enkelt att peka ut att skattestystemet behöver bli enklare och effektivare. Många avsteg som
5972 gjorts har dock gjorts med välvilja. En enhetlig moms skulle betyda kraftigt ökade priser på kultur,
5973 kollektivtrafik och mat exempelvis. ROT-/RUT-avdragen har varit ett sätt att sänka skatten på ett sätt
5974 som hade varit svårt med rena inkomstskattesänkningar rent parlamentariskt. Rot och Rut har förutom
5975 att fler anlitat såväl RUT som ROT tjänster bidragit till att många svarta arbeten blivit vita. Samt att
5976 det är en stor efterfrågan på dessa tjänster bland konsumenter vilket inte bara ger arbeten i företag som
5977 jobbar med ROT och RUT tjänster utan genererar fler arbeten i handeln som tillhandahåller bl.a.
5978 byggmaterial.

5979 Att i ett slag genomföra alla de här åtgärderna skulle få betydande konsekvenser för många branscher.
5980 Ambitionen är helt rätt att skapa mer enhetlighet och effektivitet. Det behöver också vägas mot
5981 långsiktighet och möjlighet att genomföra reformer.

5982

5983

5984 Med hänvisning till ovanstående föreslår distriktsstyrelsen distriktsstämman besluta att

5985 - avslå första attsatsen

5986 - i övrigt anse motionen besvarad

5987

5988 Distriktsstämmans behandlar motionen

5989 Lars Berg yrkar bifall till motionen

5990 Omröstning genomförs

5991 Första attsatsen

5992

5993 DS yrkande 58 röster   Lars Bergs yrkande 6 röster   2 avstår

5994

5995 Övriga attsatser

5996 DS yrkande 55 röster   Lars Bergs yrkande 6 röster   4 avstår

5997

5998 Distriktsstämman beslutar enligt Distriktsstyrelsens förslag.

5999

6000 Reservation från Lars Berg till förmån för bifall till motionen.

6001

6002

6003

6004 [1.47: Skatter och regelverk för kunskapsintensiva branscher och företag](#)

6005 *Louise Grabo, Vara, Skaraborg*

6006 *Emanuel Örtengren,*

6007 Innovationer – det vill säga när ny, produktiv kunskap kommersialiseras av entreprenörer – är grunden
6008 för Sveriges välstånd. Nationalekonomisk forskning visar att drygt fyra femtedelar av all tillväxt är
6009 kopplad till innovation och produktivitetsökningar, snarare än användandet av mer arbetskraft och
6010 råmaterial. För att få mer resurser till såväl skolor som försvar behöver Sverige därför en politik som
6011 främjar innovation.

6012

6013 Dagens snabbväxande, innovativa företag finns inom flera olika branscher, däribland fintech och e-
6014 handel. Gemensamt för dessa företag är att de är beroende av kapitalmarknaden och ofta bygger
6015 tjänster eller produkter som är skalbara och därmed kan växa fort. Därför behöver de också snabbt
6016 kunna rekrytera och ha goda förutsättningar att behålla nyckelpersoner med hög kompetens.

6017

6018 Idag utgår innovationspolitiken ofta felaktigt från att kapitalmarknaden präglas av
6019 marknadsmisslyckanden. Till exempel slår en statlig utredning (SOU 2015:64) fast att Sverige har en
6020 lägre andel privat riskkapital i förhållande till BNP än andra västländer: 0,1 procent jämfört med 0,2–
6021 0,4 procent. Det skulle i sin tur kunna vara ett argument för statliga innovationsstöd genom
6022 myndigheter som Vinnova. Det går dock inte att bevisa om så är fallet, eller om denna skillnad snarare
6023 är en följd av politik som under lång tid har försvårat uppbyggnaden av privat riskkapital i Sverige.
6024 Granskningar av bland annat Riksrevisionen (2020) visar att effektutvärderingarna av närings- och
6025 innovationspolitiska åtgärder är så bristfälliga att regeringen inte kan veta om den förda politiken
6026 fungerar.

6027

6028 Den bästa innovationspolitiken består inte av 30 miljarder kronor årligen i företagsstöd med tveksam
6029 effekt, utan av bättre förutsättningar för privat kapital att investeras under marknadskonkurrens av
6030 exempelvis affärsänglar. Dessutom behövs ekonomiska incitament för att locka personer att lämna en
6031 trygg anställning för att istället våga ta steget att jobba i ett nytt företag med stor tillväxtpotential.

6032

6033 Centerpartiet har under många år kallat sig för ett företagarparti, med stort fokus på att få små och
6034 medelstora företag att växa eftersom 4 av 5 jobb skapas i just dessa. En opinionsundersökning av
6035 Demoskop (2021) visade dock att endast 12 procent av väljarna tycker att Centerpartiet har bäst politik
6036 inom företagande. Nästan fyra gånger så många tycker att Moderaterna har bättre företagarpolitik, och
6037 Centerpartiet rankas till och med lägre än Socialdemokraterna. Det är problematiskt då det visar att
6038 Centerpartiet inte har lyckats med att nå ut med sin politik och att förnyelse behövs.

6039

6040 Lösningar och förslag.

6041

6042 Personaloptioner och talang

6043 En av de största utmaningarna för de innovativa branscherna är tillgången till kompetens. Enligt
6044 Teknikföretagen (2019) råder det stor brist på högkvalificerade programmerare, ingenjörer och IT-
6045 utvecklare. Dessvärre har Sverige avskräckt högkvalificerad arbetskraft från att komma hit snarare än
6046 att välkomna den. Långa handläggningstider på Migrationsverket, restriktioner av resande under
6047 handläggningstiden och misstänkliggörande från myndigheter är bara några exempel på det. För att
6048 Sverige ska fortsätta producera innovativa företag som skapar nya produkter och tjänster gäller det att
6049 vi locka människor att studera, forska och arbeta i Sverige. Ett sätt att göra detta är att införa särskilda
6050 talangvisum för högkvalificerade arbetskraftsinvandrare. Det skulle möjliggöra för företag att knipa
6051 nyckelpersoner i konkurrens med andra företag globalt, och göra vägen till ett jobb och ett liv i
6052 Sverige kortare och enklare.

6053

6054 Även personaloptioner kan locka nyckelpersoner till mindre bolag som inte har möjlighet att betala
6055 höga löner i ett tidigt skede. Dessa företag kan då konkurrera om nyckelkompetens genom att erbjuda

6056 optioner i bolaget, vilket innebär en risk för arbetstagaren men samtidigt skapar incitament att
6057 investera både tid och pengar i bolaget. Regeringen har under de senaste åren lagt fram olika förslag
6058 på optionsprogram, vilket har inneburit några steg i rätt riktning. Det har dock uppstått frågetecken
6059 kring implementeringen, och programmet för kvalificerade personaloptioner har setts över för att nå ut
6060 till fler bolag. I den senaste utredningen, som presenterades i november 2020, har förslaget utvidgats
6061 till att beröra fler bolag och i vissa fall även styrelseledamöter i bolagen. Dessvärre exkluderas
6062 fortfarande flera viktiga branscher från förslaget, trots att det är fråga om innovativa branscher som
6063 skulle behöva samma förutsättningar att utnyttja personaloptioner. Därför är det viktigt att
6064 Centerpartiet driver på för att plocka bort dessa undantag.

6065
6066 Skatter

6067 I en enkätundersökning från Svenskt Näringsliv (2017) uppger hälften av de utländska studenterna i
6068 Sverige att inkomstskatternas nivåer är en viktig eller mycket viktig faktor för valet av land att arbeta
6069 i. Sverige, som även efter värnskattens avskaffande har världens tredje högsta marginalsatser, har
6070 därför all anledning att fortsätta sänka skatterna på arbete. I ett första steg borde skiktgränsen och
6071 skattesatsen för den statliga inkomstskatten närma sig dem i jämförbara länder. På längre sikt borde
6072 den statliga inkomstskatten avskaffas helt. För att attrahera mer kapital till Sverige borde även
6073 bolagsskatten, som driver bort investeringar från Sverige och framför allt drabbar löntagare snarare än
6074 aktieägare, sänkas ytterligare. Båda dessa förändringar skulle med stor sannolikhet vara helt eller
6075 delvis självfinansierande och skapa fler jobb och investeringar i Sverige.

6076
6077 Regulatorisk sandlåda för att främja innovation

6078 I flera länder med många snabbväxande teknikföretag såsom Singapore, Storbritannien och Schweiz
6079 använder man sig av så kallade regulatoriska sandlådor för bolag med nya, innovativa affärsmodeller.
6080 En regulatorisk sandlåda betyder att bolag i ett tidigt skede kan stå utanför det regulatoriska ramverket,
6081 men under uppsikt. Under den perioden kan de inte beläggas med vite. De regulatoriska sandlådornas
6082 syfte är att tillsynsmyndigheterna ska lära sig dessa nya affärsmodeller och förstå hur de ska regleras.
6083 Många av dagens lagstiftningar är förlegade och och hämmar innovation. Med regulatoriska sandlådor
6084 kan nya produkter och tjänster regleras utan att lagstiftningen alltid behöver vara steget efter.

6085 Jag/vi föreslår partistämman besluta

6086
6087 att Centerpartiet verkar för att talangvisum införs i kunskapsintensiva branscher där det råder stor
6088 kompetensbrist i Sverige.

6089
6090 att Centerpartiet verkar för att införa kvalificerade personaloptioner för fler branscher.

6091
6092 att Centerpartiet verkar för att utreda hur startups skulle kunna ge aktier istället för lön till sina första
6093 nyckelpersoner utan skattemässiga snedvridningar.

6094
6095 att Centerpartiet verkar för att den statliga inkomstskatten avskaffas på sikt och att Sveriges
6096 bolagsskatt ska vara lägst i EU.

6097
6098 att Centerpartiet verkar för att införa regulatoriska sandlådor i nya innovativa branscher för att förstå
6099 och efter hand kunna reglera dessa bolag på ett lämpligt sätt.

6100
6101
6102 **Distriktets yttrande:**

6103 Att hitta nya sätt att locka utländskarbetskraft till Sverige är viktigt. I direktivet för utredningen om
6104 arbetskraftsinvandring som januaripatierna kommit överens om är en av delarna, precis det som
6105 motionärerna föreslår i sin första uppsats, att titta på möjligheten att införa talangvisum för att locka
6106 utländsk arbetskraft till Sverige. Införande av det skulle underlätta för högkvalificerad arbetskraft att
6107 komma till Sverige för att skaffa jobb eller starta företag.

6108 Centerpartiet har redan tagit ställning till att man är för att införa personaloptioner inom fler branscher
6109 och att göra dessa mer förmånliga ur skattesynpunkt men också att göra det möjligt för företag äldre än
6110 sju år att utnyttja möjligheten att använda sig av kvalificerade personaloptioner.
6111 Modellen med att ge aktier istället för lön är ganska populär i teknik-startups i bl.a. USA. Förslaget är
6112 rätt nära kopplat till det om personaloptioner, men går längre – istället för en rättighet att köpa en aktie
6113 för ett visst pris så får man ägarandelar i företaget motsvarande delar eller hela sin lön. I amerikanska
6114 sammanhang har det ibland mottagits väl, när anställda blivit förmögna i samband med att företagets
6115 värde ökat, men det har också resulterat i en del skandaler, där företagets värde utraderats genom
6116 konkurs och de anställda ej får några pengar alls.
6117 Förslaget är intressant och flexibelt och man kan tycka att det borde vara fritt för anställda att ta den
6118 här typen av risker. Det kommer dock hamna på kant med hur svensk lönebildning genom
6119 kollektivavtal sker.
6120 Reformen i syfte att skapa fler företag och fler jobb ska i grunden bygga på bättre ramvillkor
6121 näringslivet genom bland annat förenklade regler och lägre skatter för att anställa. Men att införa
6122 regulatorisk sandlåda som gör det möjligt för bolag att vara fri från lagstiftning känner vi inte är den
6123 bästa lösningen för att hjälpa nya branscher att växa fram.

6124
6125 Med hänvisning till ovanstående föreslår Distriktsstyrelsen stämman besluta att
6126 - bifalla första attsatsen
6127 - anse andra attsatsen besvarad
6128 - avslå tredje attsatsen
6129 - avslå fjärde attsatsen
6130 - avslå femte attsatsen

6131
6132
6133 Distriktsstämman behandlar motionen
6134 Louise Grabo yrkar bifall till motionen
6135 Omröstning genomförs
6136 Attsats 2-5

6137
6138 DS yrkande 49 röster   Louise Grabos yrkande 11 röster   3 avstår
6139

6140 Distriktsstämman beslutar enligt distriktsstyrelsens förslag.
6141
6142
6143

6144 1.48: En ekonomisk politik för framtiden

6145 *Förbundsmotion Centerstudenter*
6146

6147 **Inledning**

6148 Sverige står inför en demografisk utmaning. Andelen arbetsföra personer som finansierar
6149 skatteintäkterna ökar inte i samma takt som andelen personer som ska komma att försörja sig genom
6150 välfärden de kommande årtiondena. I kombination med pandemins efterföljder och integrationens
6151 utmaningar är det oundvikligt att politiken i Sverige behöver se över välfärdens omfattning och
6152 presentera reformer som gynnar arbete och inkomster. Ett gott företagsklimat där både människor och
6153 idéer kan utvecklas ligger i allas intressen. Samtidigt som Sverige behöver ett välfungerande
6154 skattesystem, som garanterar människor grundläggande grundtrygghet och frihet behöver arbete och
6155 företagsamhet alltid löna sig för personer som utför arbetet och skapar varorna och tjänsterna i vårt
6156 land. Det är därför viktigt att politiken inte skapar onödiga trösklar för individer eller gynnar enskilda
6157 branscher och samhällsgrupper. Den fria ekonomin ska kännetecknas av låga och enhetliga skatter, en
6158 stark äganderätt och fri företagsamhet.

6159 Ekonomiska politikens roll

6160 En förutsättning för en effektiv och fri ekonomi är en välreglerad marknad som inte diskriminerar eller
6161 skapar onödiga hinder. Det kräver en lagstiftning som främjar marknaden framför företagen utan att
6162 göra ingrepp i äganderätten eller näringsfriheten. En fri marknad där många aktörer kan delta skapar
6163 effektivitet och säkerställer att all tillgänglig information utnyttjas för att skapa största möjliga
6164 välbefinnande till lägsta möjliga kostnad. Äganderätt, frihandel och fri konkurrens är grundläggande
6165 liberala värden som Centerstudenter värnar i den ekonomiska politiken. Marknaden är en viktig del
6166 av ekonomin, men det är också alla arbetande människor som bidrar till den gemensamma nyttan
6167 genom skatteintäkterna. Den ekonomiska politikens mål bör vara att alla människor, oavsett bakgrund,
6168 ska ha möjlighet att genom sitt egna arbete ta makten över sitt liv och ekonomi. Det är därför viktig att
6169 den ekonomiska politiken belönar den som arbetar och inte den som redan har.

6170 En ekonomi för alla

6171 En ekonomi för alla innebär att staten för en rättvis ekonomisk politik utan särintressen eller
6172 främjandet av vissa samhällsgrupper. En bra liberal princip är principen om likformighet i
6173 skattesystemet. Ett exempel på en orättvis skatt som tar avsteg från likformighetsprincipen är momsen.
6174 De tre olika skattesatserna för momsen skapar absurda gränsdragningsproblem och en godtycklig
6175 differentiering med negativa effekter på ekonomin. Livsmedel, hotell-och restaurangverksamhet,
6176 böcker och banktjänster är bara några exempel på sektorer som gynnas av lägre eller obefintlig
6177 moms. Om Centerpartiet vill sluta subventionera specifika branscher bör partiet ta ställning för en
6178 enhetlig moms.

6179 Centerpartiets ekonomiska politik visar också att vissa samhällsgrupper som lyckats bolagisera sin
6180 inkomst, äga sina boenden, köpa dyra miljöbilar och genomföra dyra renoveringar möts av en mycket
6181 generösare politik med RUT, ROT, sänkt skatt genom 3:12 reglerna och grön bilbonus i
6182 spetsen. Fokus för Centerpartiet i den kommande skattereformen bör vara att utjämna skillnader
6183 mellan olika typer av inkomster och lappa igen hålen i skattesystemet.

6185 Grundtryggheten är en annan viktig beståndsdel i den svenska ekonomin och för den enskilda
6186 människan. Centerstudenter anser att den liberala staten är stark, men liten, där en viktig uppgift för
6187 det offentliga är att invånarnas grundtrygghet säkerställs. För alla de som under livets gång blir sjuka,
6188 arbetslösa eller väljer att föda barn måste det finnas en ekonomisk grundersättning som garanteras alla,
6189 oavsett tidigare inkomst och ålder. Centerstudenter stödjer tanken om ett sådant skattefinansierat
6190 basutbud i de offentliga trygghetssystemen, som exempelvis en negativ inkomstskatt. De som önskar
6191 ett skyddsnät utöver det grundläggande ska genom skatteinbetalningar till personliga välfärdskonton
6192 och genom privata inkomstbortfallsförsäkringar kunna komplettera detta utbud. Det är idag skavande
6193 att se hur generella välfärdsbidrag som till exempel barnbidraget går till hushåll som inte har något
6194 behov av det ekonomiska stödet - ett bidrag som kostar staten miljarder årligen. Centerpartiet bör se
6195 över barnbidragets utformning till förmån för de allra mest ekonomiskt utsatta. Barnbidraget skulle till
6196 exempel kunna omvandlas till ett högre bostadsbidrag som redan är behovsprövat idag.
6197 Centerstudenter är i grunden skeptiska till behovsprövade bidrag då dessa ökar risken för byråkraters
6198 godtycke, men tills dess att en grundtrygghets reform med negativ inkomstskatt införs behöver Sverige
6199 se över slösaktiga välfärdsbidrag.

6201 Effektivitet

6202 När staten beslutar om skatter är det viktigt att dessa är effektiva, så att till exempel incitament till
6203 arbete och produktivitet inte försvinner. Centerstudenter vill i största möjliga mån undvika statens
6204 inblandning på marknaden som medför stora beteendeförändringar. Det är också viktigt med skatter
6205 som ger effekt om målet med skatten är att internalisera negativa externaliteter, som med vissa
6206 punktskatter och miljöskatter. Markskatt är ett exempel på en effektiv, oelastisk skattebas då mark inte
6207 flyttar på sig. I jämförelse med en fastighetsskatt minskar inte heller en skatt på mark incitamenten att

6208 investera i fastigheten av risk att få ökade taxeringsvärden, utan ökar tvärtom incitamenten att utnyttja
6209 marken så bra som möjligt givet en viss markskatt.

6210
6211 Ett omfördelningssystem som slår hårt mot kommunernas effektivitet är det kommunala
6212 utjämningssystemet som idag inte fyller sitt ursprungssyfte. Om Centerpartiet bryr sig om
6213 glesbygdskommunerna bör Centerpartiet verka för att reformera dagens kommunala utjämningssystem
6214 där pengarna snarare omfördelas till kommuner som Malmö och Göteborg som missköter sin
6215 ekonomi. Centerpartiet bör verka för att kommunerna får incitament att utveckla sin lokalekonomi för
6216 ett levande och attraktivt företagsklimat.

6217 Jag/vi föreslår partistämman besluta

6218
6219 att momsen ska vara enhetlig på samtliga varor och tjänster

6220
6221 att RUT-avdraget avskaffas

6222
6223 att 3:12 reglerna avskaffas i syfte att hindra inkomstomvandling i små och stora företag

6224
6225 att ROT-avdraget avskaffas

6226
6227 att det införs en markskatt baserad på markens marknadsvärde

6228
6229 att det kommunala utjämningssystemet reformeras så att kommunerna får behålla en större del av sin
6230 lokala resurser

6231
6232 att barnbidraget och flerbarnstillägget reformeras till ett behovsprövat bidrag som med fördel kan
6233 användas inom ramarna för bostadsbidraget

6234
6235 att den statliga inkomstskatten avskaffas

6236
6237 att ränteavdragen för privatpersoner sänks

6238
6239 att en sänkning av reavinstskatten ska motsättas

6240
6241 att skattesystemet ska vara likformigt skattesystem

6242
6243 att punktskatter ska undvikas där de inte tydligt internaliserar en negativ externalitet

6244
6245 att det införs en negativ inkomstskatt

6246
6247
6248

6249 **Landsbygd och jordbruk**

6250

6251 [1.49: Tillgång till service](#)

6252 *Karin Nodin, Mellerud, Fyrbodal*

6253

6254 **Centerpartiet ska verka för ett BAS-UTBUD av service i alla Sveriges kommuner**

6255 **Motion:**

- 6256 1. Att Centerpartiet verkar för en förändring till ett enhetligt serviceutbud som bör finnas
6257 tillgängligt i varje kommun.
6258 2. Att förändringen verkar för ett paradigmskifte där kommunen ”ANROPAR” tjänsteservicen
6259 istället för att statliga myndigheter anvisar som i dag, ofta till några få centralorter/städer.
6260 3. Att kommuner ska kunna utforma ett lokalt alternativ av tjänsteservice till samma peng.
6261 4. Att samverkan mellan kommuner premieras och att eventuella ersättningar kvarstår intakta.

6262 **Bakgrund:**

6263 Medborgarna i alla kommuner och dess befolkning i Sverige har behov av ett basutbud av
6264 servicetjänster som tillhandahålls av myndigheter, verk eller statliga bolag. Exempel på detta är FK,
6265 AF, Polis, Systembolag samt Post Nord. I dag ger lokaliseringen både snedfördelning,
6266 tillgänglighetsproblem, anpassningsproblem för individ vid fysiska- eller digitala möten. Det ger också
6267 fel signaler till medborgare och inte minst till våra nyanlända om att bostadsorten på landsbygden eller
6268 i små orter inte är något att satsa på. Kommunerna upplever sig många gånger vara maktlösa med
6269 avseende på var utbudet finns och hur det kan efterfrågas. Lokalkännedomen tas inte tillvara!

6270 **Förändring:**

6271 Alla uppräknade servicetjänster ovan **ska** finnas i alla kommuner eller i anslutning till kommun
6272 beroende på eget kommunalt beslut. För samma peng som en kontorsplats, tex ½-tid, skulle kosta att
6273 bemanna, tex för AF eller FK, ska varje kommun kunna ges möjligheten att arbeta fram ett eget
6274 alternativ för att kunna effektivisera verksamheten lokalt. Om flera kommuner som har en samhörighet
6275 på grund av tex geografiska förutsättningar ska dessa kunna samverka tillsammans kring tex
6276 administration eller fördelning av veckotjänstgöring till en viss plats. Denna kreativitet ska belönas
6277 genom att ”pengen” kvarstår intakt för alla kommunerna. Att tjänsterna ska vara anropsstyrt ifrån
6278 kommunerna inte tvärtom som i dag när staten anvisar.

6279 Jag/vi föreslår partistämman besluta

6280
6281 att Centerpartiet verkar för en förändring till ett enhetligt serviceutbud som bör finnas tillgängligt i
6282 varje kommun

6283
6284 att förändringen verkar för ett paradigmskifte där kommunen ”ANROPAR” tjänsteservicen istället för
6285 att statliga myndigheter anvisar som i dag, ofta till några få centralorter/städer

6286
6287 att kommuner ska kunna utforma ett lokalt alternativ av tjänsteservice till samma peng

6288
6289 att samverkan mellan kommuner premieras och att eventuella ersättningar kvarstår intakta

6290

6291

6292 **Distriktets yttrande:**

6293 Kretsstämmans utlåtande:

6294

6295 att bifalla motionens alla fyra att-satser

6296 att instämma med motionärens intentioner och vidarebefordra motionen till Centerpartiet i Fyrbodals
6297 distriktsstämma

6298

6299 Distriktets utlåtande:

6300 Som motionären antyder i motionen varierar graden av statlig service stort mellan våra kommuner i
6301 landet. Att verka för tillgänglighet, utlokalisering och medborgarperspektiv när det kommer till statligt
6302 serviceutbud är viktigt och något Centerpartiet ständigt verkar för.

6303

6304 I Januariavtalet finns detta med som en punkt, (23) Gör det möjligt att leva och bo på landsbygden.
6305 Bygg ut fler servicekontor i hela landet. Inga nya myndigheter ska lokaliseras i Stockholm under
6306 mandatperioden.

6307
6308 Trender för utvecklingen såsom digitalisering och automatisering mm bör kunna bidra till att
6309 tillgängligheten till statlig service ökar gentemot medborgare och kommuner, samt att resurser kan
6310 omfördelas till där de gör mest nytta. Dessa förändringar behöver inte heller betyda centralisering av
6311 statliga tjänster och därigenom arbetstillfällen även om så har varit fallet historiskt. Verksamheter
6312 skulle tvärtom kunna utlokaliseras i högre grad vilket skulle kunna motverka urbanisering samt även
6313 bidra till höjd utbildningsnivå och större attraktionskraft i många av landets mindre kommuner. Här
6314 behöver Centerpartiet tillsammans med andra partier agera fortsatt.

6315
6316 Centerpartiet har sedan tidigare uppfattningen att tillgängligheten ska förbättras i hela landet, dels
6317 genom att vi vill att politiska beslut ska landsbygdssäkras, där myndigheters service förbättras
6318 gentemot människor och företag genom att fler främjandeuppdrag formuleras och att statliga jobb i
6319 första hand omlokaliseras till Sveriges landsbygder snarare än regionala tillväxtcentra. Centerpartiet
6320 vill även se ett skatteutjämnningssystem som vilar på grundläggande principer. Dels bör systemet utgå
6321 från en garanterad servicenivå i hela landet.

6322
6323 Det kan även finnas fler typer av statlig service där kommunerna skulle kunna leverera lokala
6324 alternativ, med fördel mot ekonomisk ersättning från staten. Att detta ska kunna ske rakt över, t.ex.
6325 som ett statligt servicecenter, kan vara problematiskt att genomföra.

6326
6327 I motionen lyfts fyra att-satser:
6328 1. Att Centerpartiet verkar för en förändring till ett enhetligt serviceutbud som bör finnas tillgängligt
6329 2. Att förändringen verkar för ett paradigmskifte där kommunen ”anropar” statlig tjänsteservice istället
6330 för att statliga myndigheter hänvisar som idag, ofta till några få centralorter/städer
6331 3. Att kommuner ska kunna ett lokalt alternativ till tjänsteservice till samma peng.
6332 4. Att samordning mellan kommuner premieras och att eventuella ersättningar kvarstår intakta.

6333
6334 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman:
6335 att anse motionen besvarad

6336
6337 Beslöts att
6338 motionen skall anses besvarad.

6339
6340
6341
6342

6343 [1.50: Naturvård](#)

6344 *Katarina Sundvall, Varberg, Halland*

6345 *Lisbeth Riberth, Falkenberg*

6346 *Elisabeth Svensson Agerbjer, Falkenberg*

6347 Skogen spelar en väsentlig roll i klimatomställningen och det svenska skogsbruket bidrar inte bara till
6348 den svenska klimatomställningen utan även till den globala då 80 % av våra skogsprodukter
6349 exporteras. Skogens klimatnytta skapas både genom de hållbara råvaror som kommer från skogen så
6350 som drivmedel, textil, plast och byggnadsmaterial men också från de kolfällor som skapas under
6351 trädens tillväxt.

6352

6353 Med tanke på den klimatnytta skogen kan ge pågår både i Sverige och Europa en stor debatt om hur
6354 man kan hålla en hög avverkningsbar produktion och samtidigt värna om naturvärden och den

6355 biologiska mångfald som skogen skapar. Den skog vi har i Sverige idag har i princip formats under det
6356 senaste århundradet och särskilt i och med effekterna på 1.580-70 talet av tidigare skogsvårdslagar.
6357 Denna period var hårt styrd mot produktion och endast det trädslog som gav bäst resultat fick
6358 planteras. Detta historiska perspektiv är viktigt för att förstå hur dagens svenska naturvärden skapats.
6359 Den skog som finns i Sverige idag har till stor del vuxit fram genom ett aktivt brukande, ett brukande
6360 av skogen kommer att förändra den över tid och även skog som inte brukas förändras.

6361

6362 Att hitta en balans mellan klimatmål, naturvärden och äganderätten är viktig för att trygga ett
6363 långsiktigt och ansvarsfullt uttag från skogen. Därför behövs en ny naturvårdsmodell som låter
6364 naturvärden och produktion samverka. En modell som ger ägaren större möjlighet till långsiktig
6365 planering och högt virkesuttag samtidigt som naturvärden som biologisk mångfald och rekreation
6366 upprätthålls. Genom att inte låsa naturvärdena till en specifik plats ges förutsättningar för ägaren att
6367 cirkulera dem inom ägandet över tid.

6368 Jag/vi föreslår partistämman besluta

6369

6370 att Centerpartiet tar initiativ till en ny skogsvårdsmodell med ambition att stärka klimatnyttan, den
6371 biologiska mångfalden och ägandet

6372

6373 att utgångspunkten i en ny skogsvårdsmodell ska vara att möjliggöra långsiktig planering och högt
6374 virkesuttag samtidigt som naturvärden som biologisk mångfald och rekreation upprätthålls

6375

6376

6377 **Distriktets yttrande:**

6378 Distriktsstyrelsens yttrande

6379

6380 Skogen är en av Sveriges största tillgångar. Både ur ett folkhälsoperspektiv, ett ekonomiskt perspektiv
6381 och ett klimatnyttoperspektiv. Motionärerna lyfter behovet av en långsiktig och hållbar
6382 skogsvårdsmodell som tillgodoser samtliga dessa perspektiv och parametrar. Samtidigt vet vi också att
6383 det privata ägandet av skog utgör garanten för just hållbarhet och långsiktighet. Genom att, som
6384 motionärerna föreslår, skapa en ny skogsvårdsmodell kan vi öka både det ekonomiska uttaget av
6385 skogen och dess mångfaldsvärden, samtidigt som vi förbättrar skogens klimatnytta

6386

6387 **DISTRIKTSSTYRELSEN FÖRESLÅR STÄMMAN BESLUTA**

6388

6389 att bifalla motionen

6390

6391 Distriktsstämmans beslut

6392

6393 **BESLUTAS**

6394 att bifalla motionen

6395

6396

6397

6398 **1.51: Naturvård**

6399 *Anders Danielsson, Oskarshamn, Kalmar*

6400

6401 **Sveriges sätt att beräkna skyddad natur strängare än något annat land inom EU**

6402 **Riks Upp till 58 procent av Sveriges natur är skyddad. Det visar en ny rapport från LRF som**
6403 **belyser olika nivåer av skydd och sätt att beräkna skyddad natur. Rapporten förklarar också**
6404 **varför Sverige idag med myndigheternas sätt att räkna hamnar på sista plats i EU-jämförelser.**

6405 **När svenska myndigheter som Naturvårdsverket beräknar skyddad natur inkluderas bara den**
6406 **formellt skyddade naturen, det vill säga naturreservat, nationalparker, Natura 2000-områden**
6407 **och biotopskyddsområden. Summan av dessa är 14,5 procent av Sveriges areal.**

6408 **Upp till 58 procent skyddad natur**

6409 **Om man istället räknar på liknande sätt som de flesta andra länder i Europa blir andelen**
6410 **skyddad natur betydligt högre, upp till 58 procent. Då ingår förutom formellt skydd också**
6411 **impediment, frivilliga avsättningar, hänsynsytor, strandskydd, biosfärområden, världsarv och**
6412 **riksintressen för naturvård och friluftsliv.**

6413 **- Att svenska myndigheter räknar på ett annat sätt än resten av Europa snedvrider bilden av**
6414 **hur mycket skyddad natur vi har i Sverige. Det riskerar att påverka politiska beslut som rör**
6415 **Sverige, både nationellt och på EU-nivå på felaktiga grunder. Det kan innebära stora negativa**
6416 **konsekvenser för utvecklingen av svensk bioekonomi, omställningen till ett hållbarare samhälle**
6417 **och bli en konkurrensnackdel för den gröna näringen, säger Pelle Borgström,**
6418 **förbundsordförande i Lantbrukarnas Riksförbund, LRF.**

6419 **Viktigt förstå de olika nivåerna av skydd**

6420 **I rapporten, som utgår från beräkningar från analysföretaget Metria och LRF, görs flera**
6421 **jämförelser mellan olika sätt att räkna och inkludera eller exkludera olika nivåer av**
6422 **naturskydd.**

6423 **Ett jämförande exempel är Tyskland som rapporterar 37 procent skyddad natur. Skillnaden är**
6424 **att Tyskland exempelvis tillåter jord- och skogsbruk på mark som räknas som skyddat område.**
6425 **Strikt skydd liknande svenska naturreservat utgör bara några få procent av Tysklands areal.**

6426 **Risk att regeringen tar felaktiga beslut**

6427 **Under 2020 ska Sverige, liksom andra länder, slutrapportera till FN hur vi lyckats skydda minst**
6428 **17 procent av naturen. Samtidigt pågår diskussioner inom EU och FN om nya, troligtvis högre,**
6429 **målnivåer.**

6430 **– När Naturvårdsverkets väljer att räkna på ett annat sätt än andra länder, hamnar vi under**
6431 **gränsen för godkänt, vilket gör att regeringen riskerar att ta beslut på felaktiga grunder. Våra**
6432 **beslutsfattare måste förstå olika länders beräkningsgrunder för att kunna ta faktamässiga**
6433 **beslut.**

6434 **Jag/vi föreslår partistämman besluta**

6435 **att Sverige ska beräkna areal skyddad natur på samma sätt som andra länder i EU.**
6437

6438
6439 **Distriktets yttrande:**

6440 **I motionen framförs att Sveriges sätt att beräkna andelen skyddad natur skiljer sig från övriga EU-**
6441 **länder och att detta gör jämförelser mellan länderna missvisande. Vilket i sin tur ger ett felaktigt**
6442 **underlag för politiska beslut.**

6443 **Motionären pekar i motionen på ett betydande problem som kan få stora följder framförallt för det**
6444 **svenska skogsbruket och bioekonomin. Alla jämförelser och all måluppfyllnad måste beräknas utifrån**

6445 fastställda och gemensamma beräkningsmodeller. Annars saknar jämförelsen relevans. Sveriges
6446 beräkningsmodeller för skyddad natur särskiljer sig kraftigt från de flesta EU- länder. Felaktiga
6447 beräkningsgrunder riskerar att leda till att ytterligare arealer undantas från aktivt skogsbruk. Vilket kan
6448 få stora följder för ekonomi, jobb och omställningen till en hållbar bioekonomi.

6449

6450 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta:

6451

6452 Att tillstyrka motionen.

6453 (Distriktsstämman beslutade i enlighet med distriktsstyrelsens förslag)

6454

6455

6456 1.52: Naturvård

6457 *Gunilla Berglund, Avesta (Folkare), Dalarna*

6458

6459 Granbarkborren är ett stort problem för skogsägare och alla försöker bekämpa dem så effektivt som
6460 möjligt. Det är dock ett stort problem för de skogsägare vars mark gränsar till naturreservat. I
6461 naturreservat sker ingen bekämpning av granbarkborrarna vilket får till följd att de kan föröka sig och
6462 sprida sig till grannars skog. Granbarkborrarna orsakar stora skador och det är ekonomisk förlust för
6463 skogsägaren. Skogsnäringen har stor betydelse för Sveriges ekonomi och miljöarbete. Regler och
6464 riktlinjer för skötsel av naturreservat måste ändras så att aktiv bekämpning av granbarkborrar tillåts
6465 och genomförs .

6466 Jag/vi föreslår partistämman besluta

6467

6468 att reglerna för naturreservat ändras så att aktiv bekämpning av granbarkborrar genomförs omgående

6469

6470

6471 **Distriktets yttrande:**

6472 Skogsnäringen och de enskilda skogsägarna lägger stor möda på att minska spridningen av
6473 granbarkborren. För att det arbetet överhuvudtaget ska vara meningsfullt behöver alla angrepp
6474 bekämpas.

6475

6476 Centerpartiet Dalarnas distriktsstämma beslöt

6477

6478 att bifalla motionen

6479

6480

6481

6482 **Jobb och företag**

6483

6484 1.53: Regelförenkling

6485 *Anna Gunstad Bäckman, Hallstahammar, Västmanland*

6486

6487 **Bakgrund**

6488 Idag ser vi en orolig arbetsmarknad pga pandemin och arbetslösheten är hög i vissa segment på
6489 arbetsmarknaden. En ökad sysselsättningsgrad är en av den viktigaste formen av finansiering i den
6490 svenska ekonomin. Det är hög tid att få till fler verktyg att stävja arbetslöshet och att ge en injektion i
6491 arbetsmarknaden så att fler får sysselsättning. Vi har flera goda resultat gällande sänkta trösklar för
6492 arbetstagare och företagare ex instegsjobb och Rut, Rot etc. Dock saknas det flera olika verktyg att
6493 sänka trösklarna till själva företaget.

6494 Som arbetslös eller annan form av situation där människor är bidragsberoende är det svårt att förlora

6495 hela sitt bidragsbelopp för att starta företag utan ett väl upparbetad kundunderlag. Dvs om du inte har
6496 möjlighet att låna, eller överta en redan befintlig verksamhet. För många är bidragets hela belopp
6497 viktiga för att ex förse familjen med mat och kunna betala hyra. För att fler ska kunna våga ta steget att
6498 faktiskt starta ett företag, att ta språnget behövs ibland morötter. Vi har även ett stort mörkertal där
6499 många företagare startar utan att redovisa skatt och registrera sitt bolag där vi vet att flera
6500 skatteintäkter går förlorade. Om möjligheten ges för fler personer att våga starta företag istället för att
6501 fortsätta få bidrag så är det ett steg i rätt riktning att få ut dessa personer ur bidragssamhället.

6502 **Verktyg till sänkta trösklar**

6503 Ett verktyg skulle kunna vara möjligheten att starta företag och driva företag på deltid. Denna
6504 möjlighet skulle då vara under en tidsbegränsad period och till ett utvalt segment på arbetsmarknaden
6505 som är i stort behov av en injektion i sysselsättning som ett företagande tills företaget är på fötter och
6506 kan bäras. För att kunna se över denna typ av incitament eller möjlighet skulle en utredning av detta
6507 först behövas göras, för att se förutsättningar och risker.

6508 Om Centerpartiet ska vara ett parti som ska främja företagande så skulle denna utredning om
6509 möjligheten till att sänka trösklarna till dem som vill starta ett företag vara direkt i partiets linje. Att gå
6510 från arbetslöshet till att våga starta företag.

6511 Utredningen ska alltså se över möjligheten att arbetslösa, nyanlända, unga eller annat
6512 arbetsmarknadssegment, under en begränsad uppstartstid, starta företag på deltid. Resterade deltid
6513 fortsätter personen med sitt aktuella åtagande, om det är andra arbetsmarknadspolitiska åtgärder,
6514 studier/SFI eller arbetslöshet. Anledningen till deltid är att ersättningen/bidraget ska korrelera med
6515 åtagandet och att personen inte blir helt utan försörjningsstöd i uppstartsfasen för att ex få mat på
6516 bordet och betala hyran. Om detta företag inte får bäring under denna uppstartsperiod får man
6517 avveckla denna satsning. Om ett lyckat resultat uppnås ska denna metod kunna vara vägledande i
6518 framtiden, om behov uppstår i andra segment på arbetsmarknaden.

6519 - Detta är alltså ett sätt för arbetslösa att starta företag på halvtid under en uppstartstid. Hitta en
6520 sysselsättning, erfarenhet och kompetenshöjande åtgärd.

6521 - Det är ett sätt att minska den svarta arbetsmarknaden/företagandet där man inte rapporterar sin
6522 inkomst till skatteverket för att minska krånglet och för att behålla momsen.

6523 - Det är ett sätt att redan från start göra rätt med att momsdeklarera och bokföra från dag 1.

6524 Likt Rut- och Rot-avdrag skulle detta på samma sätt regleras av Skatteverket och förslagsvis
6525 Försäkringskassan eller Arbetsförmedlingen eller det utredningen finner lämplig.

6526 Jag/vi föreslår partistämman besluta

6527
6528 att utreda möjligheten och utföra konsekvensanalys för implementering gällande uppstart av företag på
6529 deltid, under en begränsad uppstartstid så som intentionen i motionen anför.

6530

6531

6532 **Distriktets yttrande:**

6533 Distriktsstämman beslutar att bifalla motionen enligt vad som framförs i följande yttrande.

6534

6535 Anna Gunstad föreslår i en motion:

6536

6537 att utreda möjligheten och utföra konsekvensanalys för implementering gällande uppstart av företag på
6538 deltid, under en begränsad uppstartstid så som intentionen i motionen anför.

6539 Centerpartiet har en tydlig politik för att förenkla för företag och göra det mer lönsamt att driva och
6540 utveckla sin verksamhet. Det handlar till stor del om att det måste bli enklare att anställa, men även
6541 enklare för fler att starta företag. Detta är också motionärens intention.

6542
6543 Åtgärder såsom sänkta arbetsgivaravgifter och regelförenklingar har länge varit fokus för
6544 Centerpartiets politik på området. Men som motionen antyder så behövs fler åtgärder och särskilt
6545 sådana som riktar sig mot grupper i samhället som har det svårare att ta sig in på arbetsmarknaden. För
6546 många är risken att förlora sin trygghet och inkomst är för stor för att testa sin affärsidé, då kan ett
6547 system likt motionären föreslår vara en väg mot egen försörjning.

6548
6549 Fler möjligheter och förenklingar till egen försörjning är alltid intressanta. Det är dock viktigt att
6550 modellen med avdrag inte får leda till ökad administration, så att åtgärden riskerar bli mindre effektiv
6551 samhällsekonomiskt. Något som en utredning bland annat bör ge svar på.

6552
6553

6554 1.54: Regelförenkling

6555 *Lundgren Maria, Kungsbacka, Halland*

6556

6557 De senaste åren har nya regelverk och nya lagar som innebär stor ökning av administration och
6558 kostnader i företagen ökat markant till helt orimliga nivåer. Nu är måttet rågat då det har kommit ett
6559 nytt regelverk från Naturvårdsverket, enligt förordningen (2018:1462) om producentansvar för
6560 förpackningar. För att skapa ett insamlings- och avgiftssystem för emballage, som är så krånglig att
6561 det är omöjliga att genomföra. Den administration som det skulle innebära ger dessutom så mycket
6562 ökade kostnader att det kommer att knäcka många företagare och framförallt småföretagare.

6563 Det är nu mycket angeläget att Centerpartiet skyndsamt sätter regelförenkling i fokus. Det behöver
6564 tillsättas en person - en ombudsman, som bevakar företagens intressen vid varje ny lag och regel som
6565 tillkommer, så att syftet med lagen och regelverket, som drabbar företagen blir utformat på ett sådant
6566 sätt att de kan hanteras enkelt och kostnadseffektivt i företagen och myndigheten.
6567 Företagarombudsmannen ska ha direktkontakt med referensföretag som drabbas av nya lagar och
6568 regler så att företagen kan vara en remissinstans och vara med och lämna förslag på hur
6569 genomförandet kan gå till för att bli enkelt och kostnadseffektivt.

6570 Antalet av lagar och förordningar som drabbar företagen måste nu minskas.

6571 Jag/vi föreslår partistämman besluta

6572

6573 att lagstiftaren gör systematiska utvärderingar så att lagar och regler genomförs på ett för företagen
6574 enkelt och kostnadseffektivt sätt

6575

6576 att i regeringens regleringsbrev till myndigheter ska det ges tydliga instruktioner om fortsatt
6577 regelförenkling

6578

6579 att vid ny lagstiftning, som drabbar företag, skall följande gälla: 1regel in - 2 regler ut

6580

6581 att en företagarombudsman föreslås att tillsättas för att bevaka företagens intressen vid lagstiftning och
6582 regelverk som berör företag

6583

6584 att Centerpartiet också verkar för att genomföra de 4 första attsatserna, i denna motion, även på EU-
6585 nivå, där många av de lagar och regelverk som sedan drabbar företagen beslutas

6586

6587

6588 **Distriktets yttrande:**

6589 Distriktsstyrelsens yttrande

6590

6591 Motionären sätter fokus på ett fenomen som är allt för vanligt. I vår iver att leva upp till olika krav
6592 som ställs genom EU-direktiv och andra politiskt beslutade målsättningar, som vart och ett för sig är
6593 legitimt och angeläget, byggs regler på varann och upplevs som betungande, inte minst för
6594 småföretagen.

6595

6596 Distriktsstyrelsen kan inte bedöma betydelsen av svenska regler som rör producentansvaret för
6597 förpackningar i det aktuella fallet. Förordningen syftar till att minska antalet förpackningar av plast
6598 och därigenom minska nedskräpningen, öka återvinningen och minimera CO2-utsläppen. Det är
6599 viktigt att EU tar sådana initiativ, eftersom de globala miljömålen endast kan nås om alla tar sitt
6600 ansvar. Men för efterlevnadens skull behöver de upplevas som verkkningsfulla och enkla av de av oss
6601 som ska lyda under dom.

6602

6603 Motionärens tre första yrkanden rör behovet av att ständigt arbeta med regelförenklingar. Principen en
6604 regel in – två ut må vara svår att efterleva i varje enskilt fall, men är ett nyckeltal för måluppfyllelse
6605 som riksdag och regering oftare borde ta hänsyn till.

6606

6607 Idén om en företag ombudsman är intressant, men medan Maud Olofsson var näringsminister
6608 inrättades en liknande funktion av Alliansregeringen 2006–2010.

6609

6610 Regelrådet är ett rådgivande organ till Sveriges regering som skapades i maj 2008. Regelrådet ska
6611 bistå regeringen och myndigheterna i arbetet med regelförenklingar för företag. (källa: Wikipedia)

6612

6613 Det kan tyckas att rådet fyller den funktion som motionären efterlyser, men det är alltid på sin plats att
6614 utvärdera och förändra, även inom staten.

6615

6616 DISTRIKTSSTYRELSEN FÖRESLÅR STÄMMAN BESLUTA

6617

6618 att instämna i den tredje att-satsens intentioner

6619

6620 att i övrigt bifalla motionen

6621

6622 Distriktsstämmans beslut

6623

6624 BESLUTAS

6625 att instämna i den tredje att-satsens intentioner

6626 att i övrigt bifalla motionen

6627

6628

6629

6630 [1.55: Regelförenkling](#)

6631 *Ulf Eriksson, Vännäs, Västerbotten*

6632

6633 I Företagarnas undersökning som genomfördes i februari 2020 visar det sig att 59 procent av de
6634 tillfrågade företagarna oroar sig för att missa en regel och 53 procent att missa en rapportering. Så
6635 många som 85 procent av dessa oroar sig dessutom för vilka konsekvenser det kan få för dem och
6636 deras företag. Det är inte rimligt.

6637 Att det 2020 inte finns en plats där en företagare kan få en **överblick över sitt företag, vilka regler**
6638 **som gäller och vilka rapporteringar som hen ska göra** är inte värdigt. Idéerna och planerna finns
6639 hos myndigheterna med det är som om det är helt omöjligt att få dem att bli verklighet.

6640 Ett utvecklat verksamt.se och det digitala ekosystem som det så länge pratats om men inte blivit
6641 verklighet skulle vara ett stort steg åt rätt håll. I går hade varit hög tid. Men imorgon en absolut
6642 nödvändighet.

6643 För det är inte bara en gnagande oro vi har att göra med här – svensk tillväxt och därmed välfärd står
6644 på spel. Tillväxtverkets egen undersökning Företagens villkor och verklighet från 2020 visar att 22
6645 procent av företagarna ser lagar och regler som ett stort tillväxthinder. Siffran har inte förändrats sedan
6646 mätningen gjordes sist, för tre år sedan.

6647 Vad är då problemet? Varför ser man inte till att ge företagen de bästa förutsättningarna för att driva
6648 sina företag och slippa oroa sig för om de har missat något? Är det illvilja eller helt enkelt för låg
6649 förståelse för en företagares vardag?

6650 Att mer än hälften av landets företagare lägger tid på att oroa sig över helt onödiga saker kan inte vara
6651 rimligt. I tid av kris finns det andra saker att oroa sig för rapporteringar till myndigheter och
6652 efterlevnad av regler för företagare som vill göra rätt kan inte längre vara en av dem.

6653

6654

6655 Jag/vi föreslår partistämman besluta

6656

6657 att en digitalt plats skapas där en företagare kan få en överblick över sitt företag, se vilka regler som
6658 gäller och vilka rapporteringar som krävs

6659

6660

6661 **Distriktets yttrande:**

6662 De flesta jobb skapas av små och medelstora företag och precis som motionären skriver, så finns en
6663 stor oro över regelbördan, för att inte göra rätt och vilka de efterföljande konsekvenser blir.

6664 Distriktsstyrelsen håller med motionären om att någon typ av digital plats behövs för att ge företagen
6665 möjlighet, att på ett enkelt sätt, få en överblick över de krav och regler som ställs på respektive företag.

6666

6667 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman att bifalla motionen.

6668

6669 Distriktsstämman beslutar enligt distriktsstyrelsens förslag.

6670

6671

6672

6673 [1.56: Regelförenkling](#)

6674 *Ulf Eriksson, Vännäs, Västerbotten*

6675

6676 Företagare lägger i snitt ner 10 timmar i veckan på administration. Mycket av denna tid utgörs av
6677 administration av regler från myndigheter. Regler behövs, men de måste vara användbara, effektiva
6678 och samtidigt ge möjlighet för företag att utvecklas. Företagarnas mål är att företagens administrativa
6679 kostnader minskar och att den upplevda regelbördan blir mindre. En företagares tid ska läggas på att
6680 driva företag inte administration. Det kan bli verklighet genom:

6681 Regeringens förenklingsarbete behöver systematiseras med tydliga målsättningar för ett antal
6682 branscher. Handläggningstider, service och bemötande samt antalet samråd mellan myndigheter och
6683 företagen bör vara en del av en årlig uppföljning. Varje ny administrativ pålaga bör utvärderas.

6684 Regeringen kan styra myndigheters långsiktiga inriktning och ledningsform. Tydliga instruktioner är
6685 en förutsättning om det offentliga förenklingsarbetet ska resultera i bestående effekter. **Regeringen**
6686 **bör införa tydliga skrivningar om minskad regelbörda för företag i regleringsbrev** till
6687 Arbetsmiljöverket, Bolagsverket, Försäkringskassan, Lantmäteriet, Statistiska Centralbyrån,
6688 Skatteverket, Tillväxtverket och Transportstyrelsen.

6689 Företagare rapporterar massvis av uppgifter till statliga myndigheter och verk. Rapporteringssystemen
6690 är ofta trubbiga och ytterst tidskrävande för företagen. 2018 gav regeringen 67 myndigheter i uppdrag
6691 att effektivisera och digitalisera rapporteringsförfarandet i hopp om att förenkla företagens
6692 administrativa uppgifter. Detta arbete behöver ytterligare konkretiseras genom **att på samtliga**
6693 **myndigheter införa principen om en uppgift en gång.**

6694 Långa väntetider påverkar företagens verksamheter negativt. Särskilt mindre företag som i högre grad
6695 är beroende av att ärendehanteringar inte tar för lång tid är utsatta för detta. Mer behöver göras för att
6696 korta handläggningstiderna. Ett sätt är att öka digitaliseringen för att förenkla och effektivisera
6697 förfaranden av olika ansökningar.

6698 Företagarna anser **att samtliga statliga myndigheter bör införa efterfakturerings av utförd tillsyn**
6699 **och kontroller** gentemot företag. Offentlig tillsyn och kontroll bör införa ett sådant system för att
6700 uppnå en ökad rättssäkerhet i förvaltningsbesluten.

6701

6702 Jag/vi föreslår partistämman besluta
6703 att en förenkling av företagens regelbörda sker utifrån principen om "en uppgift en gång"
6704 att ett arbete för att effektivisera och korta handläggningstiderna påbörjas
6705 att efterfakturerings införs hos statliga myndigheter av utförd tillsyn och kontroller

6706
6707
6708
6709
6710

6711 **Distriktets yttrande:**
6712 Distriktsstyrelsen instämmer med motionären när det gäller företagens utmaningar med reglerbörda,
6713 kostnader för administration, långa handläggningstider och förskottsfakturering. Redan idag pågår en
6714 hel del arbete för att underlätta detta, men det behöver göras mer.
6715 I sammanhanget tål att påpekas att Centerpartiet var det parti som drev igenom den digitala portalen
6716 verksamt.se, som är myndigheternas gemensamma webbplats för företagsinformation och
6717 företagstjänster – något som underlättar för företagen med exempelvis uppgiftslämnande.
6718 Verksamt.se drivs gemensamt av Arbetsförmedlingen, Bolagsverket, Skatteverket och Tillväxtverket.
6719 Här finns både information och e-tjänster för den som driver, ska starta eller utveckla sitt företag
6720 Totalt innehåller verksamt.se information från fler än 45 myndigheter. Även om antalet besök på
6721 webbsidan är drygt tre miljoner årligen och till stor hjälp, så ser Centerpartiet att det fortsatt är viktigt
6722 att webbplatsen ständigt utvecklas med funktioner som underlättar företagens regelbörda.
6723 Centerpartiet driver även på för att korta handläggningstider hos de statliga myndigheterna och i
6724 regleringsbrev och myndighetsinstruktionerna finns frågan om handläggningstider och effektivitet
6725 inskrivet.
6726 Centerpartiet ser även positivt på motionärens förslag med efterfakturerings av utförd tillsyn och
6727 kontroller. Ett sätt är att använda den så kallade Rättviksmodellen i våra kommuner, men det är
6728 överlag ett kommunalt beslut. Vi ser dock positivt på att modellen, i någon form, även kan användas
6729 på statliga myndigheter, men då krävs en översyn för att se vilka myndigheter som kan omfattas och
6730 hur olika regler påverkar.
6731 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman
6732 att bifalla motionens att-sats 2

6733 att bifalla motionens att-sats 3
6734 att i övrigt instämman i motionens intentioner.
6735
6736 Distriktsstämmans behandling av motionen:
6737 Förslag som lämnas under distriktsstämman
6738 • Maria Skoglund, Dorotea, yrkar att motionen bifalls i sin helhet, med stöd av Julia Algotsson,
6739 Umeå, Fredrik Sandin, Vännäs. Anders Nilsson, Vännäs, och Fredrik Rönn, Umeå
6740 • Mattias Larsson, distriktsstyrelsen, Helena Lindahl, distriktsstyrelsen och Anna Enfeldt,
6741 distriktsstyrelsen, yrkar bifall till distriktsstyrelsens förslag till beslut.
6742
6743 Beslutsordning
6744 Ordföranden finner att det finns två förslag till beslut, distriktsstyrelsens förslag till beslut, samt Maria
6745 Skoglunds, Doroteas, förslag till beslut.
6746 Ordföranden föreslår att förslagen ställs mot varandra, distriktsstämman godkänner beslutsgången.
6747
6748 Omröstning genomförs.
6749 Resultat av omröstning redovisas:
6750 85 av 89 ombud har röstat.
6751 46 ombud har röstat för distriktsstyrelsens förslag till beslut
6752 39 ombud har röstat för Maria Skoglunds, Doroteas mfl förslag till beslut
6753 Distriktsstämman beslutar enligt distriktsstyrelsens förslag till beslut.
6754
6755
6756
6757
6758

1.57: Fler kvinnliga företagare

6759 *Judit Svensson, Ljungby, Kronoberg*
6760 *Maryana Holst,*

6762
6763
6764

6765 Över hela världen ses Sverige som ett land där jämställdhet och entreprenörskap står i fokus. Ändå är
6766 det färre kvinnor som startar företag här än i andra jämförbara länder.
6767 Endast 18 procent av alla aktiebolag som omsätter mer än 500 000kr drivs av kvinnor. Det är ett på tok
6768 för litet antal. Företagande är smittsamt och potentialen är enorm. Därför vill vi ta krafttag för att få
6769 fler kvinnor att starta och driva företag. Vi behöver prata mer om kvinnor som driver företag och vi
6770 måste prata om att kvinnor ofta driver företag på andra sätt än män.
6771 Den långsiktiga visionen är att det vi kallar kvinnors företagande idag bara ska heta företagande i
6772 framtiden och att vi har samma tillgång till marknaden som män. Där är vi inte ännu. För att nå dit
6773 behövs ett starkare ekosystem med bättre kontaktytor för mentorer, finansiärer och företag. Ett hinder i
6774 dag är att det finns olika definitioner av vad som utgör ett framgångsrikt företag. För män handlar det
6775 oftast om tillväxt, omsättning och antal anställda. För kvinnor visar undersökningar att det snarare
6776 handlar om att hitta en bra balans i livet. Viktigaste drivkraften för en fjärdedel är frihet,
6777 självständighet och att vara sin egen chef. Företaget driver de för att få utveckla sin verksamhet och
6778 sig själva. Många vill framåt 83% anser att de kommer att ha tillväxt de kommande 2 - 5 åren.
6779 Kvinnor driver generellt mindre företag, ofta inom tjänstesektorn. De har också en annan startplatta än
6780 männen och växer hellre organiskt än tar in kapital. Detta beror oftast på att man faktiskt inte tror att
6781 man kan få lån. Det kan bero på att många är soloföretagare och om man är ensam i sin roll så är man
6782 kanske inte lika riskbenägen. Djupintervjuer visar att många efterfrågar just finansiering och
6783 individuell rådgivning, och andra typer av nätverk än de som finns idag. De vill ha mer affärsinriktade
6784 nätverk och nya typer av mötesplatser där affärsänglar, mentorer och entreprenörer kan kopplas

6785 samman.
6786 Därför vill vi Centerkvinnorna i Kronoberg

6787 Jag/vi föreslår partistämman besluta

6788
6789 att det återstartas nätverk för företagarkvinnor
6790

6791 att i samverkan med andra aktörer skapa och erbjuda relevanta aktiviteter för att inspirera företagare
6792 till tillväxt på en internationell marknad
6793

6794 att bygga effektiva nätverk med syfte att göra affärer för att företag ska komma ett steg längre med sitt
6795 företagande
6796

6797
6798 **Distriktets yttrande:**
6799

6799 Distriktsstyrelsen anser följande

6800 Centerpartiet är av tradition ett småföretagparti och drivs av jämställdhet om man jämför med andra
6801 partier, vilket inte minst bevisas av våra kvinnliga partiledare. Det är bedrövt att vi inte kommit
6802 längre och varje dag går samhället miste om kvinnlig kompetens. Förutsättningarna på många
6803 områden är långt ifrån jämställda, precis som motionärerna beskriver. Nätverkande kan vara ett sätt att
6804 stärka dessa företagare. Centerpartiet har på Connect interna nätverk för alla inriktningar och där finns
6805 redan gruppen "Centerpartiets företagare", initierat av en kvinnlig medlem. I liberal anda kan man som
6806 centerpartist driva nätverkandet i dessa forum med aktiviteter osv.
6807

6808 Distriktsstyrelsen förslår stämman besluta
6809 att instämma i motionens intentioner.
6810

6811 Distriktsstämman beslutar att bifalla motionen
6812

6813
6814

6815 [1.58: Miljö- och konsekvensbeskrivning \(MKB\) vid prospektering av](#)
6816 [mineraler](#)

6817 Karin Nodin, Mellerud, Fyrbodal
6818

6819 **Att miljö- och konsekvensbeskrivning (MKB) görs innan prospektering av mineraler kan ske**

6820 **Motion:**

- 6821 1. Att MKB (miljö- och konsekvensbeskrivning) alltid ska föregå en ev. prospektering av
6822 mineraler
6823 2. Att MKB-lagstiftningen för prospektering ska kompletteras så att det motsvarar MKB-kraven
6824 för alla andra typer av verksamheter/förstudier
6825 3. Att i samband med att MKB presenteras kan krav på invallning ställas
6826 4. Att krav på återställning av prospekteringsområdet ska ske efter avslutad provborrning

6827 **Bakgrund:**

6828 I dag kan prospektering ske enligt den nuvarande Minerallagen **utan** att miljö- och
6829 konsekvensbeskrivning sker, så kallad MKB. All annan verksamhet inkluderat en eventuell förstudie,
6830 förutom mineralprospektering, har krav på en MKB. Det är av betydelse att det finns en likvärdighet
6831 inför lagen som saknas i dag. Det innebär att miljöfarliga ämnen/mineraler kan släppas ut i naturen
6832 och dess vattendrag (ett specialfall är tex vid riklig nederbörd) och få oanade konsekvenser för tex

6833 dricksvattentäkter. Vätern och dess tillflöden är ett sådant område, med ca 1 miljon invånare, som får
6834 sitt dricksvatten därifrån. Många av våra metaller är giftiga beroende på koncentrationen eller i den
6835 form de existerar. Nuvarande lagstiftning är alldeles för otillräcklig! Även om Minerallagen säger att
6836 en större miljöutredning ska ske *efter* prospektering kan det vara för sent, skadan är redan skedd eller
6837 att en större brytning är orealistisk. Redan under prospekteringstiden kan en invallning vara erforderlig
6838 för att undvika kontaminering av farliga ämnen på ett större område, tex vid riklig nederbörd eller
6839 beroende på användning av kemikalier. Det är också viktigt med återställning av
6840 prospekteringsområdet. Sår i naturen som inte åtgärdas kan innebära risk för onödiga utsläpp av
6841 farliga ämnen.

6842 **Förändring:**

6843 MKB (miljö- och konsekvensbeskrivning) ska alltid föregå en ev. prospektering av mineraler. Att
6844 MKB för prospektering inkluderas i nuvarande lagstiftning på samma sätt som för övriga
6845 verksamheter/förstudier. I samband med att en MKB presenteras kan krav på invallning ställas. Krav
6846 på återställning av prospekteringsområdet ska ske efter avslutad provborrning.

6847 Jag/vi föreslår partistämman besluta

6848
6849 att MKB (miljö- och konsekvensbeskrivning) alltid ska föregå en ev. prospektering av mineraler
6850

6851 att MKB-lagstiftningen för prospektering ska kompletteras så att det motsvarar MKB-kraven för alla
6852 andra typer av verksamheter/förstudier

6853
6854 att i samband med att MKB presentera kan krav på invallning ställas
6855

6856 att krav på återställning av prospekteringsområdet ska ske efter avslutad provborrning
6857

6858
6859 **Distriktets yttrande:**

6860 Kretsstämmans utlåtande:

6861 att bifalla motionens första, andra, tredje samt fjärde att-sats
6862 och göra följande tillägg

6863
6864 att medel för återställning av prospekteringsområdet skall deponeras på Länsstyrelsen innan
6865 provborrning tillåts
6866

6867 Distriktets utlåtande:

6868 Det finns problem med prospektering av mineraler och någonting behöver göras. En
6869 miljökonsekvensbeskrivning är en väg att gå, men i slutändan är ändå det avgörande för miljön hur
6870 saker och ting görs. Vad som är tillåtet eller inte är viktigare än hur problemen beskrivs. Samtidigt är
6871 miljökonsekvensbeskrivningar ofta en kostsam och tidsödande process som drabbar exempelvis
6872 småskalig vattenkraft eller den som vill utöka sin mjölkproduktion. Det har blivit mer av en onödig
6873 byråkrati varför vi kanske inte ska försöka få mer av detta utan istället minska byråkratin och titta mer
6874 på vilka lagar och regler som ska finnas att de följs.

6875
6876 Att-sats 4: att krav på återställning av prospekteringsområdet ska ske efter avslutad provborrning är ett
6877 klart och tydligt krav och det är också självklart att det borde vara så.

6878
6879 Att medel finns när det är dags för återställning måste ju på något sätt också säkerställas, men det
6880 skulle kunna ske på fler sätt än genom att deponera pengarna i förväg. Samtidigt vet man inte med
6881 säkerhet kostnaden i förväg.

6882
6883 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman:
6884 att bifalla att-sats 4

6885 att instämma i motionens intentioner
6886
6887 Distriktsstämman beslutade
6888 att bifalla att-sats 4
6889 att instämma i motionens intention
6890
6891 Karin Nodin, reserverade sig till förmån för bifall till samtliga att.satserna och i sin helhet sända
6892 motionen vidare till partistämman.
6893
6894
6895
6896
6897